

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
ЦЕНА 20 ДИНАРА

БЕОГРАД, МАРТ 2001. ГОДИНЕ
ГОДИНА XII, БРОЈ 1604

Земун, Трг победе пре 6. марта 2001. године

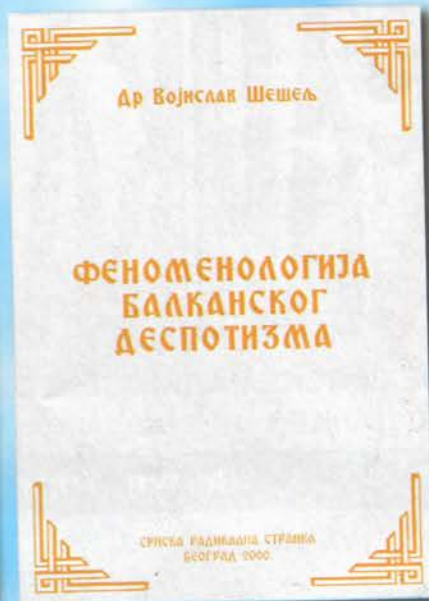

УСТАШКА ВЛАСТ РУШИ ЗЕМУН

и после 6. марта 2001. године

Књиге др Војислава Шешеља
могу се купити у седишту
Српске радикалне странке
Трг победе 3, Земун

ТВРДИ ПОВЕЗ

ЗЛАТОТИСАК

ЦЕНА ЈЕДНОГ ПРИМЕРКА ЈЕ 1000 ДИНАРА

Све информације на телефон: 011/316-46-21

ВЕЛИКА СРБИЈА

ЗЕМУН
ТРГ ПОБЕДЕ 3

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Оснивач и издавач
др Војислав Шешељ

Главни и одговорни уредник
Синиша Аксентијевић

Заменик главног
и одговорног уредника
Марина Рагуш

Помоћник главног
и одговорног уредника
Јасна Олујић Радовановић

Редакција

Жана Живаљевић,
Огњен Михајловић, Весна Арсић,
Дејан Анђус, Ивана Томић,
Јадранка Шешељ,

Драгана Глушац, Наташа Жикић,
Весна Зобеница, Добрица Гајић,
Весна Марић, Момир Марковић,
Елена Божић-Талијан,
Злата Радовановић

Техничко уређење,
компјутерски прелом
Северин Поповић

Фотографије
Марко Поплашен

Лектор
Зорица Илић

Секретар редакције
Љиљана Михајловић

Председник Издавачког савета

Др Ђорђе Николић
Заменик председника
Издавачког савета
Др Бранко Наловеза

Издавачки савет

др Војислав Шешељ,
Томислав Николић,
др Никола Поплашен,
Маја Гојковић,
др Небојша Величковић,

Александар Вучић,
Драган Толоровић,
Мирко Благојевић, Ратко Гонди,
Момир Војводић, Стево Драгишић,
Драгољуб Стаменковић,
Гордана Поп-Лазић, Лука Митровић,
др Бранислав Блажић

Карикатуре:

Синиша Аксентијевић

Штампа

"Етикета", 20. октобра 2,
11307 Болеч

Редакција прима пошту на адресу

"Велика Србија",

Трг победе 3, 11080 Земун

Рукописи се не враћају

Новине "Велика Србија" уписане су у Регистар средстава јавног информисања Министарства за информације под бројем 1104. од 5. јуна 1991. године.

АМНЕСТИЈЕ ВОЈИСЛАВА КОШТУНИЦЕ

Амнестија (грч.) у ширем смислу помиловање, опроштај казне; у ужем опроштај правоснажно изречене казне који редовно даје највише представничко тело. Даје се колективно лицима која нису поименично одређена и то углавном за политичка кривична дела...

Мала енциклопедија-Просвета

Амнестије у Србији догодиле су се по хитном поступку, много пре расплета политичких, економских и социјалних "гордијевих чворова", које нова власт није ни покушала да пресече. Ушле су на мала врта, као "демократска начела" која су ментори ДОС-а условили својим штићеницима, да би амнестирали сопствене работе.

Ногу је повукао, одмах после пуча, иако још није честито ни загрејао председничку столицу, Војислав Коштуница. На своју руку прекршио је Устав и ослободио даљег издржавања казне Фљору Бровину, "песникињу", истакнутог члана терористичке тзв. ОВК, осуђену на вишегодишњу робију. Фљора је колима Савезне владе одјездила у своју "републику", да би наствила започета недела. У слављеничкој атмосфери, Коштуница је пропустио да за њену слободу затражи ослобођење бар неког од хиљада отетих и ухапшених Срба, који још увек чаме у приватним шиптарским казаматима и у Бондстилу.

Неколико месеци касније, православни "верник" Коштуница је хришћански опростио ратне злочине Хавијеру Солани, осуђеном у одсуству на 20 година затвора. Уместо да га је још на граници "даривао" лисицама, са највећим почастима, примио га је у главном граду, који још вида ране од крстарећих ракета и бомби пуњених осиромашеним уранијумом. Снисходљиво му се клањао, делио комплименте и заклињао на потпуну покорност по свим питањима. Сарадњу са Хашким тзв. судом истакао је у први план. У медијима је тврдио пазар и говорио нешто друго. Као што је рекао да неће да прими ни Карлу Дел Понте, а онда је, по обичају, погазио реч.

За шест месеци своје "демократске" владавине, Војислав Коштуница афирмисао се као "велики државник". Одрекао се континуитета земље, чији је изабрани председник, успоставио дипломатске и приватне односе са европским "метрополама" Загребом, Љубљаном, Сарајевом и Тираном, а југ Србије оставио на милост и немилост шиптарским терористима. Што Црна Гора, Рашка област и Војводина виси о концу, уопште га не дотиче.

Крајем фебруара, са његовим благословом, Савезна скупштина усвојила је Закон о амнестији дезертера. (Закон о амнестији усвојен истог месеца у Републичком парламенту односио се на помиловање криминалаца и "понеког" шиптарског терористе). Тим законом дат је опроштај ратним бегунцима који су оставили на цедилу отаџбину и "јуначки" побегли у иностранство "на школовање", шмркање кокаина и бусање у груди по кафанама. Око 30.000 припадника башибозлук корпуса ослобођено је кривичног гоњења за неодрживање на војни позив, избегавање службе у Војсци Југославије и бекства са положаја, а момци који су стали на црту непријатељску постали су "ратни хушкачи" и "злочинци". Био је то најтежи ударац одбрамбеној способности земље.

Духовни и правни отац те амнестије, секташки "миротворан" и "хуман", Војислав Коштуница, остаће записан у српској историји као највећа заблуда и преварант. Извесно је да више никада неће успети да покрене и насамари српски народ.

Синиша Аксентијевић

КРАЋИ ЗАТВОРСКИ ДАНИ

Упркос оштрој расправи, упирања прстију актуелне у бившу власт и обратно, Закон о амнестији усвојен без иједног гласа против, по хитном поступку (?!), за којим, у овим околностима, није било потребе Истог дана, у сигне сате, усвојен и Предлог закона о изменама и допунама Закона о својинској трансформацији, којима се (опет) "замрзава" ("најдаље на шест месеци") приватизација у Србији
Оба законска пројекта усвојена су без присуства републичког премијера, министара владе и великог броја посланика ДОС-а, чиме је скупштински кворум био непрестано уgroжен

Предлог закона о амнестији

Председавајући: За дискусију се пријавио народни посланик Томислав Николић. Ја само желим, пре него што му дам реч, да вас упознам да је председник посланичке групе Српске радикалне странке неоправдано одсутан, да ово није уредна пријава, јер председник треба да пријави ваше заступање посланичке групе. Али, предлажем да направимо изузетак и да господину Николићу дамо реч у име Српске радикалне странке.

Зашто по хитном поступку о амнестији

Томислав Николић: Нисте у праву, господине председниче. Пословник каже да председник посланичке групе има заменика председника посланичке групе. Ми смо вас писмено обавестили да сам ја заменик председника посланичке групе, тако да не морате због мене да чините изузетке. Мене деђа боле од изузетака, досадашњих, које је власт чинила према мени.

Даме и господа народни посланици, онај ко је једном био у затвору зна како се осећа свако ко је лишен слободе. Зато ја, као лични затвореник недемократске власти, коју су сачињавали СПС, ЈУЛ и Нова демократија, имам право да о овом закону говорим, осећајући се као онај који разуме оне који се налазе у затворима.

Овим законом ће бити делимично ослобођена од извршења казне лица правоснажно осуђена за кривична дела, а која се налазе на одслужењу казне или још нису ступила на одслужење казне, не својом кривицом, а у складу са одредбом 101. Кривичног закона Савезне Републике Југославије. Кривични закон СФРЈ, само смо му, својевремено, променили име у Савезне Републике Југославије. Немам шта да приговорим доношењу овог закона. Не размишљам о мотивима који вас воде да га предложите Народној скупштини. Гласаћу за његово доношење, иако, као опозициони посланик, на тај начин учествујем у покушају власти да стекне политичке поене.

Робијао под СПС-ом, ЈУЛ-ом и Новом демократијом: Томислав Николић

Нешто друго ме копка од понедељка, од када сам добио Предлог овог закона. Зашто хитни поступак? Зашто журимо да дамо амнестију осуђенима за кривична дела која су прописана законима Републике Србије, иако је Влада Републике Србије изабрана неколико месеци после Савезне владе.

Зашто Савезна влада није Закон о амнестији упутила у процедуру и зашто није одржано ванредно заседање Савезне скупштине него се прво заказује ванредно заседање Републичке скупштине са истом материјом?

Зато што ће савезни Закон о амнестији ослободити потпуно од издржавања казне или гонена лица оптужена или осуђена за најтежа кривична дела – тероризам, удруживање ради терористичког деловања, дезертерство.

Зато што су то лидери и они други којих има много више и који су опаснији, лидерчићи ДОС-а, обећали менторима са Запада који су их до сада финанси-

рали и због њиховог доласка на власт чак и нашу земљу бомбардовали.

Накнадно ћете дати опрост казне и онима које сте већ пустили из затвора. НАТО и шиптарски терористи били су на истом задатку. Да ли ће савезни Закон о амнестији ослободити одговорности све припаднике НАТО, налогодавце и извршиоце, и како ће на то да реагују грађани Србије, сви, па и они који се налазе у затворима.

Полиција није ухапсила највећег живог ратног злочинца Хавијера Солану, иако је за злочине извршене над грађанима Србије осуђен правоснажном пресудом. То личи на полицију и на правосудје из времена Слободана Милошевића, када је Ејуп Ганић, за којим је постојала потерница Војске Југославије, због организованог убиства наше деце у Сарајеву, која су се по договору извлачила из Сарајева, војска га тражила као злочинца и зликовца и војска била понижена да му ода почасну смотру када је долазио у Београд.

Знају то генерали који су тада били на функцији. Један лидер ДОС-а тада је командовао Војском Југославије, и том јединицом која је давала почасну, како се то зове господине Перишићу, почасну смотру Ејупу Ганићу, злочинцу кога је тражила Савезна Република Југославија.

Да ли то значи да ви не признајете постојање правоснажне пресуде или је то било једно од помиловања које је дао Коштуница, као Фљори Бровини, која је од терористе постала песник, и коју је милосрдни бојажљиви Коштуница колима Савезне владе послао да на југу Србије настави оно што је започела на Косову и Метохији.

Руковањем са Соланом као са пријатељем и сарадником, многи су се уписали у подужу списак српских издајника. Срдачни осмеси, нападно трешење руку, љубав при сусрету, Коштуница, Ђинђић, Човић, Свилановић, утркивали су се ко ће више допринети да Солани у Београду буде пријатно.

Председавајући: Време.

Деца оптужују ратног злочинца Солану

Томислав Николић: замолио бих вас да искористим посланичко право, нећу се јављати више.

Телевизија је његов долазак везала за јефтину шехер у самоуслугама. Добили смо јефтину уље ако заборавимо и опростимо и ако то буде начин да лидери и лидерчићи остану на власти, као кад неко бездушно истуче дете па му после тога да бомбону да не плаче.

За време агресије НАТО је убио најмање 81 дете. Можда сам ја, као и други Крагујевчани, генетски неизлечиво болестан па зато не праштам убиства деце. Можда сам. Само се ви смејте, али Немци 10 година после Другог светског рата нису смели да уђу у Крагујевац. Можда због тога никада нећу бити прихватљив за Европу убица, наркомана, хомосексуалца, али вама на срамоту амнестија дата Солани и извињавања што смо се бранили.

Поставља се питање – ако Солана није ратни злочинац, да ли онда у Србији ико може да се назове криминалцем. Како то да пресуде Србима донете у време ЈУЛ-а и СПС-а признајете, па су у затворима људи који су осуђени за крађу хране, а не признајете и не спорите само пресуду Хавијеру Солани. Не привођете га правди иако вам је био доступан, а некима од вас је био и у рукама.

Ако председник Владе, због одсуства из земље за време агресије, није упознат са злочинима које је Солана са братијом починио има вас који сте за то време били овде. Не могу много, могу само Влади Србије да поклоним једну књигу чије су издавање поред осталих помогла и два министарства Владе Републике Србије, за културу и за информисање, а књига се зове "Деца оптужују", а неки од вас имају децу па се њима и обраћам.

Трагично је, али за неке који одлучују о нашим судбинама историја се завршава са њима. За њих ова књига, у којој су имена 61. детета, и подаци о још 21. детету којима се не знају имена зато што су сви чланови породице изгинули и нема никога да да податке, за њих слике Милице Ракић, Дајане Павловић, Сање Миленковић не значе ништа, важан је јефтину шехер. Биће избора.

Крај се и не наслуђује. Шта ризикују терористи на југу Србије?

Чак и да буду ухваћени у терористичким акцијама предаћете их њиховим, својим менторима из НАТО, пре било какве истраге или суђења. То је оно што не ваља у целој овој причи. То је оно што боли.

У образложењу Закона не пише да је он само помоћно средство да у миру, без много буке, буде донет савезни закон о амнестији. Хагом претите српским патриотама, а опраштајте злочине над нашим земљом и грађанима.

Дајете амнестију дезертерима и терористима са којима о нечему преговарате уз страни надзор. Фотографије вашег става пред нашим непријатељима биле би забрањене као порнографија, а можда и не би. Већ неки од вас траже легализацију брака међу мушкарцима. Да је ту потпредседник Кораћ питао бих га да ли је то тачно.

Много сте застрвили за кратко време и намеће се питање ако останете на власти колико ће још да траје наша држава. Ништа вам не верујем.

Члан 44. став 2. Устава Републике Србије гласи: "Забрањено је деловање које има за циљ насилно мењање Уставом утврђеног поретка, нарушавање територијалне целокупности, независности Републике Србије, кршење Уставом зајмчених слобода и права човека и грађанина, изазивање и подстицање националне, расне и верске нетрпељивости и мржње".

Члан 125. Кривичног закона Савезне Републике Југославије гласи: "Ко у намери угрожавања Уставом утврђеног државног и друштвеног уређења или безбедности Савезне Републике Југославије изазове експлозију или пожар, или предузме неку другу опасну радњу, опште опасну радњу, или акт насиља којим је створено осећање несигурности код грађана, казниће се најмање три године".

Југ Србије је у експлозијама и пламену терориста. Такозвана ослободилачка војска Прешева, Бујановца и Медвече убија полицијске и војнике, горе само српске куће и имана, а ви са њима преговарате уз изговор да ћете и са њаволом преговарати да би дошло до мира. А Устав је за председника Југославије ригидан документ, за који се не треба држати слепо као што се нијан држи за плот.

То је био и Титов став, па би овај актуелни могао да се назове неокомунистички. Небојша Човић, Влада Србије и Савезна влада, усвојили су амерички план за решавање кризе на југу Србије. Народна скупштина не зна о чему се ради а зашто би и знала. Навикли су посланици да Милошевић зна шта ради, а то значи да и Човић зна шта ради, пошто је дугогодишњи најближи сарадник Слободана Милошевића.

Како је за "Шпигл" рекао Бжежински – нова америчка администрација наставиће и даље да лири хегемонију САД-а, новог типа. САД се налазе на позицији вође светске силе и свака нова влада мора да испуњава обавезе које јој намеће реалност. Небојша Човић не може да води акцију за спас југа Србије зато што се боји да би за једну испалену гранату могао да се нађе на хашкој оптужници.

Председавајући: Молим вас да се држите дневног реда.

Томислав Николић: Зато је и дао изјаву да борба против тероризма није када се тешким наоружањем распали по кући. Такви инциденти, каже, више се неће догодити, и убудуће ће бити објављено име и презиме онога ко је одговоран за такав инцидент. Прпа господине Човићу.

Али, ако вам се Америка наговари на врат за хашку оптужницу против вас бих доволно да сте негде чули неки пуцањ.

Зато ви не можете да спасите ниједно село у Србији, и нисте ви једини. Обраћам се господину Човићу. Сваки потез досових лидера и лидерчића ограничен је страхом да не завршите као и сви они који су до сада служили НАТО-у: Милошевић, Милутиновић, Букановић, Плавшићка, зашто не Ђинђић, Коштуница, а Душан Михајловић ће се сигур-

но извући, Перишић. Знате ви зашто се тако понашате, и то врло добро. Не зна се колико дуго ће свако од вас појединачно бити у милости лавова, а код њих, демократа и напредних, за Србе нема никакве амнестије, па ни овакве.

Господине председниче, ја вас молим, ову књигу дајте Влади Србије.

Паликућа на слободи

Драгољуб Стамениковић: Даме и господо народни посланици, двадесетак политичких партија и странака се окупило и формирало ДОС и кажу за себе да је то туст мозгова, да је то сва српска памет. Добили смо пре десет дана Предлог закона о амнестији, а данас нас је сачекала гомила амандмана, тако да у принципу не препознајемо овај законски пројект, који нам је понуђен од стране Владе Републике Србије.

Кривични закон Савезне Републике Југославије предвиђа могућност да се лицима која су обухваћена актом амнестије даје ослобађање од извршавања казне, потпуно или делимично ослобађање од извршавања казне, односно да се изречена казна замењује другом казном итд. То је основ који је користила Влада Републике Србије, када је поднела овај Предлог закона, који се данас налази пред народним посланицима.

У односу на врсту кривичних дела и у односу на однос осуђених лица према пресуди и изреченој казни, а ја се надам и у односу на њихово понашање приликом издржавања казне у казнено-поправним установама, предвиђа се ослобађање од извршења од 25 одсто, односно 15 одсто од изречене казне.

Ако је циљ казне покушај да се васпитно делује на починиоце кривичних дела а, с друге стране, да има сврху превенције и упозорења да ће слични казнити сваког свог грађанина за неприхватљиво понашање, и да неће бити одмазде или освете према прекршиоцима закона, онда је сасвим прихватљиво подржати Предлог закона о амнестији, као акт милосрђа.

Можемо се спорити о критеријумима који предвиђају ослобађање од извршења казне у проценту од 25 или 15 одсто. Осуђена лица о томе имају свој став и они су га показали недавним шпрајковима глађу у казнено-поправним установама. Влада има свој став и своје критеријуме, а народни посланици ће одлучити о томе шта је прихватљиво за вешину, и то ће, уместо предлога, бити Закон о амнестији.

Основна дилема можда би била да ли за сва кривична дела, која су наведена у Предлогу закона, треба применити акт амнестије? Можда бих ја, као човек који је присуствовао самом чину убиства свога оца, значи, мој отац је убијен у мом присуству, на свиреп и подмукао начин, данас гласао против овог Предлога закона о амнестији, јер то су ране које остају доживотно у човеку, када гледа да се убија његов родитељ, да недавно није дошло до потпуно незаконитог ослобађања, морам да напоменем иако је господин Батић, министар, упозоравао да то није тема ове расправе, да није дошло до незаконитог ослобађања Флоре Бровине, знате ко је она, до тога да је била на

државним медијима, да је обилазила затворе по Србији, а да су је Шиптари дочекали као националног хероја.

Морам да поменем и други случај – онај несрећни Маки, како се зове, ослобођен је, односно укинут му је притвор због оних кривичних дела која је учинио у Ваљево, а, с друге стране, ништа није предузето на његовом гоњењу због кривичног дела, а он је сам признао да је спаљивао зграду Савезне скупштине и вероватно је учествовао у спаљивању зграде државне телевизије. Па може да се деси да неко у затвору издржава казну због тога што је некоме запаљивао стог сена, а Маки је запаљивао Савезну скупштину, слободно се шета и овај режим од њега прави националног хероја, дозвољава му да се обраћа преко средстава јавног информисања и држи трибине на државној телевизији. Онда заиста има разлога да се делимично смање казне неким људима који се налазе у затворима Србије за нека лакша или нешто тежа кривична дела, нарочито ако знамо да казну затвора издржавају у веома тешким условима, јер судбина затвореника прати нашу судбину.

И зато, мислим да овај Предлог закона треба прихватити, а једино што бих могао да замерим, моје лично мишљење је да за убиства која су учињена на свиреп и подмукао начин, не треба примењивати Закон о амнестији.

Предавање забораву

Горан Цветановић: Даме и господо, амнестија је грчка реч која значи предавање забораву тј. кривице и потпуни опроштај казне коју та кривица повлачи. У сваком случају, ми амнестију не можемо спровести у правом смислу те речи, јер можемо бити поучени искуством, нарочито чешког председника Вацлава Хавела, који је после "пљипане револуције" пустио из затвора све осуђенике, а последња тога је да је стога криминала одмах вишеструко повећана.

Знамо да је по закону предложено да за крупнија кривична дела затвореници буду ослобођени 15 одсто од изречене казне, а за већа и тежа дела 25 одсто. Сами затвореници су у штрајковима, пошто смо били сведоци, тражили негде од 30 до 35 одсто смањење те казне. Морам да констатујемо да је негде око 60 одсто повратника управо у затворима и да се углавном особе којима је суђено за тежа кривична дела налазе у Сремској Митровици, тренутно казну издржава негде око 700 осуђеника, у Забелу 800 кажњеника, а у Нишу 159.

У сваком случају, баш због целе ситуације која је била пре свега узрок штрајка, ја као лекар, сматрам да је у сваком случају потребно обезбедити хуманитарне и хуманије услове живота у затворима, пре свега што се тиче исхране, самог смештаја и здравственог надзора над осуђеницима. У сваком случају, морамо констатовати да је и НАТО агресија над нашем земљом управо омогућила да Исток, као највећи Казнено-поправни дом у Југославији, буде под ингеренцијом Албанаца.

Као што је малопре рекао министар правде, тачно је да има 6.000 затвореника тренутно у затворима, а око 2.500 зат-

"Погурали" амнестију: побуњени затвореници у КПЗ Сремска Митровица

вореника чека на извршење затворске казне, али се надам да нова власт новац неће инвестирати у грађење неких нових затвора. Препостављам да на тај начин грађевинске фирме неће постати профитабилније него што јесу.

У сваком случају, морамо уважити мишљење, пре свега женске популације, које знамо да има преко 50 и нешто посто у Србији, која се, пре свега, залаже да осуђеници за дела попут силовања, противприродни блуд, инцест, не буду обухваћени амнестијом. Свим затвореницима амнестија је потребна, осим за она тешка кривична дела, али морамо да водимо рачуна пре свега да све амнестије морају да буду законске, да чланови парламента покажу хуманост, а не да поједине личности пуштају одређене особе попут Флоре Бровине.

Устав прва жртва ДОС-а

Петар Јојић: Даме и господо народни посланици, ДОС је у току предизборне кампање обећао грађанима Србије и бирачима да ће се заложити максимално за поштовање Устава, за поштовање закона и за савршавање правне државе.

Морам да кажем, најважније, да је прва жртва ДОС-овог режима заправо непоштовање Устава, непоштовање закона и непоштовање правне државе. У односу на Предлог закона о амнестији не стоје разлози који се у Предлогу наводе. Један од навода, који је отприлике био и одлучујући, то је да је стање у казнено-поправним установима до те мере лоше да на свету нема горег. Морам да кажем да то није тачно, а ако нисам у праву молио бих чланове Владе и министре да кажу када су они били у затвору да су им толико прилика у затворима веома добро познате. Колико ја знам, ниједан од чланова Владе, па ни министар правде, није био у затвору, али је министар правде био у затвору по службеној дужности, обилазио је затворе у својству адвоката, то је неспорно.

Што се тиче материјалног положаја у казнено-поправним установима, могу да кажем да сам имао прилику да све казнено-поправне установе у Србији обиђем док сам био у Републичком министарству правде, и због тога тврдим да ови наводи нису тачни. У последњих

пет-шест година у казнено-поправне установе Влада Србије је уложила преко 10 милиона немачких марака за адаптацију и реконструкцију казнено-поправних завода и установа.

Што се тиче смештаја, он је једино неуслован у Окружном затвору Београд. Казнено-поправни заводи Ниш, Пожаревац и Сремска Митровица имају добре услове. За затворенике је обезбеђено парно грејање у свим затворима у Србији. То је број један. Број два, сви затвори имају телевизор, сви затвори имају библиотеке, чак и по 20.000 књига које су намењене затвореницима, имају болнице, имају здравствено особље, имају новине, имају одржавање позоришних представа и, према томе, не могу се приказати услови да су такви како се у предлогу наводи.

Када је у питању структура затвореника, односно осуђеника лица, истичем да је 60 одсто осуђеника у нашим затворима повратника, а у Пожаревцу је 80 одсто, да су у питању лица која су осуђени повратници.

Што се тиче побуне у затворима, морам да констатујем да је ДОС-ова побуна са улице пренета у затворе и то се догодило непосредно после освајања власти. Кажу осуђеници, када је дошло до побуне и рушења затвора – када могу ови из ДОС-а на улици да руше Савезну скупштину, пале је и пале телевизију, а кикоме не одговарају, зашто не би могли и ми када нико не одговара.

Материјална штета која је причинјена, везана је уско са преузимањем власти. Постава се питање улоге ДОС-а у организовању побуне у затворима. У историји српског правосудја и у извршавању казних санкција није запамћен ниједан такав случај. Ако неко зна нека каже да су затвореници рушили казнено-поправне установе и палили.

Даме и господо народни посланици, овим законом се желело да се у првом случају заштите они који су кршили закон, али мање они на чију штету је извршено одређено кривично дело и бројна кривична дела, поготово она кривична дела која је у првој групи истакао и министар правде.

Према томе, ја ћу, а и чланови Српске радикалне странке и народни посланици, гласати за овај закон, али морам да истакнем још једну ствар, односно чињеницу са којом се не бих сложио. Благе су биле казне које су последњих година изрицали наши судови. Господин министар правде веома добро зна, а ја вам тврдим, да је 80 одсто условних осуда било од неких општинских судова и морам да вам кажем да је то био један од криминалних фактора у нашем друштву.

Хуманост није својина једне партије

Стеван Кесјевић: Даме и господо народни посланици, овај закон који амнестира лица која су правоснажно осуђена за кривична дела, а који предлаже Влада Републике Србије, Народна скупштина Републике Србије треба данас да усвоји овај закон по хитном поступку. Жури се сигурно и Влади, али сам убеђен да је још нестрпљивији сваки онај осуђеник који данас чаму у затвору, очекујући

обећана која су добили од ДОС-ове власти у предизборној кампањи, а и после тога у октобарској револуцији.

Наравно, доношењем овог закона Српска радикална странка сматра да се доноси једна хумана, а сваком случају добра одлука, да се легализује закон о амнестији, како не би сваки појединац могао да амнестира када му падне на памет, кога он хоће и када хоће.

Међутим, овде се морају поставити још нека питања, а пре свега, да ли Влада, предлажући овај закон, сматра да ће он бити примењен на целој територији Републике Србије. Ако знамо да су Косово и Метохија јужни део Србије, под окупацијом, што од стране НАТО-а, што од стране шиптарских терориста, готово сам сигуран да он неће бити спроведен, или неће бити спроведен на праведан начин. Амнестирани ће бити шиптарски терористи, који су већ амнистирани раније. У члану 5. закона стоји, да решење о примени амнестије, доноси суд, који је судио у првом степену. Ако је првостепени суд у Приштини донео пресуду, на пример за почињено кривично дело, које подлеже предложеном закону, да ли ће тај суд поступити и применити овај закон? Односно, који суд, ако га нема у Приштини, који је суд надлежан да то учини?

Вероватно је Влада предлажући овај Закон имала на уму да примена овог закона на Косову и Метохији није баш потпуно изводљива, сем у овом случају о коме сам говорио, ако је у затворима Косова и Метохије и било Шиптара, они су сигурно већ одавно амнистирани, као што сам рекао и сада се налазе у првим терористичким редовима. Што се тиче Срба, Рома и других затвореника друге националности, њима постхумна амнестија баш ништа не значи. Зато би било боље да је закон који се нуди, министар правде орочио и ограничио.

Орочио га на пример на 100 дана, а ограничио на онај део Србије, где закон може да се спроведе. Већина осуђених и затворених имају своју родбину, који су се обрадовали паушалном обећању, о амнестирању својих најмилијих. То је оно паушално обећање од 25 одсто, без обзира на тежину кривичног дела, сем наравно оних кривичних дела о којима је овде било речи, које не бих хтео да понављам и које смо ми, српски радикали, поздравили и прихватили, да се не амнестирају она тешка кривична дела. Не бих хтео у том погледу да се понављам.

Сада, када се доноси селективна амнестија, свако ко не буде био обухваћен, а очекивао је амнестију, наравно и он, тај затвореник и та ужа родбина биће незадовољни, осећаће се превареним, јер обећања су била сасвим другачија. То, дакле, потврђује праксу да садашња ДОС-овска власт није ништа другачија ни боља од власти социјалиста, који су себе стављали у функцију кадије. Народна скупштина, односно посланици, данас треба само формално да се изјасне о овом закону, јер већина ДОС-оваца, ја сам убеђен, а види се и из приложеног, не дискутује о овом закону. Једноставно, желе да укажу грађанима да је ово чин добре воље.

Председавајући: Време.

Стеван Кесејић: Завршавам, само једну мисао, ово је принуда коју су сами изазвали својим синдромом од 5. октобра. Због тога, Српска радикална странка сматра да је хуманост и опроштај врлина људскости, а не својина једне партије. Зато ћемо гласати за овај закон.

КП домови без слободних места

Гордана Поп-Лазих: Пре него што вам се обратим по утврђеној тачки дневног реда, желела бих да честитам славу свим члановима Српске радикалне странке, Три јерарха, која се данас слави, и осталим Србима православне вере који славе ту славу.

Надам се, господине председниче, да ћете обудуће окренути црквени календар, омогућити посланицима да прославе своју славу и свим осталима овде присутним, јер знам да и демократе славе Ђурђевдан, па претпостављам да ћемо на Ђурђевдан такође имати једну ванредну седницу. Надам се да ми ово не рачунате у време.

Даме и господо народни посланици, с обзиром да нам је дискусија ограничена на пет минута, ја бих хтела нешто више да говорим о овом закону. Мораћу да прочитам оно што сам мислила да слободно интерпретирам. Пред нама је данас Предлог закона о амнестији који нам предлаже Влада Србије. Одмах на почетку свог излагања, изнећу став да ми, српски радикали, немамо ништа против амнестије у принципу, у одређеном проценту на висину изречене казне. Да ли је ово права мера која је одређена, то остаје, наравно, дискутабилно.

Предлагач је, очигледно, предлажући да се осуђенима за издржавање казне смањи казна затвора за 25 одсто, када су у питању кривична дела против имовине, а која спадају у такозвана класична кривична дела, настала још настанком приватне својине и која у укупном криминалу имају веома високо учешће, као и у многим другим земљама, желео да покаже осећај милосрђа, како каже, јер је наше друштво у последњих десет година живело у условима политичке и економске нестабилности. Па, то је неумњиво утицало на пораст криминалитета.

Последица таквог стања, каже предлагач, била је појачана репресија, која је у великој мери потиснула превенцију као основни вид борбе против криминала. Не могу да прихватим овакво образложење предлагача, јер то што је неко ко је извршио кривично дело правоснажном судском пресудом осуђен, не може да се назове повећаном репресијом. Нико није осуђен на казну затвора, а да претходно није утврђено да је то он и извршио. Никома није изречена казна затвора већа од оне која је законом и предвиђена. Требао је, у ствари, у образложењу јасно рећи о чему се ради. Ситуација у затворским условима је тешка, ако је тешка, услови су лоши, ако су лоши, или да их упоредимо са условима у другим земљама око нас.

Много је оних који чекају на издржавање казне, јер у КП домовима нема места. Имамо побуне затвореника, још од

новембра, и то не можемо на другачији начин да саиграмо, него ево овако. Одлучили смо да амнестирамо од издржавања казне све затворенике у одређеном проценту. Да подсетимо, затвореници су се на побуну одлучили након одлуке председника државе Војислава Коштунице, да пусти из затвора Фљору Бровину.

Рече мало пре министар правде, постоје помиловање, амнестија, тачно је, али су последице исте. Ко је Фљора Бровина, сви врло добро знате. Она је доказани терориста и ко зна колико је још њих пуштено, а јавност о томе није обавештена. Ако могу терористи да буду амнистирани, зашто не би и други затвореници у одређеном проценту од казне која им је одређена. Свестан те чињенице, предлагач нас подсећа да је Скупштина Црне Горе већ донела такав закон, пре усвајања закона о амнестији у Савезној скупштини за кривична дела која су предвиђена Савезним кривичним законом, а то обухвата сва кривична дела против државе и сва она слична кривичним делима која је починила Фљора Бровина.

Ако такав закон буде донет у Савезној скупштини, имаће последице и сигурно негативну реакцију осуђених који казну затвора издржавају због кривичних дела предвиђених Републичким кривичним законом. Због тога ви журите са доношењем овог закона и то с правом, а не због тога што сте милостиви и што вас много интересују затвореници и услови у којима они издржавају казну.

Постоји једна нејасноћа у Предлогу закона и ја морам да питам господина министра и да затражим објашњење, да ли се закон односи и на малолетнике који су упућени у васпитне установе којима унапред није одређена казна затвора и дужина трајања, већ само минимум и максимум, што значи да не би могао да се примени члан 5. предложеног закона, па тек због јавности, а и због њих самих, можда није била ни намера предлагача да се закон о амнестији односи и на малолетнике.

Стање у затворима није се променило

Драган Чолић: Даме и господо народни посланици, пред нама је Предлог закона о амнестији и одмах могу да кажем да ћу као посланик Српске радикалне странке гласати са задовољством за усвајање овог закона. Брига о људима, о њиховим трагичним судбинама и породицама требало би да буде задатак сваког друштва и сваког система.

Много људи се налази на издржавању временских казни широм Републике. Много од њих учинили су разне повреде закона, разних степену кривице, са различитим судбинама и мотивима који су их довели у конфронтацију са законима Републике Србије. Велики број чланова њихових породица, са великом пажњом и нишчекивањем прати данашње заседање Народне скупштине Републике Србије и наше одлуке. Ми данас морамо да покажемо нашу бригу за њихове породице, да је Народна скупштина хумана институција, а наша ху-

маност би се огледала, пре свега, у смањивању казни осуђеним лицима.

Новембра прошле године побуне по затворима говориле су и указивале широј друштвеној заједници да се укупна политика и економска криза рефлектовала и на тај сегмент друштва. Након политичких промена стање у затворима се није поправило. По мени је ту одговоран ДОС, јер је ДОС преузео власт. Сведоци смо побуна и штрајка глађу у Митровици, Забелу и Нишу где је, нажалост, дошло и до најтрагичнијих последица, до губитака људских живота. Догађало се нешто што не би смело никада више да се догоди и за то је велика одговорност на свима нама који се данас налазимо овде.

Ми, српски радикали, сматрамо да ова Скупштина треба да изгласа закон који би обухватио дела која подлежу републичком закону и Скупштина мора да покаже данас сву своју хуманост и озбиљност. Свака одлука о амнестији мора да буде заснована на законима ове земље. Због тога не разумем и никако ми није јасно како је Војислав Коштуница напрасно одлучио да амнестира Флору Бровину, да ли да то схватимо као неки гест милости или милосрђа, али како се

Она је амнестирана и поред противљења бившег савезног министра Петра Јојића и као таква уз највеће почести, праћена средствима информисања, пуштена на слободу. Против сам таквих метода и тог типа амнестије.

Ми, српски радикали, залажемо се да овај закон прихвати Скупштина и тиме омогући свим људима по Предлогу закона да буду амнестирани. Нисам у овом предлогу закона видео како и да ли је амнестија обухватила и малолетничку популацију која се налази по разним домовима. Залажем се да и то питање буде решено овим законом о амнестији.

Хуманост мора да обухвати све који могу да се подведу под овај закон. Људи који издржавају казне у нашим затворима су, што се и видело из средстава информисања, изнудили овај закон на њима својствен начин: то је била побуна. Овим законом о амнестији сигурно ће они другачије размишљати и њихове породице, јер држава треба да брине и о њима. И они су људи.

Изнуђен потез државе

Бранислав Блажић: Даме и господо народни посланици, прво морам да упутим једну, на неки начин, примедбу.

Ко ће на слободу: улаз у пожаревачки затвор

пре тога не сети да амнестира бар једног Србина.

Помиловање је људски чин пре свега, па стога очекујем да ћемо данас на задовољство грађана Србије изгласати овај закон и унети бар мало среће у многе породице. За српске радикале дилеме неће бити, јер су срећа и благостање грађана Србије наш интерес.

Хумано је праштати људима

Витомир Плузаревић: Даме и господо народни посланици, сматрам да овај закон треба да се прихвати у предлогу и са свим позитивним амандманима који су данас овде предложени. Хумано је људима праштати, а да то буде по закону и да то сви прихвате као законску регулативу, а не као чин нечије добре воље или ко зна чега. Дешавало се да су појединци из политичких или неких других разлога, које нећу овим путем да иницирам, пустили госпоњу Флору Бровину на нама непознат начин.

Није прихватљиво да се ограничава време за дискусију кад се расправља о овако озбиљној теми. Ми треба да расправљамо да ли ће неко у затвору провести 2-3 године више или мање, и за то се ограничава на пет минута. Укупно излагање господина министра се бази заснива на неком хуманом аспекту читавог овог закона.

Господин министар каже да је ово акт милосрђа. Можда би и био акт милосрђа да није изнуђено то милосрђе. Изнуђено, пре свега, демонстрацијом и побуном у затворима. Ако је милосрђе, памтимо једно милосрђе, и онда је оно према, пре свега, оним актерима кампање и бомбардовања ове земље, који су и назвали ту кампању – милосрдни анђео. Ова Влада је амнестирала укупно највише те милосрдне анђеле, који су нас тако анђески бомбардовали 78 дана.

Овај закон је, најзад, дошао на дневни ред после те новембарске побуне, а у ствари, испровоцирана је читава та по-

буна једним актом, на неком таласу названом – нове демократизације, крајње недемократским поступком првог човека ове државе, који је исхитрено, желећи да покаже сву своју демократичност, под притиском Европске заједнице, ослободио преко ноћи Флору Бровину, осуђену за тероризам. Онако помпезно, у пратњи кола Савезне владе и председничког кабинета, госпођа је отишла као велики јунак и велики хуманиста. Ту је, у ствари, демократија пала на првом кораку.

У поређењу, могу да се сетим 1989. године, кад је извршена револуција у Румунији, кад је збачен диктатор Чаушеску, и одмах после тога, да би показали велику демократичност, они су му, тај исти дан, измерили притисак и стрељали. То вече швајцарска влада је дала обавештење и рекла – ако је то почетак нове демократије у Румунији, онда од те демократије нема ништа.

И ништа није ни било, до данашњег дана. Ако је ово почетак неке нове демократије у Србији, тако што се пуштају терористи одлуком једног човека, онда од те демократије, вероватно, исто тако неће бити ништа. Јер, ниједан појединац нема право да се издигне изнад закона било које државе. Бар у овој земљи, од Броза, тога није било. У ствари, поствала се онда и питање где су и ови шиптарски терористи, за које је Европска заједница, такође, тражила да буду пуштени? Да ли су они и даље у затворима или су већ пуштени волшебно, преко ноћи, без објаве у јавности?

Вероватно су можда пуштени због нехуманих услова или су преко ноћи учени да су они хероји, хероји борбе али за своју нацију, што вероватно и јесу. Међутим, у овој држави се иде у затвор због тог разлога, али због једног ћете бити сигурно пуштени ако одете тамо. Бићете пуштени ако сте убили српског полицајца или ако сте убили српског војника.

Хоће ли се све то амнестирати? Рећи ће – па добро, ви то можда и нисте тако мислили, јер они су ту глинену голубови и служе да их неко у овој земљи, њиховој земљи, убија. Да ли ћете амнестирати сутра и оне који данас пуцају на српске полицајце у Бујановцу, Прешеви, Медвеђи?

Главна вест је да српска полиција није одговорила на бомбардовање, на пуцање на српске колоне, на аутомобиле, на аутобусе. То је најважније – није одговорено. Полиција у својој земљи не одговара на терористичке нападе.

Желим да поновим, када је у питању тај хумани аспект, није спорно, сигурно нико није против тога да се на неки начин учини нешто да се ти људи ресоцијализују, да се укључе у друштво, да им се помогне ако су једног момента скренули са пута, са исправног пута, да се врате на неки прави пут. Међутим, не може се паушално причати – какви су услови.

Не може се паушално причати шта се ради у том смислу да се, пре свега, тај проблем, више као психолошко-социолошки код тих људи реши. Да им се помогне. Мора се дати једна озбиљна анализа, какво је стање у затворима, како се са тим људима ради, колико се може помоћи да се они стварно ресоцијализују.

Према томе, у склопу овог закона било би добро да се направи једна стратегија, да се оформи можда један тим који ће да испита све те елементе и да за неко будуће време припреми начин решавања свих проблема који су у тој области сигурно неспорни.

Покривање амнестије шиптарских терориста

Златан Јовановић: Даме и господо, желим, пре свега, свим члановима Српске радикалне странке и свим одборима, као и свим православним верницима који данас славе, да честитам славу Света Три Јерарха.

Што се тиче Закона о амнестији, већ је речено да српски радикали прихватају овај закон, не зато што подржавамо актуелну власт, већ због тога што сматрамо да је то чин хуманости, поготову ако се узму у обзир услови у којима осуђеници издржавају затворске казне.

Желим да нагласим да предложени закон није акт милосрђа, како се овде то изговара, већ је он резултат догађаја који се дешавају у нашим затворима и другим установама за издржавање казни од октобра, од тзв. демократских промена.

Сви ти догађаји управо су иницирани од стране оних који сада чине актуелну власт.

Поставља се питање да ли је и колико, осим Фљоре Бровине, шиптарских терориста, у периоду од октобра до данас, пуштено из затвора и да ли се овим законом управо жели покрити формално амнестија шиптарских терориста.

Оно што забрињава јесте управо незаинтересованост актуелне власти за српске затворенике на Косову и Метохији. Мене лично интересује када ће актуелна власт смоћи снаге, смоћи храбрости, да од својих западних пријатеља затражи ослобађање српских затвореника из шиптарских, али и других казнионица на Косову и Метохији.

Закон није селективан

Верољуб Арсић: Даме и господо посланици, сам Закон о амнестији и какви су услови у нашим затворима...

Председавајући: Молим вас само за тренутак.

Верољуб Арсић: ...незавидном положају и тај закон у начелу ће Српска радикална странка подржати и гласати за њега. Само је помало чудно зашто тај закон није био довољно селективан, поготову када су у питању кривична дела која иза себе имају позадину крвог деликта.

У Напрту закона пише да осуђеници који су повратници и то три и више пута неће бити амнистирани, а да ли човек треба три пута некога са умишљајем да убије па да не буде осуђен, или да не причам о кривичном делу силовања, јер ту умишљај вероватно није ни потребан.

Чиниеница је да су и такви људи обухваћени амнестијом, и вероватно зато што су они коловође побуна у затворима које и дан данас трају и саме неспособности Владе да са таквим побунама изађе на крај.

Српска радикална странка ће овај закон подржати из још једног разлога. Шта су наше убице које су убиле једног или

два човека када господину министру правосуђа шета масовни убица и ратни злочинац испред носа и министру полиције, и он га не ухапси. Господин министар је изјавио да нећемо да будемо банана република. Али, због непоштовања закона и одлука, и решења правоснажних наших судова, изгледа да је ово банана влада.

И, желим да кажем још нешто, што је господин министар изјавио, значи да ми не држимо неке говоре о националном питању, државном интересу итд., и то је важно господине министре, али за вас је много важније да се придржавате закона својих судова и своје земље, да не бисте ви добили придев јужног воћа које сте помињали за републику.

Министар пољопривреде прекршио закон

Милорад Мирчић: Даме и господо, једно опште питање се намеће приликом одржавања ове ванредне Скупштине, или боље рећи дилема.

Дилема је да ли заказивати ванредну Скупштину са оваквим такчама дневног реда, док је у међувремену ванредно стање на југу Србије. Да ли расправљати о законима који се односе на ускраћивање права председника Републике, о законима који смењују именоване судије, председнике судова, или расправљати у овој Скупштини какво је стање на југу Србије. Како је стање у Бујановцу, Прешеви, у Медвеђи.

Буквално смо бомбардовани из дана у дан информацијама да постоји неки план Владе Републике Србије, план решења проблема на југу Србије.

Председавајући: Молим вас да се држите дневног реда.

Милорад Мирчић: Говорим начелно, знате, немојте да ме прекидате. Начелно је пре него што кренем на такчу дневног реда, а и немојте да се узбуђујете и да бринете о томе на шта ћу ја своје време да потрошим за говорницом.

Тај план још није до дана данашњег саопштен Скупштини. Скупштина са тим није упозната. Истичу се заслуге појединаца. Лично, као и сви ми, српски радикали, стичем утисак да та беда која нас је снашла на југу Србије у овом тренутку служи за личну промоцију појединаца у Влади Републике Србије.

Ако мислите да је решење проблема на југу Србије то што ћете се из вечери у вече сликати пред ТВ камерама и бомбардовати својим филозофским мислима или својим проналасцима ову нацију, онда се грдно варају. То је пречи проблем, приоритетни проблем.

Наравно, овај закон о амнестији који је предложен и те како је значајан. Значајан је у овом тренутку да се донесе не само као хуман гест него и због саме чиниенице коју је ресорни министар изнео, да је 60 одсто осуђеника који су тренутно на издржавању казне починило лакша кривична дела, да су то људи који су у већини случајева, не мали број њих је међу тих 60 одсто, који су у једном тренутку можда фалсификовали нека документа, или урадили нешто што је противзаконито и били су санкционисани по закону ове републике.

Међутим, живот намеће неку реалност. Ми смо сведоци те реалности, поготову после именована ове Владе. Ако су фалсификатори међу онима који издржавају казну, питање је како је онда ту казну избегао садашњи министар пољопривреде.

Он је пре две године фалсификовао страначка документа коалиције која се звала Војводина, и на основу тог фалсификата су избачени посланици из ове Скупштине. Појединим посланицима је надокнађена одштета, а он постао министар пољопривреде.

Наравно, из ове дилеме следи један одговор о размишљању тих људи који су на издржавању казне.

Политички акт милости

Србољуб Живановић: Даме и господо, уважени посланици, сигурно вам је познато, или би вам бар требало бити познато, да се амнестијом настоје постићи не само криминално-политички, већ и одређени политички циљеви. Реч је о политичком акту милости, који се додељује од стране нових органа државне власти. Амнестија не користи само онама на које се односи. И они који о њима одлучују, имају одређени политички интерес.

У историји једне државе понекад се нарочито амнестијом настоје решити, или бар ублажити, одређени друштвени и политички проблеми. Амнестија представља акт, који се изузетно примењује. С обзиром на то да се њоме дерогира, у ствари, примена кривичног права, она не сме бити широко коришћена. Њена примена се мора свести на заиста ретке изузетке, који неће ометати обављање функције кривичног права, као и остваривања начела праведности и правне једнакости грађана пред законом.

У супротном, долази до озбиљних поремећаја не само у области кривичног правосуђа, већ и шире у друштво. Амнестија је веома стара установа. Била је позната у римском и средњевековном праву. Интересантно је да је она кроз историју коришћена и за вршење злоупотреба и за ометање вршења правде на основу закона. Такав случај је управо сада.

Ово је врло битно – пита ли се неко паметан шта је са оштећенима, жртвама почињених кривичних дела? Ко ће њима помоћи, да ли су се икада опоравили, и шта бива са њиховим животима и радостима, када поново у свом граду, селу, улици, виде и прођу поред узрочника њихове несреће и туге? Води ли ово друштво рачуна о њима?

Због тога амнестију овако декларативно треба ретко користити. Познато је да у југословенском кривичном праву за најтежа кривична дела може да се изрекне казна затвора у трајању од 20 година. С друге стране, доста се расправљало и тврдило да нам је код сваког прописивања казнене политике танка.

То су различита ублажавања. Неки кривични закони, и то из земаља које би да нам прописују њихову демократију, као свеопшти принцип слободе познају систем изрицања казне и лишења слободе у неодређеном трајању. Такав случај је са низом федералних држава, то су Њујорк, Калифорнија и друге.

Прочитао сам негде, иако по струци нисам правник, да је чувени професор Правног факултета у Београду, Живојин М. Перић, који се бавио готово свим гранама права и за собом оставио велико и значајно дело, да је најважније сачувати ауторитет закона, легалитет и сигурност правног саобраћаја и ред у друштву.

ДОС се додворава Западу и шиптарским терористима

Слободан Јањић: Даме и господо народни посланици, одмах на почетку честитам славу Три Јерарха свим верницима и члановима Српске радикалне странке, и уједно поздрављам све српске јунаке који се налазе на положајима у Пчињском округу изложени дејству терориста, а спречени да адекватно одговоре на нападе.

Посланик сам из Пчињског округа, па бих молио посланике да обрате пажњу на ово што желим да кажем. ДОС-овска власт у својој бризи за српски народ предвидела је веома значајну тачку дневног реда за ово заседање. Да није жалосно било би смешно. Прва и најважнија тачка и проблем за ДОС-овску власт нису шкољство, здравство, стандард грађана, привреда, пољопривреда, пензионери итд., већ Закон о амнестији. Из самог материјала који је достављен посланицима види се да је једна веома осетљива материја рађена веома површно и нестручно, па се може извести закључак да се овим законом, поред осталог, жели озваничење пуштања из затвора готово свих Шиптара који су издржавали правоснажне затворске казне у српским затворима.

Овог тренутка, господине Батићу, испред Скупштине је велика група, преко 1.000 рођака и пријатеља отетих и убијених Срба, тражи да изађете пред Скупштину и одговорите где су њихови најмилији и да ли су обухваћени амнестијом. Ако ништа друго, нађите за сходно и обратите им се.

ДОС-овски моћници више не бирају средства да се додворе Западу и Шиптарима, па флагрантно крше Устав и закон свакодневно. Најдаље у свему томе отишао је Милошевићев комуналац и идеолошки син, господин Човић, који је у Бујановцу увео принудну управу, па јавно осуђује, али и амнестира, зависно од тога да ли се потпише приступница или не. Одмах именује или разрешава руководиоце, па питама владу и министре да ли је у Бујановцу уведено ванредно стање, привремена управа или нешто слично? Њега је народ Пчињског округа осудио на доживотно прогонство из Пчињског округа, па се нада да неће бити амнестиран овим законом и глашаћу за усвајање овог закона.

Још један од разлога који ме је определио да гласам за овај закон је образложење да у затворима нема више слободних места, а биће потребно подоста места за све оне крупне привредне криминалце из ЈУЛ-а и СПС-а, који су сада чланови ДОС-а и ДОС-ових странака, надајући се да ће донацијама бити амнестирани пре суђења.

У образложењу нисте објаснили да ли овим можда плаћате дуг затворени-

цима чијим је протестима зна се ко дириговао. Што се самих затвореника тиче, за поједине категорије би предвиђено умањење могло бити и веће. Да ли овим законом можете амнестирати све Србе и неалбанце који су у кућном затвору, јер им је кретање онемогућено, а деца су им у подрумима? Сећате се како је било вама када су вапа била у подрумима, када су падале бомбе, јер свакодневна су дејства терористичке артиљерије. Да ли овим законом амнестирате и српску децу у Прешеву, која су у школском затвору? Та наша деца у пратњи родитеља дођу у основну школу, а затим их четири сата држе без воде и могућности одласка у дворике или WC, јер их онда шиптарска деца линчују по ходницима и дворикима. Можете ли и њих амнестирати из овог школског затвора? Ови затвореници имају само од 7 до 11 година.

Човић тражи учешће Шиптара у власти, а овако то изгледа у пракси у Прешеву. Локална самоуправа има 65 запослених, председник, потпредседник, председник извршног савета, сви начелници, сви запослени Шиптари, са само су четири Србина, један матичар, једно техничко лице и два курира. Треба им дати већу власт.

Чија су права угрожена господине из ДОС-а? Сличан сценарио се сада спроводи и у Бујановцу. Сменују се Срби, а на њихова места се нелегално, под директентском палицом господина Човића, постављају Шиптари. Можете ли себе унапред амнестирати овим законом? Има једна пословица – војска о скраћењу, а ДОС о поштењу. Ко је унапред амнестирао шиптарске полиције који су 1996. и 1997. године бацили униформе, а сада су поново у униформи српске полиције у Прешеву и Бујановцу, а за поједине се зна да су били у УЧК и убијали Србе по Косову. Да се стање смирује нека вам послужи податак да су гранате већ почеле да падају и у околини Врања, односно врањских села. Сви парламенти света расправљају о проблему на југу Србије, а ми се бавимо амнестијом.

Способан управник на цедилу

Лазар Марјански: Господине народни посланици, хтео бих пар речи да кажем о овом закону. Господине Батићу, ја сам вас пратио у вашем излагању и колико сам упамтио, има 4.167 осуђеника у овом тренутку. Хтео сам да изнесем само пар ствари са којима се не слажем.

Не слажем се у делу где кажете да су изузетно тешки услови у затворима. Навешћу примере за затворе које знам, који су отвореног типа као што су у Зрењанину, Сомбору, а има их још у Шапцу, Зајечару, Лесковцу, Ћуприји и то су затвори отвореног типа. У те затворе је долазила и сада долази међународна делегација Црвеног крста и веома позитивно се изразила о условима у тим затворима. Навешћу вам пример зрењанинског затвора, где је, нажалост, по мени и по осталима, један од најбољих управника затвора Слободан Карлац од једног малог затвора створио велику фарму свиња, велику фарму говеда, рибњак са бунарком, све их запослио.

Промене од 5. откобра су га скинуле. Скинули су га они из самог затвора, људи које је он суспендовао. Морам да кажем исто то, да је за тај закон важило да осуђеници излазе напоље, раде у разним фирмама и тако даље. Шта би вам предложио, да још пар речи кажем о затворима. Наши затвори су много бољи него румунски, бугарски и тако даље. Не знам за друге затворе, али за ове које знам, тако је.

Друго, предложио бих, а можда то и постоји али ја немам тог знања, људи који су осуђени на дуже време, на дуже временске периоде, било би добро када би завршавали неки занат, неку школу или на пример да слободно излазе да раде у фирмама, а касније, после изласка из тих затвора, да се запосле тамо како би се што пре и боље вратили у нормалан живот.

Повреда Пословника

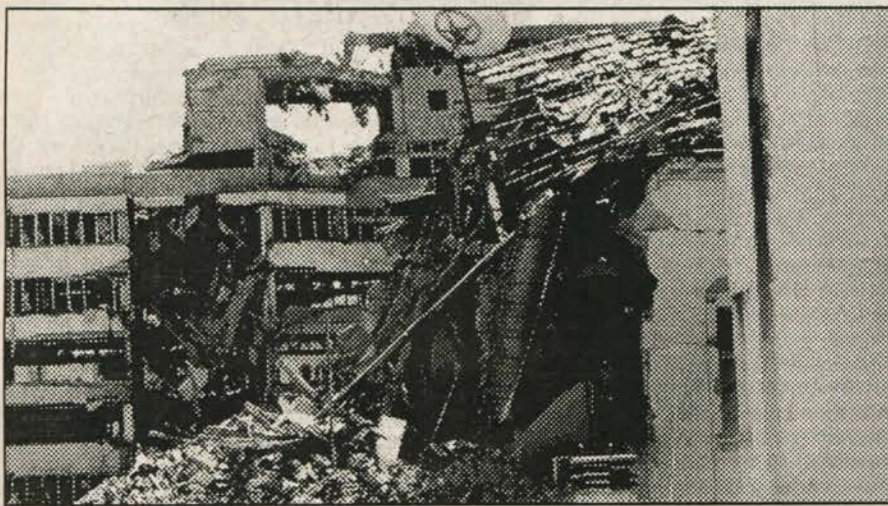
Гордана Поп-Лазич: Господине председнице, имајући у виду члан 83. Пословника, где јасно стоји да – "седнице Народне скупштине одржавају се у времену од 10 до 17 часова, са прекидом од 1 сата и 30 минута, ако Народна скупштина изузетно за поједине дане другачије не одлучи. Та одлука доноси се, по праву одлуку нисмо донели на почетку радног дана". Ми такву одлуку нисмо донели на почетку радног дана. Уобичајено је да пауза буде од 13 до 14,30 часова. Уколико сте одлучили другачије, требало би да нас обавестите, али вас упозоравам и на члан 97, где стоји да – "председник Народне скупштине прекида рад Народне скупштине када утврди недостатак кворума", што вероватно није случај. Даље: "Може да одреди паузу у раду седнице Народне скупштине, да би се извршиле потребне консултације или прибавило мишљење".

У ставу 3. стоји да – "председник Народне скупштине прекида рад Народне скупштине и у другим случајевима, ако то Народна скупштина закључи". Молим вас, с обзиром да је данас наша крсна слава Три Јерарха, да нам омогућите да у овом периоду од 13 до 14,30 часова одемо у седиште своје странке и пресечемо колач.

Нова власт прихвата све ултиматуме

Наташа Јовановић: Даме и господо посланици, пре свега желим да изразим задовољство што смо напokon отпочели са наставком седнице, после пола сата председавајући је успео да обезбеди кворум. У исто време, када говорим о Предлогу закона о амнестији, пошто се и министар Батић вратио, треба свакако да подсетимо на чињеницу да трећем ванредном заседању, дакле и избора нове републичке владе, не присуствује републички премијер Зоран Ђинђић, и сама та чињеница и целокупно понашање посланика ДОС-а у току преподневне расправе, дискусија о овом веома важном Предлогу закона говори много. Ви сте у љуљани у ваше посланичке фотеле, безбрижан осмех на лицу лебди вам све време и свакако вам није стало до тога ни о чему се овде говори, ни како ће гра-

Траг злочинца: после прве Соланине посете Београду

ђани Србије да реагују на све ваше по-
тесе.

Став Српске радикалне странке, пошто видим да сте нестрпљиви да пређем на Предлог закона, да гласа за Предлог закона о амнестији, веома детаљно су образложили српски радикали у преподневном заседању, и он је, пре свега, мотивисан чињеницом да су то хумани разлози, односи хуманог друштва према онима који су осуђени, пре свега жеља да се на тај начин део њихове одговорности за учињена дела амнестира.

Обраћајући се јутрос нама, министар Батић је рекао да се створила нека фама да ће сада сви да изађу из затвора. Па неће сви, господине Батићу, него они који ће стећи услове по овом закону и који имају ту могућност на основу до сада одлежане казне и на основу оног преосталог дела. Али, у контексту овог процента који се законом предвиђа.

Наравно, ми смо апсолутно сагласни са чињеницом да је био потребан овај амандман, да се од амнестије изузму лица, правоснажно осуђена за кривично дело силовања, противприродног блуду над немоћним лицем и над онима који нису навршили 14 година. Али, пре свега, треба да подсетимо како је дошло до тог амандмана. Да не бисте доводили даље јавност у заблуду, да не бисте бацали прашину у очи, да сте ви напрасно, на инсистирање министра и појединих чланова одбора, дошли на ту идеју и предложили овај амандман, свакако треба сви ми да имамо у виду да је то било под притиском дела затворених и показало се да је и кодекс затвореника, морални кодекс, много већи од нове српске владе.

С друге стране, показало се да, с обзиром на чињеницу да читаво пре подне нисте, бар са неким малим делом гриже савести, реаговали на оно што су вам говорили српски радикали, да на овај начин желите да амнестирасте шпигтарске терористе, за све злочине које су починили по нашим законима, па да сте амнестирали убицу који се вратио на место злочина, Хавијера Солану, трлећи се и љубећи са њим пре неки дан, овде у Београду. Ви сте, заправо, показали да се ваша политика и небрига, пре свега за српски народ и српски национални интерес, изражава и кроз овакав предлог закона. Ја сам апсолутно уверена да сте

ви били у ситуацији да после Другог светског рата амнестирасте Наду Шакић, да бисте то урадили.

Господин Батић је, после седам година, довео оног несрећног хоштанлера Милана Панића поново у нашу земљу, на већ познати начин, уз дуге и кратке цеве упали су у "Галенику", а тема је та, у контексту Закона о амнестији, да је тај исти Милан Панић, без оваквог закона, значи на своју руку јер таква му је природа, очигледно као и целокупна ваша, амнестирао од злочина озлоглашену Манду, усташког злочинца, која је побила толику српску децу и толико српског становништва, а која је иначе код усташа дочекана као херој.

За то исто време српским патриотима, као што смо ми, српски радикали, ви се обраћате са подсмехом, а министар Батић заиста врло неверљиво покушава да каже како овде седе некакви лажни патриоти. Да то није тако, господине Батићу, треба да знате да сте ви министар у Влади господина Ђинђића, кога би, пре свега, неко новим законом да амнестира. Ко ће да амнестира господина Ђинђића који данас није овде или због тога што су му Американци у удворичкој посети у Вашингтону завртали руке на леђа и јасно му рекли да нема никакво зелено светло да решава ситуацију на југу Србије и због тога што целокупним понашањем не само Ђинђића, него свих министара у новоизабраној влади ДОС-а ми долазимо у ситуацију да ћемо тек осећати велике последице свега тога.

Господин Батић је, обраћајући се нама посланицима, јутрос рекао да Влада неће да прихвата никакве уцене и ултиматуме. Вероватно сте мислили на те затворенике и на оне који тек треба да иду на издржавање казне, али то једноставно није тачно: Ви прихватате све ултиматуме и све уцене које вам стижу од ваших западних налогодаваца. Сваког дана показујете све већи степен сервилности и кога ви можете да убедите да нећете да прихватите тако нешто?

Онда сте рекли да нећете да будете благодонци према ескалацији криминала у нашој земљи, да ћете нови кривични закон у Републици Србији да управо примените најефикасније што можете. Међутим, то једноставно није тач-

но, јер по оној народној ипак погледајте прво мангупе из својих редова, па онда говорите о томе колики је степен криминала, ко су они који тек треба и да одговарају, да издржавају законске казне због тога што су спалили зграду Народне скупштине, извршили пуч у нашој земљи и противуставним, пре свега недемократским понашањем показали каква је природа ове власти.

Запад Србију учи демократији

Божидар Вујић: Даме и госполо посланици, пре него што изговорим пар реченица везано за законски пројекат, не могу а да се не осврнем на оно што је министар правде, господин Батић, изрекао за овом говорницом приликом свог другог изласка. Те непримерене речи, по мени, гласе следеће – господин Батић, поимајући ову Скупштину, овај дом, ову говорницу и своје звање, изрекао је да посланици за овом говорницом, малтене, могу спашта да изговоре. Ако је много од Батића, стварно је много.

Посланик сам Српске радикалне странке у овој Скупштини, од 1993. године. Трудно сам се за то време, својим знањем и својим умећем, да ценим и поштујем овај дом, да ценим бираче који су гласали за Српску радикалну странку, да поштујем своју странку која ме је делегирала, изабрала у ову Скупштину, и да поштујем озбиљност, одговорност и достојанство изговорене јавне речи сваког посланика. Тим више ме изненађује ово што је господин Батић изрекао, и желео бих да му поручим само једно, ако ми то буде дозвољено.

Ви, као министар, господине Батићу, нарочито сада, морате да пазите шта изговарате и колико цените овај дом и како радите. Пошто је овде реч о Закону о амнестији, нормално да је господин Батић то изговорио, јер корелација свега његовог изговореног из Закона о амнестији, види се у томе што је он пледирањем за аменетијом, изгледа пледирао за оно што је он од 1993. до 1997. године изговарао за овом говорницом. Сведоци су бар 30 посланика ДОС-а, који су били у разноразним странкама пре него што су сада у овима, у којима јесу. Господин Батић је за овом говорницом збиља говорио свашта.

Што се самог законског пројекта тиче, он је донет, морамо се са тим сложити, хтели то или не, под пресијом, како споља, тако и изнутра. Споља зато што је притисак са Запада да се овај закон донесе пре савезног закона био очигит, и ово данашње доношење јесте у ту сврху и служи том циљу. Очито да Запад Србију и народ у Србији учи демократији. Зар ви тако мислите, господе, да Србију треба учити демократији? Што се тиче унутрашњих притисака, упориште мојим речима налазим у томе, сведоци смо преко штампе у последњих 10 дана, веома великог интересовања јавности за доношењем овог закона. То интересовање, у ствари, очито је у томе, у силним побунама у КП домовима широм Србије, у реаговањима невладиних организација на одређена законска побољшања која су донета у односу на прву верзију коју нам је Влада понудила.

Због свега тога, имам следећи лични став – Закон је исхитрен, Закон је недоречен, Закон је несавршен и недоследан у својој првој верзији. Због тога је претрпео дораду после притиска јавности, и тако дорађен сада се налази пред нама. Влада сама себе коригује. Први предлог је доставила 1. фебруара, а амандман на сопствени предлог, на сопствени закон доноси 9. фебруара. У сваком случају, на доношење овог закона терају нас и приморавају и други аспекти у данашњем животу. Пре свега, да једним оваквим начином, у оквиру институција и закона, у којој ова Скупштина има улогу законодавног тела, донесемо Закон о амнестији, како би избегли све оно што нам се догађало парцијалним решењима. Пре свега мислим, а ви то добро знате, и то је на вашој савети, ослобађање, пуштање Флоре Бровине и хиљаде других Флора Бровина.

Што се тиче онога зашто закон треба да донесемо, важи само један одговор зашто – закон је надасве једини и пре свега акт милосрђа. На крају, искористио бих прилику и ову говорницу са свим радикалима, свим њиховим члановима породица, свим гласачима Српске радикалне странке и симпатизерима честитам данашњу славу, крсну славу радикала Света Три Јерарха.

Влада ради штуро и споро

Љубомир Краговић: Поштовано председништво, даме и господа народни посланици, пред нама је Предлог закона о амнестији и уопште дневни ред који је јак штур. Очекивао сам да ће се на овој седници, у оквиру дневног реда, наћи и они горући проблеми који тиште грађане Србије, а нарочито на југу Србије.

Да ова Влада ради штуро и споро, може се видети у томе какви су предлози закона. Неки се ниште, неки се поништавају, а и оне законе које поднесу након пар дана, Влада сама донесе амандмане којима исправља законе.

Предлог закона о амнестији, као један хуман чин и акт милосрђа, треба ова Скупштина да усвоји и српски радикали ће гласати за усвајање овог предлога, али бих хтео да се осврнем на пар тачака овог закона. Ослобађање се креће у процентима од 15 до 25. Ови проценти су јак дискутабилни. Ако узмемо, на пример, ослобађање једног терористе, Флоре Бровине недавно, и дозволу да шета слободно по држави Србији, ако су се у међувремену ослободили многи шиптарски терористи, ове проценте би повећао. Тако да наше грађане који су осуђени за много мања, занемарљиво мања дела, односно злочине које су учинили треба ослободити чак и дупло.

Значи, повећати овај проценат и до 50. Затим, мене је страх да овај закон није изнуђен. Изнуђен, са једне стране, зато што постоји условљавање међународне заједнице о безусловном пуштању свих шиптарских терориста, значи то је увод у нешто да амнестирамо све злочине који су се десили у последњих пар година на Косову и Метохији.

Господин министар каже да су затворени пуни. Вероватно је то био разлог зашто није ухапшен Хавијер Солана. Нису имали где да га сместе. Овај закон онда

треба што пре усвојити да би се ти затвори мало испразнили и следећи пут, када господин Хавијер Солана, зликовац, дође у Србију, вероватно ће бити ухапшен, и господин министар ће дати налог да он буде приведен.

Даље, следећу мањкавост коју има овај Предлог закона је што нема ништа о питању малолетника, односно малолетничкој деликвенцији и шта је са тим осуђеницима. Мислим да треба највише радити баш са малолетницима, да их треба преваспитавати и на неки начин њихове злочине амнестирати.

На крају, господине министре, као адвокат у дугој пракси вероватно сте имали много судских спорова. Овај закон сматрам и као неки ваш лични чин. А ево из ког разлога. Имали сте много судских спорова, а како сам чуо ниједан судски спор нисте добили. Многе услуге сте наплатили па овим желите да ваше клијенте, да не кажем пацкјенте, амнестирате и ослободите бар са ових 15 до 25 одсто. Они ће вам бити јак захвални.

Прецизирати рок решавања жалбе

Петар Јојић: Дама и господа народни посланици, у члану 7. Предлога закона предвиђено је да јавни тужилац и лице које је заинтересовано, уколико поднесе захтев за амнестију, може да уложи жалбу у року од три дана.

Међутим, није прецизирано, а мислим да би баш у овом члану требало прецизирати рок решавања жалбе. Због чега?

Десиће се да ће јавни тужилац да уложи жалбу, а лице које је поднело захтев има право на амнестију по овом члану. Уложена је жалба од стране надлежног јавног тужиоца, десиће се да улагање жалбе, како је предвиђено у овом члану, одлаже извршење решења о амнестији.

Десиће се да ће људи лежати у затвору иако су испунили услове, да буду пуштени истог дана, када буде донето решење. Према томе, предлажем да се у овом члану прецизира решавање жалбе и обавезе виши суд, дакле надлежни, да реши жалбу у року од три дана како се не би догодило да држава сутра буде у ситуацији да надокнади штету лицу које без икаквог правног основа лежи у затвору.

То може да се догоди ако јавни тужилац буде сујетан, да жалбу уложи изиначта, па да и суд и тужилац ту жалбу задржавају и да одуговлаче поступак, што би апсолутно имало негативне последице по самог осуђеног.

Предлог закона о изменама и допунама Закона о својинској трансформацији

Први прави ДОС-ов закон

Томислав Николић: Дама и господа народни посланици, овај закон је први од дугочеканих системских и реформских закона којим се нова власт представља грађанима Републике Србије. Због овог закона је и Српска радикална странка доживела много прекора од стране лидера и лидерчиња ДОС-а, зато што је до-

казивала пред судовима у Србији где су избори били нерегуларни, па је тадашњи мандатар, садашњи председник Владе, Зоран Ђинђић, вапио што Влада губи драгоцено време које би тобоже искористила за доношење спремљених закона за спас Србије. Закон о амнестији, који је био прва тачка дневног реда, је закон којим се стичу симпатије, тичу се мањине грађана и не може да се представи као системски и зато је ово први прави ДОС-ов закон. И јесте и први и прави.

Овим законом се зауставља аутономна приватизација друштвених предузећа, једина која је до сада и вршена, а то значи да се зауставља приватизација.

Шта ће донети заустављање приватизације? Са једне стране, могућност новим властима да у друштвеним предузећима остану на власти њихови директори, што су социјалисти чинили и да на тај начин контролишу запошљавање, финансијске токове, страна улагања без икаквих обавеза. То сте јасно рекли у образложењу, цитирам: "Да постоје управе желе да задрже контролу над предузећима", а најлакши начин да задржите контролу над предузећима јесте да зауставите приватизацију, и да предузећа као друштвена постану мета грабљиваца из земље и њихових партнера и финансијера из иностранства. Апсурдно звучи образложење да ће запослени бесплатно стећи већинско власништво. Запослени нису никакав субјект, то су десетине, стотине и хиљаде радника и нико од њих неће бити већински власник. Да би неко постао већински власник, мора од њих да откупи акције.

Закон о својинској трансформацији се примењује већ скоро четири године и многа предузећа су посао својинске трансформације завршила. Овим законом привредне субјекте доводите у различите услове привређивања и тиме се повређује члан 57. Устава Републике Србије, који гласи: "Привредне и друге делатности обављају се слободно и под једнаким условима у складу са Уставом и законима. Држава се и директно меша у послове за које Устав предузећима гарантује самосталност".

Члан 55. Устава Републике Србије гласи: "Економско и социјално уређење заснива се на слободном привређивању свих облика својине, на јединственом тржишту робе, рада и капитала", а ово сам подвукао на самосталности предузећа и свих других облика организовања и присвајања по основу својине и рада. Промена власти не сме да представља основ за било какву дискриминацију или неједнакост.

Мора да постоји правна сигурност. Ако досадашња приватизација није била у складу са Уставом, затражите поништај свих извршених претварања друштвене својине у друге облике својине. Ако је било крађа, нералних промена, поништите приватизацију и предајте суду криминалце, али не заустављајте посао само онима који га нису завршили из неких разлога.

Лош вам је манир да поништавате све старо, а да нисте у стању да предложите ништа ново. Ви као да нисте у стању да вршите власт. При свему овоме, стално ми је на уму да је министар Влаховић директно заинтересован за привати-

зацију, као посао на коме је много зарађивао и тек ће. Да је тзв. економски саветник Зорана Ђинђића, извесни Драгаш, власник фирме која тек треба да стекне позиције и профит од приватизације, и због тога обилази предузећа широм Србије да процени које ће моћи да буде продато и да иде у приватизацију. Може му се јер је његов развојни пут као Боре Шнајдера. Запослио се најпре као дилер Југобанке, па преко Карић банке, коју је хтео да отме, отишао у Кредибел банку...

Председавајући: Ја вас молим да се вратите на дневни ред.

Тако је говорио Зоран Ђинђић

Томислав Николић: Када будете све ово видели, извините ми се. Кредибел банка је послала у време стабилног динара, па је ипак запловила и отпловила, а у иностранству су завршили капитал и Бранко Драгаш. Сада је поново у земљи и борба против криминала могла би да почне тако што би се коначно одазвао суду који жели да утврде колики је његов удео у афери са увозом аутомобила, где је опљачкано више стотина грађана и аутомобили никада нису враћени. На крају, ово је друго заустављање приватизације у режији Зорана Ђинђића и Душана Михајловића, само што је оно прво било 1994. године, када су ту били социјалисти. После седам година припрема да преузме власт, Зоран Ђинђић је био способан само да предложи формално укидање неких закона који ће се и даље примењивати ко зна до када зато што Влада нема времена, знања, или сагласности небројених лидера и лидерчића, да их одмах замени новим законом.

Прочитаћу вам део стенограмских белешки са седнице Народне скупштине Републике Србије, која је одржана 29. јула 1994. године, којој посланици Српске радикалне странке нису присуствовали зато што су седам дана пре тога у овој сали и у овим клупама били физички нападнути од стране полиције. На тој седници, на предлог Демократске странке, једногласно је усвојен Предлог закона о ревалоризацији вредности друштвене својине са ретроактивном применом којим је прописана приватизација враћена на почетак, а сва друштвена имовина прелата у руке СПС-а, касније и ЈУЛ-а, или касније доминантно ЈУЛ-а.

Сада ћу вам прочитати стенограмске белешке:

Зоран Ђинђић: Ми смо вам понудили системска решења и учинили смо велике уступке у томе што смо све мере Владе прихватили, чак иако нису биле умесне. По нашем предлогу сви грађани су власници. То је највећи облик социјалне правде који може да постоји. Знамо да ће се у даљем развоју привреде то променити, неки људи ће престати да буду власници, неки ће постати власници већег капитала, али на почетку, на прелазу из једног система у други, допустимо исте шансе свим грађанима.

Значи, друштвена својина је својина друштва. Ми смо друштво. Надам се да се господин Вучелић, то је била нека реплика са њим, "слаже са тим да су гра-

ђани Србије друштво. Друштвена својина је својина друштва, значи грађана Србије. Ако се она приватизује на било који начин, значи да онај који је учествовао као члан друштва, идеално, номинално, у тој својини треба да учествује реално. Значи, да добије реални део те својине. Тај део може да буде двехиљадити, трихиљадити, петехиљадити, али то је његов део. Продавати то и стављати на располагање некој Влади да тим новцем манипулише, то је пљачка".

Ја сам пре неко вече гледао министра Влаховића на телевизији, који је баш овако најавио закон који је у припреми: "Ми ћемо то продати, а онда ћемо до 15 одсто запосленима, а остало ћемо користити на други начин". Зоран Ђинђић је пре седам година рекао да је тај модел пљачка. "Зашто би се продавало нешто што је моје"? То је рекао Зоран Ђинђић, а не ја. Ја се залажем да држава подржави сва предузећа и да их она продаје.

"Ако дозволите да је друштвена својина наша својина, онда морате да дозволите да у поступку приватизације она реално постане наша својина, а не да онда ви опет располагате њоме. Значи, прво је била друштвена својина, онда сте ви њу после продали некоме ко има паре и те паре сте употребили за неке своје циљеве. Мислим да је то крајњи облик социјалне неправде".

Демагогија, неискреност, политички поени по сваку цену, једна прича док си у опозицији, потпуно друга кад си на власти. Да није смешно, било би жалосно.

Александар Влаховић: Ја се извињавам, морао сам да интервенишем. Пошто на дневном реду није нови Закон о приватизацији, значи, ја бих вас замолио да се концентришемо на законски документ који је пред вама. Нови закон ће тек доћи након јавне процедуре и транспарентне дискусије, коју ћемо направити са свим релевантним друштвеним групама. Према томе, нема сврхе прејудиирати законска решења која ће тек доћи.

"Јавна расправа" нестала са Кардељом

Томислав Николић: Ја врло добро знам да није на дневном реду нови закон, али га ви већ најављујете у јавности, и није згорег да се о њему овде дискутује, зато што је он разлог зашто овај закон сада већ има и одложено примену, тај део о аутономној приватизацији.

Али, страшно ме интересује откуд ви као млад човек, мој годишњак, млад човек, откуд ви говорите о некој јавној расправи о друштвеним групама. То је умрло са Кардељом. Нема више јавне расправе. Какву јавну расправу Влада води да би донела неки свој закон. Расправа се води у Народној скупштини Републике Србије. Овде закон или прође или не прође. Нема других група пред којима се води расправа. Ви попуштате онима који су доста допринели да дођете на власт, па чим се неко побуни ви одмах зауставите закон, и кажете – ево, за два три месеца, ми ћемо то поново да решимо. Не ваља тај принцип. Не ваља тај метод.

При доношењу закона знате да ћете имати отпор одређених група, читавих социјалних група грађана, али са тиме

морате да рашчистите – или донесите закон или не донесите. Нема смисла да посланицима пошаљете закон, као тачку дневног реда, и ми се припремимо, дођемо на седницу, а ви онда кажете – због тога што смо разговарали са овим и са оним, овај закон и његову примену одлажемо на три или шест месеци. То је неозбиљно. Због тога сам инсистирао на томе да мислим да би много боље било да сте нам овде објаснили који то модел приватизације ДОС предлага.

Схватио сам да овај модел приватизације није по вољи ДОС-а. Слажем се. Имате право, имате свој економски програм. Али, много је важније да знам шта је по вашој вољи, него шта вам није по вољи. Данас, читајући дневни ред, сазнајем шта вам све није по вољи, али никако да проникнем у то шта вам је по вољи. Нигде, да има бар 10 тачака, неког предлога закона из кога могу да закључим шта је то вама по вољи и за шта се залажете.

Изађете у јавност са предлогом закона, поколеба вас неки синдикат. Изађете са предлогом закона, поколеба вас нека група. Да ли је то знак да тај закон није био озбиљно размотрен? Да ли је то знак да сте се тек сад сетили и сад се договарате какве ћете законе да донесите. Па, онда, јадна нам мајка.

Ђинђић нанео огромну штету Србији

Мирољуб Вељковић: Господине министре, говорићу о материјалу, како ви инсистирате, који је пред нама.

Поштовани народни посланици, господину Ђинђићу је већ постао манир да зауставља и враћа на почетак својинску трансформацију, односно приватизацију. Први пут је то урадио са тзв. законом о приватизацији Анте Марковића.

Сви се сећате да је велики број фирми у то време, чак је и мој колега Симић купио акције од једне фирме у Врњачкој Бањи, омогућио запосленим радницима да откупе деонице фирми у којима су радили. На иницијативу господина Ђинђића, а уз свесрдну помоћ социјалиста, Народна скупштина Републике Србије укинула је Закон И, већ приватизоване фирме вратила у статус друштвених фирми.

То је учињено тзв. ревалоризацијом вредности деоница. Како се у то време хиперинфлација већ била захуктала, овим методом су практично све уплате радника сведене на нулу. Мој колега Симић је остао без средстава која је уплатио приликом куповине деоница "Првене заставе" из Врњачке Бање.

Шта би се десило да господин Ђинђић, уз помоћ социјалиста, није ово урадио.

Радници би откупљивали деонице својих фирми. Те деонице би врло брзо постале екстерне, значи, почеле би да се купују и продају, неминовно би дошло до груписања деоница у рукама власника капитала, било домаћих, било иностраних, јер би они по тржишној цени откупљивали од радника и сриска привреда би до сада била приватизована, односно власнички трансформисана.

Наиме, било би случајева да део запослених радника не би продао своје део-

нише на екстерном тржишту, већ би их задржао и по основу власништва над њима извлачио одређене дивиденде, а у зависности од финансијског пословања те фирме. Овим потезом господина Ђинђића оштећени су сви запослени у српској привреди. Аргумент за укидање тадашњег Закона о приватизацији, говорим о закону Анте Марковића, и ревалоризацији вредности већ купљених деоница, господину Ђинђићу био тај да је инфлација обезвредила процене вредности тих фирми и да ће запослени у њима за мале паре купити сопствене фирме. Тачно, радници би за релативно мале паре купили фирму у којој су радили. Питам се шта је ту лоше?

На крају крајева, ти исти радници су и стварали и створили те фирме. Врло би се брзо, као што сам рекао, кроз екстерно власничко груписање деоница, створила ефикасна менаџерска управљачка структура. Пазите, онај ко изводи паре, купи акције, у сваком случају ће и те како да се потруди да та фирма постане ефикасна, односно да би могао да извлачи профит из те фирме.

Да би биле успешне те фирме, ти нови власници капитала би добро стимулисали, односно платили запослене у тим фирмама. Нема високих профита, господо, уколико се радник добро не плати. Не мислите ваљда да немачки газда добро плаћа раднике зато што је филантроп, него плаћа да би извлачио велике профите.

Овај потез господина Ђинђића је донео несагледиве негативне економске последице по српску привреду. Прво, друштвена својина је наставила да egzистира као преовлађујући вид својине. У наредним годинама дошло је до велике пљачке и до руинирања те својине. Примера ради, у време тог закона, у време примене тог закона о приватизацији, друштвена својина је била процењена на неких ширка осамдесетак милијарди марака. По неким анализама, она данас вреди свега неких тридесетак милијарди марака, а јуче прочитам да неки експерт ДОС-а каже да вреди дванаест милијарди.

Ту огромну штету за државу и народ, ту огромну разлику између осамдесет милијарди и дванаест милијарди треба наплатити господину Ђинђићу и социјалистима.

Друга негативна последица оваког потеза је та што процес приватизације на овај начин није завршен, и то је био најбезболнији начин, у односу на све друге источноевропске земље. Избегли би се велики социјални потреси, који нас неминујно очекују у будућности, приликом промена својинске трансформације.

Поставља се и једно морално питање – посебно га упућујем вама, господо социјалисти, гледам на овај сат, као да се припремамо за олимпијаду, пет минута, а овако важна тема – поставља се једно морално питање: како то да сте подржали Ђинђићев закон о ревалоризацији вредности деоница, а нисте ревалоризовали вредност станова и кућа, које су се у то време масовно откупљивале?

Како то да нисте ревалоризовали камате на кредите, који су у то време ма-

совно подизани? Сви се сећамо тог времена – узмеш кредит од милион марака, а после месец или два месеца вратиш сто хиљада марака, па Јово наново. Тиме смо дефинитивно уништили српско банкарство, у том периоду. Ви и ваше фирме сте подизали те кредите под таквим условима.

С друге стране, ви социјалисти сте се вероватно уплашили да ће вам се радничка класа екстремно обогатити. Мотив вас социјалиста је био јасан – да подржите Ђинђићев закон. Вама је требала друштвена својина, да би је манипулисали и радили остале радње које сте радили са њом. Мотив господина Ђинђића, као што рече господин Тома Николић, био је други – он се потајно надао да ће калтад доћи на власт, што се, нажалост, и догодило, и да ће он и његова екипа доћи у прилику да приватизују, односно распродају српску привреду.

Ви социјалисти, 1996. године доносили нови закон о својинској трансформацији.

Председавајући: Господине Вељковићу, време је истекло.

Боље било каква приватизација, него никаква

Мирољуб Вељковић: Моје време тек долази, саслушајте ме.

Закон није, као што каже господин министар, био идеалан, али боље било каква приватизација, него никаква. Ми, српски радикали, имали смо много примедби на тај закон, а основне су биле да закон мора имати обавезујући карактер и да закон мора бити орочен. У наредним годинама се покренуо тај процес приватизације, додуше прво споро, а од 5. октобра врло брзо, убрзано, а знате зашто – зато што су руководства, значи радници у тим фирмама, инстинктивно осетили какав модел приватизације припрема Ђинђићев кабинет. Боре се људи да сачувају своје.

И шта сад имамо – господин Ђинђић поново зауставља процес приватизације и ствари враћа на почетак. Чак се најављује да ће се у фирмама које су већ ушле у први и други круг својинске

Реприза 1994. године: "замрзнут" Закон о својинској трансформацији

трансформације, вршити некакве ревизије, нове процене вредности капитала, и да ће се спроведена приватизација поништавати. Наводно, те фирме су мало процене. Па шта ако су мало процене? Ако знамо да запослени у тим фирмама, пензионери и остале категорије, имају по постојећем закону право на 60 одсто бесплатних деоница, а на оних преосталих 40 одсто право да их откупе у року од пет година, са 20 одсто попушта. Значи, господине министре, да се кабинет господина Ђинђића исто тако плаши да се радничка класа случајно не обогати.

Елементарна права су да ти радници највише и добију. Господин министар Влаховић каже да суспендује постојећи Закон о приватизацији, јер ће, наводно, управљачке структуре у предузећима јефтино приграбити те фирме. Такве управљачке структуре у друштвеним фирмама чине углавном још социјалисти, а како они тренутно баш нису популарни у народу, додуше с правом, рачунате на то да ће народ лако ово прогутати. Значи, служите се триковима.

Господин министар морао би јавно рећи коју је то друштвену фирму приграбио неки директор, или екипа око њега? Он то неће моћи да каже зато што, напосто, таквих случајева нема. Деонице су бесплатно подељене, искључиво радницима и осталим категоријама, које су на њих имале право. Којом то техником, господине министре, директор може да приграби фирму у првом и другом кругу власничке трансформације?

Нисам знао да ћете дискусију ограничити на пет минута, а ово је врло важна тема, извињавам се, шта је стваран мотив господина Ђинђића и екипе око њега? Зашто су суспендовали постојећи закон? Јасно као дан – уплашили су се да им неће остати ништа, да они приватизују и да распродају, а у том смислу, у Београду, у београдској чаршији се прича да је ваша фирма, где сте ви генерални директор, да ће бити ексклузивни и једини проценљивач српске привреде. То је послѣ око педесетак милиона марака. Ја кажем шта прича чаршија, а ви демантујте то.

Значи, донећете ви лепо ваш закон, па натенане, од почетка. Знајући отприлике какав нам закон припремате, јер смо могли да прочитамо и да вас чујемо, какав нам законски пројекат припремате, могу одговорно да тврдим да од вашег закона о приватизацији грађани Србије не могу ништа да добију. Сада и вас господо неко посматра. Значи, посматрају вас Мика Смиљанић и Синдикат Србије.

Значи, господо из ДОС-а, размислите добро, искористите мозак.

Томислав Николић: (реплика) Госпођо потпредседнице Народне скупштине, ја вас молим да позовете председника Народне скупштине, да нам да образложење зашто од првог помињања Зорана Ђинђића, више нема директног ТВ преноса.

По члану 169. Пословника, седнице Народне скупштине Републике Србије су јавне. Откако је Српска радикална странка ушла у Владу Републике Србије, то јавно подразумевало је директне

преносе седница Народне скупштине Републике Србије.

Уколико је постојала жеља да се укине ТВ пренос, то је требало јутрос једном одлуком већине ДОС-а да урадите, а сада, у току седнице да се одједном појави камерна музика, нема разлога. Зоран Ђинђић је још увек председник Владе. А кад не буде председник Владе, два-три дана пуштајте камерну музику, радите шта год хоћете, али заиста нема смисла да наставимо седницу, уколико нас не обавестите зашто нема преноса и ко је тај ко се убудио да укине пренос седнице Народне скупштине Републике Србије.

Приватизација мора да се изврши

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, Српска радикална странка ниједном директору није рекла да уђе у процес приватизације у последњих неколико месеци за шта смо оптужени са ове говорнице, а постоји можда разлог у овој убрзаној приватизацији у последњих неколико месеци зато што се сазнало да је Закон писао министар Влаховић. Онда директори кажу – чим је тај министар и сада министар, а он је писао тај закон, то је сигурно један добар, поштен и честит закон, то је закон који ће свима вратити оно што су улагали у предузећа. Ја мислим да, а нисам чуо за овом говорницом, изузев оптужи да се у последњих неколико месеци врше приватизације, нисам чуо шта се то лопе дешава у тој приватизацији. Лако је изаћи и рећи – хоћемо да зауставимо ово што је ушло за последњих месец дана у својинску приватизацију. Ушли су у приватизацију по закону који важи.

Ја само хоћу са ове говорнице разлог зашто да зауставимо приватизацију, па нека је и хиљаду предузећа у последњих месец дана ушло у први круг. Мене интересује разлог, шта се то краде и пљачка? Ако се ради по закону и то раде четири фирме којима је предузеће господина министра извршило процену капитала и хоћу да знам да ли је украо онај који је вршио процену капитала и да ли је закон такав да погодује да се краде и то ће да одговори министар Влаховић који је писао тај закон.

Зашто Влада зауставља приватизацију која је енормна у последњих месец дана, вероватно да јесте, а читам у новинама да многе велике фирме објављују позив за упис, али зашто да се заустави. Само зато што је ово облик приватизације, а ваљда нам је то свима циљ или зато што имамо нови модел? Да гласамо и ми да се заустави, али да чујемо који је то нови модел? Доводите нас у ситуацију да гласамо да се све живо у земљи заустави док се ви не досетите како да све живо крене. Не може. У једној земљи постоји ред вожње. Сваког јутра аутомобили морају да пролазе раскрсницом и кроз semafore, исто тако мора да се зна да ли је дозвољено на црвено светло или на зелено светло.

Приватизација мора да се изврши и закон мора да постоји. Понављам, дневни ред је апсурдан, ми укидамо законе и остављамо их да важе док не донесемо нове законе. Ово се није дешавало ни

у време када су социјалисти најгоре водили ову државу, није се дешавало, али ви успесте за месец дана да их доведете у стрешњу да ли ћете бити гори од њих или нећете?

Потпитања о процени капитала

Лазар Марјански: Хтео бих само пар речи да кажем овом господину што је био овде, који је бивши првени, да ли има лопова у ДОС-у или у СПС-у то је ваша ствар. Радикали нису дали ниједном директору налог да иде у трансформацију, јер једноставно, имају само једног директора у Србији. То само да знате. Хтео бих вама министре да поставим конкретна питања.

Интересује ме, код процене капитала, која је вршена од званичне куће која је овлашћена за то и дала је процену на 10 хиљада динара. Управни одбор и скупштина повећали су тај капитал на 12 хиљада динара. Решење које је добијено од Дирекције је гласило на 10 хиљада динара. Питам вас да ли је решење Дирекције пуноважно, у смислу да ако се буде вршила ревизија, јер је фирма проценила да је процена капитала коју је вршила званична кућа, мало.

Питао бих вас још нешто, шта је са основним средствима која нису ушла у проценат капитала, а то су средства, на пример фирми које су радиле у иностранству, па им је остало тамо машина и остале опреме, и средства која су под судом. Имамо исто тако остала средства која се налазе под судом и која не могу годину-две да припадну фирми. Да ли ће се приликом ревалоризације тих средстава и фирми код те процене капитала узети у обзир и та средства? Још једном бих вас питао, ваша визија о будућем Закону о власничкој трансформацији, да ли ће бити слична као што је она у Румунији, Мађарској, или потпуно нешто ново.

Приватизација искључиво по Уставу

Петар Јојић: Даме и господо народни посланици, овим одредбама предложеног закона све се више држава меша у привредне токове предузећа, чиме ће деловати плански, као и у време комунизма, а сада ће да се решава у ДОС-овим централама. Неће одлучивати они који су стварали добра и предузећа, одлучиваће они који се налазе на власти. Неко ће овде профитирати, доћи ће неки бизнисмени, преваранти и мафијашки из иностранства, који ће по повољним ценама да стекну позиције и да на тај начин прибаве капитал без икаквог правног основа. То им се пружа приликом предлагања и уграђивања одредаба одређених у Предлогу овог закона.

У фирмама ће остати 30 одсто радника. То су процене стручњака, а и ваше су то процене. На улицама ће се наћи 70 одсто радника. Доћи ће они у предузећа, који нит су лук јели, нит су лук мирисали, нит су обрали ни копали, али ће на јефтин начин моћи да дођу до капитала. То је био случај у окружењу, па мислим да сте могли да научите нешто и на пример у Румуније, Бугарске, Македоније,

Мађарске. Видећете да су радници ојаће ни оваквим начином приватизације. Укидају се бесплатне деонице радника, 15 одсто треба да остане, а остало да иде на тржиште да прода Влада. Влада ће бити та која ће да тргује стеченим правима радника који су стварали средства и предузећа.

Из дискусија социјалиста се види да им тешко пада што ће да изгубе позиције и привилегије које су остваривали појединци, захваљујући Ђинђићевом закону, којег су социјалисти у то време оберучке прихватили. Сада се води оштра борба између социјалиста и ДОС-оваца, ко ће стећи веће привилегије у предузећима која су остала да се трансформишу. Једино Српска радикална странка тражи да приватизација буде обављена искључиво по Уставу.

А шта каже Устав Републике Србије. Неће бити спорно, контролишите ме, господине председнице. У члану 55. Устава Републике Србије, пише следеће: "Економско и социјално уређење заснива се на слободном привређивању у свим облицима својине на јединственом тржишту робе, рада и капитала, на самосталности предузећа и свих других облика организовања, на управљању и привлачењу по основу својине и рада, као и на праву запослених и праву других грађана на социјалну сигурност. Држава мора обезбедити једнаке услове заинтересованим лицима".

У члану 64. нормирано је у Уставу Републике Србије, у ставу 3: "Противустанак је сваки акт и свака радња којима се ствара или подстиче монополски положај". У овом случају, тај монополски положај обезбеђује нова Влада, јер ће она да тргује добрима радника и на тај начин ће профитирати они који буду овај закон и усвајали.

Приватизација предуслов опоравка привреде

Стево Драгишић: Даме и господо, све посланичке групе у овој Скупштини се слажу да се приватизација мора обавити, да се мора обавити до краја, да је ту приватизацију требало одавно и завршити и да је приватизација предуслов опоравка наше привреде. Око тога нема битних разлика у ставовима посланичких група. Разлика је у начину спровођења те приватизације.

Један од начина приватизације која је скоро приведена крају, враћена је на почетак поменутим Законом о ревалоризацији друштвене својине која је приватизована 1994. године. Затим је донет нови Закон о својинској трансформацији, у чијој изради учествовао је министар, како рече, да би се сада примена тог закона суспендовала. То је практично последица овог закона о којем данас расправљамо. Суспензија постојећег Закона о приватизацији. То значи, до тренутка ступања на снагу овог закона неће се спроводити приватизација у Србији, док се не донесе нови Закон о приватизацији.

Раздози за доношење овог закона које је навео министар, односно Влада, одnose се на нека решења Закона о својинској трансформацији. На пример, каже се да се преко бесплатних акција може приватизовати 60 одсто капитала преду-

зећа на основу чега следи да само запослени могу бесплатно стећи већинско власништво. То јесте теоретски могуће, али у пракси се то врло ретко дешавало.

Колико ја знам, у ствари мени није дан случај није познат, а волео бих да ми министар изнесе колико има предузећа у Србији која су приватизована а у којима су радници постали већински власници на основу уписа бесплатних акција.

Даље, каже се – у одсуству ефикасне контроле селективним информисањем на овај начин спречавају се остали грађани да реализују своја права, што свакако није тачно. Грађани имају право, имају могућност да изврше бесплатан упис акција у било ком предузећу у Србији, али у једном предузећу. И тако се њихово право за упис бесплатних акција конзумира у потпуности.

Они грађани који су заинтересовани, по правилу су заинтересовани за неко одређено предузеће. Њих интересује, рецимо, Југопетрол као профитабилно предузеће. Интересује их можда Хемофарм, интересује их неко друго профитабилно предузеће и они чекају приватизацију оног предузећа које их интересује. Углавном су то предузећа за која су или они лично везани или неко из њихове породице.

У образложењу се даље каже: "Приватизација према важећем закону ставља у неравноправан положај оmlадину, незапослене, као и грађане који нису запослени у државном и друштвеном сектору", што такође није тачно. Пре свега, под оmlадином се могу подразумевати само малолетна лица. Малолетна лица у изузетним ситуацијама имају права из радно-правних односа.

А да би неко остварио право на упис бесплатних акција мора да има одређене године радног стажа. Дакле, малолетници овде нису ускраћени ни на који начин, јер самим тим што су малолетни, што немају пуну пословну способност, они ни не могу стећи основни предуслов да би стицали права за бесплатан упис акција.

С друге стране, све остале набројане категорије незапослених грађана, који нису запослени у друштвеном сектору, у закону се воде под категоријом остали грађани. И они, дакле, под равноправним условима могу све то да остваре.

Међутим, Српска радикална странка има примедбе на постојећи Закон о својинској трансформацији, и ми сматрамо да се приватизација мора брже спровести, мора бити ефикаснија, свеобухватнија, не сме бити толико препрека. Најбоље би било прогласити сву друштвену својину државном својином, па онда продавати то као када на пијаци продајете артикле. Међутим, знам да је то немогуће у тако поједностављеном облику. Мора се водити рачуна о много других негативних последица које би из такве врсте приватизације произашле.

Али, слажем се са вама да се приватизација мора много озбиљније организовати и да држава мора имати много веће користи од продаје предузећа. Али се не слажем да је главни разлог за доношење овог закона о суспензији при-

ватизације у Србији оно што сте овде написали.

Главни разлог је оно што смо успели да утврђимо пре неколико минута да разлог наглог пораста интереса за приватизацију лежи у настојању постојећих управа да задрже контролу над предузећима. Дакле, у томе је поента суспензије приватизације у Србији.

Сматрам да је боље извршити било какву приватизацију него је зауставити потпуно, јер ви сте у вашим амандманима рекли да вам треба шест месеци за доношење новог закона о приватизацији. Сада министру постављам питање, ово пише у вашем образложењу, пише најдаље шест месеци, то значи да у образложењу пише – утврђује се рок за доношење новог закона о својинској трансформацији, значи, најдаље шест месеци.

Е, сада, имате ли ви спремљен Предлог закона који ћете изнети на јавну расправу. Имате. Скратите онда поступак. Дајте Предлог закона да разматрамо на првој следећој седници. Да Скупштина одлучује о томе ако сте тај закон усагласи, пречистили на ДОС-у, на вашим разним консултацијама, да скратимо поступак.

Председавајући: Господине Драгишићу опомињем вас – време, седми је минут.

Стево Драгишић: Завршавам са две реченице.

Ако је Предлог закона готов изнеси га пред Скупштину да га донесемо, да имамо добар Закон о приватизацији, да приватизација крене. Немојте да губимо шест месеци. Јер, ако кренете у јавне расправе, оне могу да трају и годину дана. У једној јавној расправи ће вам одбацити предлог закона, па ћете донети нови предлог, па опет на јавну расправу, па из једне у другу јавну расправу. Ко зна колико ће то трајати. Онда вам ова година неће бити година економије, како је премијер рекао у свом експозеу, него ће бити година јавних расправа.

ДОС неспособан за економске реформе

Натан Јовановић: Даме и господо посланици, умало се уплаших да министар Влаховић није овде, видим, сео је у Ђинђићеву фотелју, то нешто значи, а и морам прво да погледам какав му је израз

лица, да ли се смеје, јер три сата, колико траје ова дискусија, нон стоп се смеје, расположен је министар, и добро је да чује шта ми још имамо да кажемо о овом предлогу закона.

Најпре бих рекла да је од свих посланичких група које у овом сазиву делују у парламенту Скупштине Републике Србије, једино Српска радикална странка у протеклих десет година била истрајна у томе и заговарала хитно спровођење својинске трансформације у нашој држави. Подсетићу вас да су посланици Српске радикалне странке и у Већу грађана и у Већу република у прошлом сазиву три пута гласали против пролонгирања Закона о обавезном року за процену вредности друштвеног капитала.

Ми пред собом имамо Закон који предвиђа да се по већ постојећем закону стопира приватизација кроз измене и допуне Закона, и мислим да је то још један доказ у прилог тврдњама Српске радикалне странке, а то је све очигледније и за многе грађане Србије, да сте ви из ДОС-овске неспособне власти неспремни да уђете у економске реформе које сте обећавали, то су била празна предизборна обећања, и да ће држава, која је ионако у тешкој економској ситуацији, са вама на власти бити још неефикаснија као и целокупна наша привреда.

Значи, декларативно сте се залагали у кампањи за приватизацију, декларативно сте се залагали протеклих 10 година, а данас немате концепт приватизације, по неком вашем моделу, са критичким освртом и нас радикала на већ постојећи Закон о приватизацији.

Поред тога што стопирате приватизацију, ви сте довели раднике предузећа која су у том фантастичном таласу, а то је ваљда похвално, а неки се од вас критички осврћу на то, рекао је господин Влаховић, у фантастичном таласу, од новембра, 500 предузећа у нашој земљи је ушло у процес својинске приватизације по важећем закону и ми не видимо шта је ту спорно.

Дакле, довели сте те раднике из тих предузећа која нису отпочела са процесом приватизације по постојећем закону у неравноправан положај. Тек касније, почетком ове расправе, дошао је министар Драган Миловановић, који је требало да смири синдикалце, нашли сте компромисно решење, данас сте нам да-

Ретка прилика: министри "Владе у избеглиштву" у скупштинским клупама

ли амандман и рекли да ћете у року од шест месеци донети нови закон о приватизацији.

Онда је касније министар Влаховић тај рок смањио на три месеца и видећемо шта ће од свега тога да се деси. Међутим, то још једном показује вашу неспособност и неспособност да овај веома важан проблем у нашој држави решите, пре свега због тога што то није једини проблем који сте неспособни да решавате, јер сваког дана се проблеми нагомилувају, сами их нагомилувају. Овај је један од највећих, најделикатнијих поредескалације шиптарског бандитизма и тероризма на југу Србије.

Потпуно је било јасно да је ваш циљ био у предизборној кампањи да нудите празна обећања, а пре свега да се дочепате својих министарских фотеља, а данас су оне углавном празне. Од седам потпредседника Владе данас у поподневном наставку заседања више нема ниједног. Све више испуњавају услове својих западних налогодаваца после петоктобарског пуча који сте извршили, ви сте преузели институције, многа предузећа, банке, а сада сте неспособни да пред посланике изађете са концептом приватизације.

Период од суспензије приватизације свакако ће бити много атрактиван за већину вас, односно ваших партијских компанија који су на такав начин ушли у велика предузећа у нашој земљи. Ја сам данас споменула нека од њих, а нарочито би то било важно и вероватно ће бити важно и за самог министра Влаховића имајући у виду да је он од јула прошле године, како је стајало у његовој помпезној биографији, када га је Ђинђић предлагао за овај ресор, директор агенције, која управо врши процену вредности капитала и вршила је у многим предузећима у нашој земљи.

Министар је пре неколико дана изјавио да је у овом моменту његова највећа преокупација да направи неки закон, а ваљда ће успети у року од три месеца, да у овој години отворимо тендере за продају бар четири велика предузећа, погодите који су то системи и ако би барем двадесетак средњих предузећа било предмет трансакције он би био сасвим задовољан. Само нам још остаје да нам министар Влаховић објасни какве су то трансакције, ко ће да их врши и какву ће улогу имати Дилој Туш, на чијем је челу он био од јула прошле године.

С друге стране, веома је важно да нам се каже, нарочито нама који долазимо из Крагујевца, како ће се вршити приватизација Заставе, када имамо у виду то да се једино Српска радикална странка од почетка залагала да се тај велики гигант приватизује. Када смо, 1992. године, о томе говорили тадашњи директорски лоби, који ви сада стварате у оквиру ДОС-а, исти такав лоби нам је одговарао да Застава не треба да буде шрафцигер индустрија. Каква ће Застава бити сада када се у њој ништа не производи откако је дугим и кратким цевима тамо ушао Мики Савићевић, који је као самоуправљачки директор само у једном дану на лондонској берзи прокоцкао по свом сопственом признању, али каже то је био манир тог тадашњег посла у великом Генекс систему, 20 милиона долара.

Морам да вас подсетим на то да је Српска радикална странка 29. септембра прошле године на прекинутој седници, а то је ушло у дневни ред ове Скупштине, поднела Предлог закона о својинској трансформацији, закона који би омогућио да та трансформација буде објективна, транспарентна, орочена и пре свега сачињена је од групе експерата из редова Српске радикалне странке, а пре свега госпође Табаковић, бившег министра за својинску трансформацију.

Наравно, ми смо данас могли да наставимо ту седницу, јер она је прекинута, а на дневном реду је био и Закон о Радио-телевизији Србије и вама се журило да уђете у ону тројну прелазну коалицију и тај наш здрав пројекат Закона о својинској трансформацији није, нажалост, дошао на дневни ред. Вас ћемо морати да сачекамо и видећемо када ће то бити.

Како трансформисати пропала предузећа

Горан Цветановић: Даме и господо народни посланици, у Предлогу закона о изменама и допунама Закона о својинској трансформацији у члану 3. каже се: "Да се нацрт предузећа према посебном програму може обавити у предузећу које одреди Влада Републике Србије када није обухваћен тим програмом".

Плашим се да управо због тога што саветник премијера Ђинђића, господин Бранимир Драгац, управо има приватно предузеће које врши пре свега процену капитала, а самим тим и распродају предузећа, да може на тај начин та транзиција бити убрзана. Имајући у виду различите моделе транзиције бивших социјалистичких земаља и резултате у погледу ефикасности неминовно упућујемо на закључак да је ваљани вид трансформације својинских облика управо требао бити извршен можда по словеначком моделу.

Крупна државна предузећа, која су и профитабилна, која имају монопол у појединим гранама и областима привреде или предузећа која на тржиште излазе са, пре свега, позитивним уделом, односно добрим имиџом предузећа, лако ће се трансформисати. Ми постављамо питање како ће се извршити трансформација предузећа која су пропала, распуштена, која се налазе на ивици пословне егзистенције. Пре свега у Јабланичком округу где је текстилна индустрија заиста на ивици пословне егзистенције и ко ће да купи акције тих предузећа?

Од 7.000 предузећа до сада је приватизовано око 630, а имамо око 600 великих предузећа, отприлике половина запослених у Србији ради у њима. Господин министар Влаховић каже да ће успех бити ако у току ове године отвори тендер за продају четири велика предузећа и око 20 средњих. Плашим се да ако овако одлаже за наредних шест месеци тешко да и тај свој план, који је поставио за циљ, оствари, ако реагује на сваки притисак, као на ово што је овај из Савеза синдиката Србије. Они су издали одређени проглас да се закон повуче из процедуре, јер су, најкраће речено, изјавили, цитирам: "Држава се продаје, стран-

ци купују, губе радници и грађани, радници нису на продају, ставимо тачку на пљачку".

Значи, у сваком случају приватизација мора бити по моделу који ће поштовати капитал, уважавање специфичности појединих грана и области. Куповина предузећа подразумева куповину било за готов новац или стару девизну штедњу под надзором јавности. Уз директну одговорност државе мора се обезбедити, пре свега, реална цена друштвеног капитала, сигурност наплате и решавање питања запослених радника.

Ђинђић опет зауставио процес приватизације

Гордана Поп-Лазич: Даме и господо народни посланици, иако у сали опет не постоји кворум за рад, ја ћу своје излагање изнети, а претпостављам да је незаинтересованост управо због тога што бар трећина посланика ДОС-а нема ни дана стажа, па их и не интересује много процес приватизације и учешће запослених у приватизацији.

Ми, српски радикали, нисмо изненађени овим предлогом закона који нам је Влада доставила и нисмо ни слутили да ће председник Владе, господин Ђинђић, још једном, пошто је то урадио 1994. године, заустави процес приватизације, док његов министар за приватизацију, господин Влаховић, износи у јавност став да у приватизацију треба ући брзо, али не и пребрзо, користећи, каже, искуство Пољске и Мађарске.

Како је радио Влаховић учествујући у тиму који је сироводио приватизацију у околним земљама, Мађарској, Бугарској, Румунији треба питати њих, а овдашњој јавности је познато које су последице концепта приватизације која је спроведена у Мађарској. Целокупна привреда Мађарске потпуно је уништена, погони претворени у складишта, у радњама можете купити производе свих светских произвођача који се, узгред буди речено, не производе у Мађарској, али Мађари те производе тешко могу да купе, а какав им је стандард, нажалост господин Каса није ту, јер би могао то транспарентно да нам опише.

Где је обећање ДОС-а да ће се залагати за правну сигурност, јер се поставља питање правно-економске квалификације ДОС-а у процени капитала, као и трошкова које су та предузећа имала, покрећући процес приватизације. Ви у свом програму кажете да ћете првог дана рада нове Скупштине обуставити примену садашњег Закона о приватизацији, до доношена одговарајућих измена по хитном поступку. Још једном сте прекршили предизборно обећање, јер ви заустављате приватизацију, не предлагате нови закон.

Такође, уопште није назначено ово са правно-техничког становишта, ком одељку припадају чланови 2, 4. и 5. предложеног закона, па можемо да претпоставимо да се ради о прелазним и завршним одредбама, али изузетно је непрофесионално припремљен предлог. Министар Влаховић каже да треба створити стабилнији амбијент, за стране мултинационалне компаније које су веома заинтересоване за улагање у нашу при-

вреду, што је њему, вероватно, као директору фирме, како му се већ зове "Дилајт Туша", вероватно јако добро познато.

Председник Владе у свом експозеу тврди да неће јефтина радна снага бити та која ће странце стимулисати за улагање у нашу привреду, него добар менаџмент и стабилни закони. Где су нам ти стабилни закони? Да ли је то овај закон који ви предлагате? Колико сте спремни да поштујете већ стечена права и започете процесе, најбоље говорећи овај предлог о заустављању приватизације. Најомиљенија реч министра у Влади Србије, а нарочито министра финансија и министра за приватизацију је транспарентност.

Све ће бити транспарентно и предлицем јавности, да би се избегле, кажу корупционашке афере, које су се дешавале у другим источним земљама, ваљда тамо где су они учествовали у концепту приватизације.

Ваљда због те транспарентности, имамо најаву да ће се обуставити директни преноси седница скупштине, да ћемо имати специјални канал ТВ приватизација, ви сте то рекли сада скоро у некој ТВ емисији, преко којих ћете обучити власнике малих и средњих предузећа како се прави пословни план, да би могли да конкуришу за финансијски кредит. Немојте, молим вас, да бацате новац на овакве ствари, да потпуно игноришете наше привреднике који су у овим тешким временима и тешким условима привређивања, због свега што нас је задесило последњих 10 година, успели да створе та предузећа и остану на тржишту.

Боље се позабавите Заставом, РТВ Бором, рудником Мајданек, где се дешавају чудне ствари, а узгред буди речено, где су већ уведени кризни штабови и где је производња мања чак и од оне која је била у септембру прошле године.

Председавајући: Време.

Гордана Поп-Лазих: По који пут треба да вас упозоримо да интерес странаца, оних који нам наводно нуде помоћ, није јачање производње и оздрављење производње, већ потпуно уништавање домаће привреде. Да ли ви пролонгирањем доношења овог закона, хоћете да створите такав амбијент. Ако су већ добронамерни, како ви кажете, зашто не улажу у репроматеријал, у покретање производње, рецимо за Азотару у Панчеву и омогуће процес производње, него купују минерално ђубриво од тачно одређених фирми у тачно одређеним земљама, што ће учинити ове године, а можда и следеће године, а онда можемо да ставимо под кључ све наше азотаре.

То је систем по коме они раде, а ви им идете на руку, стварајући правни и економски амбијент, да своје намере остваре.

Председавајући: Опомињем вас да сте прекорачили време.

Гордана Поп-Лазих: Завршавам. Када нас потпуно економски униште, полако али сигурно уништавање нас и прљавом технологијом, недостатком лекова и довести у питање здравље и опстанак нације. Економски и политички потенци на развијању државе су тако синхронизовани, да су видљиви и да их више не можете сакривати. Због свега тога најављујете и потребу измене За-

кона о избору народних посланика и омогућавање грађанима у иностранству да гласају, свесни да вам рејтинг у држави пада и да вас једино можда могу спасити гласови из дијаспоре, захваљујући Весни Пешић и Владану Јанковићу, који ће вам то достављати у цаковима.

Председавајући: Ја вас други пут опомињем, прекорачили сте увелико време.

Гордана Поп-Лазих: Само још једно питање, ко је тај господин Драгаш који обилази наша предузећа по Србији? По чијем овлашћењу, по чијем налогу и у којој функцији? Да ли је он тај који снима ситуацију привреде и који ће даље усмеравати приватизацију у Србији?

Посланици ДОС-а беже "са часова"

Драгољуб Стаменковић: Правило и обавеза народног посланика је да учествује у раду Народне скупштине. Ово што се српски радикали јављају о законима који се данас расправљају у Народној скупштини није ометање рада Народне скупштине. Ја молим председника Народне скупштине да не вређа народне посланике и да не заборави да је он само први међу једнакима и да нема ништа већа права него остали посланици и да не дозволи да се ремети ред.

Ако вам се жури, једноставно забраните опозицији да буде присутна и ефикасно радите, јер већ имамо искуства са неким од раније који су тако радили. Тако су и они прошли, а ви се потрудите да ваш шеф Посланичке групе дисциплинује ваше посланике, па будите ту и имајте кворум и не очекујте од нас да вам правимо кворум.

Само се играмо Народне скупштине

Божидар Вучуровић: Господине председниче, даме и господо народни посланици, и без опаске председника Скупштине да ометамо рад Скупштине и да би било добро да укинете народне посланике и да радите онако како ваља, чини ми се да се ми овде само играмо Народне скупштине. Ако погледате клупе у којима треба да седи власт, толику количину поштовања према овој Скупштини није имала ниједна Влада, од оног рата до данас. Овде уредно седи господин Батић, који је данас једини и имао закон у овој Скупштини.

(Добацивање из сале)

Синовац, да ли сам ја тебе нешто питао?

Све остало су закони о укидању или суспензији закона. Ја сам очекивао поплаву нових квалитетних ваљаних законских решења, како сте то најављивали и у предизборној кампањи, а и касније. Ви укидате постојеће законе, без предлога нових. Ви, у ствари, укидањем закона озаконјујете безаконје. То безаконје траје отприлике од 5. октобра.

У образложењу разлога за доношење овог закона говори се, између осталог, да се он доноси да би се спречиле злоупотребе претходног закона. То нам неминовно намеће дилему или министар за привреду и приватизацију не говори истину, или министри полиције и прав-

де не раде свој посао како ваља. Ко је тај ко је злоупотребио закон, има ли он име, презиме, функцију? Да ли је неко због те злоупотребе закона ухапшен, да ли је против некога поднета кривична пријава или покренут било какав поступак? Који акт о приватизацији је до сада, због злоупотребе овог закона, поништен? Није ниједан. То је реторика. То су празне приче.

Господине Влаховићу, ви сте министар. Као министар не бисте смели да износите паушалне процене и паушалне податке, ни о броју предузећа која су започела приватизацију.

Александар Влаховић: (са места) Ја сам рекао 950.

Божидар Вучуровић: Много их је више од 400 и много више од 950. Као експерт, треба да знате да процес приватизације почиње проценом вредности капитала. Много више од 950 фирми у овој држави је извршило процену вредности капитала.

Александар Влаховић: (са места) Ни сте читали закон.

Божидар Вучуровић: Врло добро сам га читао. Паушална је и оцена о вредностима акција на секундарном тржишту. И данас акције ваљаних фирми вреде више од номиналне, а акције лоших фирми не толико мање колико ви тврдите. Уосталом, сви инструменти су у вашим рукама. Формирајте ваљано тржиште хартија од вредности и овај проблем ћете врло лако санирати. Вагати сада који је принцип приватизације бољи: инсајдерски, ваучерски, комбиновани или неки трећи, у овом моменту је неумесно. Сваки је бољи од суспензије закона. Било каква приватизација је боља од никакве приватизације.

Изгледа да се шалите са нама јер данашњим законом ви укидате Беков закон, а Беков закон је закон у чијем сте стварању и ви учествовали. То што кажете да сте радили само методологију за процену вредности, то је саставни део закона, квалификује вас као неозбиљног стручњака. Како можете радити методологију за нешто што не ваља? Једино тако да то што не ваља поправите. Ви сте га толико добро поправили, да га данас укидате.

Широк дијапазон ДОС-ових модела приватизације

Милорад Мирчић: Ваљда је правилније да се каже – нека се припреми Витомир Плузаревић, јер ако се каже овако како ви изговарате, да је после мене Витомир Плузаревић, у нашем језику то има сасвим другог смисла. Док се, колега Батићу, не усвоји тај закон иза кога стоји ваша посланичка група, да се легализује, па ћемо видети. Ја бих волео да што више вас ступите у ту врсту заједнице, па да ми останемо сами.

Даме и господо, ова Скупштина у свом раду у протеклом периоду доносила је одлука, доносила је законе који су у домену изузетака, у домену преседања. Нису ретки примери када су се одлуке и закони доносили, који су били нелогични, и време је показало ту нелогичност, неоснованост сврхе доношења таквих закона. Ово је Предлог закона који ће ући, претпостављам, у историју рада

овог парламента. Због чега? И када су се правили изузеци при доношењу неких одлука, стављане су раније одлуке ван снаге, али су се усвајале новопредложене одлуке.

Увек је то усвајала скупштинска већина, као што и сад ДОС-овци имају скупштинску већину, тако су и раније неке политичке партије или политичке коалиције биле у већини у овом парламенту, и доносили су на бази те већине одлуке, своје одлуке. У чему је суштина овог председана? Управо у чињеници да се ставља један закон ван снаге, а не нуди се нацрт другог закона или могуће решење, па бар привремено. Разумљиво, јасно је да доласком и конституисањем нове власти долази и до промена одређених законских одредби, као што је Закон о трансформацији, мења се модел. То је сасвим јасно. Модел који је до сада функционисао, када је у питању трансформација, није добар.

Показао је своје слабости и новоформирана, конституисана власт жели да промени тај модел. Логично и природно би било да та власт и та влада понуди свој модел. Тај модел је резултат програмског одређења једне партије и коалиције која има већину. Отприлике тај модел би био предлог или програм ДОС-а као политичке коалиције или предлог њиховог компромисног договора.

Какав је тај модел приватизације, односно трансформације у ДОС-у? Широко је дијапазон модела унутар ове коалиције, од модела који предлаже Весна Пешић, иза кога стоји удружење везиља и плетиља, па до генералског модела који се заснива на позитивним тековинама штабско-лењинистичко-марксистичког модела приватизације. То би био неки дијапазон. Између се налазе остали модели и остале могућности.

Разумљиво је да ресорни министар, желећи да спроводи закон, односно програм ове Владе, који је изложио председник Владе, жели да стартује, што би народ рекао, са једне нуле и у једној чистој ситуацији, да човек може да функционише, и он и његово министарство, и у праву је министар и свако ко тврди да нема реалне могућности за приватизацију без страног капитала, без здравог новца. То је сваком јасно.

Има ту једна ствар која је збуњујућа, а то је излагање министра, да ће се новим моделом привући страни капитал, управо чињеница да сте ових дана често позивани у иностранство одваших спонзора, дарадаваца на неке разговоре, где се, између осталог, истиче да је предмет разговора био и процес трансформације, односно приватизације. (Министар – нисам)

Нисте ви министре. Вас ретко ко води. Очито иду ови који су на вишим функцијама, али то ви са њима расправите, немојте мени да се жалите. С њима рашчистите.

Реална бојазност је у следећем. Увек поштујте народну мудрост. Народ је на основу искуства створио неку мудрост, неку матрицу по којој се треба руководити. Не зове се што каже народ магараци у свадбу да би спавао са младом него да би теглио и вукао. А ви теглите и вучете

Порука министру:
ко се последњи смеје...

да извучете ову државу из кризе. Бојим се да други тако не мисле.

Предлог закона брзоплет

Витомир Плуђаревић: Даме и господа народни посланици, Предлог закона је брзоплет. Није припремљен у складу са експертском владом. Видно је нескладан са жељама радника. Види се да синдикат није сагласан са овим предлогом. Компромис није пронађен са људима који се залажу за реалне процене капитала.

Министар је изнео само предлог да ће за три месеца законом ово регулисати.

Шта се дешава у овом вакууму. Ако већ групе и грунице обилазе Србију и предузећа чека се миг из иностранства, јер се данас доноси овај предлог, и ако он прође тада налогодавци ступају на сцену.

Страни капитал не жели у овим условима да ризикује. Зашто би они ризикували кад имају своје људе у Влади који ће то решити у њихову корист.

Друштвена својина је чудна својина која је до данашњег дана код нас на спени.

У тој својини је могућа свакојака активност на релацији трансформације. Време које Влада жели да оствари је главни концепт данашње расправе о овом Предлогу закона.

Српски радикали се залажу за динамичнији концепт трансформације.

Сећање на младог марксисту Ђинђића

Бождар Вујић: Господине председниче, не чуди ме уопште да сте...

Председавајући: Молим вас да наставимо са радом.

Бождар Вујић: ... и да своју јарост и гнев због недостатка кворума, или кворума на граници кворума искаљујете на радикалима, али будите сигурни, верујем лично, а верујете и ви, да смо дали допринос данашњој расправи и по првој и по овој другој тачки дневног реда.

Мислим да би пре ваша опаска требало да буде упућена шефу Посланичке групе ДОС-а, кога мало, мало па видим како јури по ходницима посланике како би их прикупио, а ви имате огромну већину од 176 посланика. Мени се чини да он јури посланике, мада сам био убеђен да он напољу тргује.

Али, да ми мало причамо о закону.

Као и прва тачка дневног реда, и друга тачка дневног реда уверава ме да сте доследни у својој недоследности. Предлог закона који смо добили гласи са датумом 1. фебруар. Ваш амандман на Предлог закона који опет ви усвајате је 12. фебруар. Као што сте имали притиске изнутра, реакцију у јавности, на прву тачку дневног реда, поводом расправе о Закону о амнестији, тако и сада на основу притиска Синдиката опет менате свој законски предлог као уступак Синдикату и правите Соломонско решење са одлагањем правоснажности овог закона са роком од шест месеци.

У свим нормалним демократским земљама, а ви пледирате да сте демократе, влада тражи минимум 100 дана да би показала шта уме и шта хоће. Јер, сам министар тражи шест месеци. То пише у закону. То пише у предлогу Посланичке групе ДОС-а.

Ако је то 100 дана вероватно ћете добити и то, али ви већ сада не знате шта хоћете да радите. Ви овај закон суспендујете на шест месеци. Суспензија закона на шест месеци, а нунућење новог законског пројекта говори о томе колико ви знате да радите. Бар десетак посланика, 1994. године, а то сам поменуо данас, који су били у разноразним странкама, а сада су у ДОС-у, сећа се младог марксисте Ђинђића који је учинио велики уступак СПС-у и почетне кораке у власничкој трансформацији у држави Србији вратио на почетак.

СПС му се захвалио. Од 1994. године Србија је била приморана да опет из почетка крене са власничком трансформацијом. Можете се ви љутити на Српску радикалну странку зато што протекле три године, у коалицији са СПС-ом и ЈУЛ-ом, нисмо реализовали наш концепт власничке трансформације. Али, он је добро познат грађанима Србије.

Даће Бог, доћи ће једног дана и радикали на власт, спровешћемо, били смо на власти, сад смо опет у опозицији, и опет ћемо бити на власти, али ћемо показати свом народу како се за интересе Србије и српског народа може владати у држави Србији.

Ђинђић поново 2001. године. Иста ситуација као и 1994. године. Опет идемо на почетак и чекаћемо неких шест месеци да директор једне фирме за процену власничког капитала крене у ревизију свих оних који су кренули у то и опет за своју фирму прибаве одређена финансијска средства, а случајно и министар, па ће опет на том проблему да ради као министар, добићемо нови закон. И опет, Србија у 1994. години. Доћи ће нови избори.

Припремио:
Синиша Аксентијевић

ОДБРОЈАНО „ТАКСИ НА БРОЈИЛО”

Републички парламент укинуо још један закон за који није донета одговарајућа замена. Грађанима Србије пао камен са срца јер је престала да постоји фамозна "такса на бројило". Сигурно је да ће им ДОС ускоро навалити на срце много већи камен, будући да потпредседник владе, Жарко Кораћ, са групом "експерата" спрема нови Закон о РТС

Скупштина расправљала и усвојила измене Закона о посебним правима и дужностима председника републике (Слободана Милошевића), а о Предлогу закона о престанку важења Закона о јавном информисању расправа није окончана

Предлог закона о изменама Закона о Радио-телевизији

РТС се није променила

Томислав Николић: Даме и господа народни посланици, ја ни до сада нисам био задовољан радом државне телевизије, а нисам задовољан ни од дана када сте ви преузели, односно питање је ко је то од вас преузео државну телевизију, зато што о уређивачкој политици РТС-а, чујем, не брине ДОС него брину неки хајдуци који су упали у РТС. Нико се од вас појединачно са том уређивачком политиком не слаже, али се она продужава из дана у дан.

Најпре да обавестим предлагача да је повредио Устав Републике Србије, и да обавестим и председника Народне скупштине да члан 60. став 4. Устава Републике Србије гласи, а чуо сам вас да добацујете да ко о чему прича, ја причам о повредама Устава и закона. Немојте да замерате посланику који указује на то да неко предлаже законе и тиме вређа и Устав и законе. То је ваљда помоћ властима. Слушајте барем како је повређен Устав, па онда расуђујте о томе да ли ја измишљам или не.

Члан 60. гласи: "Закон, други пропис или општи акт, којим се стварају обавезе за буџет, не може се донети ако претходно орган који доноси одговарајући пропис, односно акт, не утврди да су за извршавање тих обавеза обезбеђена средства. Пословник Народне скупштине брине о тој уставној обавези". У члану 132. став 2. – као услов да предлог закона уђе у скупштинску процедуру, тражи да образложење предлагача мора да садржи "процену износа финансијских средстава потребних за спровођење закона". Нама је предлагач написао у образложењу да су за спровођење овог закона потребна финансијска средства. То није довољно ни по Уставу ни по закону.

Нама је министар за финансије и економију требало да напише – за спровођење овог закона потребно је милион,

два, пет, десет, средства су обезбеђена ту и ту, у буџету, и с обзиром на то да је нова обавеза за буџет, биће закинут тај и тај буџетски корисник, да би овај закон могао да буде спроведен. Очигледно је да су за спровођење овог закона потребна финансијска средства. Телевизија је сваког месеца, по основу телевизијске таксе, убирала одређена средства. Сада ће бити без тих средстава. Али, да не испдане да ја ламентирам за таксом, иако смо учествовали у њеном доношењу.

Српска радикална странка је два пута предлагала законе којима се телевизијска такса укида. Једном је то било у септембру 1993. године, и 10. октобра 1993. године отпочела је седница на којој је прва тачка била – Предлог за решење владе Николе Шаиновића, а друга тачка – Закон о Радио-телевизији, којим је предвиђено да Управни одбор Радио-телевизије буде вишестраначки и да се укине телевизијска такса. Усуђујем се да кажем да је Слободан Милошевић распустио Народну скупштину не зато да одбрани Николу Шаиновића, него да одбрани своју Радио-телевизију. Убеђен сам, исто тако, да бисте радије жртвовали утицај на председника Владе, ако вам остане Влада, него утицај на државну Радио-телевизију. Народна скупштина је у редовном заседању 2000. године отпочела седницу на чијем се дневном реду налази Предлог закона о Радио-телевизији, који је поднела Српска радикална странка.

Сада ме интересује, одговор би требало да да секретар и боље би било да брине о томе, него да брине како ће се вршити отимачина канцеларијског намештаја и компјутера из Посланичке групе Српске радикалне странке. Интересује ме судбина започете седнице Народне скупштине Републике Србије, у чијем дневном реду се налази и Закон о Радио-телевизији, предлог Српске радикалне странке и да ли је секретар Скупштине доставио Влади предлоге закона који су уврштени у тај дневни ред, у дневни ред седнице која још увек траје.

Председавајући: Време.

Томислав Николић: Ја ћу излазити само једном. Ми нисмо против наплате телевизијске таксе, нисмо ни против досадашњег начина наплате и да је тај износ 20 или 30 динара ни ви не бисте имали ништа против тога. Проблем је висина и проблем је што је висина таксе везана за цену електричне енергије и тај проблем би чекао и вас, јер ви спремате енормна поскупљења електричне енергије. Да би то могло некако да прође ви морате да укинете телевизијску таксу. То је разлог зашто се укида такса, а истовремено ствара обавеза у буџету да се надокнади, а да ли ћете народу да узмете на мосту или на ћуприји, народу је то свеједно. Новац за издржавање Радио-телевизије Србије биће узет од народа, од пореских обавеза.

Кажете да је овај досадашњи начин био неприродан. Јесте, био је неприродан. Откако сам пошао у основну школу тада смо купили први телевизор и стално нам је долазио инкасант на врата и ми смо плаћали телевизијску претплату. Зато огромна већина грађана Србије, ту нисте у праву министре, није у праву ако је против наплате телевизијске таксе. Огромна већина грађана Србије има телевизор и на неки начин ће плаћати, а сада ће морати поново да заређају пописи по кућама, да се установи колико ко има пријемника, па ће онда почети људи да измишљају да су у жалости, па ће да измишљају да им је телевизор у квару, па ће долазити из телевизије да им блембирају кабл на телевизор, а они ће да купе други телевизор или га већ имају у шупи, па ће да га укључе у струју и да гледају, све су то били проблеми са којима се суочавала држава.

Неки од вас још увек нису схватили да су преузели државу у руке, да више нисте опозиција. Можете ви мени да добацујете колико год хоћете, а ја вас упозоравам на проблеме које ћете имати. Проблеми су веома велики. Ви сте незадовољни државном телевизијом, кажете да је срамота за ову државу. Ви кажете да је била срамота, а ја кажем да је и сада срамота. Ништа се није променило. Слу-

жили су режиму до 5. октобра, служе режиму од 5. октобра. Још нисте схватили да сте ви тај режим, да сте ви они који врше власт и да имате послушнике у свим медијима и у државној Радио-телевизији, полтроне, улагиваче. Да ли има неке разлике да ли се зове Комраков или се зове Милановић? У чему је разлика? У имену и презимену? Не Комраков, како се зове овај полтрон, Црквешаков. Нема никакве разлике. Милошевић је хваљен за сваки потез који учини, Коштуница је сада хваљен за сваки потез који учини, нема речи критике, нема речи прекора, нема речи здравог разума, нема речи опозиције.

шај да се додворите грађанима Србије додворавате се и страним менторима. За разлику од вас, ја сам за време агресије имао разлога да бринем за чланове своје породице. За разлику од вас, мене је страшно интересовала информација са државне Радио-телевизије. За разлику од вас, ја сам схватио зашто нам руше Радио-телевизију, зато што није требало да се чује шта ми говоримо о овом рату, него шта говоре Дојче веле, Глас Америке, Слободна Европа, шта говори агресор.

За разлику од вас, ја очекујем праву државну телевизију, не треба је укидати и нема државе која би је укинула. Ви ми-

ропски закони, закони који ће задовољити све критеријуме, а дотле нам верујте на реч. Не можете никоме веровати на реч. Уместо старог закона мора се предложити нови закон.

Министар рече у образложењу да се мора кренути буквално од грађења нове телевизије. Слажем се, стару је спалио ваш Маки, и буквално морамо почети са грађењем нове телевизије. То је један парадокс. Човек који на демонстрацијама спали слику министра Батића буде привођен, а онај ко спали телевизију, или Народну скупштину, постаје национални херој.

Како се до сада наплаћивала претплата за телевизију – тако што је уз рачун за утрошак електричне енергије писао и одређени износ који се односио на ТВ претплату. Један исти човек, инкасант, наплаћивао је трошкове и за утрошену електричну енергију и за ТВ претплату. Јефтинијег начина за наплату нема. Цена ТВ претплате је према режимском листу "Политика", данас можете да је прочитате, 61 динар и 21 пара. Да ли је то много или мало, може се дискутовати. Претплата је везана за цену коштанја 100 киловат часова струје, обрачунавате у скупљој зимској тарифи, и у том грму лежи зец.

Пошто намеравате да економно повећате цену струје, тако обрачуната ТВ претплата била би такође економна. Министар финансија ће то боље израчунавати од мене. Није то три пута по 25, па да просто издвојимо 75%, него кад се дода она нова зимска тарифа, на крају године, то би било, збирно гледано, увећање на увећање, око 190% повећања цене струје. Заиста, у таквим условима би ТВ претплата била огромна.

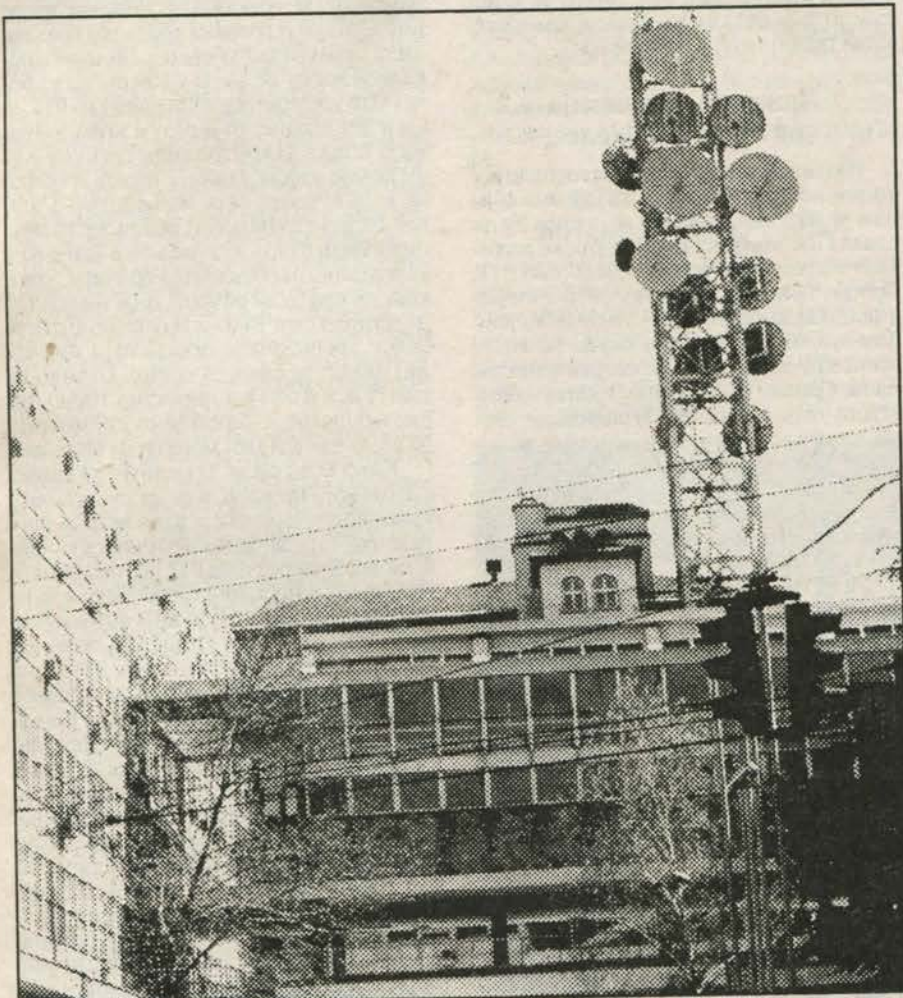
И ту није крај. Ви рачунате да ћете цену струје повећати до износа 5-6 пфенинга по једном киловат часу. Ако тако буде, ја бих више волео да плаћам ТВ претплату на овакав начин, него да плаћам струју која ће коштати толико да не може да је плати нико од просечне плате.

И мој претходник, посланик СПО-а, малочас је био за говорнициом, рече да је то две и по марке. Али, пазите, ако је две и по марке цена ТВ претплате, како бисте платили струју 300-400 марака, а неминовно је, а рекли сте и сами, да ћете тако повећавати цену струје, док не дође до европске цене струје, а знате колика је она, од три центи до пет или шест пфенинга. То су управо разлози због којих ДОС подноси овај предлог закона, да се сакрије нешто што ће се врло брзо десити.

Ја вам замерам, читао сам у штампи, пре избора сте говорили – имамо спреман пакет закона, 100, 200, 300 закона, а сада тражите мало времена. Поднесите их одмах. Да се разумемо, Српска радикална странка ће гласати за овај предлог закона, јер смо и ми тај предлог закона подносили, како рече наш заменик шефа посланичке групе, у два наврата, али су наши разлози сасвим другачији. Нису да се нешто сакрије.

Ја се захваљујем и посланику СПО-а, који је говорио пре мене, што је потврдио моје речи да је претплата сада око две марке месечно.

Предраг Милоановић: Ја морам колеги из Српске радикалне странке да ка-

Мета свих партија: државна телевизија пре пуча

Нема другог гласа који може да се чује са државне Радио-телевизије. У чему је онда разлика? Односно, шта се то спрема државној Радио-телевизији? Министар је јасно рекао да неће укидати државну Радио-телевизију, али познајући министра правде и начин на који он решава многе проблеме у многим предузећима, ја очекујем стечај. То је најлакши начин. Имате свог председника у Привредном суду, имате своје судије, објавите стечај, привремена управа у предузеће и тако у "Галеници", тако у "Зорка фарми", тако где год се појави министар Батић са аутоматским пушкама, готово, фабрика тобож неспособна да послује, а има шта из ње да се извуче.

Само да вас упозорим на то да и овим предлогом закона, ви у ствари уз поку-

слите доћи ће све бесплатно из иностранства, посебно из Америке, као што нам је дошло седам министара. Америчка пословица за министре гласи – бесплатан сир налази се само у мишоловци. Мислите мало о томе.

ДОС спрема "струјне ударе"

Драгољуб Стаменковић: Поштовани народни посланици, ово је већ други предлог закона који нам нуди Влада Републике Србијим, којим се укида претходни закон, а не дају се нова решења, односно нови предлог закона, који би функционисао уместо старог закона.

И кажу нам, верујте нам на реч, донећемо бољи закон, треба сачекати месец-два, три, шест месеци, и то ће бити ев-

жем, ја сам био увек принципијелна опозиција и никада нисам ушао у власт. Оног момента када је кум ушао у власт, тог момента сам ја изашао из СПО-а, 1993. године, на крају, а сада ДОС-овска власт, као што ви кажете, већ унапред размишља да не би народ оглобила, јер сутра, када буде повећање цена, неће народ да оглоби повећање цене електричне енергије, али зато се неће линеарно повећавати телевизија. Значи, ми размишљамо шта треба да се уради, а да ли ће бити повећања цена или не, то није моје, него је ствар Владе.

Драгољуб Стаменковић: Добро, били ви посланик СПО-а или ДОС-а, сада је то мање важно, важно је да сте потврдили моје речи да ће бити тих поскупљења, енормних поскупљења електричне енергије. Ја сам очекивао да се и посланици Демократске странке Србије укључе у ову расправу. Знам да многи од њих нису задовољни радом државне телевизије, али ми је објашњено да им њихов шеф, Чедомир Јовановић, забрањује да се јављају, тако да може неко да се јави из синдиката, или Социјалдемократије, али из Демократске странке Србије нико не сме.

Нова РТС верно служи ДОС-у

Драган Чолић: Даме и господо народни посланици, Српска радикална странка је на претходним седницама дала Предлог закона о радију и телевизији, али, нажалост, иако је то ушло у дневни ред, нечијом самовољом та седница је била прекинута, никада није настављена, а ово је ушло у дневни ред данашње седнице.

Зашто по хитном поступку? Очигледно је да се некоме жури да таксу на бројило укине на овај начин, по хитном поступку. Све ово ме наводи да је узрок овакве мотивисаности предлагача закона неизбежно поскупљење електричне енергије, које је из кругова ДОС-а најављено као поклон грађанима Србије за изгласане промене.

До промена сигурно долази, то је тачно. Цена струје неће више никада бити као што је била. Сада ће струја бити скупља неколико пута. Како ће да се спроводи ТВ претплата, за коју телевизију, да ли за државну телевизију, тзв. Нову телевизију Србије, да ли за Студио Б, да ли БК, Пинк, или остале телевизије, остаје нејасно. А може и Палма.

Оно што ми никако није јасно, то је информација да ће средства за спровођење овог закона бити обезбеђена у буџету Републике Србије. Закон не може на тај начин бити донет, већ мора да се зна извор средстава. Најлакше је ударити по буџету и не знамо како ћете га напунити. Привреда је у колапсу, ниједна озбиљна фирма не ради, па неће ни бити пара за буџет. За вас из ДОС-а најбоља варијанта је да седите и чекате отплате од ваше омиљене Европске уније и Америке.

Ко зна, можда ће вам неку пару и дати, ако будете кооперативни са Хашким трибуналом. Они су вам дражији и милији од интереса сопственог народа. Господине министре, неће да укинете државну телевизију, а то је нормално, јер свуда у савременом свету бар један ка-

нал државне телевизије има улогу да верно служи режиму, исто као што садашња тзв. Нова телевизија Србије верно служи ДОС-у.

Грађани Србије су сада ослобођени једне обавезе, а то је да понекад завире у програме по дневним новинама, да виде шта је на програму тзв. Нове телевизије Србије, конкретно, да у емисији "Отворени студио" виде ко гостује и из које политичке опције. То уопште сада немају потребе да раде. У томе сте им веома помогли, јер сваки грађанин Србије сигурно поуздано зна да гостује само неко од челника ДОС-а, да ли је то Зоран Ђинђић, Владан Батић, Небојша Човић, Мићуновић итд., потпуно је неважно, а за остале, по вашем демократском принципу, места нема.

Државна телевизија на буџетске јасле

Наташа Јовановић: Даме и господо народни посланици, Предлог закона који нам је доставила Влада и за који ће да гласа Посланичка група Српске радикалне странке, о измени Закона о РТВ Србије, нешто је за шта су се српски радикали залагали од 1993. године. Углавном сте ви из садашњег скупа те интересне групације ДОС-а, својим напади-ма на Српску радикалну странку користили то да су Шешелј и радикали увели, како сте рекли, како је и министар рекао, таксу на електрично бројило, што је, у ствари, ТВ претплата, али је тада пронађен тај модус, да тако грађани Србије плаћају за оно што гледају на државној телевизији.

Међутим, као што је рекао наш заменик председника, ми смо отпочели са иницијативом још 1993. године да се такса укине, а на прекинутом заседању Народне скупштине Републике Србије, у октобру, Српска радикална странка је поднела целовит Предлог закона о РТС-у, што ћемо овде морати да чекамо и неће баш тако лако ићи, господине Ђелићу, с обзиром на тензију која се подигла у јавности и међу запосленима у РТС-у и међу онима који сада тамо држе примат и који претендују на директорско место и међу онима који претендују да управљају РТС-ом.

Оно што би било свакако најисправније у тој будућој реформи коју ви најављујете, а нисте нам бар оквирно рекли како намеравате да управљачки фактор РТС-а сачините, и да Народна скупштина Републике Србије и ми посланици учествујемо у будућем управном одбору.

Такав је управо закон Српска радикална странка поднела, где се предвиђа да се укине ова телевизијска претплата, а не зато да се кроз пажљиво утврђени износ у буџету Републике Србије издвоје средства за основну делатност РТС-а. Да би грађани били задовољни, а свакако ће данас многи бити задовољни што ће на овај начин такса да се укине због тога што ви планирате, као што рече један од ваших колега, енормно повећање цене електричне енергије, па ће самим тим и износ за телевизију да расте. Већ сада може да се зна оно што сте рекли не само ви, већ и ваше колеге у јавности, да тај индекс повећања није са-

мо 3 пута 25, па простим збиром доћете до 75 одсто повећања цене, већ је то око 100 одсто колико планирате, а можда и више. Ми са те стране разумемо ваше разлоге, али нисте нам навели неке примере, рецимо земаља у окружењу, где се на сличан начин, пример је Грчка, где се уз рачун за телефон плаћа и претплата за државну телевизију.

Државна телевизија, као национално добро од општег интереса, пре свега РТС, а да би грађани Србије били са њом задовољни, финансираће се из јавних прихода, тако сте рекли, дакле из буџета. Све што се финансира из јавних прихода, мора да служи сврси којој је намењено и да задовољи интересе шире популације и грађана који имају различита политичка убеђења. Ви нисте показали добру вољу да у том смислу промените уређивачку концепцију на РТС-у. Са једне стране, то је разумљиво, јер нама је тешко да контролишемо групу људи која је упала уз вашу помоћ и требало је да ставите да се мења Закон о "новој" Радио-телевизији Србији, јер то није она стара, стара је запаљена. Биће вам тешко како да објасните Гордани Суши, која узгред буди речено, није ни платила серијал свог ВИП-а, изузетно антисрпског уређивачког програма и информативног за све ово време, колико га емитује, а и сам в.д. директор, господин Ристић, рекао је – доћи ћемо у ситуацију да ћемо чак ми њој морати да платимо.

Како ће те онда да решите са свима онима који не желе да се на такав начин врши финансирање и како ћете са претелентом из ваше политичке групације на месту директора РТС-а, господином Исаковом, који једноставно сматра да ће доћи једна тешка ситуација ако ви укинете таксу и немогућност да се на тај начин финансира телевизија. Да би она била од општег интереса за све грађане Србије и да би се финансирао из јавних прихода, из буџета, што смо и ми предлагали, а видећемо како ћете ви да избалансирасте приходе и расходе и колико ће то износ бити утврђен за финансирање РТС-а, рекли сте до краја марта када буде сачињен буџет Републике Србије за ову годину. Њена обавеза би била да истинито, благовремено и професионално, непристрасно информира грађане и да доприноси слободном формирању изражавања мишљења слушаоца и гледалаца.

Колико су грађани Србије могли да виде у свим вашим информативним емисијама у већ чувеном Досовнику, увече у 19,30 часова, мењају се ликови из политичке групације ДОС, а са конференција за новинаре опозиционих политичких странака, као што је Српска радикална странка о догађају тог дана, о нашим ставовима на конференцији за новинаре чује се само једна реченица. Ви у једној реченици можете да чујете на државној телевизији да је заменик председника Српске радикалне странке, господин Томислав Николић, одржао конференцију за новинаре и рекао, што је истина, да је долазак Хавијера Солане у Београд трагедија за српски народ и ту је тачка.

Немогуће да ми очекујемо од људи који сада воде, а и убудуће телевизију, уређујући на такав начин информатив-

ни програм, да учине нешто ново, јер се сви када гледамо централне информативне емисије Радио-телевизије Србије, нађемо се у временелову, као да гледамо дневник са краја 70-тих и 80-тих година, исти ликови, доказани Титови комунисти, уређују централне информативне емисије – данас по налогу ДОС-а на државној телевизији.

Читач билтена ДОС-ових странака

Петар Јојић: Даме и господо народни посланици, државна телевизија чему је до сада служила и за чије интересе. По доласку ДОС-ове власти очекивао се да ће са телевизије отићи пензионери и како рекоше неки муцавци, јер има много примедби ко је све дошао на државну телевизију. Мисмо очекивали да ће ДОС по доласку на власт и формирањем Владе поправити зграду Телевизије, да ће људи који су запослени на телевизији и руководство које се налази у Телевизији, пре поправљати оне инфраструктурне објекте који су потребни за емитање програма, него да купују лукеузне аутомобиле и опремају кабине. На државну телевизију су се вратили неки пензионери, вратили су се они који су последњих неколико година били читачи билтена НАТО-а.

Сада је државна телевизија постала читач билтена 18 ДОС-ових политичких странака. Осим тога, државна телевизија постала је читач билтена и дневних саопштења Хашког трибунала и НАТО-а, попут неких телевизија које су чак добијале за време бомбардовања и специјалну награду за НАТО извештавање.

Што се тиче Српске радикалне странке, та саопштења се могу појавити у месећ дана у две реченице. Због тога бих ја министру много шта веровао и могао бих да верујем његовом програму и његовим идејама, да нисам чуо једно саопштење да је наш министар финансија напустио плату од 100.000 марака и дошао за 200 марака, верујте ја бих му веровао много, али не могу.

Председавајући: Вратите се дневном реду.

Петар Јојић: Извините, ја не могу да вам верујем, и ако је то могуће, да ли сте нашли заменика одакле сте дошли? Господине министре, ви сте рекли још нешто што је министар поменуо у вези телевизије, а ја се сада позивам на лидера једне од странака коју чини ДОС, на господина Исакова. Каже се да долази Исаков и све ће бити завршено у најбољем реду. Међутим, синић је господин Исаков рекао – ја не знам одакле ћу моћи да за 8.500 радника обезбедим материјална средства уколико се укине такса на електрично бројило. Очигледно је да ту нешто не штима.

Због тога ја немам много поверења, нисам баш сигуран, нека буде остварено бар нешто од овога што сте ви обећали, али ја много у то немам наде. Било би потребно, пошто је реч о државној телевизији, да се поведе рачуна о кадровима који долазе на ту телевизију, да се поведе рачуна о томе колики је број запослених и да ли ће држава Србија моћи да плаћа 8.500, можда сутра и 15.000, јер је ДОС дошао, можда ће и он да запошља-

ва као што су и претходници, можда и неће, али видећемо. Због тога сматрам да државна телевизија мора бити објективна, мора бити рационална и мора бити економична.

Мене, као правника, заиста ово изненађује. Рекао сам јуче да су правна држава, Устав и закон, прве жртве ваше нове власти. Због чега сте дозволили вакуум да буде можда шест месеци. Ако сте решили да прихватите чак и идеју радикала, који су два пута предлагали да се укине наплата телевизије путем електричног бројила, зашто нисте у овом временском периоду донели један кратак закон? Није то закон о облигационим односима, не пишете ту о римском праву. Према томе, сузите и дајте у што краћем временском периоду да се донесе нови закон о телевизији и да се уреде односи, али само са тим да се са државне телевизије укине монопол владајућих партија.

РТС у функцији интересних групација

Гордана Поп-Лазин: Даме и господо, ви ћете примити моје извињење, али ја ћу се прво обратити јавности и гледаоцима крај малих екрана. Већ данима како ја излазим за ову говорницу испод мог имена и презимена пише Гордана Поп-Лазин – шеф Посланичког клуба Српске

Влада нам је доставила Предлог закона о изменама Закона о Радио-телевизији и не могу да схватим да је Влади Србије било тешко да у периоду од формирања Владе до сада припреми један недовит закон о Радио-телевизији. Ако га немате господо, или не знате ко треба да га направи, ево имате готов предлог Српске радикалне странке, који је поднет још у октобру. Ми ћемо гласати за тај предлог, чак и ако га представите као свој.

Нема се много времена за дискусију по Предлогу закона на основу неког стручног и правно-техничког становишта, јер нам је ускраћено да говоримо онолико колико нам је по Пословнику дозвољено. За пет минута заиста не може ништа да се каже и имам утисак да чак помало изгледамо смешни када изађемо и можемо само неке основне одреднице да дамо, а треба да говоримо о законима. Када се говори о законима онда треба имати у виду и Устав, и претходни закон, и образложење које предлагач даје, а ми једноставно немамо времена да па то све скренемо пажњу ни јавности, а ни вама овде у посланичким клубовима.

Ипак хоћу да кажем да је у образложењу погрешно интерпретиран чл. 46. и 72. Устава Републике Србије, као уставног основа за доношење овог закона.

Годинама тражили укидање тв таксе: посланичка група Српске радикалне странке

радикалне странке. Ми смо уредно обавестили Скупштину Србије да је др Војислав Шешељ шеф Посланичког клуба и да је Томислав Николић заменик шефа Посланичког клуба, што је и председник Скупштине јуче превидео.

Ја заиста не знам да ли је Скупштина погрешно информисала Радио-телевизију Србије или је Радио-телевизија Србије у свом маниру то ради дезинформације јавности учинила и даље чини, али не верујте још једном дезинформацијама Досовизије. Ја сам Гордана Поп-Лазин, посланик Српске радикалне странке у Скупштини Србије. Молим да ми се ово време не рачуна у дискусију.

Не могу да их цитирам, имате Устав, па читајте, а то само показује нестручност министра финансија, коме то могу да опростим, јер му то није струка. Не могу секретару Секретаријата за законодавство, којој би то требало да буде струка, а њој је очигледно једина квалификација то што је супруга актуелног савазног министра за унутрашње послове, Зорана Живковића. Једини прави разлог за доношење овог закона јесте, с обзиром да се ради о државној телевизији, а њену делатност финансирају грађани који, узгред буди речено, већ годинама избегавају да прате програм државне телевизије, која је увек била у функцији дне-

"Нова" улога: електрична бројила само за струју

вне политике и интересних групација и монополних носиоца власти, да то и даље остане. То су раније били СПС и ЈУЛ, а данас је то ДОС.

О објективном информисању и садржински добро осмишљеном програму, који би поред информативног требало да има и значајну едукативну улогу за све категорије становништва, нема ни говора. Колика су та средства која ће се из буџета издвојити за финансирање државне телевизије, предлагач не каже.

Очигледно не зна, претходници су о томе говорили, па ћу ја то прескочити, да бих ових својих пет минута испунила на адекватан начин. Међутим, грешите ако мислите да ће то што ће финансирање ићи из буџета вас амнестирати од обавезе да правилно информисате јавност о свему што се догађа, јер је то уставна обавеза и право сваког грађанина да буде на такав начин информисан, јер на крају ми сви из својих џепова кроз порезе, таксе и остале јавне приходе којима пунимо буџет, опет финансирамо ту државну телевизију.

Једно питање за министра Ђелића, конкретно, шта је са онима који су аконтационо уплатили електричну енергију? Хоће ли бити њима враћен новац који су унапред дали у аконтациону уплату, с обзиром да нема прелазних одредаби које би то регулисале, а требало би, јер је досадашња такса обрачуната по киловат часу, а не у фиксном износу. Молим за одговор на ово питање.

Хоћу да кажем још нешто. Знате, сазивањем ових ванредних седница, које узредбуди речено доста коштају ову државу, желите да створите утисак да Влада води неку живу законодавну активност, а, у ствари, загрпава нас...

Председавајући: Ја вас молим да завршите, а ви прекорачујете време отварањем теме која није на дневном реду. Будите љубазни па завршите.

Гордана Поп-Лазин: Мислим да нисам прекорачила време. Ево, завршавам. У ствари, ради се само о чистом политичком маркетингу и желите да се стекне утисак да имате готове законске пројек-

те, а ви их очигледно немате, сем закона господина Батића, који смо јуче имали на дневном реду, који може да се сматра целовит. Све остало је шупља прича. Треба још да напоменемо да делатност РТС-а, која се односи на послове од општег интереса, а ми сматрамо да треба да буде финансирана из буџета Србије, али да све остало мора да буде финансирано из других прихода, а у складу са законом, а нарочито када се ради о комерцијалном програму.

Српска радикална странка сматра да је неопходно донети нов закон о РТС-у. Немамо ништа против укидања таксе, јер се она сада показала као нерационална у односу на то да је везана за висину киловат часа, а знамо која ће покушљивања ићи. Гласаћемо за овај предлог, али очекујемо од вас комплетан закон о РТС-у, који би регулисао и управљање РТС-ом и оно што РТС треба да пружи грађанима Србије као једно опште добро.

Много заједничког СПС-а и ДОС-а

Лазар Марјански: Господине председнице, даме и господа народни посланици, хтео бих пар питања да поставим. Ко ће плаћати телевизију и како ће је плаћати? Људи који питају, који су претплатници, некад су плаћали телевизију преко поште, па сада преко бројила, коме ће и како плаћати телевизију? Да ли ће се уопште телевизија плаћати? Што се тиче овога, радикала и СПС-а, то је друго, али СПС и ДОС, ту има много заједничког. Док је СПС апсолутно био на власти, као и ДОС, прогањали су радикале. Ви радите исто, не пуштате их на телевизију, сечете их, радите све оно што је радио СПС.

Није ни чудо да вам кажем господо, ваш водитељ као што је Петар Лазовић је, с опроштеном, на Копаннику добио од СПС-а апартмане. Онај Црквењак је задњи ученик, најбољи ученик у Кумровцу. То је потпуно иста школа, свеједно да ли је од ДОС-а или СПС-а. Хтео бих да наведем пример једне телевизије, ко-

ја је од свог потанка примала и СПС, и радикале и садашњи ДОС.

У оквиру ДОС-а то је телевизија Сантос из Зрењанина, која је једина телевизија и када су их давили из СПС-а, Нова демократија и ЈУЛ је забрањивали, а једини услов је био – плати, а колико платиш толико си на телевизији.

Мислим да би требало и остале телевизије да следе пример телевизије Сантос из Зрењанина.

"ТВ такса" у другом омоту

Стеван Кесејић: Даме и господа народни посланици, Закон о измени Закона о РТС-у из предлога министра Божидара Ђелића наизглед се може схватити као велика брига Владе за техничко-технолошки развој, за информисање становништва, брига за телевизију, брига за кинематографију итд.

И, наравно, то можемо да прихватимо и ми, српски радикали, за то смо да се становништво благовремено и тачно информисе, да гледамо добре филмове, нове филмове, можда и са старим глумцима који седе овде, али нисмо за то да се телевизија користи у чисто политичке сврхе, у сврхе прогањања политичких неистомисљеника, а да при томе не водимо рачуна о ономе што смо обећали грађанима, дакле што сте обећали грађанима у предизборној кампањи.

Овакво образложење даје нам за право да сумњамо у искреност и добре намере, јер скидање таксе са струјомера, дакле таксе за ТВ претплату са струјомера, није прави и једини разлог о чему је овде говорио министар за финансије и економију.

Вероватно да постоје они разлози који нису сада ни потребни ни актуелни да их грађани чују. Главни и један од главних разлога да се раздвоји плаћање таксе на ТВ претплату, јесте и тај, како смо овде чули од неких посланика ДОС-а, додуше то од министра нисмо чули, да ће бити еормног повећања цене електричне енергије.

И то је оно што грађани не би требало да чују из уста министра, а што ми, народни посланици, морамо да кажемо, јер је то један од разлога који се овде покушава хутке провући.

Сада очекујете да се грађани обрадују због укидања таксе на ТВ претплату. Међутим, такса се не укида, само се облик наплате мења. Мења се облик наплате и висина наплате. Неће бити толико велика наплата колико би било да је остала уз електрично бројило, јер ће електрична енергија отићи до неба високо, па не би било примерено да оде тако и ТВ претплата, али ипак и телевизија, која има свој програм, није баш толико омиљена у народу и код грађана као то данас предлагач мисли.

Даље, у Предлогу закона о промени Закона о РТС-у не види се из којих средстава ће се надокнадити, односно из ког буџета, односно ко ће тај буџет пунирати да би се спровео овај програм о коме је министар овде говорио.

Но, о томе је било речи. Ја бих поменио нешто друго. Из којих средстава ће се, и да ли су та средства обезбеђена, исплаћивати експлицитне које ће морати да обидазе терен, да утврђују чињенично ста-

ње на терену, како би могли да правично и праведно изврше наплату од корисника, ТВ гледалаца.

То у овом закону није речено, нити је то министар поменуо. А то ће бити један заиста обиман и велики посао. Или можда постоје неки црни фондови за које народни посланици не би требало да знају.

Дакле, с обзиром да сумњам у ове фондове, сматрам да ће бити можда црни, пре свега због тога што је министар поменуо господина Милета Исакова као будућег директора РТС-а, а с обзиром да нам је познато да је својевремено био у братству са Чанком и Веселиновим, па да су пукли око поделе неких пара после избора 1997. године, није искључено да ће вам се свидети да имате такве црне фондове које ће користити уместо да сте нам рекли из којих средстава, и ми имамо оправдане сумње да ће то тако и бити.

Нама је заиста драго што се укида такса на ТВ претплату која је била везана за струјомер, јер смо често, не само ја, већ и већина грађана, долазили у искушење да откажемо коришћење и струје не због висине таксе ТВ претплате, већ због програма који је форсиран уређивачком политиком.

Дакле, ово није била државна телевизија, а није ни сада. Она се само тако назива, јер је она у служби владајућих партија, прво левичара, а сада ДОС-а. Како ће се вршити наплата, на чији ће се рачун и на чија средства преливати, где ће грађани уплаћивати, којој телевизији, такође нам није јасно.

Било би добро да нам министар објасни да ли ће ја у Сомбору плаћати сомборској телевизији, у Новом Саду, у Београду или можда у Косовској Митровици.

Информативне емисије хвалоспеви ДОС-у

Слободан Јањић: Даме и господо народни посланици, мотив за измене постојећег Закона о РТС-у упакован у душебрижност за грађане, а у ствари је стављање уређивачке политике под контролу Владе путем финансирања.

Овакав мрак до сада није забележен у свету. (Смех) Само се ви смејте. Све информативне емисије своде се на... господине председничке мислим да треба да почнете и њима да дајете јавне опомене.

Председавајући: Није била претерана реакција. Учинило им се да је смешно, молим вас наставите.

Слободан Јањић: Све информативне емисије своде се на монологе и хвалоспеве ДОС-оваца, без могућности демантија или изношења другачијег мишљења. О могућностима праћења ТВ програма могу се писати реферати, а примедбе се крећу у правцу нејасноћа, како ће, ко, и колико финансирати државну телевизију, преносну мрежу која је у катастрофалном стању после бомбардовања ваше браће Амера.

Што се тиче југа Србије, ситуација је још тежа. Од седам општина у округу, једино општина Врање има три програма РТС, а све остале један или два програма. Две општине, и то Трговиште и Босилеград, немају никакав ТВ сигнал.

Мислим да све општине у овој држави треба да буду покривене државном телевизијом.

Да ли предлагач закона може, и у ком року, ово да реши, посебно да сеоска подручја покрије ТВ сигналом, јер им је, то, у брдским селима, готово једини контакт са спољњим светом. Што се тиче уређивачке политике у овој Новој телевизији Србије, Милорад Комраков не би догурао ни до места приправника у прављењу ТВ једноумља. Да је Милошевић имао овакву контролу медија и овакве уреднике, не би га скинули са власти још 50 година. Ја и не тражим да нам дате више простора, тј. термина, већ се залажем да се што веродостојније приказује како ви радите, а осталима неће ни требати кампања, неће вас ни бити на следећим изборима.

Само нека вас прикажу у правом светлу. Ово је за вас, господине министре, ако и буџет финансирају путем таксе, пореза и доприноса свих грађана, а телевизија ће бити финансирана из буџета, поново долазимо на то да ће неко, мимо своје воље, финансирати ТВ Србије, а нема ТВ апарат. Је ли тако?

Посланик Лука, извињавам се СПО-у, пошто је он тражио да га поменем да није више у СПО-у, извињавам се СПО-у, СПО-вац не би никада тако дискутовао, рече да нема довољно опреме, а неопредно пре спаљивања РТС-а набављена је нова опрема која је пре спаљивања утоварена у камионе и одвежена у непознатом правцу. Вредност те опреме је више милиона марака, а ако не знате у чије је камионе утоварена, постоје слике са регистарским таблицама и натписом фирме. Натписи фирме су на камионима у које је утоварена та скупопцена опрема.

Ако поведете поступак рећи ћемо тужиоцу, даћемо му и документ. Ако не знате чији су камиони, питајте господина Човића, он све зна као водећи комуналац ове државе.

Горан Весић: Е сада, зашта се користила та такса када је та такса прикупљена, требало је, наравно, да се користи за развој РТС-а. Не, није коришћена за развој РТС-а, коришћена је само за јачање пропагандне машинерије бивше власти.

Сјачао Курта, узјахао Мурта

Томислав Николић: (реплика) Овде су изречене оптужбе на рачун свих који су некада били у власти. Српска радикална странка је била у Влади Републике Србије. Речено је да смо оптимасти телевизијску претплату и користили је за разноразне намене, па вас молим да ми дате право на реплику.

Видите, господине Весићу, замерате с правом што је постојала камера која је пратила само Слободана Милошевића. Сада постоје и камера и новинари који прате само Војислава Коштуницу. Петар Лазовић се вратио из пензије да прати Војислава Коштуницу. Али, нећете да кажете посланицима да је једна камера пратила само вас, ваш долазак из Црне Горе на сурчински аеродром, прослављен у специјалној емисији РТС-а – вратио се Горан Весић у Србију. И то је финансирано из таксе на електрично бројило.

Страшно ме брине ваше непознавање. РТС је јавно предузеће, сада је РТС јавно предузеће, не знате ви то. Још једна ствар, да ли се директор зове Милановић или Црквењаков, да ли се главни уредник зове овако или онако, да ли је власт СПС или ДОС, та разлика не може да се осети само по имену. Зато ја молим, урадите нешто да и ми осетимо да се нешто променило.

Испада, сјашили социјалисти, узјашио Мурта. Учините нешто да и ја, као грађанин Србије, будем убеђен да се нешто у тој телевизији променило. Ако је неко био прогнан са државних медија, то је Српска радикална странка. А емпиријски подаци говоре да је 99 одсто времена предвиђеног за кампању у децембру, било посвећено ДОС-у.

Ако је неко сада утужио тиме што га уопште нема на медијима, то је Српска радикална странка. Учините нешто да се глас опозиције чује макар једном недељно на државној телевизији и ја ћу рећи да се нешто променило. Овако, то што се променило налогодавац, и то што се променило послушник, то није знак да се променила РТС. Жао ми је што у оваквом распореду министарских места без портфеља, министар за финансије образлаже измене Закона о Радио-телевизији. Упозоравао сам вас, није Радио-телевизија само такса, упозоравао сам вас да тиме што није предвиђен министар за информисање, да тиме губимо нешто много битно и нешто много важно. Нисте хтели то да прихватите и како сада ја да објашњавам министру Ђелићу каква је била ситуација на РТС-у када је човек пре неки дан слетео у Србију.

Горан Весић: Слушам већ неколико дана, кад год се помене бивша власт како радикали кажу – ми нисмо у томе учествовали, ми нисмо никога запослили, ми нисмо никога наредили ништа, као да нисте седели у тој власти. Имали сте у Влади своје министре, владали сте заједно са социјалистима и није праведно да све падне на њих. Није праведно јер сте заједно владали и најгори закони у држави су ваши закони. Ту је закон о универзитету, закон о информисању итд.

Томислав Николић: Господине Весићу, нисте нам ви дали те термине, него смо имали договор свих учесника на изборима. Није то ваша заслуга, него смо сели сви који учествујемо у изборима и договорили се колико ће ко да буде представљен. Зашто ви сада товарите Српској радикалној странци дугове које је наговарила СПС? Не мислите ваљда стварно да Српска радикална странка дугује тих 40 милиона РТС-у? За седам дана праћења председничке кампање, председничког кандидата Томислава Николића, по минут дневно у дневнику натоварено је 40 милиона, али на страну то. Нисте ме добро схватили.

Уопште се не кајем што смо били у Влади Републике Србије и у Савезној влади, и од тога не желим да бежим и није ме срамота. Ако ви можете да оправдате да у интересу Србије преговарате са терористима и љубите се са Соланом, зашто не дозвољавате да се политичке странке од којих је зависила судбина Србије, од вас тада ништа није зависило, ви сте помагали Милу Ђукановићу да се отцепи у то време, зашто не дозвоља-

вате да се уједине политичке странке у време када је Србија била страшно угрожена и када је требало бранити? Није ме срамота ниједног потеза који су радикали направили у Влади, иако ћемо имати на дневном реду и потезе за које ви сматрате да нису добри.

Не перем се ја изласком за говорницу од учествовања у Влади, али хоћу да разграничимо кривицу, шта је ко радио, шта је ко могао да уради? Нећете ни ви моћи из Демократске странке у овој коалиционој влади да урадите све што је ваша жеља и што је ваш програм. Ја вас нећу због тога прозивати, што баш све не можете да остварите. Врло је битно да се нешто оствари, а наш циљ је био да се донесе Закон о универзитету, Закон о јавном информисању, и ми смо тај свој циљ остварили. Имали смо ред у јавном информисању и имали смо ред на универзитетима. Ви ћете сада донети други закон, а ми ћемо покушати да га критикујемо ако не буде добар.

Немојте само да представљате овде власт и да кажете – ми вам дајемо, ми смо вам дали, власт вам даје. Ништа ви не дајете, јер су тако мислили и социјалисти, па су нестали из власти, немојте да мислите да ћете и ви дуго. Радикали ће да трају.

Драган Шутановац: Поштовани народни посланици, мени је јако жао што господин Шешељ није данас овде, већ љуби раме Садаму Хусеину, иначе би он много боље и компетентније дискутовао од вас, господине Николићу. Мене интересује једна ствар, има ли овде једног народног посланика који је изабран у Скупштини Србије, а да су његови бирачи, да ће рећи бирачима да је добро што није гласао да се такса на бројило укине?

... Да ли се на Централној отаџбинској управи, или како се већ зове, јављате за реч толико пута, да ли се јављате? Не јављате се јер тамо ћутите као заливени, а овде нас давите, не нас, нама није тешко, већ остале.

Господо, зарад грађана Србије морам да кажем да свако заседање Скупштине кошта преко 150.000 динара.

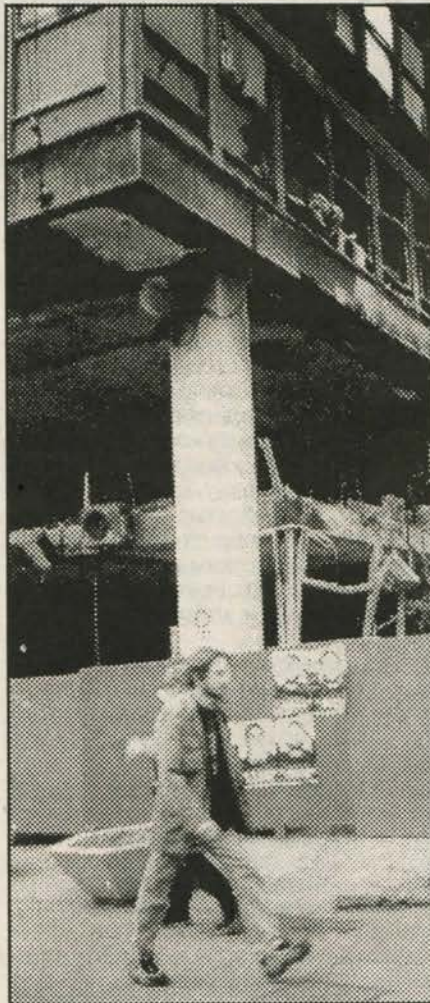
Демократија је скупа

Томислав Николић: Већ сам имао прилику да власт упозоравам, док сам у опозицији, само су онда били социјалисти, на то да је демократија скупа, али да нико нема право да нам је ускрађује. Немојте ви из власти да излазите за говорницу и да причате како су скупе седнице Народне скупштине. Много је скупље ако не буде седнице и ако донесете закон о коме вам баш нико не каже ништа, а наша је дужност да тражимо само оно што је лоше у закону. Наша је дужност да говоримо данас и сваког дана и било преноса или не било, ми ћемо говорити, а ви ако немате живаца шетајте и вратите се када буде гласање.

Нешто друго ме боли из ваше дискусије, млад сте човек, можда не бисте могли по годинама да ми будете син, али лоше вас васпитавају. Немојте никада више да о Ираку и ирачком народу говорите (смех у сали). Јуче вам се десило, док је посланик Ђура Лазић са Косова и Метохије говорио о силовању српских жена

и девојчица, да сте се смејали и добацивали. Морао сам да уђем у оштар сукоб са вама и да вас замолим да ућутите док се о томе говори, а да онда бучете колико год хоћете. Пустите ме да завршим зашто не би требало са ове говорнице да се лоше говори о Ираку и ирачком народу, па и о ирачком председнику.

Зато што је то држава коју Америка бомбардује већ десет година. Зато што је то држава којој је Америка убила више од 100.000 људи. Зато што је то најбогатија држава на свету којој Америка не да да користи своја природна богатства, само зато што нису у Америци, и само зато што нису у америчким рукама, и зато

Право лице режима: "Нова" РТС

што је Кувајт део Ирака. То треба да знате. Као што је Косово и Метохија део Србије, тако вам је иста Судбина Ирака и Кувајта. Тако ће нам једног дана неко замерати ако будемо непрекидно тражили да Косово и Метохија буду у рукама Србије и српског народа. Толико за обавештене и необавештене.

Још једна ствар. Свог министра за енергетику питајте где ће се обратити за нафту, па тек онда изволите за ову говорницу да нападите оне од којих ће нам ускоро и живот зависити.

Драган Шутановац: Сећам се деведесете године, које се ви можда не сећате, када је др Војислав Шешељ испред америчке амбасале нудио услуге својих добровољаца да униште ирачку гаму. Ви

сте тада можда били мали политичар, а у међувремену сте нарастали. Ја се тада нисам бавио политиком. Када је Вук Драшковић љубио Медлин Олбрајт мени се то није допало. Сада Шешељ љуби раме Садама Хусеина. Хоће ли донети нафту?

Да ли је Медлин Олбрајт жена?

Томислав Николић: Прво, има једна велика разлика између Медлин Олбрајт и Садама Хусеина. Да ли сте ви сигурни да је она женско? Ја вам гарантујем да нас Садам Хусеин никад неће бомбардовати, а Медлин Олбрајт нас је бомбардовала. Свака политичка странка која траје 10 година има заблуда које исправи, не крије и не каје се.

Српска радикална странка је имала две заблуде. Једна је Ирак, а друга Америка. Обе смо исправили у свом политичком деловању и Ираку смо се јавно извинили, зато што је један члан садашње Демокришћанске странке организовао демонстрације и нудио добровољце Америци да туку Ирачане, без знања Српске радикалне странке. То је рашчишћено у Савезној скупштини. Не би требало то да, господине Батићу, сугеришете посланицима за овом говорницом, кад је то рашчишћено у Савезној скупштини. Значи, извинили смо се народу Ирака. Трпало би да и ви о томе добро размислите. Нас чека ирачка судбина, овако или онако, и треба ће нам пријатељи у свету.

Нажалост, половина наше Владе је проамеричка. Јели су хлеб амерички, узимали огромне количине долара од Америке. Ви, господо посланици из ДОС-а, немојте да се поводитите за тим. Ви размисљајте мало српски. За вас тих долара нема. То што гратете да одбраните интересе само појединачу у овој Влади, не пере вас у мојим очима. Ја знам да нико од вас не воли ни Америку, ни Медлин Олбрајт, ни Хавијера Солану. Ја знам да нико од вас не воли да буду силоване српске девојчице. Зашто онда галамите кад вам неко о томе прича? Мало пијетета покажите према свакоме. А то да ли неко неком љуби раме, то није сада за причу.

Александар Радосављевић: Даме и господо, пре него што било шта кажем у вези таксе на електрично бројило, о коме данас причамо, морамо рећи ко је донео ту таксу и ко је творац те таксе? Српска радикална странка. Они су ти који су грађанима ставили намет на ионако велике рачуне за утрошену електричну енергију. Само у Крагујевцу, примера ради, овде се господа позивају на Крагујевац, а везе са Крагујевцем немају, поготово заменик шефа посланичке групе који живи у Београду, а иначе је био потпредседник Владе, и нема појма са Крагујевцем, такође и бивши министар и коминистар који такође везе нема са Крагујевцем, иначе је председник Градског одбора СПС-а.

Прича о јеленским роговима

Томислав Николић: Има у животинском свету међу јеленима један обичај негде пред крај зиме, правим јеленима отпаду рогови, а млади срндаћи тада користе прилику да са парчићима рогова

растерају оне праве док њима не стигну нови рогови и ови мали мисле да су поглади велики и јаки.

Посланик Демократске странке мисли да његове мале особине и политичара и Крагујевчанина, на крају крајева, могу да буду тако велике да изађе пред посланике и Српске радикалне странке и Социјалистичке партије Србије, који се тренутно налазе у фази замене, а ускоро ће бити поново јачи од вас.

Млади господине, пошто се усуђујете да кажете да немам везе са Крагујевцем, а врло добро знате да ми је све у Крагујевцу, изузев мог стана и посла у Београду. Ево, каже Батић да ћу да вратим, све он зна. Госпођо, смирите се мало, нешто вам недостаје у животу. Само да вас питам, млади господине, где сте били запослени до сада у Крагујевцу, чиме сте се бавили и колико сте допринели Крагујевцу, па ћу онда да изађем да вам кажем колико је господин Томовић допринео Крагујевцу, а себе нећу ни да поменем.

Драган Вукшић: Ако господин Ивковић мисли тако да се понаша онда је промашило место и мораће да иде на место где се користе такве речи и где се народу говори на такав начин. Уверен сам да је народ бирачи, грађани ове земље, препознао у господину Ивковићу оног властодршца до јучерашњег који је имао велике рогове, а о чему је тако пластично и лепо говорио заменик шефа посланичке групе Српске радикалне БААС партије.

БААС на арапском значи демократска

Председавајућа: Нисам чула да сте помнени, господине Николићу.

Томислав Николић: Морате пажљивије да слушате госпођо. Посланик је поменуо заменика председника Посланичке групе Српске радикалне БААС партије. Е, сад, да вас данас нечему и ја научим. БААС на арапском значи демократска. Али, нама не треба да се зовемо Српска радикална демократска странка зато што смо демократе по опредељењу.

О томе хоће ли неко од мојих посланика да изађе за ову говорницу и да ли је изашао, ја сазнам тако што сам у сали или тако што видим са телевизијског преноса. А неке странке, које себе називају демократским, њихови посланици морају дуго да убеђују шефа посланичке групе да добију дозволу да изађу за говорницу.

Лажни маркетинг ДОС-ове власти

Верољуб Арсић: Даме и господо посланици, чули сте данас доста расправе око телевизијске таксе и господа из ДОС-а и предлагач новог закона упорно покушавају да објасне да је опозиција за то да се такса не укине. То није тачно. Међутим, добар део опозиције, поготово Српска радикална странка, сматра да је укидање ове таксе најобичнији маркетинг ДОС-ове власти и њихова наводна брига за широке слојеве грађанства.

Да је то само маркетинг, послужићу се само једним примером, да је господин министар када је излагао изнео чињеницу да се такса плаћа чак и на струјомере

који су у шталама, па чак се један господин стално хвата за Пожаревац, јуче за Бамби, данас опет за неке штале и струјомере у Пожаревцу. Да му кажем да сам ја из Пожаревца, да су ми оба родитеља из тог краја, пошто је то пољопривредни крај моји имају и шталу и струјомер у њој и не плаћају таксу на тај струјомер. Не плаћа се, јер се такса на струјомер плаћа не по броју струјомера, него по једном човеку.

Значи, ако имате пет струјомера који су уредно пријављени, платићете таксу само на један и то могу материјално да вам докажем, а ви мени докажете супротно. То по том питању.

По другом питању, зашто је то лажни маркетинг. Лажни маркетинг је зато што у рачуну за струју пише такса. Наш народ не воли таксе и порезе, а пошто смо већ код тог Бамбија, на плазма кексу не пише колика је такса на телевизијску претплату, не пише колико је порез, то знају трговци, то грађани не знају.

Значи да је то само најобичнија фарса. Господин министар ће можда да uvede нешто друго и слично, на пример неку таксу на финансијске трансакције коју ће морати да плаћају само учесници у платном промету и само они да буду упознати са њом, а мораће да буде урачуната у цену сваког производа који се буде продавао. Значи, телевизијску претплату плаћаћемо кроз млеко, кроз хлеб, кроз сваки могући промет који се евидентира.

Само још нешто. Пошто су већ најављена поскупљења струје преко 100% мислим да ову таксу треба у сваком случају укинути, јер када дође до тих поскупљења народ ће плаћати само таксу, а струју неће моћи ни да користи, па самим тим ни да гледа телевизију.

Предлог закона о изменама и допунама Закона о посебним правима и дужностима председника Републике

Томислав Николић: Господине председнице, мислим да ми не можемо да пређемо на ову тачку дневног реда. Влада нас је обавестила да је представник Владе по овој тачки дневног реда господин Владан Батић.

С обзиром на то да њега нема у сали, ми не можемо да ставимо ову тачку на дневни ред. Постоји могућност да ви већином промените евентуално дневни ред да расправљамо о овој тачки, мада је врло сужен избор, пошто нас Влада није удостојила присуства ова два дана, већ ома је сужен избор тачака дневног реда о којима бисмо могли да расправљамо. Али, пошто је ту господин Кораћ, да ли постоји неки закон који би можда он могао да брани као представник Владе.

Заиста нема смисла да представник Владе не седи на седници иако је одређен да по тој одређеној тачки буде представник Владе.

Председавајући: Нема обавезе по Пословнику да овлашћени извештач Владе буде присутан. Наравно, и председник Владе и чланови Владе су позвани на ову седницу. Не могу да вас обавестим о

разлозима одсуства господина Батића, али нема сметњи да пређемо на ову тачку дневног реда.

Милутиновић чува Шешељево место

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, Српска радикална странка нема разлога да о овом закону размишља као о закону који се не тиче. Немамо бившег председника, али с обзиром на то да поништавате одлуке, законе, који су до сада важили, ево ја вам пружам прилику да поништите и одлуку о избору председника Србије, зато што је и вама јасно да је Војислав Шешељ победио на изборима за председника Србије, али је изборним манипулацијама и крађом спречен да буде председник, и то место му чува, привремено, Милан Милутиновић. Па ето, ако имате таквог духа, демократског, да поништите све што није у складу са законом, можда ћемо и говорити о Војиславу Шешељу као председнику Србије.

Али, ја ипак желим да укажем на неке одредбе Предлога закона и да их тумачим, наравно, уз жељу да будем исправљен, ако то чиним погрешно. Овим законом се не дира у привилегије које је, будимо реални, заслужио онај кога је народ на директним изборима изабрао за председника Републике. И не бисмо ни личили на нормалну државу, посебно не на ваше идеале, западне државе, ако бисмо се према бившим председницима односили као према отирачу за ципеле.

Досадашње привилегије наликовале су онима које имају и бивши председници на Западу, значи, немају комунистичко обележје. У чему је онда ствар, и пошто ви још увек нисте предложили ниједан нормалан важан закон, већ се само улагујете бирачима, који су већ постали нестрпљиви и чини ми се да сами пребројавате и делите обећане милијарде долара, јер да их заиста има, до сада би неки закон те милијарде поделио корисницима буџета.

Ако нису стигле милијарде, зашто сте лагали, да ли се оне још увек налазе у бесцаринској зони између Мађарске и Југославије, као што сте говорили да чекају да само ви дођете на власт, па да стигну? Шта ми се чини да се ради овим законом – убеђен сам да је припремљен у сарадњи са Западом и има за циљ да Слободана Милошевића, а касније и Милана Милутиновића, лиши државног обезбеђења и државног обезбеђења објекта. То не пише у образложењу, али је сасвим јасно по изменама досадашњег закона.

До сада је министар унутрашњих послова уређивао и обезбеђивао услове за остваривање права бившег председника. Значи, држава је одговарала за његову безбедност, а то је јасно и писало у члану 12. став 2. који се, не случајно, брише. Ако бившем председнику установите право на, цитирам: "Доживотно лично обезбеђење и обезбеђење објекта од стране једног запосленог, непрекидно" – шта то значи? Нема тог човека који може 24 сата дневно, 365 дана у години да обавља неку дужност. То би морала да буду најмање четворица, тако да тројица раде по осам сати, а један је код куће

и одмара. Али, то су четворица запослених непрекидно.

У закону нигде не пише да ће држава из буџета плаћати обезбеђење, а када се узме у обзир да министар унутрашњих послова више не одговара за безбедност, то значи да ће цивилно лице, једно цивилно лице непрекидно, које ангажује бивши председник, бринути о његовој безбедности. А шта ћему онда закон? Једино, а то је сигурно, ако не спремате отмицу бившег председника, или је спрема неко други, а ви ћете да вршите истрагу, или нећете бити одговорни за оно што се десило.

У искренности својих намера убедите ме само ако министар, значи Влада, буде одговарала за безбедност бившег председника, свиђао вам се он или не. На други начин, безбедност бившег председника неће бити обезбеђена, на други начин ви ћете само убедити грађане Србије да спремате превару. Ви, тобоже, нећете дати Милошевића у Хаг, али ако његово лично обезбеђење не буде добро радило, па га неко отме и пребаци преко Дрине, држава неће бити крива за то, ДОС неће бити крив за то.

И сада, с обзиром на то да ја имам више права од свих вас 178 да не волим Слободана Милошевића, јер ви можете само да причате како вам је за нешто крив, а ја могу да вам износим доказе за шта ми је све крив, али сада када видим, драга моја госпођо, ко све напада Слободана Милошевића, дође ми да пронађем негде његов телефон, да га назовем и да му кажем – извини Милошевићу за све оне речи које сам ти упућивао, мораћу да смишљам још горе за ову нову власт.

Бившег председника штити куварица

Петар Јојић: Даме и господо народни посланици, у члану 6. предложеног закона предвиђа се да неће уживати ове бенефиције да бившег председника чува једна куварица уколико учини кривично дело за које му се изрекне казна затвора правоснажном пресудом преко шест месеци. Нећемо ваљда дозволити да једна куварица чува председника, када данас имамо да сваку "шцу" у овој власти чувају телохранитељи, по њих десет. Желим са правног становишта да вам укажем да нам није познато, јер се предлагач није позвао у којој то земљи у упоредном праву је прописано да једно лице обезбеђује бившег шефа државе.

Међутим, када је у питању кривично дело уколико га учини и буде кажњен преко шест месеци затвора, има једна ствар која је апсолутно неприхватљива, да му се укидају тада бенефиције, а човек може извршити нехатно кривично дело. За свако нехатно кривично дело које буде извршио и за које му буде изречена казна затвора преко шест месеци, он губи све повластице. Зашто је то тако?

Саобраћајна несрећа се догоди човеку који је возио и он буде осуђен, а нема умишљаја и ради се о нехату.

Значи, у том случају њега идентификовати и упоређивати са једним криминалцем који је починио теже кривично дело. Због тога је штета што овде није министар правде, господин Батић, да да објашњење и образложење у којој држа-

ви на Западу имамо овакву ситуацију, као што се то предвиђа у овом закону. Нигде на свету нема да једна куварица или један човек чувају бившег председника Републике. Указасте малопре, један од колега који је говорио, поменуто је Ивана Стамболића. Тачно је то, али то треба да нам буде опомена.

Даме и господо, треба да се чува неко ко је био суверен једне државе. Према томе, то је разлог и повод због чега овде треба повести рачуна и ово кривично дело које се ставља на терет, евентуално и које се предвиђа као некакво кривично дело, апсолутно не би требало да остане у закону. Требало би то да се брише. Због тога је штета што министар правде није овде, да нам каже у којој земљи је он ово проучио, из упоредног права извукао и презентирао народним посланицима, да народни посланици буду информисани, да схвате и да им буде објашњено да је то тако, рецимо и у Енглеској, Француској, Немачкој, Америци итд.

Наставак атмосфере линча

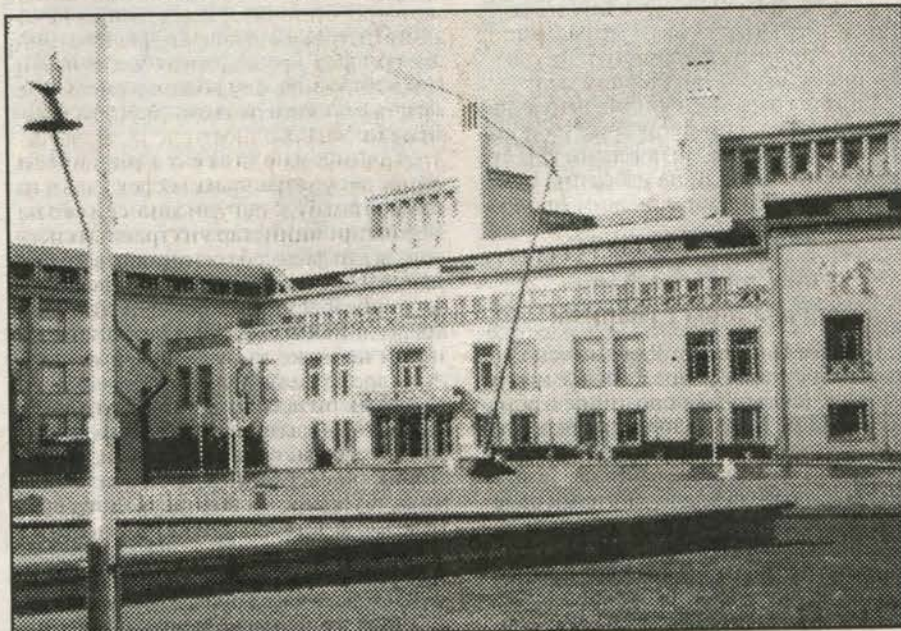
Наташа Јовановић: Даме и господо народни посланици, за мене је задовољство да се министар Батић вратио. Таман смо се уплашили да ћемо без њега дискутовати и о овој тачки дневног реда, као и о следећој, о којој је известилац министар Батић, који иначе све време додајује посланицима док излажу своје ставове о предложеним законима. Мени то не смета, ви министре можете то да наставите и овог пута, као и јутрос, не само мени, него српским радикалима. Ово је оно што смо очекивали. Овај закон је, такође, и у маркетиншкој и у вашој обавезној улози данас на овом ванредном заседању. У маркетиншкој у смислу због тога што сте овде само требали да напишете да ово није Закон о изменама и допунама Закона о посебним правима председника Републике, него закон који се односи на Слободана Милошевића. Он је овде, колико смо могли да разумемо из ваших реакција са места, а очекујемо

такве реакције и за скупштинском говорницом, сасвим споредна ствар.

Говори се о Слободану Милошевићу и говори се о чињеници да је и сам премијер Ђинђић, на седници на којој је поднео тзв. експозе, говорио о томе да ће на првој следећој седници Влада одмах да реагује, ресорно министарство, и да ускрати та фамозна права председника Републике. Заменик председника посланичке групе наше странке, господин Томислав Николић, који иначе треба едукативно да делује на све вас из ДОС-а, и на неким се и примећује да се поправљају положај, целог јутра вам упућујем заиста лепе савете. Рекао вам је да наша посланичка група није посебно заинтересована за овај закон, из простог разлога што ми нисмо имали председника Републике, односно његов избор није признат 1997. године.

То што сте добацивали том приликом и тако реаговали, само говори о вашем моралу и ономе што причате јуче, а говорите данас сасвим другачије, јер сами знате да сте и ви појединачно, те 1997. године, говорили о чињеници да је др Војислав Шешељ заиста и победио на изборима за председника Републике.

Ради се о томе да овде нема ничега што је драстично променено, а што је по бившем предлогу закона имао председник Републике, осим што му је онемогућено да користи службени аутомобил када он то хоће, када пожели, осим тога што са овим законом, који ви мењате и нама предлагате, министар унутрашњих послова не жели да има ишта са тим, и осим тога што се број запослених мења. Стоји ту да је разлог за то доношење по хитном поступку, и то је тај маркетиншки део, то сте ви обећали, и премијер Ђинђић, али стоји да финансијска средства за спровођење закона не треба додатно обезбедити у буџету. Међутим, начин на који ви доносите, кроз овако хитно сазване ванредне седнице, и овакве законе, нешто је што вама може да оствари извесну добит, јер оваквим законским пројектима и оваквом досократичном којој ви спроводите, само још једном

Биће посла док је ДОС-а: Хашки суд

потврђујете сервилност према вашим западним налогодавцима, који вероватно очекују да наставите са таквом атмосфером лична, са таквим притисцима и са таквим намерама, које се показују и у овом предлогу закона, а уосталом и у прошлонедељној посети америчког конгресмена, Лимермана, како беше – демократе.

Речено је да ће вам дати неких тричачких 100 милиона америчких долара помоћи, само ако све законске пројекте ускладите онако како они од вас траже, а пре свега оне који се тичу Хашког трибунала, што је иначе ваша основна преокупација. Није наша забринутост због Слободана Милошевића, него због тога што ви са таквом острашћеношћу и са чинињеницом да желите таквим маркетиншким потезима да створите још напету атмосферу и политичку ситуацију у земљи, која треба да буде много толерантнија, зашто се ми залажемо од почетка.

Рекли сте и приликом јутрошњег дела ове седнице да српски радикали злоупотребљавају говорницу, да се јављају по свакој тачки дневног реда, а заборављате једну чињеницу. Када већ говоримо о овом делу администрације која припада бившем председнику Републике, неки од вас се позивају на западне парламенте и на уређеност њиховог рада тамо, ја наравно нећу.

Председавајући: Време.

Наташа Јовановић: Мени је узор, рецимо, Руска државна дума где, подсетићу вас, не само бивши председник, него актуелни посланици у државној думи имају могућност и користе то право да имају по пет помоћника-посланика и администрацију која им помаже у раду. За разлику од њих и за разлику од нас који желимо озбиљно да оправдамо поверење које су нам грађани указали и да озбиљно разматрамо сва та питања, неки од вас који су из Крагујевца, али и из других градова, овде су завучени као у мишије рупе. Врате се после ванредног заседања, вероватно напусте раније седницу, оду на плаћени или већ какав термин, на локалну телевизију и говоре грађанима Крагујевца како радикали злоупотребљавају говорницу и не говоре о ономе што је на дневном реду.

Управо говоримо о ономе што је на дневном реду, а било би боље да и ви кренете да оправдавате поверење које су вам грађани указали на изборима у децембру нормалним законским пројектима.

Нова власт се бави маргиналним стварима

Гордана Поп-Лазич: Даме и господо, поштоване колеге, пред собом имам програм Демократске опозиције Србије са којим сте ви изашли пред изборе. Ви у њему кажете да ћете укинути Закон о председничким привилегијама. Ја питам представника Владе, зашто ми овде немамо предлог да се укину те привилегије, него имамо Предлог закона о изменама и допунама? Зашто не испуњавају своја предизборна обећања?

Још ниједан предлог закона нисмо добили до сада, а да у образложењу не стоји да је у одређеном законском року

потребно ускладити се са политичким променама насталим после парламентарних избора, по свим овим законима које сте до сада предложили. У многим од њих стоји и одређени позитивних промена.

Међутим, да ли су оне позитивне или не, оцениће се тек са одређене историјске дистанце, након што се буду сагледали резултати тих промена. Али, ако се те промене огледају и у оваквим предлозима закона, јасно је да се то неће одразити на најшире слојеве становништва, који са нестрпљењем очекују ваше потезе везане за побољшање стандарда и корените економске и политичке реформе.

Бавите се, господо, маргиналним стварима уместо да се ухватите у кошпац са стварним економским и политичким проблемима у којима се земља налази. Није потребно да грађани Србије укључе први програм Радио-телевизије па знају какав им је стандард, колико је све поскупело и како је све горе него што је било пре 5. октобра.

Ми, српски радикали, сматрамо да Закон о посебним правима и дужностима председника Републике није председнику давао неке велике привилегије, и не свиђа ми се то што персонификујете функцију председника Републике и када размислите о председнику Републике мислите само на Слободана Милошевића или Милана Милутиновића. Ми смо у демократији тек 10-так година и наредних 100 година ми можемо да имамо максимум 10 председника. Није држава Србија толико сиромашна да не може да обезбеди минимум заштите људима који су обављали тако високе државне функције.

Ваљда је један бивши председник заслужио да након престанка функције има тај минимум административног особља да би могао као јавна личност, јер је и даље јавна личност ако је био на тако високој функцији, да обавља било коју делатност, можда научну, културну, може човек да пише књиге, може да пише мемоаре, било шта, мора да има неки административни апарат. Да ли ће личност бившег председника обезбеђивати један или више службеника смешно је заиста регулисати законом, јер то зависи од многих околности, те је далеко целесходније да одлуку о томе доноси министар унутрашњих послова, него да то законом буде регулисано, сем ако на овај начин министар унутрашњих послова жели да са себе скине одговорност у случају да тај један запослени, који треба да обезбеђује и објекат и личност председника, из било ког разлога и физички не може да буде на два места у исто време то не учини.

Ја бих питала господину Батића, са колико чланова обезбеђења он хода улицама Београда? Када сте обилазили просторије бившег Министарства за локалну самоуправу, господине Батићу, пратило вас је четворо или петоро људи из обезбеђења.

Узгред, још да се не стекне утисак да је ДОС-овска власт овим изменама закона хтела да постигне неку рационализацију, мислим на трошкове пре свега, јер теоријски гледано, у овом веку рекла

сам већ да не можемо да имамо више од 10 председника државе, имамо информација, ви можете да нам потврдите колико је министара из ове Владе већ наредило адаптације својих кабинета. Министар за рад, ушавши у кабинет бившег министра Недељковића, који је, узгред буди речено, веома солидно опремљен, рекао је – не мислите ваљда да ћу седети у оваквом кабинету, скините ове гаће с прозора, избаците овај намештај и наредно реституирају свој кабинет.

Господо, владе ће се много чешће мењати него што ће се мењати председници република и трошкови које ћемо имати, ако будемо имали овакве министре који ће водити рачуна како изгледају њихови кабинети и чиме су опремљени, биће много већи трошак него ово што се предвиђа као минимум за рад једног бившег највишег функционера једне државе.

Седница у наставцима

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, ја, нажалост, нисам погледао који је члан Пословника, али заиста не можемо више пута у току дана да одлучујемо докле ћемо да радимо. Нема смисла. У Пословнику пише да то одлучујемо на почетку рада, по правилу. Ја прихватам да то по правилу не мора да буде да баш мора на почетку, али прихватам да и у пет сати решавамо, али нећемо ваљда у осам поново да решавамо, па евентуално да продужимо до десет, па поново да решавамо.

Ако сте спремни да радимо до дванаест ноћас, донесите одлуку сада одмах. Ако хоћете до осам, донесите сада одмах. Немојте, јер има много тога што треба да се планира у току дана. Ми не можемо да зависимо када ћете нас пустити на ручак, када ћете донети одлуку докле радимо, има нас овде 250. Желимо да нешто знамо, барем око тога како се води седница.

Дакле, предлажем да сада предложите докле ћемо радити вечерас, да то изгласамо, јер ми не бежимо од тога да радимо. Верујте, имам искуства, када су седницама председавали социјалисти продужавали су је у недоглед, концентрација је страховито опадала. То може вама да одговара, да завршимо све законе брзо, али нећемо ништа конкретно рећи, ни ништа корисно, нећемо ништа урадити што би могло да помогне законима да ваљају или не. Зато вас молим, да знате, осам сати дневно је неко нормално радно време, па ево и девет и десет сати, али да не идемо у неизвесност, да ви у осам сати предложите да радимо до дванаест. Боље да сада знамо, ако радимо до дванаест, неки посланици ће отићи да се пресвуку, али ће се вратити поново да раде. Овако, не знам уопште на чему смо.

После Човића напад шиптарских терориста

Слободан Јањић: Даме и господо, уважени посланици, у образложењу за радлог хитног поступка стоји овако:

Овим законом се на целовит и нов начин уређују права председника Републике, то је неопходно доношење закона по хитном поступку. Ја не знам да ли

Важна полуга власти: ДОС 5. октобра јуришао на РТС

је за икога овде у овом парламенту најхитнији проблем какво је обезбеђење Слободана Милошевића, осим ако неко има неке намере за које се овде не зна које су.

Пре два и по сата, потпредседник Владе, господин Човић, у пратњи једног возила КФОР-а и четири ципа са дипломатским таблицама, у Бујановцу, са групом подобних Срба, који су позвани по одређеном сценарију, одржао је састанак у Бујановцу. Пет минута након изласка господина Човића из Бујановца, Шиптари су из свег раслоложивог наоружања напали Бујановац. То су тачна сазнања, можете да проверите, имате мобилне телефоне, изађите и проверите.

Ако је важније за овај парламент обезбеђење Слободана Милошевића од тога да ли деца у Бујановцу и грађани Бујановца и Прешева гину, алал вам вера, стварно сте српски парламент.

Трасирање пута за Хаг

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, онај ко говори о паганским обичајима, требало би нешто да прочита о томе. Препоручујем вам професора Чајкановића, јер је то наша стара вера, а чак је и Српска православна црква многе паганске обичаје уклопила у наше православне обичаје да нас не би одвајала од наше старе вере, а оплакује се само мртав човек, а Слободан Милошевић није мртав, једино ако се оствари то што му ви спремате.

Предлажем посланицима ДОС-а да је боље да укинемо Закон о привилегијама бившем председнику, одмах предложите амандманом да се обрину све тачке тог закона и ми ћемо гласати за тај закон. То је много боље, поштеније, чистије, него овако средити тај закон и припремити практично Слободана Милошевића за оно што му се спрема. Портпарол Хашког трибунала је изјавила да је Слободан Милошевић претња за актуелну власт у Србији и да због тога мора да буде у Хагу.

Председник Савезне владе, као коалициони партнер ДОС-а, Зоран Жижич, изјавио је да док је он председник Милошевић неће бити изручен, а на то реагује министар правде Србије и каже – па Жижич више неће бити председник Савезне владе. Не каже министар правде – господин Жижич вероватно има на уму Устав Савезне Републике Југославије који спречава изручење грађана Југославије, али ми ћемо ући у процедуру за промену Устава, имамо довољну већину, двотрећинску већину, и променићемо савезни Устав, а и Устав Републике Србије, па ћемо изручити Слободана Милошевића у Хаг. Он каже – ко није за изручење Милошевића, тај више неће бити на функцији. Како онда да вам верујемо да овај закон у ствари није припрема за тако нешто?

Морате да схватите зашто су радикали против тога. Не желимо да будемо саучесници у томе што припремате, јер те отмице до неког напада, до хапшења која ћете извршити, сигурно ће доћи гласањем за овај закон. Ми желимо да се ставимо у позицију некога ко је омогућио да се изврши један противуставни чин. Никога немојте да изручите у Хаг, ниједног грађанина Србије, ниједног Србина који није грађанин Србије, али се налази на територији Србије, јер је то онда крај ове државе. То може да се учини као да доноси неки пеон.

Председавајући: Време.

Томислав Николић: Ово говорим трећи пут у име посланичке групе, а говорим сам само седам минута.

Председавајући: А не као реплику? Ја мислим да сте се јавили за реплику.

Томислав Николић: Не, јавио сам се за реч. Овде сам чуо да смо на савезном нивоу имали два председника, па никоме није пало на памет да се донесе такав закон. Нису изабрани директно, бирали су од стране Скупштине. Чак и Слободан Милошевић, када је био савезни председник, није предлагао такав закон за бившег председника. Биран је директно за председника Савезне Републике Ју-

гославије, убеђен да ће сигурно да победи. Није победио. То не значи да ми не можемо да кажемо ако је неко био српски патријарх, ако је неко био председник Народне скупштине Републике Србије, ако је неко био председник Србије, не можемо да кажемо да је тај човек сада "крпа".

Никада не заборавите, онај за кога гласа већина, а за председника државе мора да гласа већина од броја изашлих, а мора да изађе више од 50% да би био изабран, о том човеку не може да се говори као неком ко заслужује да му ускратимо права само зато што је био наш политички опонент и само зато што нам се политички не свиђа. То је разлог зашто радикали не могу да прихвате да гласају за овај закон, а посебно после обавештења господина Весића да је уредбом Влада омогућила стотину полицајаца да чувају Слободана Милошевића и сада је то разлог да се закон мења.

Донесите нову уредбу. Сада ви напишите уредбу да само један полицајац чува Слободана Милошевића. То мора да буде полицајац. Молим вас, зашто би ову Скупштину интересовало лично обезбеђење Слободана Милошевића, ако то није обезбеђење које мора да да Влада Републике Србије. Какве су онда наше интересије?

Ако министар унутрашњих послова не одговара за обезбеђење, то значи да није полицајац. Што се ми онда бавимо Милошевићевим обезбеђењем? Онда ће он да ангажује неку приватну агенцију за своју безбедност. Овде предлагач, не знам да ли то њему није било јасно, можда није бринуо о томе, али овде је предлагач нама ставио до знања да држава неће штитити Милошевића, него ће можда да му рефундира трошкове које он буде имао на ангажовању једног који ће да га штити. То није државни посао. Милошевић за толико има пара, судећи по имовини коју поседује. И страхована о томе да би Слободан Милошевић, ако направи саобраћајни прекршај и буде кажњен на затвор дуже од шест месеци, да би му то скинуло привилегије, нису оправдана.

Председавајући: Време.

Томислав Николић: Ви нећете сигурно дозволити да он тих шест месеци уопште дочека у земљи. Али, ако хоћете да изведете народ на улице против тога, ако хоћете да и радикале окренете, коначно, против себе, онда размисљајте на тај начин. (Смех у сали) Само се ви смејте. Ако мислите да водите државу тако да вам ми будемо опозиција која ће бити и за и против, онда не размисљајте о томе да Србе изручujete у Хаг, и не размисљајте о томе да грађане Србије изручujete у Хаг. То нису никакви поени. То што ви планирате да на тај начин замајавате грађане, то нису поени, зато што је све покупило три до четири пута откако сте ви на власти. Зато што ћу вам на следећим тачкама доказати да су и људи који су били за вас још у октобру, сада против вас. О томе мислите. О томе нису умели да мисле они који су пре вас били на власти.

Предлог закона о престанку важења Закона о јавном информисању

Жарко Кораћ без права гласа

Томислав Николић: Овим пословником нисмо уредили свој рад и предвидели ко у Скупштини може да говори и када. Заиста, представник предлагача има право да отвори расправу о одређеној тачки дневног реда. У овом случају је то господин Владан Батић.

Господин Кораћ нема право да образлаже предлог и уопште нема право да говори у овој Скупштини пошто није ни народни посланик, а није ни председник Владе.

Једина лица која могу у овој Скупштини да говоре, осим народних посланика, су председник Владе, овлашћени представници предлагача, односно Владе Републике Србије. Овлашћени представник по обавештењу које нам је доставила Влада Републике Србије је господин Владан Батић.

Извињавам се господину Жарку Кораћу ако је мислио да ће моћи да говори. Мислим, ви можете на силу све, али онда реците да не вреди ништа што је написано, него да вреди само оно што ви желите да вреди, а ту је и председник Одбора за законодавство па може и онда се изјасни. Наравно, и секретар ако стигне.

Председавајући: Пред собом имам и могу вам показати на неки начин документ, то је овлашћење господина Батића, његовом руком писано, којим овлашћује господина Кораћа да о Закону о јавном информисању обавештава да ће Владу представљати председник, професор др Жарко Кораћ.

Томислав Николић: Господине председниче, једнократно је овлашћење господину Батићу да овде представља Владу. Он не може то да пренесе ни на кога другог, и њега је Влада овластила да је овде представља. Он не може тако. Он је могао да доведе и тетку из Ниша да га овде замењује и да образлаже законе.

Председавајући: Допустите, ја ћу само да проверим да ли је у писаној форми Влада обавештавала да ли ће заступати министар правде, господин Батић. Ако јесте, ја ћу ставити ваш предлог на гласање, у сваком случају, али ћу изнети. (Томислав Николић, са места: али је прекршен Пословник). Биће довољно и овако, ја мислим, нисмо га још прекршили. Два пута сте се јавили.

Томислав Николић: Закон о Влади Републике Србије, чланом 13. каже – Влада одређује своје поверенике за давање стручних и других објашњења на седницама радних тела Народне скупштине, приликом претресања предлога закона и других аката и материјала које је Влада поднела Народној скупштини, као и поводом разматрања других питања, када Влада оцени да треба да одреди поверенике.

Све је јасно, Влада је морала да одреди господина Кораћа, да он буде представник.

Председавајући: Наравно, ви сте потпуно у праву, и не само да може да учествује у расправи, него може да се јавља

онолико пута колико мисли да је то потребно. Примедба се односила само на то да он није овлашћен од стране Владе, па смо то питање расpravили.

Закон кратак и нејасан

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, у кампањи за децембарске изборе, лидери, и они други, бројнији и опаснији, лидерчићи ДОС-а, давали су обећања трима циљним групама – грађанима, државама – чланицама НАТО-а, и медијима, посебно тзв. независним. Грађанима су давале две врсте обећања – једно је упрошћено, да ће у Србији бити плате веће, а цене мање, и од испуњавања тих обећања смо све даље и даље.

Друго је да ће на робију сви који су било када били против лидера и лидерчића, без обзира на то да ли је за њих тада гласао народ. Ово ће вероватно ићи лакше, пошто министар правде већ поставља подобне судије, тужиоце, председнике судова и хајка може да почне. НАТО не мора да брине, јер колико год ситних књига пошаље савременим београдским дахијама, оне се тумаче детаљно, над њима се роне сузе, удара руком по колени, лидери и они мањи, а опаснији љубе их и урамљују.

Све претње, оцене, понижења, налози се прихватају, а ако се неко дрзне да упита ДОС шта то ради и зашто продаје чак и национално достојанство, добија одговор да му је боље да ћути пошто је сада гласао против лидера и лидерчића, па би због тога име могло да му се појави на стубу срама.

Предлогом закона о престанку важења Закона о јавном информисању ДОС, на сада већ препознатљив начин, остварује групу предизборних обећања дата својим газдама и слугама, државама чланицама НАТО-а и тзв. независним медијима. Тобоже независним, а уредници им посталише амбасадори и државни функционери. Као организација Г17 плус, која је невладина, само има министре и у једној и у другој влади, гувернера Народне банке.

Закон је кратак и нејасан. Укратко, укида се Закон о јавном информисању, али пошто за три године, колико је већ на снази, осим критика на његов рачун нисмо успели да спремимо бољи, закон ће се примењивати и даље. Престао да важи, што значи да не постоји у правном систему, нема га међу позитивним прописима, али се примењује. Докле, не знамо.

Пише у образложењу закона овако: "Штетне последице које је Закон о информисању произвео од дана његовог ступања на снагу познате су најширој јавности, стога је неопходно што пре овај закон ставити ван снаге". Члан 1. Предлог закона каже да ће се и даље примењивати одредбе Закона о информисању који је тобож престао да важи, које се односе на упис у јавни регистар и објављивање одговора и исправки. Пошто су до сада биле спорне једино казнене одредбе, да ли то значи да оне престају да важе?

Човек не може да се снађе у закону у коме није јасно речено, члан тај и тај престаје да важи, а члан тај и тај се и даље

примењује. Шта ћемо са чланом 46. став 5. Устава Републике Србије, који гласи: "Јамчи се право на исправку објављеног нетачног обавештења којим се повремено нечије право или интерес, као и право на накнаду моралне и материјалне штете настале по овом основу".

То уставно право се више не брани, барем не Законом о јавном информисању, и тако почиње хајка и објављивање исправки ситним словима при дну претпоследње странице. Све новине и телевизије не вреде суза једног детета коме повредите оца. То у последњих неколико месеци немилосрдно радите. Тако се не плаћа услуга, па макар како била велика, или она коју су вам учинили тзв. независни медији или вам је наређено да се закон брине, да бисте поново емитовали стране шпијунске програме "Дојче веле", "Франс интернационал", "Слободна Европа" и "Глас Америке". Ми смо државу тих шпијунских активности заштитили у најтеже време. Онда када су разорили државну мрежу информисања.

Ви радите шта вам налаже савест или новац у цену. Шта год да је разлог, ја сам против доношења овог закона. У кампањи за децембарске изборе учествовао је више од 400 телевизијских станица у Србији. Радио-телевизија Србије, са своја три канала, и телевизија "Политика" биле су у служби ЈУЛ-а и СПС-а, а лидере и лидерчиће ДОС-а служило је осталих више од 400 телевизија, локалних и приватних. Многе су радиле без икаквих папира. Ако се десило да их посете министри из Савезног министарства за телекомуникације, подизана је читава варош да одбрани тзв. независне медије, чак је један инспектор изгубио живот у Пожеги, па нико ништа. Поролица је остала без хранитеља, државног чиновника који је спроводио закон, а линчери се мирно разишли кућама, пошто су им сви греси у борби против бишег режима унапред били опроштени.

Сада слушам новог ДОС-овог министра који каже да су се многе телевизије саме елиминисале из утакмице за расподелу фреквенција, зато што сада емитују програм без икаквог папира, а то је бесрамно. То је била прича о диктатури коју сте ви изокренуто, слагавши без трептаја, причали по свету. Да рашчистимо са жалопојкама уврелих власника и уредника независних медија.

Министарство за информисање Републике Србије је само против листова "Косова-Сот", "Коха Диторе", "Газете-Ерешлинггаре" и, чини ми се, "Комбах" поднела захтев за покретање прекршајног поступка. Укупна вредност изречених казни овим листовима је 8 милиона динара, а наравно нису платили ни динара. Против осталих листова пријаве су поднели грађани, чија су права из члана 46. став 5. Устава Републике Србије била повређена.

Укупна вредност наплаћених казни је 13 милиона динара и новац је уплаћен у буџет Републике Србије. Зашто су кажњавани? Између осталог, дневни лист "Данас" је написао коментаре да ће Војислав Шешељ Црногорцима у Београду, уколико дође до раздвајања Србије и Црне Горе, да окачи на рукав жуте тра-

ке. "Студио Б" је оптужио грађанку Гордану Милошевић да је убицама са Ибарске магистрале мобилним телефоном јавила време када је Вук Драшковић кренуо кући. Казна је за све одговорне у тој кући била у противвредности 10.000 марака.

"Дневни телеграф" је објавио да је Милован Бојић организовао убиство једног изванредног доктора из КБЦ "Делиње". "Дневни телеграф" је у октобру 1998. године објавио да тог и тог дана, у толико и толико сати почиње бомбардовање Србије. У расправи пред судијама за прекршаје они који су одговорни за такве чланке и емисије нису се упуштали, јер они су знали да колику год казну да плате, новац ће стићи из иностранства, а гомилаће се листа оних који су тобож угрожени и које диктатура спречава да обављају свој независни посао. Шта би било да није постојао закон? Ево, откако се не примењује, тако је рекла нова власт, закон постоји али се неће примењивати, и да наведем неке наслове.

Први из "Гласа јавности", 4. фебруара... (Леила Руждић са места: победио је ДОС).

Као што сам рекао, први из "Гласа јавности", 4. фебруара 2001. године ситним словима у наднаслову пише "Кхерка убијеног уредника Дневног телеграфа оптужује Бојића, Шешеља и Миру Марковић", а онај крупни, затамњени и болдовани наслов каже: "Ђурувија и Аркан на листи за одстрел". Скоро истоветно тог дана писале су и "Вечерње новости", само је наслов био: "Листа за одстрел".

"Вечерње новости" нема ко да казни и сада су режимски лист, само је други газда. Да није тако, никада им не би пало на памет да се сурово поигравају са покојним Зораном Соколовићем и његовом породицом. На насловној страници, у четвртак 8. фебруара 2001. године, изнад текста о покојном Соколовићу пише: "Сам себи пресудио" и знак питања. Ни мртви немају мира од независних медија. Они су већ покојног Зорана Соколовића осудили, не знам због чега, и изрекли му смртну казну, само је по њима он предухитрио целате и "сам себи пресудио". Да су написали – дигао руку на себе, одузео себи живот, ја бих то могао да схватим, али да напишете за човека "сам себи пресудио" и да то буде насловна страница једне дневне новине и да нико због тога не буде кажњен, можда ћете тако и да радите.

Коментар на државној телевизији у недељу, 11. фебруара, поводом предлога да се укине Закон о јавном информисању, тобож да се укине а да важи и даље, каже...

Председавајући: Господине, време.

Пријем Солане "величанствен" потез Коштунице

Томислав Николић: Као што сам рекао, каже: "Ово је закон који ће ући у срамну историју наше земље", није него.

Срамота је узимати новац од агресора на нашу земљу, преко њихових слугу, и уплаћивати у буџет државе. То је срамота. Величанствен је потез прими-

ти Солану у разореном Београду. Новопатриотски потез је отићи у седиште НАТО-а и помагати Шингарима да отму југ Србије. Једине пријаве које су поднете против државне телевизије, "Политике", "Експрес политике", "Вечерњих новости", "Борбе", у то време поднела је Српска радикална странка, због лажи које су наведени медији објављивали о нама у завршници кампање септембарских избора. Тада се Милошевићу чинило да ће сигурно добити изборе, само треба да скрши радикале. По тим пријавама никада није поведен прекршајни поступак. То је био разлог што смо предложили укидање Закона о јавном информисању, уз примену закона који му је претходио. Тај предлог налази се у дневном реду седнице Народне скупштине, која је прекинута, и било би боље да је он на дневном реду, пошто је ово са предлогом закона који се укида, а остаје да важи, обична фарса.

Закон је успео да заустави клевете, лажи, вређања и није се бавио цензуром било ког медија. Код вас је то другачије. Тај јут 13. јануара јавља: "Демократска опозиција Србије (ДОС) је данас оштро протествовала због начина организовања и критеријума у избору гостинију у јучерашњој емисији "Компромис" телевизије Студио Б, напомињући да је гост емисије говорио искључиво лажи и тако на најгрубљи начин повредио принцип отворености медија. Медији у Србији морају да буду отворени и слободни, али уредништва не смеју да дозволе злоупотребу јавне речи и да у емисији позивају личности које су упућеном делу јавности познате као проблематичне, а које се путем ТВ екрана гледалишту представљају као експерт", наводи се у саопштењу Председништва ДОС-а.

"ДОС нема намеру да се позива на закон да би заштитио повређени лични и политички углед, али очекујемо да независни медији, штитећи од несхватљивих лажи интегритет јавних личности, истовремено штите и свој углед". Крај цитата и крај новинара Марка Јанковића на телевизији Студио Б. Сад, нека се неко усуди да проговори или да има госта који ће да проговори против оних који су на власти.

"Независна светлост" из Крагујевца, 8. фебруара 2001. године преноси писање недељника "Време", о начелнику ресора јавне безбедности Сретену Лукићу, који је сада постављен. "Лукић је од почетка 1998. године, па све до краја НАТО интервенције, био начелник штаба МУП-а за Косово и Метохију, те је у том својству координирао све специјалне и редовне полицијске снаге. То значи да је Лукић по својој функцији одговоран за све што се у том периоду дешавало, укључујући", ово само подвлачим, "и масакре у Дреници, у марту 1998. године, као и масакре у Сенику и Поклеку у лето исте године. Најзад, он је играо кључну улогу", и ово подвлачим, "у масовном прогону косовских Албанаца током бомбардовања.

За све то време Лукић је био у непосредној вези са тадашњим потпредседником Владе Николом Шаиновићем, који је пак наређења примао директно од Милошевића. И Милошевића и Шаиновића због тога је оптужио Хашки три-

бунал, а приликом дизања оптужнице, тужилац Луиз Арбур, у неколико наврата споменула је и генерала Лукића. У јануару 2000. године лист "Вашингтон пост" је објавио детаље телефонског разговора између Лукића и Шаиновића. Тема разговора је био масакр у селу Рачак, а из текста се види да се њих двојица договарају како да се уклоне трагови масакра".

Председавајући: Време.

Томислав Николић: "Лукићев рад високо је оцењено и сам Милошевић, па га је 13. маја прошле године унапредио и одликовао, а овај после делио одликовања осталим припадницима МУП-а". Имам још десет редова, господине председниче. "Овим се прича не завршава, за Лукића се сумња да је посредно уплетен у случај отмице путника у селу Штрпци, за коју је по свему судећи одговоран његов даљи рођак Милан Лукић, вођа паравојне формације из Вишеграда. Средоје Лукић, такође даљи рођак, годинама је обављао дужност начелника Државне безбедности у Бајиној Лушти, за кога се сумња да је био дебело уплетен у низ злочина у источној Босни, у пролеће и лето 1992. године".

Како ли ће тек изгледати целовити закони које ћете некада ваљда предложити? Кажем ваљда, зато што сте сада у знању и моћи да напишете само законе који имају 5 чланова, па и они не личе ни нашта. У ствари, личе на оног ко их предлаже.

На Западу ништа ново

Мирољуб Вељковић: У задњој реченици чувеног романа Е. М. Ремарка, отприлике овако стоји, извештај врховне немачке команде за југозапад, на западу ништа ново. Обавештење које смо добили од МУП-а Србије, а прочитао га је председник Скупштине, отприлике исто тако значи.

Председавајући: Господине посланиче, да ли ви знате шта је на дневном реду? На дневном реду...

Мирољуб Вељковић: На јуту Србије ништа ново.

Председавајући: Господине посланиче, немојте злоупотребљавати говорницу. Па, прећите истог момента, ја вас молим, иначе ћу вам одузети реч.

Мирољуб Вељковић: Прелазим господине председниче на дневни ред.

Председавајући: То сте требали да учините одмах, господине посланиче.

Мирољуб Вељковић: Ја само за почетак да коментаришем извештај МУП-а Србије.

Председавајући: Ваше није, господине посланиче, да коментаришете извештај МУП-а Србије.

Мирољуб Вељковић: Поштовани народни посланици, као што је јуче ДОС-ова скупштинска већина суспендовала постојећи закон о приватизацији, а да Влада није понудила ново решење за ту област, тако и данас укидате још један закон и поново не дајете ново законско решење, којим ће се уредити однос у сфери информисања.

Додуше, јуче нам је министар Влаховић на крају исцрпне расправе о суспендовању Закона о приватизацији испричао лепу причу, типа како ће Србија пи-

сати нови закон о приватизацији. Све ће бити као у рају. Зато није одговорио, жао ми је што није овде, на конкретна питања. Пошто сам јуче био ускраћен да ме чују, био је прекинут пренос, које су то друштвене фирме које су приватизовали директори, односно управљачке структуре. Да ли је тачно да је он генерални директор фирме "Дилој Туш"...

Председавајући: Господине посланиче, други пут вас опомињем, следећи пут одузећу вам реч, будите љубазни, пређите на дневни ред.

Мирољуб Вељковић: Данас прелазио на господина Батића. Данас, пак, господин Батић исприча лепу причу, како постојећи Закон о информисању није добар и да га треба укинути, али он није омогућио да видимо нацрт новог закона. Додуше, господин Батић нам је обећао да ћемо ускоро имати нови законски предлог, који ће уредити ову област.

Међутим, ја сумњам, министар Влаховић је рекао да ће то бити за шест месеци, па за три месеца, а данас смо чули министра финансија да ће овај закон о РТС-у уредити за три месеца, а господин Батић чак није рекао ни у ком временском периоду ће уредити и пред овај скупштински додати нацрт закона о информисању.

Такође, чули смо да се данас исто тако укида ТВ претплата, са чим се ја лично слажем и чули смо, док се не знаће решење та средства ће се обезбеђивати из буџета Републике Србије. Молим вас, ја говорим о теми. Није нам додуше речено како ће се та средства обезбеђивати из буџета, да ли на уштрб других буџетских корисника или повећањем фискалних, односно пореских обавеза грађана и привреде. Ево је тема.

Значи, обећавате нам да ћете изаћи са законским предлозима који уређују све ове области. Извините господине Батићу, али ја не могу да вам верујем на реч. У предизборним кампањама за септембарске и децембарске изборе, рекли сте да за све области друштвеног и јавног живота имате већ готова нова законска решења.

Грађани Србије су вам поверовали, дали поверење на изборима и ево испало је да сте их преварили и да то није истина. Како могу онда да вам поверују просто на реч. Питам се где се денуше онолики силни експерти из предизборне кампање? Створили сте код грађана уверење да у својим редовима имате толико и такве експерте, да ћемо малтене, ако почнемо да их извозимо другим државама, само од тога живети као бубрег у лоју. Толико је експерата било. Жао ми је што је господин Веселинов отишао, само пример једног експерта, замислите реңице да господина Веселинова као експерта извеземо Хрватима.

Председавајући: Време.

Мирољуб Вељковић: На крају господо, немате ви нити експерата, нити готових програма, нити нових нацрта закона, немате ви ништа сем празне лепо упаковане речи.

Закон о јавном информисању селективно примењиван

Стево Драгишић: Даме и господо, потпуно је неспорно да нова власт треба да донесе законе за које сматра да ће на бољи начин да уређују област која им је поверена на управљање и уређивање. Неспорно је да нова власт треба да спроводи своја предизборна обећања, да њих може да спроведе само кроз доношење адекватних закона и нормално је очекивати да ће се закони којима се на нов начин уређује нека област донети по ваљаној процедури, да ће бити технички исправни и да макар са техничке стране не могу да се стављају било какве примедбе.

Са друге стране, тај нови закон који се доноси, а односи се на било коју област, треба ту област поново да регулише на целовит начин, али сада са неким другачијим решењима.

Ово је, чини ми се, трећи пут да на овој седници доносимо закон који само укида одредбе претходног закона и оставља једну велику празнину у правном регулисању те материје. Исти случај је и у власти јавног информисања. Првобитно је било предвиђено да се донесе Предлог закона од четири члана, па је онда Влада донела три амандмана којим је претходни предлог потпуно изменила и оставила на снази одредбе које се односе на упис у регистар јавних гласила и објављивање одговора и исправки.

Пре свега, требало је тачно набројати који су то чланови у Закону о јавном информисању који остају на снази. Ово оставља могућност произвољних тумачења. Оних који ће користити Закон о јавном информисању, било да се односи на средства јавног информисања, главне и одговорне уреднике или одговорна лица у тим гласилима или на државне органе који поступају на основу одредби Закона о јавном информисању.

Ви можете рећи да се то односи на посебно поглавље које има сличне називе, ономе како сте рекли да се зове. Али је онда требало рећи – поглавље број тај и тај остаје на снази и сви чланови у том поглављу. С друге стране, говорите да остају на снази одредбе које се односе на објављивање одговора и исправки.

Те одредбе говоре о обавези јавних гласила или одговорног уредника да објави исправку неке информације у свом медију, али су укинута одредбе које говоре шта ће се десити уколико они одбију да објаве. (Глас – ништа.) Неће се, наравно, десити ништа.

А по закону морају да буду кажњени уколико одбију да објаве исправку. Пронађите било који закон о јавном информисању који гледа кроз прсте јавном гласилу или одговорном уреднику који одбије да објави исправку погрешне информације. Не постоји.

Свуда у свету дужни сте да објавите исправку. Јесте сада и по овом мањкавом закону који ће бити на снази, али нема казне. Шта ако неће да објави? Или пропусти да објави у року који је примерен, па онда постане потпуно бесмисле-

но објављивање исправке. Неће се десити ништа.

Очекивали смо да донесете нови закон којим ће се на целовит начин уредити ова област јавног информисања са вашим решењима. Ако сте већ хтели да укидате Закон о јавном информисању, а базирајући се на незадовољству новинарске професије и других организација и удружења, припадника новинарске професије, онда је требало укинути само оне чланове који су изазвали највеће незадовољство.

То су чланови који се односе на прекршајну одговорност јавног гласила – оснивача, и главног и одговорног уредника уколико објави лажну информацију која вређа личност и у прекршајном поступку се може изрећи казна од 400 до 800 хиљада динара. То је био главни проблем око Закона о информисању.

Највише сте око тога дизали галаму. Сада причате да треба да се врати новач. И не знам шта све још. Могли сте да укинете те одредбе. Могли сте да укинете и ову другу одредбу из члана 27, која говори да јавна гласила не могу објављивати емисије пропагандног садржаја радио дифузних организација чији су оснивачи стране владе.

Мисли се на "Дојче веле" и на неке друге медије који имају програм на српском језику. Могли сте и тај члан да укинете. Много мања штета би била по област јавног информисања да сте укинули само те чланове који су били највећи три у оку нашим припадницима новинарске професије и других организација, него што сте осакатили закон који регулише област јавног информисања.

Овај закон је, по мишљењу Српске радикалне странке, био врло добар закон.

Уз све ваше примедбе, које се односе искључиво на ове две најважније ствари, око страних медија и око кажњавања јавних гласила, али ме баш интересује како ћете ви регулисати све оне друге области које немају везе са овим. Једини проблем, везан за Закон о јавном информисању, био је тај што су под надзором СПС-а и ЈУЛ-а захтеви за покретање кривичних поступака против медија селективно спроводени, па су кажњавани они медији, који нису били под директним контролом СПС-а и ЈУЛ-а, а државни медији, који су били под њиховом контролом, нису кажњавани.

Ми имамо последњи пример, то је била тужба Српске радикалне странке против РТС-а, "Политике" и неких других медија, који никада нису дошли на дневни ред, и тада смо предложили укидање закона и доношења новог Закона о јавном информисању, јер се закон није примењивао за све. Примењивао се селективно. То је био главни проблем у примени овог закона.

Бубњеви рата на југу Србије

Петар Јојић: Даме и господо народни посланици, чланом 1. Предлога закона о јавном информисању прописује се да престаје да важи досадашњи Закон о јавном информисању. Међутим, у члану 2. овог предлога закона прописује се да ће се примењивати садашњи Закон о јавном информисању, до ступања на снагу у но-

вог, којим ће се уредити начин остваривања слобода и права у области јавног информисања, утврђених Уставом Републике Србије.

Оваква формулација је нејасна, јер се каже – примењиваће се закон који пре стаје да важи. Са правног становишта, овде се уводи правна конклузија, у правном систему. Не може се директно Устав применити у конкретном случају. Чланом 46. Устава Републике Србије, у ставу 3. прописано је – организације радија и телевизије оснивају се у складу са законом, а не са Уставом. И у конкретном случају, Устав се овде не може примењивати. Према томе, имамо правну празнину.

Имаћемо такву ситуацију да не знамо када ћемо добити нови закон, завладаће анархија и безвлашће у средствима јавног информисања. Влада је могла и имала је могућности да у што краћем року изради један предлог, јер у својим редовима има правника. Колега Батић је правник, врсни адвокат, и мислим да је у конкретном случају требало да укаже Влади да ће се створити бројни проблеми у овој области.

Што се тиче јавног информисања, морам рећи да у последње време влада дезинформисање. Прекјуче је госпођа Бисерка Матић, представник Владе, која је била у Прешевској долини, у Бујановцу, изјавила – ми ћемо у Прешевској долини, на подручју Бујановца, Прешева и Медвеђе, све проблеме решити дипломатским путем и преговорима. Ми нећемо рат, али овде они воде сваки дан рат.

Сада смо чули из средстава јавног информисања да доле, у Прешевској долини, у ове три општине, влада апсолутни мир. Сутра ће осванути ступци у вашим новинама и рећи ће се – пуцали су Шиптари из противавионског наоружања и другог наоружања и пуцаће из пушкотрачеза и топова, и на тај начин ће угрозити безбедност наших грађана.

Ја бих питао Владу, а овде је представник Владе – хоће ли на југу Србије бити рата, јер ме питају бирачи, кажу – хоће ли доле бити рата, или неће? А ја кажем – не знам, морам да питам Владу. Па, ако Влада не зна, молим вас, близу је америчка и немачка амбасада, молим вас, претрчите, упитајте их хоће ли бити рата на Косову, или неће, да бих ја бирачи ма могао да пренесем.

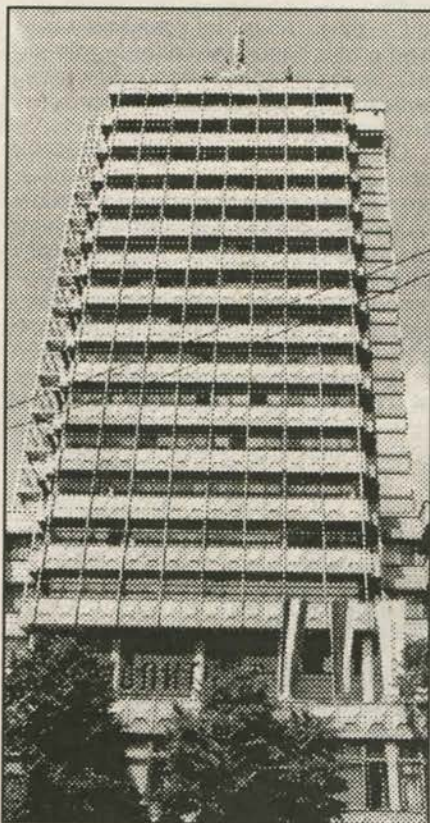
Нова ујдурма ДОС-овске власти

Стеван Кеседић: Даме и господо народни посланици, Предлог закона о престанку важења Закона о јавном информисању јесте још једна ујдурма нове ДОС-овске власти. Жели се укинути најбољи закон који је Србија икада имала, Закон о јавном информисању, јер бољег немате. Да сте имали бољи, вероватно бисте га овде данас нама и предложили.

Докле год немате бољи закон, овај закон је најбољи, и најбољи је министар Александар Вучић, ексминистар Александар Вучић, јер бољега од њега немате, нити ћете га имати, јер сте укинули и то министарство, и вероватно ћете сада именовати неког министра за спорт да вам води Закон о јавном информисању.

Како се владате и како се понашате, у ствари, нас уопште не изненађује, јер укидањем закона стварате један вакуум безаконја, што одговара вашој предизборној крилатици, којим сте позивали бираче на непослушност, слушао сам, и то веома помно слушао, шта сте поручивали грађанима, а сада сте их обманули. Терате ме да скренем са дневног реда, а ја то не желим и нећу, јер уважавам председника који води ову Скупштину.

Једино морам да кажем да та обећања, која сте поручивали, заиста верно и достојанствено наслеђујете, ако не ни како другачије, оно примерима посланика у овој Скупштини, из ДОС-а, и члановима Владе, који овде нису присутни,

Уз сваки режим: Политика АД

а у ствари они треба да решавају проблеме које посланици преносе из народа, дакле оно што треба да уграде у те нове законе.

И због тога, законе никада нећете ни имати, јер то неће бити народни закони, него закони револуције.

Дакле, "стављајући шансе" на све медије, постављајући директоре, уреднике информативних кућа, како лидери и лидерчиња на локалним, тако и на државним медијима, успостављате једну уску спрегу са читавим једним ланцем, како овде чујем, једном мрежом. Та мрежа, политичка, може бити и женска и мушка, али вероватно да се ослањате више на ту женску линију, када не умете да донесете законе које од нас грађани очекују.

Закон који је имао сврху да запрети пре свега непрофесионалним новинарима, уредницима и директорима информативних кућа, ни у ком случају оних новинара који су савесно и предано, пре свега професионално обављали своје дужности, а има и таквих, има

таквих новинара, али је, нажалост, тај број веома мали, захваљујући управо страху који сте ударили сада ви, а пре тога левицарска коалиција, која је успешно пренела све надлежности на садашњу ДОС-овску власт.

Да, пренела је потпуно. Образложење да ће кривични закон регулисати неке одредбе из Закона о информисању као што су клевета и лажи, су апсурди у које само наиван може да поверује. Наиме, ништа од тога да ће судство бити експедитивније, да ће радити боље и да ће решавати случајеве боље него што је то радило раније. Зашто? Зато што и сада имају своје господаре и мораће искључиво да раде по налогу власти, односно сада ДОС-овске власти која неће дозволити да испусти из руку једну овако важну институцију као што су државни медији.

Дакле, та спрега између власти, информативних кућа, чак судства и тужилаштва, указују на то да ДОС-овска власт нема намеру да донесе неки закон који би ослободио медије, већ управо закон који ће медије обавезати да раде онако како добију налоге од својих претпостављених. Такви примери су данас веома упечатљиви у свим градовима. Та еуфорија невлашћа пренела се и на мања места и она су ескалирала у градовима који су далеко од центра моћи, дакле који нису у Београду, угледајући се на Владу која данас овде не седи, али која повлачи konce и наређује и судству и тужилаштву, не само у Београду, већ у свим осталим општинама.

Само још једна реченица, за јавно изговорену реч, за овом говорницом, исто тако средства информисања по налогу нове ДОС-овске власти, укидајући овај закон, дали су налог појединим тужиоцима и судијама у малим варошима, каква је Сомбор, да прогањају све оне који имају супротна мишљења.

Дакле, своје политички супротстављене партнере, односно политички неподобне личности, пре свега оне који не мисле као ви овде на левој страни. Због тога сматрам да овај Закон о информисању не би требало да се укине, ако ни због чега другог, оно због тога што има меру која би спречила да се клеветама и лажима решавају проблеми који се иначе могу решавати на један демократски и достојанствен начин, што није случај у овој Скупштини.

Закон спречавао слободу лажи

Бранислав Блажић: Даме и господо народни посланици, аргументи у свеопштој кукњави, муци и галами, протестима којима су се придружили код Закона о јавном информисању, најчешће су били да је угрожена слобода шtamпе, гушење медија, слобода медија, гетонизација како је рекао министар. Можда је то прилагођено некој предизборној кампањи, мислим на ту демагогију и она би ту могла да има резултате. Она је, у сваком случају, далеко од праве истине.

Закон о јавном информисању стварно је покушао да спречи слободу лажи, измишљања и подметања сатанизације одређених људи. Невероватно је, господо из ДОС-а, колико сте брзо од тог раз-

вијеног демократског, напредног, хуманог Запада научили све оно што је лоше и што је тај исти Запад користио у сатанизацији српског народа, у медијској блокади, подметању, измишљању разних прича, тражећи алиби за бомбардовање српског народа и чињење велике историјске неправде. Можда је и однос према медијима и ваше понашање једна реакција на медијски сумрак који смо имали десетак година у Србији. То је био један једини сумрак, а сада је код нас више преточено у једноумље које представља безумље и тотални мрак.

Колика је моћ медија, могло се видети ових последњих година када је био рат у Босни и када смо на телевизији РТС-а могли да видимо најгора страдања, паљења, убиства, крв на све стране, у толико верно проношењу да вам се чини понекад да ће крв са екрана да потече. Онда је једног момента човек сараскреченим ногама наредио и рекао – готово, нема више, и ништа се више није могло видети. Нисмо могли да видимо како је 200 км одавде рат и како страда српски народ у Босни и Херцеговини. Како коме одговара, тако се приказује.

Ко се, у ствари, бави новинарством. Баве се они који имају и немају факултет, који имају и немају средњу школу. Важно је да се зна да се пише, тога има у основној школи, а можда и не сва слова, али ту су лектори и коректори и они ће већ упаковати онако како центрима моћи та прича одговара. Много се манипулише независним новинарима и независним новинарством. Господе, независни новинар је новинар који се бави неком другом професијом. Апсолутно независног новинара нема нигде. Релативно независни новинари можда и постоје и задржавају се врло кратко у одређеним установама. Ко је гушио медије, јер је речено да су медији гушени? Молим вас, тешко је рећи да је на мањем простору са мање становника, било више новина и више радио-станица. Срећом сам радио-станице и по гаражама и по котаркама, али новина и новинара на све стране, а писало се о свему и свачему.

Шта је, у ствари, разлика ако поредимо између старог РТС и новог РТС? Суштинске разлике нема. Уређивачка политика се променила, променили се људи, променила се власт, али се у демократизацији ништа није променило. Према томе, немате баш пуно моралног права да критикујете нешто што и сами чините. Они се нису представили као велике демократе, ви се представљате и због тога је ваша обавеза далеко већа.

Господе, ако некоме сломите прст, ви ћете за тешку телесну повреду бити кривично гоњени. Ако кроз новине некоме нанесете велики душевни бол, њему и његовој породици, ако га неаргументовано испљужете, измислите брдо лажи, сатанизујете га, ви нећете одговарати. Тражите слободу за људе који се баве новинарством да могу да сатанизују и да плују по коме хоће и када хоће. Молим вас, информисање није само информисање у медијима, већ је то некое васпитање, едукација.

Кроз информисање може много тога да се направи. Може један народ морално да се подигне, да се потпуно васпитно формира његова свест. Много је

мржње на овим просторима управо провакацијама разних деловања медија, финансираних и са Запада, а и изнутра. Та мржња је условила многе поделе у Влади и у држави, поделе на ваше, на наше, на њихове и ничије. Тих "ничјих" је највише и то је обичан грађанин који сада мора да чита само једне новине, јер других више нема, мора да чита и повраћа. Због тога да вам кажем, највише се то у професији осећа, та такзована "тродимензионална проституција" у професији.

Прва димензија тога је да је човек спреман да своје мишљење замени за мишљење неке политичке моћи. Друга димензија је свесно плување новинара на своју професионалну етику и кодекс. Трећа димензија је кад за то све добијеш још и паре, и то паре са Запада, да би могао да градиш и уништаваш свој сопствени народ.

Председавајући: Молим вас да завршите.

Бранислав Блажић: То је стварно онда трећа димензија једне професионалне проституције. Овим ћу завршити. Можда би ви требало да почнете да размисљате о томе како се на вас одражава та дезинформисаност у медијима. Видите, та дезинформисаност на вас се одражава тако што они дезинформишу народ да сте ви обећали да ћете милијарде донети овој земљи, дезинформишу да сте рекли да неће бити повећања цена, дезинформишу да сте рекли да ћете следеће недеље или за две недеље нестати терористе. Видите, није то добро. Те дезинформације и вама доста шкоде.

Медијски мрак у Србији

Наташа Јовановић: Даме и господе народни посланици, господине председниче, веома је мало времена од пет минута да говоримо о Закону о информисању, чији је предлог данас пред нама, да се укине. Желим да кажем да је Закон о јавном информисању, који је Скупштина Србије донела 20. октобра 1998. године, мени лично учинио једну велику част. Наиме, два месеца по доношењу овог изузетно демократског закона, који је на најбољи могући начин уредио област и слободу информисања у нашој земљи, такзована Европска унија, односно Савет министара Европске уније, сачинио је листу од 19 непожељних држављана Србије, којима је онемогућен приступ у те земље. На том списку, мислим под редним бројем 15, нашло се и моје име, са образложењем да сам уз председника Српске радикалне странке и његовог заменика, тадашње потпредседнике Републичке владе, генералног секретара, који је тада био министар за информисање, и колеге Стеве Драгишића, који је и тада био посланик и шеф посланичке групе у овој Скупштини, учествовала у заговарању спровођења Закона о информисању. Заиста, ја већу част нисам доживела у свом животу, него да ме такви зликовци ставе на такву листу, на тако високо место.

Сада да нешто кажем о самом закону, чији је предлог данас пред нама, за његово укидање. Закон није донео никакву репресију, као што сте ви покушавали годинама да обманете нашу јавност,

већ је спречавао цензуру, али је пронађена најбоља мера да се санкционишу сви они који су ширили многе дезинформације и лажи у нашој земљи. За све то време се показало, и данас је јасно из ваших реакција, коме је све сметао овакав Закон о јавном информисању. Пре свега, онима који су по одредбама овог закона кажњавани и платили су те казне, и хвала Богу да су их платили за све изречене лажи.

Многи у нашој земљи и представници тадашње опозиције, а сада власти, пре свега многи новинари који су били у њиховој функцији, Закон о јавном информисању су користили да кроз изражене медијске манипулације, за све нас који се боримо против политике Америке и западних земаља, кажу да смо примитивци, овакви или онакви, а да прикажу како је хумано да се бомбардује наша земља, да се стеже даљи обруч тадашњих санкција и да нам се стварају немогућности да делујемо као сав нормалан свет.

Ти, тзв. независни медији, који су имали највише примедби на овакав закон су, по признању тадашњег америчког државног секретара Медлин Олбрајт, само у 1999. години, дакле одмах после усвајања и примене овог закона, добили за помоћ и за развој тих независних медија и њихове чувене Анем мреже, 100 милиона долара.

Наравно, настала је велика пометња међу координаторима у тој групи Анем, међу независним медијима и њиховим уређивачким колегијумима, коме је који део од тог колача припао. Свакодневно сте кукади и пласирали лажи како смо ми недемократе, како је закон недемократски и како ви нисте у могућности било шта да кажете. Сваког од нас ко се дрзнуо, да ли су то биле конференције за новинаре, да ли је то био било какав јавни наступ, да каже како сте отворено и непријатељски деловали уз помоћ таквих медија, ви сте називали најужаснијим именима.

Закон је забрањивао реемитовање "Гласа Америке", "Дојче велеа", ББС, ССН, "Франс интернационала", "Радио слободне Европе", због специјалног пропагандног психолошког рата који је вођен против наше земље. Наравно, највећи донатори за спровођење такве политике, таквих тзв. независних медија, касније су откривени, а то је, пре свега, Америчка организација за развој, Институт за отворено друштво, тзв. Сорос фонд, на који сте ви поносни, нарочито на Соњу Лихт, британско Министарство за спољне послове, Европска унија.

Министарство за информисање, на чијем челу је био најбољи министар из те области у историји Србије, господин Александар Вучић, својевремено је поднело захтев за покретање поступка против неких медија, шиптарских терористичких медија. Смешна вам је и данашња ситуација на југу Србије, па вам је вероватно смешно то што ћу да вас подсетим шта је писало у тим терористичким шиптарским медијима. У једном од њих је објављена прича како шиптарски терористи убијају Србе, а "њихове главе лете у небо као тикве". Ми смо такве гонили, ви сте такве хвалили, борили

сте се против нас у то време. То чините и сада све израженијом цензуром.

Данас је у Србији, даме и господо посланици, највећи медијски мрак који је икада постојао, гори од Титовог режима. Ви имате седам или осам дневних новина које апсолутно све исто пишу. Не морате да купите ниједне друге. Купите једне, све остало је пресликано.

Да вам кажем само још и то да ми нисмо користили у оној мери Закон о јавном информисању, управо те одредбе ви данас укидате. Ваша скупштинска већина неће да укине управо те одредбе закона, пре свега због чињенице да су многи локални медији, а нарочито је то било изражено у време кампање за септембарске изборе, обилували лажима, дезинформацијама, па је тако постојао основ за покретање прекршајног поступак пред надлежним органом против Радио-телевизије Крагујевац, због тога што је једна госпођа из тзв. женске мреже у овој Скупштини отворено преко тог медија позивала на рушење режима у Београду, ако треба и у крви.

Медијске лаж допринеле победи ДОС-а

Драган Чолић: Даме и господо народни посланици, као посланик Српске радикалне странке, претпостављам да ће Скупштина Србије усвојити Предлог закона о престанку важења Закона о јавном информисању. Из простог разлога, јер ДОС има већину и може да изгласа шта год пожели. Дискутабилно је, а и за оцену једне временске дистанце, па ако хоћете и историје, да ли је претходни Закон о јавном информисању био добар или не. Лично сматрам да је тај закон био веома добар.

Тај закон је, у ствари, имао за циљ да се спречи издајничко деловање многих медија и новинара, које се манифестовало у тзв. прозападном или проамеричком оријентисању. Писање и деловање против националног интереса српског народа, ширења лаж и дефетизма карактеристике су и обележје периода непосредно пред рат, за све време рата, а и данас ситуација у информисању је драстично погоршана.

Често је лаж коришћена као оружје које се најлакше лансира, погађа циљ и наноси жртвама погубне моралне, духовне, а и физичке последице. Ти тзв. независни медији, пре свега независни од морала, части, вере и поштења, лансирали су многе, а ја данас издвајам само једну ноторну и срамотну лаж, као што је била да је доктор Шешел изјавио да ће Црногорци носити жуће траке. Сви грађани Србије знају да то доктор Војислав Шешел никада није изрекао, али је то за те новинаре и за њихову политичку опцију у ДОС-у основа за политичко деловање засновано на неистини.

Претходни Закон о јавном информисању само је санкционисао и ограничавао издају и лаж, али је то неке сметало. Такви медији и такви новинари који зарад свог личног komodитета и користи делују пре свега против народа, дигли су глас против Закона о јавном информисању, јер им никако није одговарало истинито и професионално извештавање.

Медијска слика прављена на такав начин имала је за циљ да на власт у Србији доведе ДОС, а многи новинари ширећи лажу о политичким противницима дали су велики допринос победи ДОС-а. Пишући и лансирајући лажу многи од новинара и медијских кућа оправдано су дошли под удар Закона о јавном информисању и требало је да плате казне за кршење Закона.

Сада очекују да им усвајањем Предлога закона о престанку важења Закона о јавном информисању ДОС врати услугу за евидентну помоћ у освајању власти. Ово је једини циљ и сврха посла који данас усвајањем овог закона треба да обаве посланици ДОС-а. Морал, част и поштење биће потиснути у страну.

Данас ће посланици ДОС-а да се понашају по принципу – треба издржати до краја са осмехом стјуардесе која зна да са авионом нешто није у реду. Неће вам то тешко пасти. Гласаћете против једног добродога закона који је коначно завео ред у сфери информисања, а вама је све што је са Запада драже, драже него интереси и закони наше земље.

Закаснала истина гора од највеће лаж

Лазар Марјански: Господине председниче, ви тражите од посланика који говоре да се држи реда и дисциплине, а ја тражим од вас да уведете ред у ову Скупштину, да нема добацивања, да нема смеха и, на крају, ви сте то дужни и по Пословнику, зато што сте домаћин ове куће и молим вас ако сте способни да заведете ред у сали.

Закаснала истина много је гора од најгоре лаж, а то се може потврдити и потврдило се, нажалост, у нашем народу. Сетимо се само како је ВВС извештавао о Маркалама и тада су уведене санкције Југославији. Рачак је био повод за бомбардовање Југославије. У том бомбардовању настрадало је 2.500 људи, порушени су мостови итд. Само зато што је информисање било изузетно лоше.

Вратимо се мало уназад, 1993. године, за овом говорницом изречене су најгоре речи за Српску радикалну странку. То је изговорио СПС и нико није био кажњен. Тада је дошла Влада националног јединства и увела ред. Онај ко изговори лаж мора бити кажњен и сигурно је да је то један од бољих закона. Сада, у доба када је ДОС-овска власт, може да каже ко шта хоће, да увреди човека, да му нанесе моралан бол и да уопште не одговара.

Навешћу само један пример водитеља, младог комунисте, оног Црквењакова, са којим ироничним осмехом свега 20 секунди недељно обавештава шта ради Српска радикална странка. То је један пример како је водитељ непрофесионалан.

Шта се дешава са локалним медијима? Сигурно је једно, у предизборној кампањи ЈУЛ је уништавао све локалне медије где је Српска радикална странка имала приступ, где су њени чланови могли да дођу на радио-телевизију. Данас нема таквих притисака, али и нема ниједне радио и телевизијске станице где српски радикали имају приступ. Једноставно, уредници не дозвољавају да

се ишта чује о радикалима. Опет морам поменути телевизију "Сантос", где сви имају приступ.

Поручио бих министру који води рачуна о јавном информисању, један руски војсковођа на крају своје каријере написао је мемоаре и те мемоаре завршава – када лав води лавове успех је загарантован, када лав води магарце успех је половичан, а када магарци води лавове успех је сигурно незагарантован.

Закон санкционисао антидржавну иницијативу

Горан Цветановић: Даме и господо народни посланици, Закон о јавном информисању је донет 20. октобра 1998. године, у периоду када смо већ могли наслутити и знати да ће бити извршена НАТО агресија на нашу земљу. У том периоду донет је тај закон и тај закон, пре свега, не укида ниједну слободу. Закон, пре свега, врши санкционисање антидржавне иницијативе.

У том Закону о јавном информисању, пре свега, било је одговорности за јавну реч. Закон о јавном информисању није спречавао критику, уместо забране за вести које нарушавају темељне принципе информисања, постојале су само новчане казне, а те казне су плаћали углавном медији чији су донатори били са Запада. Објективно информисање је обавеза свих медија. Законом се прецизно дефинишу обавезе и права свих који учествују у протоку информација.

У сваком случају, овај Предлог закона о престанку важења Закона о јавном информисању је, у ствари, цена којом се плаћа услуга тзв. независним медијима, што су помогли да ДОС дође на власт. Морате да се сложите да нигде не могу новинари да пишу шта желе, а да немају аргумената за то. Не може без казне да се јавности да информација, а да нема довољно података и аргумената за све то, па чак и временски период од 24 часа је био довољан да неко ко да било какву информацију, ако има довољно аргумената и доказа, да их презентује јавности. Значи, у сваком случају, увек треба имати доказе да би се било која информација објавила. Циљ Закона о информисању је да се афирмишу слобода и одговорност свих медија.

Проблем у Закону о информисању је био само у једном, што је тај закон требало пре свега да важи за све. Када је по том Закону о информисању требало да се казне "Блиц" или "Глас јавности", Закон о јавном информисању је био доследан, али када је Српска радикална странка тужила "Политику", као и неке друге часописе који су служили режиму, онда те казне нису биле ни на дневном реду суда. Због тога је овај закон, због своје недоследности, био проблематичан.

Оно што морамо да прецизирамо, то је да је сада медијска слика најгора од 1996. године до данас. Тренутно влада једноумље које још од Титовог времена није било овако. У прошлом времену су постојали алтернативни медији, дневни листови и локалне телевизије, где се могло нешто чути што је противно идеологији власти. У садашњој ситуацији је веома тешко обезбедити медиј-

ски простор, пошто су сви медији у функцији спровођења ДОС-овске власти. Због тога Српска радикална странка изражава уверење да је слободно и одговорно информисање услов владавине права и демократије.

Милка Маринковић: ... Данас смо чули од господина Николића да је један инспектор убијен у Пожеги, што наравно није тачно, јер као врло мртав и након своје смрти је потписивао и подносио прекршајне пријаве телевизији Пожега и одговорним лицима у телевизији Пожега.

Дијалог са "женском мрежом"

Томислав Николић: (реплика) Очигледно је да ме један део женске мреже не разуме и да ви, драга моја госпођо, припадате оном делу женске мреже која ме није упознала, па ме зато и не разумете. Спремао сам се да вам се извиним и не заслужујем уопште да ми кажете да лажем, а заиста је моја информација била из медија. Ја никакву другу информацију немам, а то да ваше исправке нико није објављивао, то је био разлог што смо, обрнуто, се ми нашли у тој ситуацији, тражили да се укине Закон о јавном информисању. То је био знак да се слично дешава и негде широм Србије, чим су могли радикалима да охуле пријаве које смо поднели против државне телевизије, "Борбе", "Новости", "Политике" итд.

То што сам се извинио, нисам се вама извинио, него се извињавам породици овог инспектора и грађанима, ако је то тачно, да он заиста није физички малтретиран, онда на душу онога чије сам ја речи прочитао. Али, и ваше речи ме забринувају. Знате, ја сам чуо министра Бориса Тадића, који каже, неморални су власници медија који сада раде без дозволе, и они у ЈУЛ-у, а предвиђамо за јун доделу фреквенција, да уопште не рачунају да могу да учествују на конкурс.

Ви сте бранили медиј који исто тако није имао такву дозволу и називате полицијске који су штитили државног чиновника и спроводили одлуку државе, неморалним полицијцима из станице милиције у Пожеги.

Сад вас питам – кад ступе ваши закони на снагу (гласови – погрешно си), нека сам и погрешно, питање је важније од свега тога, када ступе ваши закони на снагу и када изда Влада, општина, неки министар решење и када то решење не буде могло да буде спроведено и када том решењу МУП да асистенцију – полицију, хоћете ли онда рећи неморални полицијци иду да помогну да се изврши државно решење.

Ви морате да имате један став и када сте у опозицији и када сте на власти. Или је полицијаци моралан када извршава наређење, или је неморалан. Ако је неморалан, ја онда очекујем да полиција откаже ДОС-овој власти непослушност, јер је неморална за њих ако слуша власт.

Као што очекујем да вас лепо запитају како ћемо то ми да вам одбранимо југ Србије када сте нас унапред чим сте дошли на власт, прогласили све ратним злочинцима. Нисам данас... али нека, то ћу оставити за амандмане. Три минута је, па не желим да ме опомињете.

Милка Маринковић: Нажалост, уопште нисам у колизији. Тачно знам шта причам. Инспектор је донео решење о забрани. Свако решење има поуку о правном средству. Имате право на жалбу, па би можда ми сами престали да радимо и не би било потребно да нас ико гони на то.

Значи, донето је решење и оно има своја правна дејства и има и на нас и на оне који су га донели. Али, то не значи да су инспектори и полиција имали право да отму опрему која је потпуно неспразна по вредности дугу. Дуг је пет или шест хиљада динара, а опрема вреди 40 хиљада марака.

Гроктање посланика ДОС-а

Томислав Николић: (неки посланици негодују) Молим вас да читате Пословник па онда да гракћете. Дакле, најпре решење које сте добили односило се на престанак рада, а жалба на то решење не одлаже извршење решења.

Ви сте одмах организовали грађане да би уопште спречили извршење тог решења. Ви сте наставили да емитујете програм. Следећи начин да се спречите да емитујете програм био је предајник. Али, да не мислите да ја штитим Ивана Марковића.

Овде је бивши министар правде Петар Јојић, он може да вам потврди моје речи, а ја сам на срећу сачувао све белешке са седница Савезне владе којима сам присуствовао па имам доказа за ово што вам говорим. Петар Јојић је уз консултацију са мношвом затражио на седници Савезне владе да министар Иван Марковић достави списак свих медија у Србији, да га разврста на медије који раде са дозволом, без дозволе, на медије који раде са дозволом а дугују по основу коришћења фреквенција, на оне који не дугују, и Иван Марковић, који је тада био један од најчакљивијих људи у држави, онако мали, ноншалантно, нехајно је седео и рекао – такво обавештење никоме нећу дати.

То је био повод за наш велики сукоб. Да је било само мало поверења, али је то поверење између вас који сте водили опозиционе општине и власти на савезном и републичком нивоу било потпуно пољуљано и укинута, али да сте могли да успоставите контакт једни између других, ситуација би у земљи била много боља и промене власти уопште не би било, не би била револуција, преврат, и не би било паљена ни рушења, ни отимања, ни дугих и кратких циви.

Али, ви сте народ полако припремали да једног дана на изборима, када победи ДОС, а тад сте се још звали Заједно, да онда све то мора да се уради револуционарно. То је оно што мени не одговара као човеку. Можете да ме назовете како год хоћете, али ја сам по опредељењу демократа и то своје опредељење најбоље могу да испуним у Српској радикалној странци, никако ни уједној од странака које су себи морале у назив да ставе речи "демократска".

Дакле, понављам, извињавам се за нетачну информацију коју сам прочитао у новинама и чуо на радију и телевизији. А ви размислите добро да ли сте својим понашањем изазвали и смрт тог

човека који је био у колони. То на вашу душу.

Не можете ми одузети право на реплику

Гордана Поп-Лазих: Ради се о члану 100, али бих хтела поштовану колегиницу да упозорим да заиста није примерено да за своје колеге каже, сем ако није лекар те струке и ако нас све овако није проматрала у међувремену, да имамо амнезију и да говоримо гомилу лажи.

Председавајући: Да ли сте се јавили за реплику, или преузimate вођење Скупштине? Рекли сте да је прекршен Пословник, реците ми у чему је прекршен Пословник?

Гордана Поп-Лазих: "Уколико се народни посланик у свом излагању на седници Народне скупштине увредљиво изрази о другом народном посланику, или погрешно протумачи његово излагање, народни посланик на кога се излагање односи, има право на реплику".

Реплицирам госпођи, реплицирам и вама, господине председнице.

Председавајући: Не можете реплицирати, ја морам да вас упозорим.

Гордана Поп-Лазих: Зашто не могу?

Председавајући: Зато што сте завршили излагање у вези кршења Пословника.

Гордана Поп-Лазих: Хоћете ли да се вратим на место, па да поново тражим реч за реплику?

Председавајући: Да, али ја вам је нећу дати, већ ћу дати председнику посланичке групе, јер он на то има право, а ви немате.

(Томислав Николић, са места: није увређена посланичка група, него сви посланици СПС-а и радикала, сваки појединачно).

Гордана Поп-Лазих: Ја се осећам као посланик увређеном. Сваки посланик појединачно.

Председавајући: А ко наступа у њихово име?

Гордана Поп-Лазих: Ево, ја могу у своје име, свако у своје име, је ли тако?

Председавајући: Ја вам одузимам реч, што се тиче реплике, и молим вас да напустите говорницу.

Гордана Поп-Лазих: Можете да ми искључите микрофон, али не можете да ми одузмете право на реплику.

Председавајући: Када будете тражили, ви сте тражили рекламацију.

Гордана Поп-Лазих: Хоћете ли са места да тражим, или одавде да тражим?

Председавајући: Са места, наравно.

Гордана Поп-Лазих: У реду.

Председавајући: Прочитаћу вам члан 100: "Уколико се увредљиво изрази однесе на посланичку групу, у име посланичке групе право на реплику има председник посланичке групе". Према томе, не могу вам дати. Пошто господин Томислав Николић није тражио право на реплику, реч има посланик, господин Слободан Јањић.

"Прешевску долину" измислио КФОР

Слободан Јањић: Укидањем Закона о информисању желите само да ослободите медије за блађење опозиције, јер само ви имате контролу над свим медији-

НА КРАЈУ ПИТА:
"Леда има" у којој
је пронађено тело
Соколовића

ПРВИ НАЛАЗИ ИСТРАГЕ УКАЗУЈУ ДА ЈЕ СМРТ ЗОРНА СОКОЛОВИЋА КЛАСИЧАН СЛУЧАЈ САМОУБИСТВА

САМ СЕБИ ПРЕСУДИО?

Иако ће коначну реч дати обдукција, све је извесније да је Соколовић пуцао себи у главу из пиштоља "ТТ" који је нађен у његовој руци. Тело пронашла двојица мештана села Лепена ● Стране 16. и 17

Ни мртви немају мира:
факсимил насловне стране "Вечерњих новости" од 8. фебруара 2001. године

ма, и да се за изношење лажи и неистине одговара. Пошто већина не зна где је Бујановац, а камо ли где су Трновац, Лучане, Левосоје и Ломпардинце, нека вам послужи пример, а уједно и питање – да ли је, не дај Боже, нападнут Београд, ако вам бомбе и гранате падају у Миљаковцу, Раковици и Бежанији.

Друго, господин Батић, а и господин председавајући, рекли су да сам ја изрекао лаж да је извршен фронтални напад на Бујановац.

Председавајући: Господине, ја морам заиста да вас по трећи пут упозорим на исту тему, ви се јављате сваких пола сата, отприлике.

Слободан Јањић: Ма није иста тема.

Председавајући: Молим вас да се држите питања која су на дневном реду.

Слободан Јањић: Ово је на дневном реду и ради се о информисању.

Председавајући: Стање на југу Србије није на дневном реду и ја вас молим да се вратите теми дневног реда, а то је Закон о информисању.

Слободан Јањић: Господине председавајући, постоји стенограм онога што сам рекао и лепо стоји да сам рекао да је након одласка господина Човића из Бујановца, Бујановац нападнут. Уопште нисам споменуо да је напад био фронтални. Само се ви смејте. Да је информисање накарално, објасните термин – Прешевска долина. Тај термин су наметнули КФОР и терористи, да би измислили неку посебну територијалну целину, којој треба одредити посебан статус, а затим одвојити од Србије.

Нико у Пчињском округу за Прешевску долину није чуо, до пре три месеца. Да ли ћемо за два месеца чути да постоји Медвеђска долина, којој такође спремате специјалан статус?

Председавајући: Ја вас последњи пут опомињем, пред одузимање речи. Вратите се на тему која је на дневном реду.

Слободан Јањић: Можда је за вас напад на Бујановац (смех у сали), само се смејте, ако граната падне, не дај Боже на Човићев прес-центар, тад ћете ме опгужити да сам ја знао за напад, или наре-

дио исти. Господе, ваши лидери су за време бомбардовања Србије били подсуњом Медлин Олбрајт, шта су тамо нашли, не знам, а шта ћете наћи сада, када се сакријете код Пауера... чућете врло брзо.

Председавајући: Господине Јањићу, мада имам утисак да део посланика забављате, ипак морам да вам одузем реч, јер заиста сте претерали. Молим вас да напустите говорницу.

Слободан Јањић: Можете да ми одузмете реч, јер немам више разлога да причам.

Председавајући: Кршење Пословника? Реплика сопственом посланику? (Обраћа се посланику Гордани Поп-Лазивић, која тражи реч). (Посланик Гордана Поп-Лазивић, са места: Имам право на реплику, ја тражим реплику у вези са чланом 100. Пословника. Реплицирала бих и госпођи).

Којој госпођи? Реплика на од пре 15 минута? Жао ми је, не могу вам датиреч.

Отварају се врата трачу и лажима

Витомир Плужаревић: Даме и господо народни посланици, бранећи Закон о информисању, брани се период наше историје, када су се у Србији бранили част и достојанство. Зашто је тај закон имао за циљ да сачува минимум достојанства за сваког човека – динамика и брзина прибављања оправдања за изречене небулозе је терала новинаре, издаваче, да другачије цене човека.

Укидањем закона отварају се врата жељама да трач и неистина могу да се рекламирају на један лак и профитабилан начин. Данас у нашој земљи средства информисања су заузела само другу страну света, а овације су остале исте. Ништа се не мења у односу на претходне уређиваче, против којих смо се ми радикали борили. Информисање је пројектовано и већ трансформисано у складу са идејама западне алијансе, али без одговорности.

Прва и друга фаза система информисања у нашој земљи су представљена у маниру – шта ви Срби знате о тој науци? Ваљда смо ми ти који све знамо и треба да вас боље едукујемо, и тада је све завршено. Наши репетитори, наши објекти, све што је представљало и само И, од система информисања је срушено, спалено и уништено.

Чуди ме да од наших новинара никада нигде нико није бранио као чин добре воље све то или на неки други начин истицао. Данас се у свету информатике када смо и ми извукли своје антене, дешавају чудне ствари. На Фрушкој Гори се више не чује ниједна наша радиостаница, а зашто и да се чује? Страни извештачи углавном имају предност. Ето, тако сада изгледа тај наш простор где су ДОС и новинари криви за то. Дневни лист своје садржаје троши на бивши режим, а шта је чинити данас или сутра, о томе ни речи. Ваљда ће и то бити један део наше историје, издржаћемо ми то као народ. Гласаћу против Закона о јавном информисању.

Породица Живковић у Скупштини Србије

Драгољуб Стаменковић: Даме и господо, суочени смо са парламентарном операцијом посланика, редовно их је 50 или 60 у сали, а остали су негде и забављају се, другачије проводе своје време, тако да имамо честе прекиде ове седнице јер немамо кворум.

Пар посланика ДОС-а добацује "тема" и "време", а ја вам препоручујем да научите још неколико речи, то није тако тешко, само мало вежбајте.

У Нишу излази један дневни лист, има седам, осам телевизијских станица и вероватно десетак радио-станица. Гостовали су господин Батић, господин Жарко Кораћ, лидери осталих политичких странака као што су Перишић, Ђинђић и остали. За то време сам се наслушао свачега и ниједан од тих медија нити главни одговорни уредник нису били кажњени, а примењивао се Закон о јавном информисању. Госпођа из Пожеге каже да су циљеви закона били да информисање буде правремено, објективно, непристрасно, али како она каже у примени тог закона није био такав случај, него су медији кажњавани због таквог рада. То што ви мислите да није био такав случај, не значи да је закон лош, већ да је примена била лоша. Рећи ћу вам нешто због чега за само тај случај треба задржати Закон о јавном информисању.

У Нишу је пре пар година у дневном листу "Нишке новине" објављен чланак у коме новинар пише да је тада, пре 16 година, дошло до замене беба у породици и да сада 16-годишњу девојку чувају људи који нису њени родитељи. Наводи се пуно име и презиме те девојке, име њених родитеља и име оних који сматрају да су родитељи. После тога иде одговор, а онда поново и наставља се читав фељтон. Замислите како се осећала та девојка, како се она сада осећа, да ли и сада сумња да су то њени природни родитељи или су то родитељи који су је усвојили.

Да зло буде горе, нико због тога није одговарао. Да је новинар проверио информацију, а имао је времена, не би објавио тако нешто. Потпуно је сада депласирано да она тужи те новинаре, да иде својим редовним поступком и редовним током.

Пре НАТО агресије у "Дневном телеграфу" објављује се чланак – шта понети у атомско склониште? Онда се грађани плаше пошто шест месеци неће да изађу из склоништа, па кажу, понесите маску која ће вас штитити од отровних гасова и радиоактивног зрачења, понесите храну за шест месеци, понесите воду итд.

Господине, већ сте у годинама кад можете још неку реч да научите.

Све то време Закон о информисању се примењивао само на најдрастичније случајеве.

Уколико је то било угрожавање слобде изражавања, онда заиста овде неко нешто не разуме. Ја не бих могао да схватим да неко изнесе такву лажи и да због тога нико не одговара. Претпостављам да ће после најаве новог министра за информисање неки медији у Нишу би-

ти затворени, биће уташени, а за све време примењивања овог закона тога није било.

На крају, данас често виђам у овој скупштинској сали Зорана Живковића, садашњег министра савезне полиције и његову супругу, за коју чујем да је секретар Секретаријата за законодавство. Можда због тога овај закон није добро направљен, јер то што сте најбоље имали и најпаметније међу вама, сада је он министар полиције.

Очекујем да ових дана доведе и децу овде. Мало су само он и супруга. Треба сви да дођу овде. Можда вам они помогну да направите један добар Закон о информисању.

Просишање перја са "Београђанке"

Златан Јовановић: Даме и господо, у образложењу овог предлога, у тачки 3, стоји: "Предвиђа се примена одговарајућих одредаба тог закона, до доношења новог закона, које се односе на начин остваривања слобода и права у области јавног информисања и вођења регистра јавних гласила". Ово управо говори и доказује оно што су јуче посланици Српске радикалне странке упорно тврдили, да актуелна власт није спремна за вршење власти. Прича се понавља, укида се један закон, а други није припремљен. Таман и да нисте до избора обећавали народу промене преко ноћи, имали сте четири пуна месеца и могли сте за та четири месеца да донесете нешто више од оног закона о амнестији, од девет чланова. Или нисте способни за вршење власти или још нисте свесни да ви вршите власт.

Предлажете укидање једног доброг закона, а заузврат не нудите ништа. Волео бих да нам предлагач овог закона објасни на који начин ће се убудуће заштитити часни и поштени грађани ове земље, од клевета, лажи и дезинформација, које су до усвајања Закона о информисању, 1998. године, свакодневно пласиране са већине медија, поготовито и сада опозиционих дневних листова. Кажу да је објављивање дезинформација исто као када би се са врха Београђанке просуо цак перја у београдску кошару. Демантовати дезинформације исто је као и сакупити сво перје по Београду.

Господине из Владе, односно власти, објасните грађанима Србије како ћете то перје сакупљати у наредном периоду, када овај закон укинете. Са друге стране, чињеница је да су медији у Србији данас углавном под контролом актуелне власти и да су сви наклонени тој актуелној власти. Министар рече да је у петходном периоду био медијски мрак.

Да вас само подсетим, у том медијском мраку већина дневних листова и огромна већина електронских медија у Србији била је под контролом тадашње опозиције, а данашње власти. Данас, када Србију влада демократија, нема ниједног опозиционог листа, нема ниједног опозиционог медија. Сви су под контролом власти. Међутим, бојим се да ће подршка коју данас имате од медија врло брзо изостати ако наставите да радите као што сте радили до сада; као што сте радили у претходна четири месеца,

и да ћете врло брзо управо ви вратити овај закон из 1998. године у ову Скупштину и у јавни и политички живот Србије.

На крају, даме и господо, укидањем Закона о информисању ви данас укидате одговорност медија, уредника и новинара за посао који раде, а који има изузетан утицај на укупан живот нашег друштва. Морам, на крају, да искористим време да госпођи из Пожеге, истине ради, кажем пар реченица.

Прво, телевизија Пожега није независна телевизија и није била ни тада кад се овај догађај десио. Телевизија Пожега је јавно предузеће, локално. Значи, под контролом локалне власти. Тада је на власти била тзв. коалиција "Заједно", данас не знам више ко је. И тада, а и данас, та телевизија треба да служи интересима свих грађана Пожеге, а ни тада, ни данас она то не чини.

Друго, истог дана када се тај догађај десио у Пожеги, демократија о којој госпођа говори буквално је демолирала просторије Општинског одбора Српске радикалне странке у Пожеги, иако нити инспектор који је тамо био, нити министар Марковић, не припадају Српској радикалној странци.

Роду о језику

Гордана Поп-Лазич: Драга госпођо, "посланица" у српском језику значи писмо. Ја сам народни посланик. Када сам била министар, обраћали су ми се са госпођо министарка. Госпођа министарка би можда могла да буде супруга господина Батића. Али, да кренемо на дневни ред.

Господине, још једном вас подсећам на ваш програм. Први дан нове Скупштине, да се стави ван снаге садашњи Закон о информисању. Што га не ставите ван снаге? Нисте га ставили ван снаге. Овакав Предлог закона у историји нашег законодавства нисмо имали прилике да видимо. Ево, има овде и професора, са Правног факултета, па нека узму реч и нека кажу да ли је ико икада видео да се измене и допуне неког закона доносе у овој форми. Ја нисам имала прилику то да видим.

У члану 1. кажете да престаје да важи Закон о јавном информисању. У члану 2, интерпретирам: "Предвиђено је да до ступања на снагу закона којим ће се уредити начин остваривања слобода и права у области јавног информисања, примењиваће се одредбе закона који се укида". Не постоји ни једно једино поглавље у Закону о јавном информисању, које се овако зове. У члану 3. кажете да ће се до доношења новог закона примењивати одредбе закона који се укида, а које се односе на оснивање, регистрацију и престанак јавних гласила. Нема ни таквог поглавља у том закону. Нема, господине, тог правника који ће из предтоженог текста Предлога закона разумети које одредбе закона остају на снази, а које престају да важе.

Ја хоћу да вас подсетим, мало је комично, али Млађан Динкић, у часопису "Данас", 3. и 4. фебруара каже – тужиће новинаре, ваљда овај дневни лист "Данас", због изношења нетачних података да је из новосадске филијале изнето

две тоне злата, а пренето је, у ствари, само 13 килограма. Молим вас да му пренесете, ако до сад није тужио, нека не тужи, јер ми не знамо ко ће и како да суди. Нека се човек не малтретира око тога.

Било је нормалније да предложите нови Закон о јавном информисању, ако сматрате да овај није био добар, или вам је неко рекао да није добар. Очекивали смо да тако нешто урадите, али ви, господо, немате шта овом закону да замерите, па онда вероватно и не предлагате нови. Све то што чините, чините очигледно из незнања или намерно, да би створили конфузију, јер се у условима конфузије најбоље сналазите. На најнепрецизнији начин, као да је Предлог закона припремао неки шлосер, ја се шлосерима извињавам, код њих идем кад треба да ми поправе ауто или тако нешто, од кућних апарата, али од министра правде очекујем да зна да напише предлог закона, и због тога ово и кажем.

Волела бих да чујем од господина Баћића да ли се икада у својој адвокатској пракси срео са оваквим неким законом.

треба ово уставно право да штити. Који то закон штити ово уставно право ако га не штити рецимо Закон о јавном информисању?

Председавајућа: Опомињем вас на време.

Гордана Поп-Лазих: Хвала госпођо што ме опомињете, ви само то и знате да радите. Зато што ви себе господо називате демократама не значи да ви то и јесте. Дела говоре, а не речи.

Председавајућа: Опомињем вас друге пут.

Гордана Поп-Лазих: Хвала лепо што ме опомињете, ево завршавам. Хоћу да кажем да не гледају шта говорите, него да гледају шта радите. Једино ћемо тако да схватимо шта нам се спрема.

Медијска индустрија производи догађаје

Србољуб Живановић: Даме и господо, уважени посланици, ми српски радикали, као и ви, чврсто смо одређени за унапређење слободних и отворених медија код нас и у целом свету. Данас је у

Они који су информисање схватили као нешто више од издавања новина, прављења радио и ТВ емисија и преко тога покушали да крију оно што им није посао супротно интересима професије, грађана и државе, нису могли да настаје са таквим активностима.

Разне међународне организације, институције и удружења стално су забринути за стање јавног информисања у нашој земљи. Признајем да сам одушевљен бригом, размишљањем и надом да сфера информисања у Србији може бити боље и другачије уређена него што је то случај са позитивним правним актима у нашој земљи, али верујте ми, и нас мало брину и зачућују двоструки аршини којима се прибегава у борби за успостављање наводних демократских односа у свим деловима света.

Занимљиво је да су најзначајније одредбе Закона о јавном информисању инспирисане управо заштитом људских права и слобода о којима толико говорите, а врло мало их поштујете, те да су норме о одговорном информисању веома сличне нормама оних земаља из којих најчешће оптужбе и долазе, с тим да висине казне за прекршаје појединих чланова закона нису ни приближно високе као што је то предвиђено вашим позитивним законима. Ако смо ту погрешили, признајемо.

Ангела Беретић: О улози и одговорности медија за протекли период мислим да бисмо заиста морали подуже седети овде и наравно да бисмо имали потпуно различита мишљења, то је јасно: Оно што је кренуло као ратно хушкачка машинерија замишљена у главама талашње владајуће коалиције, заправо прво усамљене партије, па после црвено-црне коалиције, то је примену своју нашло и оперативно разрађивано у великим државним медијима, међу којима наравно програм РТС-а није имао премца.

Реплика заступници ДОС-а

Томислав Николић: Господине председнице, у вашем одсуству госпођа која вас је замењивала, погрешила је најављујући нашу претходницу, коју сада и реплицирам и не само граматички, требало је да је назове заступницом. Госпођица или госпођа мисли да је ово хрватски Сабор. То што сте коалицију раликала са социјалистима и ЈУЛ-ом назвали црвено-црном коалицијом, мене не вређа. Претпостављам да се то црно односи на радикале. Увредило би ме ако мислите да смо ми били они црвени. Ако је за вас мера да ли је неко фашиста или не, тај ратнохушкачки поход у коме смо ми учествовали, онда сам поносан што сам за вас и фашиста. То је била одбрана Косова и Метохије, једини рат у коме смо ми учествовали званично, као припадници владајуће коалиције.

Можда бисте ви волели да се уопште нисмо бранили. Ја не волим што смо престали да се бранимо, али је то било јаче од мене. Постојала је једна исто оваква Народна скупштина, у којој је исто овако већином гласова свашта могло да се изгласа. Већином гласова СПС-а, ЈУЛ-а, СПО-а престала је одбрана Косова и Метохије и отуда сва ова несрећа која нам се овде дешава, али зато не можете

ДОС без резерве прихвата све уцене, претње, понижења, налоге: Свилановић и Човић у седници НАТО-а

Кажете у образложењу да ћете стављањем ван снаге Закона о јавном информисању испоштовати захтев најшире јавности. Узгред реч испоштовати, такође морам да вас упозорим, у српском језику не постоји.

(Добавивање из клупе: ни шлосер) Прескочићу овај део да ме не бисте опомињали на време, већ ми је дојало, али се осећам увређеном од стране председника који тврди да смо ми који не можемо у року од пет минута да кажемо све оно што имамо да кажемо о једном закону неинтелигентни, не бих да доведем у сумњу своју интелигенцију на основу закључка председника, али хајде да поштујемо и то.

Хтела бих да вас подсетим и на члан 46. Устава, који у ставу 5. каже: "Јамчи се праву на исправку објављеног нетачног обавештења којим се повређује нечије право или интерес, као и право на накнаду моралне и материјалне штете настале по овом основу". Неки закон

Србији регистровано преко 2.500 јавних гласила која без цензуре и притисака државе имају слободу да истинито информисају јавност о свим догађајима. Права експанзија броја медија забележена је управо последњих година, и те експанзије не би могло бити без потпуне слободе у њиховом оснивању и раду.

Зна се како и колико медији утичу на свест и формирање јавног мњења, како медијска индустрија све мање информиса о догађајима, а све више тежи да догађаје производи према потреби оних који их наручују. Слобода медија је била ограничена само слободом и правима оних о чијем раду и деловању тих медија информисају, слободама и правима, којима је информација намењена.

Овај закон афирмише слободу у информисању и јасно поставља одговорност онима који до сада слободу нису злоупотребљавали, предвиђене санкције за неодговорно понашање није представљало никакву препреку за даљи рад

да опгужите Слободана Милошевића. Он је потурио посланике да то прихвате. Ја се бојим само да ако наставите да нам преносите поруке које нам шаље жупан осјечки, да ће ова Скупштина да се претвори у скупштину подршке хрватској демократији. Зато вас молим да што чешће излазите за говорницу и што хешће да помињете српске радикале.

Одавно писам имао задовољство да се са ове говорнице вербално обрачунавам са онима који величају Хрвате. Очекивао сам и од ваше колегинице, која је данас излазила за говорницу, истина је да лепо изгледа, у мојим годинама ја кажем да она још увек лепо изгледа, а неко би рекао лепо је изгледала.

Истина је да јој је и глас био умилан, али ту вашу колегиницу сам пре неки дан на телевизији чуо како каже, браћа Хрвати су нас одушевљено дочекали, имали смо 11 представа, а да је било времена имали бисмо и још 10 или 20. Ја сам са задовољством почео да гледам тај њен интервју, али онда сам морао да гасим телевизор нисам могао до краја више да гледам. Не заборавите, много зла су нам нанели. Колико год да не волите ни Слободана Милошевића, ни Војислава Шешела, ни социјалисте, радикале, ЈУД, не остављајте свој народ.

Ја, у ствари, и не знам ком народу припадате, али не остављајте свој народ. Овај народ, српски, у свим тим ратовима никога није напао, искључиво се бранио. Посебно, немојте по злу да помињете рат за одбрану Косова и Метохије. Ако изађете овде, а ја сам и са господином Кораћем, пре више година у једној телевизијској емисији, пронашао нешто заједничко. Обојица смо напали Милошевића због рата. Он што је уопште започео ратове, а ја што је престао да се брани. Ако има нешто заједничко између вас и мене то је да обоје замерамо око рата на Косову и Метохији. Ја замирам што смо престали да се бранимо, а ви замерате што смо учествовали.

Линч на ДОС-овски начин

Стеван Кесејић: Господине председниче, поменут сам два пута у дискусији моје колегинице, уважене суграђанке из Сомбора, госпође Аните Беретић, која је изнела низ неистина везаних за мене.

Прво, рекла је да сам оштетио буџет новина у којима је она била директор, председник Управног одбора, а сада је директор радија те куће. Истину за вољу, јесте та кућа веома оштећена, њен буџет веома стањен, али захваљујући управној руководству тог управног одбора који су слали и директора и главног и одговорног уредника о трошку буџета информативне куће у Лондон, Беч на едукацију.

Посебно, одлазак у Осиек, разговор са Ненадом Чанком, Жупаном Сомборским и у присуству госпође Аните Беретић у најбољем светлу може да се укаже на то где су новчана средства о којима је госпођа Анита овде говорила.

Дакле, да би упознали јавност Сомбора и Сомборце ко кога заступа, морао сам ово да кажем, али исто тако и да је веома страшно износити овакве инси-

нуације и лажи, јер се ради о казни коју је информативна кућа платила пре закона који је донет 1998. године, а прекршајни поступак који сам добио против њихове информативне куће за клевету, догодио се 1997. године.

Дакле, очигледно је да се ради о инсинуацији и да је госпођа Анита хтела да пренесе нешто што није тачно.

Што се тиче саме казне коју је платила информативна кућа у којој је госпођа Анита сада директор, ради се о минималним казнама за оно што је главни и одговорни уредник писао у тим новинама. Наиме, писао је да сам ја ментор догађања и да сам изазвао линч коме су присуствовали Ненад Чанак, Драган Веселинов и остали коалициони партнери тадашње коалиције Војводина.

Да линча није било сведоци су управо живи Ненад Чанак и Драган Веселинов, као и сви остали који данас, најчешће, нису доживели тај линч, јер се не би дешавало оно што се сада дешава у Војводини.

Канцелар Ђинђић социјални радник

Божидар Вујић: Даме и господо посланици, изнећу једну недоумицу. Код велике већине посланика, а морам признати и код мене, у ова два дана недоумицу је унео посланик ДОС-а који је изашао и рекао оно што је рекао. Био сам ова два дана у уверењу да држимо ванредну седницу Скупштине по захтеву Владе Републике Србије и по законским пројектима које је та иста Влада поднела.

Исти посланик ДОС-а, додуше не знам којој од 18 политичких опција припада, можда ће он то касније рећи, каже да је овде на делу демонтажа.

Председавајући: Да ли ћемо стићи до тачке дневног реда. Водите полемику са народним послаником.

Божидар Вујић: Само када бисте ви пажљиво слушали схватили бисте о чему се ради. Пошто и ви а и ја видите верујемо да се ради о законским пројектима, вас и мене, господине председниче, демантује овај посланик који каже да се ради о демонтажи свега старог и очито по оном принципу – Картагина мора пасти, Картагина ће горети.

Горела је Скупштина, горела је зграда РТС-а. Донатори спомога ће дати паре, изградимо све ново, а пошто је пуно старих комуниста у редовима ДОС-а, очито изградимо ново друштво и новог човека.

Да се вратим на закон, господине председниче, јер стварно о закону треба причати, а не о демонтажи. Ту опаску упутите као критику и вашим посланицима. Овде се ради о закону. То је трећи закон у ова два дана који је закон о изменама и допунама старих закона, у ствари закон о укидању закона. Луче сам рекао, а понављам и сада, збиља сте доследни у својој недоследности.

Трећи закон у коме Влада поправља свој закон са законским амандманима. Добио смо прву верзију 1. фебруара у четири тачке. Добио смо амандмане и сада имамо закон у две тачке. Вероватно ћемо завршити овај закон уколико министар правде, коме је ова тема очито непозната, не достави нови амандман,

па ћемо имати закон од пола тачке. Да бисмо завршили овај закон и да би поткрепили своју тезу о вашој доследности у недоследности, рећи ћу да сте један закон донели под пресијом невладиних организација, други закон сте донели под пресијом, кроз амандмане синдиката. А, ево трећи опет под пресијом мењате.

Прочитаћу ваше образложење. Стављањем ван снаге Закона о јавном информисању испоштоваће се захтеви најшире јавности, а и јавних гласила. Е, о томе се ради. За ниједан од ова три закона које сте укинули нисте донели нове законе.

Не тражите ни 100 дана. Један каже шест месеци, други каже колико за три месеца. Батић, лукави лисац, стари посланик од 1993, то ни не обећава. Зна он да не треба ништа да обећа. А и што би обећавао. Обећао је ДОС-у у предизборној кампањи. Он сад не мора ништа да испуни. Добићемо три закона тек кад се ова експертска влада сети да је можда стварно експертска, па упита неког како да донесе нове законе па ћемо их имати у скупштинској процедури.

Значи, имамо пресију јавних гласила. До 5. октобра сви смо сведоци да су постојали режимски листови и тзв. независни листови. Ево, сада канцелар Ђинђић силом прилика висмајор и ничим човек изазван, постаде и социјални радник. Сви листови су сада режимски, сви листови пишу исто.

Зашто је Ђинђић социјални радник? Сваког грађанина, сваког читача ослобађа да купије два примерка новине дневно како би знао једну и другу страну. Довољно му је да купи једне новине и видеће да ни сам не зна како му је лепо сада под ДОС-овом влашћу.

Верујем да ћу колико идуће недеље или можда и касније, живим у тој нади, с обзиром да само знате да доносити законе о укидању закона, да ћете донети један предлог закона којим се оно што је прошла Скупштина урадила вољом већина СПС-а и ЈУЛ-а, вољом посланика СПО-а и коалиције Војводина, и Савеза војвођанских Мађара, донети предлог којим се укида одлука Скупштине из прошлог сазива о прихватању плана Ахтисари-Черномирлин.

Нико од посланика више неће моћи да говори о Бујановцу, о Прешеву, јер ћемо таквом одлуком, господо посланици, повратити и Косово и Метохију, ми то морамо, а вама је то задатак.

Медијска једноличност

Верољуб Арсић: Даме и господо посланици, доста се вечерас расправљало о Закону о јавним медијима, и о ономе шта он садржи и чиме се бави. Колико је истинитост информације битна, навешћу вам само на једном примеру, који потиче из времена када закон није био донет.

Конкретно, од 30. априла 1998. године, и пошто добро памтим ту информацију, могу да обавестим неке посланике да ми из Српске радикалне странке ипак не патимо од амнезије, а конкретно се тиче информације Студија Б, коју је он објавио у својој информативној емисији, са почетком у 22 сата, где наво-

ди да се Контакт група и међународна заједница одлучују да Југославији поново уведу међународне санкције. Касније се испоставило да у тренутку објављивања те вести, Контакт група још није ни завршила своје заседање.

Сада да се вратимо у данашње време, када сви медији пишу исто, сви медији преносе исто, и да се једна таква слична информација пласира, колико би то панике и штете изазвало међу нашим грађанима? Укидањем овог закона, који је донет због оваквих информација, укида се и одговорност, како морална, тако и материјална, оних који објављују овакве информације, и самим тим у Србији долази до једног тоталног информативног мрака, где истина више није важна и где може да пише и објављује свако ко шта хоће, без обзира да ли је то истина или не.

У најмању руку, чуди зашто ДОС сада, када контролише све медије и тзв. државне, бивше, режимске и тзв. независне, доноси овакав закон, закон који се већ дуже време не примењује. Вероватно су и сами доказали да је власт променљива и да закон, иако се сада у овом тренутку не примењује, може касније, када дође до промене власти, њихове лидере, који објављују различите неистине преко својих новина, позвати на ту исту кривичну и материјалну одговорност за пласирање таквих информација.

И данас смо свесни да поједини медији злоупотребљавају неприменљивост овог закона, и чак пласирају вести да се поново Југославији уведу међународне санкције, ако не испоручимо Слободана Милошевића Хагу. Још увек нисам чуо ни од једног конкретног званичника, ни Западне Европе, ни САД, да то потврди.

Укидањем овог закона доћи ће до тоталног информативног мрака, где истина неће бити важна и где јој можемо пожелети лаку ноћ.

Рајко Баралић: Тома Николић, народни посланик, вршилац дужности Посланичког клуба на начин који није примерен, говорио је о националној припадности народног посланика.

На кафици код осијечког жупана

Томислав Николић: (реплика) Даме и господо народни посланици, вазда сам се чудило како то да Веља Илић онолико гласова освоји у Чачку, али сада ми је све јасно. Ја нисам ништа замерио госпоњи по основу националне припадности, уосталом она је Српкиња колико ја знам. Не бих могао да је вређам на било који начин по националној припадности, али сам јој замерио оно што је изговорила за овом говорницом, а то бих замерио и брату рођеном, мада из моје фамилије тако нико никада не би могао да говори.

Дакле, замерио сам то што је наш рад против агресора назвала "ратним хушкањем", а везао сам је за Осиек и Осиечког жупана, јер је заиста ишла пре неки дан тамо, заједно са Ненадом Чанком, и после тога дошла овде за говорницу да каже да смо ми "ратни хушкачи". То је та веза коју сам ја направио и која је очи-

гледна. Нисам о националној припадности ништа мислио.

Влада ће владати у безаконју

Милорад Мирчић: Даме и господо народни посланици, ево већ два дана ради ова Скупштина, ради овај парламент у ванредном заседању и дискусија по ових пет тачака би се упрошћено свела на следеће – већина у овој Скупштини тврди да опструкцију прави мањина – опозиција. Опозицији је основни задатак да дискутује, да даје сугестије и да указује на све пропусте које је направио предлагач закона, а у овом случају је то Влада Србије. Опозицији, а поготово нама српским радикалима, у ових протеклих два дана то није био проблем.

Код њих је била дилема како и на који начин бранити законе које у старту, на почетку свог рада предлаже очито неспособна Влада. Ево, ово је пети законски предлог Владе, не рачунајући први предлог о амнестији, где се бар министар уложио да у пет-шест чланова предложи један закон.

Сви остали закони се сведе на обећање министара, ако ставимо ван снаге претходни закон, обећавамо, за шест месеци ми ћемо урадити нови. Или, како рече министар финансија, заклео се човек, није ваљда да тако олако полагају заклетву, каже – за три месеца нови закон. Каква је то Влада? Какви су то експерти? Шта они раде? Обманују нас. Једноставно, стављају се у позицију у којој ниједна досадашња Влада није била. Та Влада уцењује парламент. Једноставно, уцења је у томе – ако ћете добри, ако усвојите само једну тачку предложеног закона, да се укида претходни закон, и да делимично или пар чланова претходног закона важи до доношења новог, онда ће они бити добри да нам у овом дому сервирају нов предлог, њихов предлог. Не можемо ми због једне неспособне Владе да губимо време.

Ево, и овај предлог закона. Само једна тачка – ставља се ван снаге претходни закон. Чак се није удовољило ни предлазнику Владе да каже кад ће на дневном реду бити нови предлог закона? Да ли ће га уопште бити? Каква је то Влада која ће владати, буквално, у безаконју? Доста сте, господо, радили то.

Морате се навикнути да одговорност власти лежи на вама. Морате те своје министре да натерате, ово говорим скупштинској већини, да раде, да сва она обећања која сте дали грађанима Србије, испуне, а не да причају приче и дају нам олака обећања.

Зар је проблем направити нацрт закона, предложити тај нацрт, па извршити неке корекције? Или, можда чекате да вам те законе, говорим за чланове Владе, да вам донесе готове на сто она фантомска група Г17? Или, можда је неки други разлог. Можда чекате да вам из иностранства стигну нацрти закона. Реците отворено. Знате, Закон о приватизацији, зашто би била срамота да се обавести јавност – чекамо господина Лабуца, кад дође са једног састанка у иностранству, он ће нам донети предлог закона. Тај предлог ће уобличити Динкић. Нара-

вно, биће пресвучен са чарапом на глави, али какав је такав је. Немојте да замајавате, да обманујете јавност. Не прави мањина опструкцију, и то је нелогично да мањина може да направи опструкцију, него вам је неспособна Влада на старту. То што се ви не можете договорити унутар коалиције, то је ваш проблем. Тај проблем не смеју да осете ни овај парламент, а поготово грађани Србије.

Басне о парламенту

Божидар Вучуровић: Господине председниче, даме и господо народни посланици, за ових десет година парламентарног искуства, чуо сам свашта и којешта. Са ове говорнице сам, у ствари и ја и господин Батић, слушали и басне. Био је један посланик који нам је причао басне. Али, још до данас нисам чуо да је неко у овој држави осуђен зато што је говорио истину. Ево, то сам чуо први пут вечерас. Значи, неко је осуђен зато што је говорио истину.

Основна дилема коју поставља овај закон који ви данас укидате, јесте лагати или не лагати. Тај закон вам је оставио опцију – лагати и платити, или говорити истину и наставити са нормалним радом. Они који су изабрали да лажу, нормално је да су платили казну. Па, и ви ћете ваљда кажњавати оне који лажу. Нећете ваљда дозволити да ми, ван ове скупштинске говорнице, јер на њој можемо рећи и неку полуистину, али нећете ваљда дозволити да ми ван скупштинске говорнице говоримо и објављујемо лажи и да за то ником не одговоримо?

Ви укидате казнене одредбе овог закона, а не кажете како ће и ко ће штитити интегритет човека, интегритет посланика, част, достојанство, који закон? Кажете, кривични закон. Кривични закон сигурно неће. Сигурно неће, јер је против господина Батића, још у време оног царства, покренута кривична пријава за клевету, и до данас се није појавио на суду. Кривични закон и кривичне судије имају много озбиљнијег посла него да се баве клеветама.

Уосталом, овај закон који ви данас нападате био је, веровали ви то или не, најбољи изворни посао који је Република Србија икада склопила. (Гласови – верујемо). Ви напишете лаж, одете код судије за прекршаје, он вас казни и дођу паре из Америке и оду у буџет. Из тог буџета се онда финансирало оно што је овој земљи било потребно. А, и одбрана земље између осталог.

Нема данас, али заиста, нема ниједног листа у коме можете прочитати нешто што није униsono, што није униформисано, што није написано у једној канцеларији, а на нашу срећу та канцеларија се и не налази у овој земљи. Видим да ми се родбина рапидно повећава. Јуче сам имао једног синовца, а данас вас, колико сам до сада чуо, има бар двадесетак.

Припремио:
Синиша Аксентијевић

НОВИ ЗАМАХ ЛАЖИ И ТРАЧА

Закон о јавном информисању доживео судбину неких закона укинutih на ранијим седницама. Престао да важи, а Влада Србије ("експерата" ко кусих паса) није припремила нови. Међутим, на снази остају одредбе које се односе на слободу, права и вођење регистра јавних гласила. Расправу о овом закону, која је почела претходног дана (13. фебруара) и трајала до дубоко у ноћ, карактеришу аргументовани ставови посланика Српске радикалне странке.

У сеници Закона о јавном информисању, на дневном реду били и Предлози одлука о престанку функција и разрешењу носилаца правосудних функција, који су усвојени на ДОС-ов начин – тиранијом већине

Предлог закона о престанку важења Закона о јавном информисању

Батићеве оптужбе без доказа

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, конституисањем скупштинске већине, коју чини ДОС у Народној скупштини Републике Србије, изгубили смо Владу Републике Србије. Упућујем поздраве Влади у изборној кампањи. Ниједног представника Владе данас нема на седници Народне скупштине Републике Србије. Раде. Шта има важније од седнице Народне скупштине, драге моје даме и господо? Пишу законе од четири члана и амандмане на сва четири члана.

Представник Владе по овом Предлогу закона је господин Владан Батић. Он је јуче отпевао своју песмицу и отишао, не сачекавши бар да чује (стигла је Влада) шта посланици имају да кажу у своју одбрану. Ја разумем да је конституисана скупштинска већина. Победили сте на изборима. Почните да радите, а престаните да славите победу.

Господин Батић наступа за овом говорницом као посланик опозиције који још није схватио да је победио на изборима. Није победио он, него се нашао у победничком возу који су вукле неке друге локомотиве. Он и даље са ове говорнице не мења терминологију, не мења наступ, не понаша се као министар, као неко од кога народ очекује тај толико жељени преокрет. Како ли ће тек изгледати расправа по преостале две тачке дневног реда, односно како ли ће изгледати правосудје и судство кад господин Владан Батић то буде преузео у своје руке? Можемо само да нагађамо.

Јуче је овде рекао да смо ми, који смо представљали скупштинску већину у ранијем сазиву и који смо донели Закон

о јавном информисању, убили новинара Славка Ђурувију. Ја разумем да то пишу ове новине, да о томе говори телевизија. Ви сте рекли да нема више покретања поступка по Закону о јавном информисању, али да то каже министар правде и да не пружи ниједан доказ за то и да не упре прстом ни у кога од нас.

Ја сам као дете гледао на телевизији кад се Тито појави и каже – у овој земљи има лопова, и сви се пресеку. Двале-сет милиона грађана Југославије мисли да је свако од њих појединачно по мало тај лопов. Тако и господин Батић – убили сте Славка Ђурувију. Ко га је убио? Отели сте Ивана Стамболића. Ко га је отео? Како можете тако да упутите оптужбу, посејете по целом народу, који не припада вашој политичкој општини. Сад се сви осећамо кривим.

Мени уопште није жао Славка Ђурувије, али кад га је помињао, ја сам хуао. Вама није жао силованих жена и кћерки, Српкиња, букали сте кад се о томе говорило. Ја то носим у себи. Тај човек се тако понашао, да се неко вероватно решио или због криминалних афера или зато што му је чачкао где му није место. Али, ево министра правде, ево министра полиције. Утврдите ко је крив, пронађите кривце, изведите их пред суд. Немојте више све оне који нису са вама да оптужујете да су убили Славка Ђурувију. Ја се надам да ћете открити, али немојте више да претите. Нећете ваљда ви, Захарије, да откријете ко је убио Славка Ђурувију? Пустите то да раде органи задужени за то.

Ја сам вас јуче упозоравајуће подсетио на један чланак у листу "Данас" и нико баш да реагује. Ја не познајем тог господина Лукића, који је сада начелник ресора јавне безбедности. Не знам да ли је пуковник, генерал. Претпостављам да је генерал. Никада га у животу нисам срео. Али, дневне новине, недељници, телевизија и радио, говоре о њему, говорећи о Србији и Србима. Ви сви

сад ћутите. Човек који је у врху полиције оптужен је у дневним новинама. Ако говорим о новинама, онда је тема јавно информисање, па вас молим да издржите док не сиђем са говорнице. Генерал Лукић је оптужен да је учествовао у масакрима у Дреници, Сенику и Поклеку.

Председавајући: Време.

Томислав Николић: Те масакре је неко морао да изврши. Алудира се на МУП Србије, алудира се на Војску Југославије, алудира се на Србију, као државу. Генерал Лукић се оптужује за масакр у селу Рачак. Већ све стране државе, њихове администрације, говоре да је то била намештаљка српског народа и српској власти, а српска средства јавног информисања говоре о томе да су Срби починили масакр у селу Рачак.

Овај закон, који смо ми својевремено донели, сада је код вас на провери. Ви га укидате, а не доносите други. Он би требало и даље да се примењује, али му је циљ био да спречи ово. Закон који ћете ви сада укинути спречавао је овакво блажење Србије и српског народа и сваког појединца који живи у Србији. Ви сада отварате Пандорину кутију. Обећали сте тзв. независним новинарима да ће моћи да се освете свима који су учествовали у доношењу Закона о јавном информисању.

Председавајући: Господине Николићу, молим вас да водите рачуна о времену.

Томислав Николић: Сада их пуштате да отпочну хајку. Ко зна шта ће све писати о нама.

Чедомир Јовановић: Господине председнице, поштовано председништво, даме и господо народни посланици, постоје људи, догађаји, читаве ситуације које не заслужују коментар. Хтели то да признамо или не, ова Скупштина је сама за себе довољно рекла и ми у њој и ви, господине Николићу, и ја са вама.

Не можемо пронаћи речи које би нас представиле у другачијем светлу него

што су то учинили догађаји чији смо ми били главни актери. Није било потребно да ви овде за овом говорницом нама кажете да вам није жао Славка Ђурувије.

Да ли сте то својим понашањем, као потпредседник Владе, као потпредседник коалиционе владе са СПС-ом, усвајањем Закона о јавном информисању савим сигурно показали пре две године, три године. Ви сте криви за атмосферу у Србији, на такав начин да је оно што се десило Славку Ђурувији био логичан след догађаја који сте му претходно искреирани. Забрана излажења недељника "Европљанин", брутално кажњавање новинара и уредника "Дневног телеграфа", пресуда која је изречена три дана пре убиства, у дневном листу, на који сте имали изразиту моћ утицаја.

С обзиром да сте били потпредседник

Без емоција за Славка Ђурувију

Томислав Николић: Не осећам ни трунку жалости за Славком Ђурувијом. То колико је он био честит новинар, у мени се преломило оног дана када је на насловној страници "Дневног телеграфа" објављена фотографија једне старице која је на Калемегдану вероватно шетала и имала потребу за малом нуждом. Фоторепортер "Дневног телеграфа" је сликао ту старицу и објавио на насловној страници "Дневног телеграфа". То је била новина која је била пуна лажи, новина која је била пуна клевета, увреда, а ако је то симбол вас као људи који се бавите политиком, нека вам служи на част. Дозволите ми да са ове говорнице кажем да ми је некога жао и да ми некога није жао.

вређала или угрожавала позицију прио- жуте коалиције, извођен је на преки суд привредни суд, изрицана је, молим вас господине Николићу уздржите се, изрицана је драконска казна са жељом, да се новинари заплаше, материјално онеспособе и погасе.

Молим вас, то није донело очекивани резултат. На једној конференцији за штампу, председник српских радикала је рекао окушљеним новинарима, немојте мислити да ћете преживети нашу ситуалну ликвидацију. Када то каже један потпредседник Владе, шта је остала за некога тамо успављеног радикала.

"Успављено" кидисање Захарија Трнавчевића

Томислав Николић: Постоје добронамерни савети, када људи зају у одређено доба живота, да престану да једу месо, јер то утиче на њихов нервни систем. Ја нисам очекивао од вас, господине Трнавчевићу, да овако "успављено" говорите са ове говорнице. Ја бих рекао да је то реч коју сте Ви искористили, означавајући радикале и нисте опоменути од председника Народне скупштине, за реч коју сте користили. Али, Војислав Шешељ се на конференцији за штампу, непосредно после атентата на савезног министра одбране Павла Булатовића, обратио директно новинарима који су финансирани из иностранства. Од истих оних држава за које ми са правом говоримо да су организовали убиство Павла Булатовића.

Драга моја господо, боље да то чујете од мене него што сте можда нешто парцијално прочитали у новинама, рекао им је, свеједно је да ли баште бомбе на нашу децу, да ли пушкама убијате наше грађане или пишете по налогу оних који пуцају и убијају и стварате атмосферу у земљи да овде настану још већа убиства, још више атентата.

И ви сте убили свог народа, као и они што на нас шаљу бомбе, и немојте да мислите ако ваши налогодавци, ваши ментори који вас плаћају крену редом да нас убијају, да ћете ви остати живи. Иако заиста мислим да сте и ви били тако угрожени од најмоћнијих шпијунских организација на свету које су вас овде финансирале, сем господине ком сам рекао да му се извињавам са ове говорнице, јер га не сматрам за издајника, да сте ви били у таквој позицији и ви бисте морали да се браните на сваки могући начин.

Ви нисте били у тој ситуацији, ви сте бројали колико је градова срушено, колико је мостова порушено, колико је опао животни стандард и када ће народ да реши, да зајмури, да стисне нос и да гласа за ДОС.

Дезинформација председника Скупштине

Петар Јојић: Даме и господо, чланом 1. предложеног закона каже се – престаје да важи досадашњи Закон о јавном информисању. Закон о јавном информисању у престао је да важи 5. октобра 2000. године када је ДОС дошао на власт. Ово вам је само једна деклараторна, што би се у правном речнику рекло, одлука ко-

ДОС им дао одрешене руке: "независне" новине

Владе у ратном стању, обавезује нас да овде пред овом Скупштином Славка Ђурувију посматрамо као један трагичан симбол времена које је остало за нама. Вас не оптужујемо за смрт Славка Ђурувије. Не знамо да ли сте ви за то одговорни. Знамо да сте одговорни за креирање атмосфере у којој се то десило. Полиција ће утврдити које за то одговоран, али господине Николићу молимо вас да из пијетета према њему, као симболу времена које је остало за нама поштeditе нас и јавност такве бруталности, какву сте исказали за овом говорницом. Ви можете све рећи и то ће остати без нашег коментара. Коментар ће дати судови, тужилаштва и полиција, који интензивно спроводе истрагу. Господине Ђурувију ништа не може вратити, као што ништа не може умањити увреду коју сте нам нанели својим наступом.

Мени је жао свих оних Срба који су изгинули од 1990. године до данас, сви су били нападнути у својим кућама и на својим имањима, а не могу да жалим људе који су подржавали оне који су на Србе ударили, који су Србе нападали. Извините молим вас, то мене не чини лошијим човеком од вас и ви имате људе којих вам уопште није жао. Свако бира своје друштво, свако се у свом друштву налази, а ваше друштво био је Славко Ђурувија, као један модел новинара, а мени то није значило ништа и ни на једну дневну новину никада није Српска радикална странка имала утицаја, баш никада. То је једна велика лаж. Ако сте мислили да новинарство у Србији после ове промене закона промените тако да се појаве новинари типа Славка Ђурувије, на сваком хошку, онда од ове државе неће остати ништа.

Захарија Трнавчевић: За мање од 24 часа по вољи оних који нису допуштали другачије мишљење и истину која је

ја нема никакве везе и представља, по мом убеђењу, једно апсолутно ништа. Молим вас, то вам значи као када неко умире и моментом смрти оставиоца постаје наследник, а суд само деклараторно доноси решење о наслеђивању.

Када је реч о средствима јавног информисања, господине председниче, ја сам изненађен јучерашњим саопштењем како су нам средства информисања у овом тренутку оријентисана, када је вама неко потурио једну информацију која није тачна и то саопштење државног органа да нису тачне тврдње које је изнео народни посланик Српске радикалне странке Јањић. Жалосно је што Републичка скупштина не расправља о стању на југу Србије...

Председавајући: Господине Јојићу, ја вас заиста опомињем, није све то у контексту и ја вас опомињем да ћу вам одузети реч, уколико наставите да говорите ван тачке дневног реда. Изволите. Наставите, али у вези са дневним редом.

Петар Јојић: Синоћ је Савет безбедности расправљао о стању на Косову и о стању у јужној Српској покрајини и донео одлуку и осудио шиитарске терористе. Јуче смо имали ситуацију да је председник Народне скупштине Републике Србије прочитао једно саопштење које апсолутно представља дезинформацију. Јуче је погинуо један Србин, тешко су рањена тројица. Према томе, када говоримо о Закону о јавном информисању, ево само да вас подсетим како се извештава из средстава јавног информисања наше јавности: "Војислав Коштуница каже – са терористима нема разговора..."

Председавајући: Господине Јојићу, ви не знате шта говорите. Господине Јојићу, ја вас молим да ме саслушате и последњи вас пут опомињем. Говоримо о Предлогу закона о јавном информисању. Да ли ваше листање новина има везе са тим? Не расправљамо господине Јојићу о уређивачкој политици, а ја верујем да ви знате да читате и верујем да читате новине, али молим вас да последњи пут говорите о ономе што је на дневном реду, јер ћу имати обавезу да вам одузем реч. Нема никаквих питања, доводите ме у неприлику.

Петар Јојић: Ја вас молим, где су чланови Владе у овом угледном парламенту?

Председавајући: Хвала, одузимам вам реч господине Јојићу. Господине Јојићу, одузео сам вам реч.

Петар Јојић: Драга господе, само једна кратка реченица, ви имате Чанка у ДОС-у који ће бити гори од ЈУЛ-а. Мене брине кога ви то имате у 18 партија?

Министар правде добацује из клупе

Наташа Јовановић: Даме и господо народни посланици, поштовани председниче, желим да се држим стриктно Пословника о раду Народне скупштине Републике Србије и мислим да је у интересу свих посланика који су овде избрани вољом народа испред својих политичких партија да користе своја скупштинска права и да говоре онако како је прописао Пословник и на начин који прецизира Пословник.

Желим данас да говорим о Предлогу закона о појединостима и то о члану 2. Закона који ви предлагате. У члану 2. Закона, којим се предлаже да престане важећи Закон о јавном информисању, каже се – до ступања на снагу Закона...

Господине Батићу, понашајте се примерено. Ви сте министар Владе Републике Србије. Нисте посланик. Нисте били ту када вам је господин Тома Николић, говорећи о вашим ранијим наступима, рекао да се коначно ставите у улогу министра. Молим вас, јуче ми је то сметало, а и данас ми смета, да све време добацујете из клупе.

До ступања на снагу Закона којим ће се уредити начин остваривања слободе и права у области јавног информисања, члан 2, утврђених Уставом Републике Србије, примењиваће се одредбе Закона из члана 1. овог закона којима су та питања уређена.

Заправо, овај закон задржава само оне одредбе које се односе на упис и регистрацију, престанак јавних гласила код за то надлежног министарства.

Због тога сматрам да је овај закон требало да садржи и одредбу, јер је ово прелазни закон, пошто очекујемо да нови донесете, којим ће да се санкционишу сви они који су били по претходном закону санкционисани због тога што нису поштовали неповредивост људског достојанства и право на приватни живот човека. Да се не могу објављивати чланци, информације, или подаци у којима се вређа част и углед лица, или износити неистине о његовом животу.

Ми ћемо се опет, даме и господо посланици, наћи у ситуацији, док се не донесе тај фантомски нови закон и та област не буде уређена, да морамо и можемо само да се позивамо на Кривични закон који је, а и тај кривични поступак уопште, под патронатом Министарства правде. Видимо какав вам је министар, већ сутра ћемо видети под каквим судовима и каквим председницима судова ћемо ми мићи да остваримо та своја права.

Да ли је нормално да било који народни посланик у овој Скупштини не може своју част и своје достојанство да брани законом којим треба да се уреди ова област, као што је то био случај са претходним законом, ако се објављују такве неистине и лажи којих је пуна и данашња дневна штампа, а тиче се тога јучерашње седнице.

Закон је предвиђао, што се брише чланом 2. овог закона, опет говорим о појединостима, да тај неко ко објави било какву информацију мора у року од 24 сата то да докаже. Мене је заиста чудило и онда, а чудило ме и сада, како се неко усуђује да тако ради. Ми посланици не можемо за говорницима да говоримо лажи, да обмањујемо јавност ни себе, а у Закону је стриктно стајало да тај неко за 24 сата мора то да докаже. Чудим се и тим новинарима и свима вама који то подржавате, да неко може да објави гнусне лажи о томе да је др Војислав Шешељ рекао како ће Црногорци да носе жуле траке, како је неко заклао нечију жену, или сличне гнусне лажи, а да за то не одговара.

Даме и господо народни посланици, мислим да сте јучерашњим гласањем да се овакав закон укине направили вели-

ку грешку, јер је он баш на најбољи начин штитио права, част и достојанство и нас присутних и свих грађана Србије.

Предлози одлука о престанку функција и разрешењу носилаца правосудних функција

Распустити Одбор за правосудје и управу

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, заиста нема смисла, ако састављамо две тачке дневног реда да остаје пет минута за две тачке дневног реда. Прво, нема смисла да за једну тачку буде пет минута, а сада још и две, па вас молим, господине председниче, да, ако смо већ објединили расправу, да то буде до десет минута, зато што су потпуно неvezане две тачке дневног реда и потпуно су другачија образложења, објашњења. Желимо да упозоримо на повреду закона и Устава, потпуно различито у ове две тачке.

Мислим да ћете морати много да нас опомињете. Можда ће доћи и до конфликта између вас који водите седницу и имате обавезу да то траје пет минута, и нас који за пет минута не можемо све ово да кажемо, а каква је то дискусија коју ви прекинете негде на пола?

Предлажем десет минута за обједињену расправу.

Председавајући: За реч се јавио господин Николић.

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, данас би било најчасније да распустимо Одбор за правосудје и управу и изаберемо нови који ће поступати у складу са Пословником и законима и бити право помоћно тело Народне скупштине, ако ни због чега другог, оно због данашњег дневног реда у коме је Одбор послужио као покриће министру правде.

Ја не познајем председнике судова које предлагате за разрешење. Никада нисам имао и немам никакав судски спор о коме би они могли да одлучују, Богу хвала немају ни чланови моје фамилије, породице, компшије, пријатељи. Нисам вршио утицај на било кога како ће да ради свој посао. Чуо сам само име Владимира Илића, 1996. или 1997. године, када је Српска радикална странка поднела против њега кривичну пријаву као председника Изборне комисије.

Против њега и тадашњег секретара општине Земун, која је била секретар Изборне комисије. Радило се о проневери новца који је припао Изборној комисији за спровођење избора, а име тужилаца Биљане Радовановић, Андрије Милутиновића и истражног судије Војкана Симића у афери са Мерцедес бенцом АГ – Штутгарт и ДД Београд, у којој је држава оштетена за неколико милиона марака, о чему сам податке добио када и министар Батић и министар Михајловић, значи неутрално размислила о свему. Неутрално колико један посланик може да буде неутралан.

Шта не ваља и шта је незаконито у овој одлуци ако је Народна скупштина данас донесе? Да вас упознам са одредбама Закона о судовима које се односе на

ову тачку дневног реда. Закон је овде и можемо да га дамо на увид посланицима који су могла у заблуди да господин Хибер говори истину а није им дао довољно доказа о томе да говори истину. Члан 17. тачка 2а. – Врховни суд утврђује постојање разлога за престанак судијске функције и разрешење судија и о томе обавештава Народну скупштину. Члан 29. став 1. – одредбе овог закона о судијама односе се и на председника суда, уколико законом није другачије одређено.

Нема другачијих одредаба у закону о председнику суда, које би дерогирале одредбе, па би решимо говориле да председника суда може да разреши Скупштина, на предлог Одбора за правосуђе и управе Народне скупштине.

Члан 36. – Врховни суд непосредно или преко посредника одговарајућег суда, врши надзор у судовима у односу на поступање по предметима у прописаним роковима и поступање по представкама и притужбама, а не Одбор за правосуђе и управу Народне скупштине. Када се у вршењу надзора из става 1. овог члана утврди постојање чињеница и околности, који указују на неблаговремено и несавесно поступање судија одговарајућег суда, председник Врховног суда покреће поступак за утврђивање одговорности судија.

Члан 46. – судија и судија поротник разрешење се од судијске дужности против своје воље, под тачком 1, ако буде осуђен за кривично дело на безусловну казну затвора у трајању од најмање шест месеци или ако буде осуђиван за кривично дело које је неспојиво са вршењем судијске функције. Тачка 2. ако се на основу налаза и мишљења надлежне здравствене установе утврди да је због здравственог стања трајно изгубио радну способност, за обављање судијске функције. Тачка 3. ако се утврди да нестручно и несавесно обавља судијску функцију. Тачка 4. ако се утврди да обавља функцију супротно члану 5. овог закона.

Члан 47. гласи – одлука о разрешењу дужности судије због разлога из члана 46. став 3. може се донети само ако је претходно спроведен поступак за утврђивање разлога за разрешавање и ако је у том поступку судији, односно судији поротнику омогућено да се изјасни о том предлогу.

Члан 48. гласи – председник Врховног суда покреће поступак за разрешење судија. Надлежно тело Народне скупштине покреће поступак за разрешење председника Врховног суда.

Ово сам подвукао, господине Хибер, да чују сви посланици – иницијативу за покретање поступка за разрешење судије могу дати председник суда, седница свих судија за судије, односно суда, министар правде и надлежно тело Народне скупштине.

Председавајући: Време.

Батић изгубио скоро све парнице

Томислав Николић: Значи, ви сте нас овде обманули. Одбор за правосуђе и управу могао је само да покрене иницијативу за разрешење судија, да ту иници-

јативу достави Врховном суду Републике Србије, да он у општој седници заседа, потврди да неко не може да обавља функцију, односно функцију председника долетичног суда и да нас Врховни суд о томе обавести, да Врховни суд обавести Народну скупштину, да је донео одлуку, али никако без присуства судије о коме се ради. То су начела која суд примењује и када врши поступке са грађанима. Иницијативу за покретањем поступка за разрешење судија поротника, може дати и председник суда тид. У иницијативи се наводе разлози за покретање поступка...

Председавајући: Господине Николићу, време, да ли користите ваше право на време?

Томислав Николић: Иницијатива се доставља заједно са потребним подацима и доставља Врховном суду. Врховни суд спроводи поступак, у коме се утврђује да ли постоје разлози за разрешење и о томе обавештава Народну скупштину, у року од 60 дана од дана када му је достављена иницијатива за покретање поступка за разрешење. Сада када све ово знамо, питам Одбор за правосуђе да ли је дао иницијативу за покретање поступка, за разрешење председника одређених судова у Београду, да ли је ту иницијативу упутио Врховном суду Србије, да ли је Врховни суд Србије спровео поступак, утврдио постојање разлога за разрешење председника судова, да ли су председници судова присуствовали општој седници Врховног суда, на којој је то расправљано и да ли је о томе обавештење стигло у Народну скупштину, односно Одбор за правосуђе и управу?

То је поступак по закону и мора да буде спроведен. Има још нешто. Од свих чланова Владе, само је министар правде имао перманентно посла са судовима. Остали су се у судовима појављивали спорадично, а неки беже од судског позивара као ђаво од крста. Дакле, ово су одлуке министра правде, који се крије иза Одбора за правосуђе и управу.

Министар правде зна боље од нас који поступак је требало спровести, али на њему не инсистира. Сада би требало људе да деградирамо, а нисмо им пружили прилику да се изјасне. Тражите да судимо, а да не чујемо другу страну, да судимо без права на одбрану. То је као демократски. Сада стрепе све судије које су судиле у предметима у којима је неке од странака заступао министар правде, Владан Батић. Посебно, ако је Владан Батић изгубио парницу, а кажу да је изгубио скоро све.

Свако од њих појединачно има породницу, дену, родбину, комшије, пријатеље, углед у друштву. Хајде сада да бацимо сви по један камен. Али, прво у уста, да не изговори нешто што народ не сме да чује. Чему журба која не може да оправда кршење закона. Знамо да се спремају да судите, причали сте о десетинама милијарди долара опљачканих од државе, причате о уставу кога не морамо увек да се држимо. Данас видим да ће бити примењивани само они закони који су вама по вољи. Требаће вам судије које ће изручивати у Хаг.

Треба коначно да отмете и "Галенику" и "Зорка" фармацију од грађана Србије, али немојте одмах на почетку да

силујете правду. Јадница, још се није опоравила од претходних властодржаца. Није вам оправдана крилатица и они су то радили. Ако све буде као код њих, вратиће се и они брзо на политичку сцену, а народ је против њих, па макар се звали и ДОС.

Председавајући: Нисте били поменути господине Николићу, нисам чула, немате право на реплику. Поменути је посланичка група господина Ивковића, а за вас нисам чула.

Томислав Николић: Како је имао право господин Ивковић? Како то?

Председавајући: Ваша група се није јавила. (Из сале се чују добацивања: нема право)

Томислав Николић: Хоћу само да укажем на дволичност која се појављује код предлагача и код оног ко образлаже овај предлог. А ви нас упозоравате у идућој тачки дневног реда, упозоравате нас, даме и господо, да су неке наше одлуке из 2000. и из 1999. године биле незаконите и тичале су се разрешења судија. У образложењу кажете да тада када смо разрешавали судије нисмо имали одлуку опште седнице Врховног суда и да због тога поништавамо те одлуке две године касније.

Ја вас упозоравам да по овој тачки дневног реда немате одлуку опште седнице Врховног суда. Говорим исто оно нашта ви нас упозоравате у следећој тачки, само ћу вам ја код следеће тачке доказати да смо имали спроведену процедуру, а ви сада не можете да докажете да сте спровели процедуру. Какви сте то људи? Ако судије не могу да буду разрешени без опште седнице Врховног суда и ако ви на то указујете, критикујући досадашњу власт, како можете данас да разрешите судије и председнике судова.

(Владан Батић са места: Шта ти то значи, шта то причаш о праву?)

Министре, како вас није срамота, било би ме срамота јер ви, министре, знате да вас се ни штрумфови не плаше, а камоли ја.

Владан Батић: ... Нисам ја, господине Николићу, изгубио скоро ниједну парницу, нисам много поступака ни имао, нисам се отимао и нисам био неко ко је корумпирао судије, тужиоце, истражне судије, вештаке. Био сам један од адвоката који је имао највећи број успешно решених спорова. То је јавна тајна. Тако да сам неких 17 година провео у правосуђу. Доктор сам права. И, ето, случајно сам компетентан да обављам функцију министра правде.

Постоји, знате, господине Николићу, то правници знају, ви то не можете знати, тумачење правне норме које може бити семантичко, етимолошко, граматичко, логичко, дакле постоје разни начини тумачења правне норме и ово је у сфери уређења управних статуса у правосуђу и зато је то тако могуће. Не зато што никада до сада у српској пракси није случај разрешења председника судова изнoшен на седницу Врховног суда, на општу седницу Врховног суда.

Во и мач пред судом

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, препознао сам се и по имену и по функцији коју сам обављао у животу.

Председавајућа: Да ли је то реплика господине Николићу?

Томислав Николић: Није господин Батић први који ме је на то упозоравао са ове говорнице. Али ме је подсетио Батић на нешто што сам давно прочитао. Већ сам био заборавио, а сада ми се враћа у мозак.

У античкој Грчкој постојао је обичај буфонџија. Хоће да закољу вола а да нико не буде крив за то. На Зевсов олтар онда проспу храну, пусте вола, он приђе да једе, залети се неко из гомиле, мачем га прободу, баца мач и побегне, појуре га и тобож не могу да га ухвате. Тада пред суд изведу мач и вола. Вола што је узимао храну са Зевсовог олтара а мач што је убио вола. Осуде мач, баца га изван граница и завршили су посао, а онај који после једе вола нигде се није појавио.

Господине Батићу, ви организујете смену председника судова. Ја бих са њом могао да будем и сагласан. Изведите је на законом предвиђен начин. Као што сам гласао, о томе ћемо говорити у последњој тачки дневног реда, 1999. и 2000. за разрешење неких судија али је било комплетно образложење и показују вам та образложења. У њима је писало да на основу прописа Врховног суда Србије Одбор за представке и жалбе предлаже Скупштини такву и такву одлуку, тако бих и данас могао да прихватим.

Молим вас, народне посланике неко може да слаже али ми читамо оно што пише у материјалу. У материјалима које сте ви данас доставили не пише да је Врховни суд овоме решавао. У материјалу који су достављени, мислим да је господин Николић био председник Одбора за правосуђе... Не ви сте Законодавно... (Гласови – Лековић) Лековић Небојша, немојте онда, не, није он био, били сте у свађи онда. Он је предосетио ко ће да победи.

У материјалима пише да Одбор за правосуђе и управу предлаже Народној скупштини на основу дописа Врховног суда Србије. То је за мене било нешто о чему посланици могу да одлучују. Данас материјал није погодан да посланици одлучују. Можемо да вам верујемо или да вам не верујемо, али ако се закон односи на председнике судова и важи као за судије, морате да признате, ако смо овде поставили председнике судова, ако смо ми поставили председнике судова, да бисмо их разрешили, дозволите нам да спроведемо исту процедуру, као и када смо их поставили.

Повреда Пословника

Стево Драгић: Повреда Пословника се односи такође на члан 117. став 2, који гласи: "За народног посланика, који користи идентификациону картицу другог народног посланика, односно на други начин злоупотребљава електронски систем за гласање, председник Народне скупштине предлаже меру удаљења са седнице, а гласањем којим је извршена злоупотреба биће поништено".

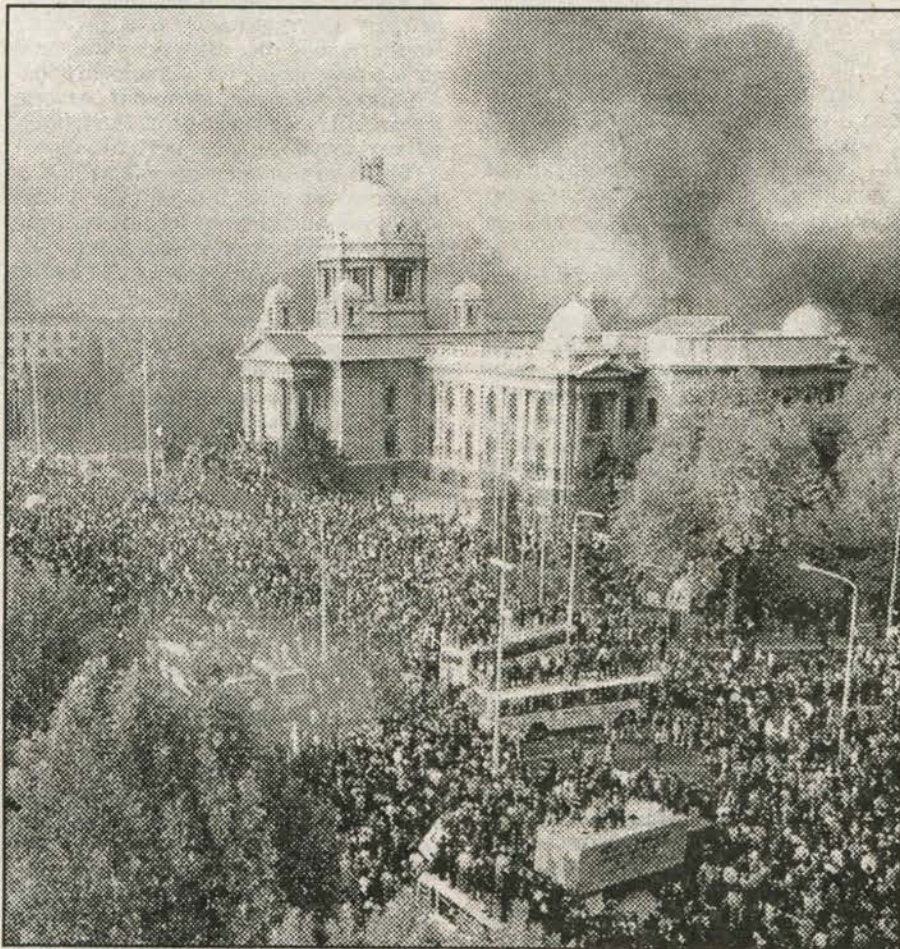
Ми смо јуче установили, приликом утврђивања кворума, неколико пута, да сте ви користили картице посланика који су одсутни, да бисте обезбедили 126 посланика у сали. Дакле, сад ја вама нешто да кажем, пошто од вас 176, овде има преко стотину који су први пут ушли у Народну скупштину. Ви сте власт, а ми смо опозиција. Ваша је дужност да обезбедите кворум за нормално функционисање Скупштине. Ако ви не можете да обезбедите кворум самостално, опозиција може, из разлога опструкције или из неких других политичких разлога, да напусти седницу, да вам обори кворум и да не прођу закони које је предложила Влада коју ви подржавате.

Опозиција има право да се служи свим средствима да докаже неспособност власти. Ми управо тиме што изва-

зовати чуваре да гледају колико има идентификационих картица које су оставили ваши посланици кад су изашли из сале, и које још увек важе приликом утврђивања кворума. Немојте нас оптуживати за опструкцију. Ми смо опозиција и имамо то право. Али, ви сте власт и не смете да злоупотребљавате Пословник, посебно због тога што је предвиђена и санкција.

Злоупотреба ДОС-ових идентификационих картица

Наташа Јовановић: Даме и господо посланици, господине председниче, поврћен је члан 118, који каже: "Народни посланици су дужни да идентификационе картице носе са собом при изласку из сале Народне скупштине", што ов-

Закон о јавном информисању престао да важи 5. октобра : "демократске" промене

димо картице из идентификационих јединица, доказујемо да сте неспособни да одржите дисциплину у вашој посланичкој групи. У једном тренутку преко 100 ваших посланика није било присутно у сали. Јуче, да су посланици СПС-а имали мало више проинљивости, да су напустили салу или одбили да гласају, уместо што су гласали против, не би вам прошао један закон. Не би прошао, јер нисте имали 126 посланика у сали. Не бисте имали кворум за одлучивање. То је њихова грешка као опозиционе странке.

Према томе, ако хоћете да илемо и да терамо мак на конач, онда ћемо органи-

де није случај. "Ако народни посланик напусти салу Народне скупштине и остави у посланичкој јединици, односно поред ње своју идентификациону картицу, служба Народне скупштине одмах ће ту картицу доставити секретару Народне скупштине. Картица ће бити враћена народном посланику по уласку у салу".

Молим вас да се не бавимо манипулацијама. Све време седим у сали, како јуче тако и данас, посланици Српске радикалне странке ревносно убацију своје идентификационе картице, а онда када излазе из сале стављају је у џеп, у ташну, враћају се поново. Нема вам секре-

тара, нема службе да прође и види колико ДОС-ових картица се злоупотребљава. Молим вас, ставите да је Пословник прекршен, а службу уредите да ради свој посао.

Непоштовање Закона о судовима

Петар Јојић: Даме и господа народни посланици, Скупштина Србије нема ту надлежност да може да стави ван снаге овакве одлуке које се предлажу, јер се ради о појединачном правном акту, а не о општем правном акту. По Уставу Републике Србије, Скупштина Србије нема та овлашћења, дакле не ради се о општем акту, него се ради о појединачном правном акту.

Оно што ме посебно забрињава то је да предлагач није навео уставни основ. У свим тачкама јучерашњег дневног реда, код предлога закона и других аката, постоји уставни основ. Међутим, када је у питању разрешење судија и тужилаца и укидање ових одлука, нема ни речи о уставном основу. Морам признати, најжалост, да се овде не поштује ни Устав, нити се поштује Закон о судовима. Закон о судовима предвиђа у којим случајевима и на који начин се разрешава судија или старешина правосудног органа.

Није ми јасно зашто нема доказа о томе да предлагач понуди Скупштини и народним посланицима доказе о томе како је утврдио како је стање у општинском суду, Првом, Другом, Трећем и Четвртном, а да Пети суд не укључује. Да ли због тога што је господин Прелевић из тог суда? Имам право да сумњам да је то једини и одлучујући разлог. Тражим, као народни посланик, да ми се пруже докази о томе у чему се састоји немарност, алкавост, незаконито понашање или рђаво поступање, како се у предлогу каже, о деловању и функционисању Првог општинског суда на чијем челу је господин Радомир Милетић.

Није ми јасно на основу чега сте утврдили, господа из Одбора за правосуђе, како сте дошли до тог становишта и закључка да је Стојан Микић лоше водио Други општински суд. Није ми јасно како сте могли да утврдите и да измислите обичну причу за Томислава Зековића, који је прошле године постављен на дужност председника Трећег општинског суда.

Како можете да гледате народу у очи, господа из Одбора за правосуђе, како можете гледати сутра у очи правницима, професорима права, судијама, није ми јасно. Ако би се приступило разрешењу одређеног судије или председника суда, морају се Скупштини и народним посланицима, као легалном и законитом органу, пружити следећи докази.

Прво, колико тај суд има судија. Друго, који од судија ради. Треће, колико има завезених кривичних предмета, парничних и ванпарничних. Колико има решених кривичних предмета, парничних и ванпарничних, а колико има нерешених кривичних, парничних и ванпарничних, колико нерешених у жалбеном поступку пред другостепеним судом. Немате ниједну чињеницу, немате, гос-

подо из Одбора за правосуђе, апсолутно ниједан доказ.

Ова одлука је за мене срамна. Нажалост, морам рећи, јер сам правник дуго година, радио сам у Републичком министарству и господин Батић прича приче, паликућа који прича приче на телевизији. Нема телевизије где нећете видети Батића у последње време да прети судијама и тужиоцима да ће све да их почисти. Да отворите пивску флашу видећете господина Батића како на телевизији увече прети судијама како ће бити сви разрешени.

Нека се разреше они који нису радили у складу са Уставом и законом. Ја сам имао примедбе на рад појединих судова, али то мора да се утврди и да се каже да тај и тај судија има лоше резултате рада, много је предмета који се дуго воде, много је нерешених парница, парнице трају десет, петнаест или двадесет година и због тога сам закључио да се ради о разрешењу ове четворнице председника судова из политичких разлога, јер ми није јасно како то да Пети општински суд боље ради него ова три.

Из излагања претходника из ДОС-а закључио сам да је у питању обрачун. На крају, забрињава ме чињеница да вам 28 судија, даме и господа народни посланици, бежи из суда из страха, 10 јавних тужилаца, то се није догодило. Да сам био у праву да је ово хајка на наше судство, говори и чињеница да је бивши разрешени судија, Мирослав Тодоровић, баш из ДОС-а пре неки дан дао изјаву за лист "Глас Јавности" и "Блиц", и рекао – опет праве спискове подобних и неподобних.

Каже – Тодоровић не крије да нимало није задовољан првим потезима нове власти за коју је, како каже, много учирио, неколико пута ризиковао и свој живот. Окренуо вам је леђа јер је видео да се ради наопако и горе него што је било. Такво вам је стање у правосуђу, даме и господа, прети опасност да ће правосуђе да падне. Правна држава и правосуђе су прва ваша жртва.

ДОС стално лаже

Гордана Поп-Лазич: Даме и господа народни посланици, уважени представници Владе у изабелишту, дозволите да вам се обратим по овој тачки дневног реда. Као што сте приметили, ја без вашег програма не излазим за ову говорницу. Само хоћу да докажем да ви стално лажете и да своја обећања не извршавате. У предизборној кампањи кажете – кандидати за судије и председнике судова утврђиваће исоки судски савет који ће 2/3 чинити судије највишег суда и истакнути професори права, а 1/3 представници Скупштине.

Без сагласности високог судског савета ниједан судија неће моћи да буде разрешен дужности. Зашто не сачекате да урадите тако, како сте наумили? Зашто радите по истом старом принципу који вам не одговара. Али, везано за ову тачку дневног реда, морам одмах да вам кажем да немам ништа против мене било ког судије, било ког председника суда, ако се докаже да има законских разлога за то. Али, Закон о судовима у члану 17. предвиђа да је Врховни суд

надлежан да утврђује разлоге за престанак судијске функције и разрешење судија и о томе обавештава Народну скупштину, и одлуку мора да донесе на општој седници. У образложењу овог предлога стоји да је Одбор за правосуђе, чији је председник проф. др Драгор Хибер, оценио да су за рђаво стање у правном систему и правосуђу објективно одговорни председници судова, па је у складу са својом надлежношћу из члана 40. Закона о судовима, покренуо иницијативу за њихово разрешење. Те иницијативе је упутио на погрешну адресу, нама овде у Скупштини, а не Врховном суду.

Господине Хибер, молим вас, од вас се очекује да познајете закон, а што га не познајете, овај конкретан закон о судовима, бар да се њиме користите. Председник Врховног суда покреће даље поступак за разрешење, а иницијативу за покретање поступка за разрешење судија, могу дати председник суда, непосредно вишег суда, министар правде и надлежно тело у Народној скупштини, дакле Одбор за правосуђе. То све, да би разјаснили коме сте требали ту иницијативу да поднесете. Иницијатива се, између осталог, доставља заједно са потребним подацима и доказима Врховном суду, који спроводи поступак, у коме се утврђује да ли постоје разлози за разрешење и о томе обавештава Народну скупштину у року од 60 дана од дана када му је достављена иницијатива. Хоћу да кажем да је ова Скупштина почела да ради по систему кризних штабова или у складу са оним старим, слажем се, ево одсутни министар управо улази, калија те тужи калија ти суди.

Залажете се вербално, али само вербално, за законитост, а радите све на свој начин, који, наравно, не подразумева поштовање закона. Помините нам в.д. председника Врховног суда. Ко је тај човек? Ко га је именовао? Ви сте, господине Батићу, за овом говорницом то изговорили, а Чеда или Геда, ево рече, не зна ко је тај човек. Тужиоца, опростите. Судови су нам неажурни. То је свим грађанима јасно. Сви који су имали било какав поступак пред судом, не могу да се похвале да су га брзо завршили. Неefикасни су и то грађани знају.

Судећи по нашем понашању, имаћемо и даље, као што смо имали, а то је несумњиво, судије које су недостојне те функције, јасно је да нам је потребан овај закон о судовима, који ће нам омогућити да брзо и ефикасно дођемо до жељене правде пред судовима, али прво ми овде у Скупштини морамо поштовати закон и законску процедуру.

Ми, посланици Српске радикалне странке, нисмо против разрешења ових судија, али смо увек за поштовање закона и након утврђивања појединачне одговорности, јер само то води успостављању правне државе.

Ништа од реформе правосуђа

Драган Чолић: Даме и господа народни посланици, пред вама је предлог одлуке о стављању ван снаге одлука о разрешењима судија. Као посланик Српске радикалне странке, сматрам да је тема веома озбиљна и не треба бити вео-

ма паметан да би се закључило стање у правосућу.

Председавајући: Господине посланиче, промашили сте тачку дневног реда.

Драган Чолић: Да би се закључило да је стање у правосућу катастрофално и да су преко потребне реформе правосудног система. Мени је веома спорно једно, а то је да је ова Народна скупштина већ једну одлуку те врсте донела, а сада ова Скупштина у овом сазиву жели да поништи одлуку коју је иста институција већ раније донела. Наравоученије из свега овога, што посла за Уставни суд.

Председавајући: Господине посланиче, ми смо на шестој тачки, а не на седмој.

Драган Чолић: Ја говорим о правосућу, претпостављам да се о томе ради.

Председавајући: О ситуацији у правосућу? Не, ради се о конкретном акту.

Драган Чолић: Будите мало стрпљиви па ћете да чујете. Посланици ДОС-а, исто као и њихова политичка опција, навикли су да заузимају све на јуриш задовољени својим још свежим револуционарним заносом. Много ме подсећају на младе скојевце. Ја сам у овом претходном излагању са ове говорнице рекао да ме личност Зорана Ђинђића не уверава да ће Влада, са њима на челу, бити успешна. Навео сам и разлоге који поткрепују моје мишљење о њему.

Сада слично мислим о министру правде, господину Владану Батићу, а надам се да је то на дневном реду, само треба мало стрпљења. Иза овог предлога се крије његов лик и дело. Претпостављам, као народни посланик имам право да сумњам. Владавина правде, морала, чести и поштења требало би да царује по нашим судовима, а личност министра правде требало би да оличава све ове набројане особине, а да у томе нема ничег лошег, је ли тако?

Ако министар правде улети у "Галенику" са оружаном бандом, са дугим цевима, онда је мој закључак такав да од реформи правосућа неће бити ништа, као народни посланик имам право да сумњам. Као и по вашим елементарним, демокртским принципима и нормама. Судство, по мишљењу и програму нас српских радикала, мора да буде деполитизовано, без икаквог уплива политике, без емоција и да буде засновано на Уставу и законима ове земље. Сада ми се чини да је у току чистка по судовима, а претпостављам, председниче, да је и то тема.

Председавајући: Не бих баш рекао.

Драган Чолић: Као што су комунисти радили некоме, не може нико бити судија уколико није морално подобан, па ако је још уз то неспособан и слепо послушан, ето идеала. Нико те судије, осим Владана Батића, не познаје. Можемо као народни посланици посумњати, а на то имамо право, да ту има личних интереса у намиривању заосталих дугова у виду изгубљених судских процеса.

Ви, господине министре правде, ретко да имате висок проценат добијених парница, а да сте веома мало случајева на суду имали, па мали број тих случајева у многоме повећава проценат, јер је ваш проценат, како ви кажете, велики. Ја немам ништа против. Квалитет једног

судије је мерљив у контексту његове успешности у доношењу пресуда, у броју поништених пресуда од виших суда, а исто тако да нема нерешених спорова, чак неких и више од 18 година. Не би требало да се политика увлачи у правосудни систем.

Председавајући: Време.

Драган Чолић: Била су нека времена када смо се уверили да то никако није добро и није на корист.

Како која политичка опција победи, поставља своје морално подобне судије на уштрб квалитета многих часних и поштених људи који часно обављају своју дужност, а нису чланови ниједне политичке странке. На крају, желим да се обратим колеги народном посланику из ДОС-а, који је пре пар говорника по својим критеријумима одлучивао ко је паметан а ко није: "Лако је научити животиње, лако је научити простаци, али је тешко, изузетно тешко научити онога ко је и сам ненаучен постао учитељ другима".

Родољуб Шабић: Господине председниче, даме и господо народни посланици, ево већ прилично дуго господи и даме из Српске радикалне странке и СПС-а покушавају да нас убеду да је ово усвајање једне незаконите одлуке. Наравно, то јесте њихово право уколико се користе документацијом која није прихватљива и аргументима, а то се састоји у томе да се ван контекста цитирају и тумаче поједине одредбе закона. Не верујем да су успели да убеду овде било кога, не верујем да су успели да убеду јавност. Успели су да нас убеду у то да је реч о једном кривичном конфузној тексту... (Томислав Николић, са места: Шта је тема, радикали?)

Не, господине Николићу, ја говорим о теми, о чему сте ви говорили? Успели сте да нас убедите у то да је реч о једном конфузној тексту, што наравно није изненађујуће. Ми хоћемо да вас уверимо да већина у овој Скупштини неће то да ради, чак ни када су лоши, већ ће поштовати. Према томе, говорим о томе да ова одлука није ни случајно незаконита. Господине Николићу, када ме већ прозивате, проблем је у томе што ви тврдите да је разрешење председника суда, да би било законито, могуће једино под условом да се изјасни општа седница Врховног суда.

Хајка на председнике суда

Томислав Николић: (реплика) Ево, даме и господо народни посланици, да применим једно аналогно тумачење. Ако нас претходник убеђује да у Правилнику о раду опште седнице Врховног суда не постоји тачка – предлог за разрешење председника суда, не постоји ни у Одбору за правосуће и управу опис тог посла. Прочитајте то детаљно. Нигде не пише да даје предлог за разрешење председника суда.

Ако му не пише у опису послова, он тиме не може да се бави. Ако то не може Врховни суд, онда то не може ни Одбор за правосуће и управу Народне скупштине Републике Србије. У томе је ствар. Морате да ствар сагледавате потпуно једнако, без обзира ко је у питању.

Да се сложим са вама да то није посао Врховног суда, сложите се са мном да то није посао Одбора за правосуће и управу, а ко ће онда? А, где ће председник суда да се оправда? Где ће он да има право да проговори реч у своју одбрану, да одговори на оптужбе.

Одбор за правосуће и управу је изговорио оптужбе на рачун председника неких суда. Каже – алкави, неажурни, хаос у судовима, и ми сада треба да верујемо на реч. Нема колико они имају парница, колико је месечних парница заостало у том суду, јесу ли међуљудски односи поремећени и да ли је дошло до криминала, да ли судије примају мито, да ли сарађују са адвокатима, тих доказа у поднеску Одбора за правосуће и управу нема.

Председник Одбора каже да је стање у четири општинска суда у земљи лоше и због тога морају да се мењају председници суда. Знам, вероватно да имате података, има овде господе адвоката који одлучују о судбини земље, вероватно да имате података да су председници тих суда били политички ангажовани више него што треба, или нису политички ангажовани онако како ви мислите да треба, али све треба да има неку своју законску форму.

Председник суда у једном граду је један међу тројицом или четворицом највиђенијих људи. Председник Општинског суда у Београду је један међу тројицом, четворицом највиђенијих људи. Да бисте га дискриминисали, дезавуисали, да би му променили статус у суду дајте нам неки доказ да он више не заслужује да буде међу прва четири грађанина.

Са овако мало доказа човек заиста не може да се усуди да гласа, тим пре што неколико месеци пре избора слушам упозорења челика и ових других опашнијих из ДОС-а, који су упозоравали судије – немојте више да судите, немојте да доносите пресуде. Када дођемо на власт одговараћете за пресуде које доносите.

Јесу ли можда ови председници суда поступили мимо упозорења челика ДОС-а?

Небојша Леквић: Господине председниче, даме и господо народни посланици, прво морам да прочитам једну ствар из Пословника и кажем да господин Николић није био у праву што се тиче надлежности Одбора за правосуће и управу.

... Ово о чему је господин Јојић говорио, да нема примедби рецимо на рад председника Првог општинског суда, ево, господин Ничић, посланик ДОС-а, је код Првог суда 1995. године, пре шест година значи, покренуо парницу за надокнаду штете против државе Србије и сво шест година до дана данашњег то уопште није покренуто.

Све закували СПС, ЈУЛ и Нова демократија

Томислав Николић: Дама и господо, осећам се прозиваним само због мог имена које је поменуто, али господине Леквићу, о том времену о коме причате, време које ви поминете, у коме сте били председник Одбора за правосуће и управу, и у коме су стизале пријаве ауто-

механичара, време је у коме сте били на власти са ЈУЛ-ом 1994, 1995, 1996. и 1997. године. То је време када је ЈУЛ ушао у Владу Републике Србије и заједно са Новом демократијом и СПС-ом вршио власт. Када оптужујете понашање у то време, немојте мене да прозивате, јер је то понашање допринело да ја будем у затвору, господине Лековићу, јер је Жарко Јокановић био председник Административног одбора, који је ноћу у два сата решавао о томе да ја у Ђиљану лежим у затвору.

Не сетисте се да те судије за прекршаје питате – ко је вама дао право да хапсите и осуђујете, и да ту полицију питате – ко је дао вама право да хапсите, а судије – ко вам је дао право да осуђујете народне посланике? Што сада ламентирате над временом у коме сте одлучивали о свему у овој Србији? Причате о квотама за судије, о којима сте ви решавали. То су били СПС, ЈУЛ и Нова демократија. Откуда ту радикали?

Ви никада нисте били председник Одбора за правосудје и управу, када су радикали били у Влади. Нисте били ни посланик кад су радикали били у Влади. О чему ви причате, господине Лековићу? О сарадњи са ЈУЛ-ом? Па то је ваша сарадња са ЈУЛ-ом, на избору судија, постављању тужилаца и хапшењу телефонским путем, и како год хоћете.

Судови затрпани маратонским парницама

Петар Јојић: (реплика) Даме и господине народни посланици, све бих разумео да нисам био у прилици да непосредно сазнам за сарадњу господина Лековића са бившим руководиоцима из правосудних органа и неким из Министарства правде, у којима је он био врло добро информисан. Био је избор судија и јавних тужилаца 1998. године. Мислим да то господину Лековићу није непозната ствар, и он је данас то потврдио, али знам да је његов однос био веома агилан у том пробирању и селекцији.

Морам рећи да сам био изненађен са каквом је брзином то било са Шуваковићем и осталима – ко ће доћи на листу за избор судија и тужилаца. Био сам противник таквих спискова у Министарству, али су ме из ЈУЛ-а, а најчешће и ови овде што седе, из СПС-а, игнорисали, па кажу – то је наша ствар. Међутим, ја бих се вратио на констатацију господина Лековића, који каже да је Одбор за правосудје утврдио да постоје разлози за разрешење председника судова.

Е, господине Лековићу, дајте те доказе, да вам верујемо да нисте измислили и да није лаж. Молим вас, ви морате изаћи за говорницу у овој Скупштини и треба народним посланицима пружити доказе да је нека радна група, било Одбора за правосудје, било да је у питању неки други неформални орган, да кажете, молим вас, за сваког појединачног председника суда – због чега он треба да буде разрешен.

А друго, да вам кажем – овај закон се подједнако примењује. Господине министре, обратите пажњу, а вама је то добро познато да велику улогу у избору има колектив и Министарство правде. Они утврђују предлоге, а одлучујућа улога

за избор вршилаца правосудних функција припада Парламенту, ако се слажете.

Друго, код разрешења судова, односно судија, председника судова и јавних тужилаца, ту министарство нема велике ингеренције. Те ингеренције припадају Врховном суду и, конечно, парламенту. Овај закон се подједнако примењује и на председнике судова, кад је у питању разрешење. Значи, мора се прибавити иницијатива и да Врховни суд, а не општа седница, како ви заговарате, јер ви мешате те две ствари. У којим случајевима Врховни суд на општој седници одлучује – ако је злоупотреба у вршењу функције. Међутим, кад је у питању разрешење због лошег и рђавог стања, за које ви кажете, а ја вам то не верујем, јер морате пружити доказе, били сте дужни да посланицима кажете – решеног предмета, рђаво стање, парнице се воде 30 година. Рећи ћу само још једну реченицу.

Кажите ми колико има парница у Петом општинском суду, преко 10 година, а колико има у Првом, Трећем, Четвртном и Другом. Друго, није ми јасно да се разрешавају само четворица председника општинских судова. Шта ћемо са 138? Закључујем да њих не дирате. Само сте одабрали и одстрелили оне који су вам били ближи и највише сметали.

Небојша Лековић: Што се тиче ових примедби око господина Јојића, ми сви добро знамо да је господин Јојић оставио велики печат док је био заменик министра за правду републике Србије. Он је познат по томе што је упадао у канцеларије код судија, пребирао им фиоке и гледао шта раде, шта имају по фиокама, да ли крију нешто, пописивао им бројеве аутомобила, где се паркирају. Друга ствар, сви добро знате да је господин Јојић, пре овога што је постао правник, дуго година радио у поштији. Из неких чудних разлога је одатле отпуштен. Да не говорим још много тога што знам, не би било лепо. Али, ако ме прозовете, рећи ћу.

Грађани незадовољни ажурношћу правосудја

Петар Јојић: (реплика) Даме и господине народни посланици, ја сам очекивао да ће господин Лековић рећи да сам се залагао за ажурност и ефикасност рада судова у Србији. Тачно је да сам ја одлазио у судове и тражио да утврдим стање, да сам издао чак и налог да се Министарству правде достави број решених и нерешених предмета, јер је велики број грађана био незадовољан ажурношћу и неефикасношћу правосудја. Према томе, било би добро да је данас Одбор за правосудје изашао пред Републичку скупштину и рекао – имамо такво стање у следним судовима, у свим судовима једну слику и прилику, и онда извршити селекцију и казати – због лошег стања, јер није решено толико предмета, воде се парнице 10, 15, 20, а министар Батић зна, чак и 30 година се неке парнице воде. Због тога сам ја улазио у судове.

Сложићете се да је моје залагање било за то да подигнемо ефикасност правосудја на виши ниво. Немам ништа против да се разреши оне који нису ефикасни,

који нису стручни, који нису ажурни. Немају они шта да траже у правосудју ни по каквој основи. Ја очекујем од новог министра да се у том правцу и Одбор за правосудје позабави да они који нису заслужили да буду у правосудју и да се баве правосудјем, да не уђу у правосудје и да се не деси да онај ко је завршио Правни факултет и положио стручни испит, да одмах постане судија који изриче 15, 20 година затвора. У Инглеској се судија постаје у 50-ој години, а апелационог суда у 60-ој. Све до тада тај судија пролази степеницу по степеницу, школује се и усавршава.

Према томе, господине Лековићу, ја нисам улазио тамо зато што нисам имао другог разлога, ничим се нисам руководио и нигде нисам желео да интервенишем. У неким стварима знам да сте и ви били против неких ствари. Али, сада се плашим неких ствари, плашим се реваншизма. То је оно што може да забрине. Ја се надам да ће министар и ново руководство у Врховном суду посветити више пажње да се смире тензије, да људи не морају да размишљају данас и да буду забринути за своју egzистенцију.

Они који су заслужили, нека иду ван суда, нек се баве неким другим судом, а дајмо ову већину, а по мојој оцени, већина људи у правосудју је честита и поштена и не треба о томе тако. Ја нисам задовољан, свој због чега. Нисам задовољан само због тога што сте одстрелили четири и изабрали четири суда. Ја знам какво је стање и у многим другим судовима. Према томе, да сте сагледали целину и са целином изашли овде, али и партиципално бодете очи, па се сада може закључити – сво, ово је учињено из политичких разлога.

А што сам напустио полицију, то нема везе, ја сам отишао по свом захтеву. Према томе, не морате ви да се бавите тиме, то није ваше.

Војводина стопама "дежеле"

Томислав Николић: Даме и господине, имам право још једном да се јавим за реч, а врло кратко ћу да говорим. Подстакнут сам овом баладицом. Посланичка група Српске радикалне странке као себи за циљ поставља да спречи госпођу Чомић, господина Чанка и остале њихове истомишљенике да отпне Војводину од Србије, а да бисмо то урадили користимо свакакав речник и свакакве поступке.

Гордана Чомић: Јављам се да утروшим још заједничка наша три минута за реплику због тога што је име поменуто у циљу производње страха народу у Србији, дакле да учествујем у нечему што се зове отцепљење Војводине. Мојим именом и презименом, оним што јесам, својом породицом која живи у Војводини, својим прекодринским пореклом и програмом своје странке и јасним правилима коалиционог споразума унутар ДОС-а тврдим да никада и ни у ком случају и никада отцепљењу Војводине од нечега што је заједничка територија државе Србије неће бити, а неће бити ни производње страха по том питању.

Томислав Николић: Својим именом и странком којој припадам тврдим да лажете госпођо Чомић...

Председавајући: Господине Николићу, пазите на речник.

Томислав Николић: Ја бих могао да кажем да не говорите истину, али у српском речнику то су идиомни и зашто ја да бирам реч коју ћу да употребим када је и ово лепа српска реч. Сви је знају, сви је користе, никога не вређа, као што би вас увредило да кажем да не говорите истину. Оно што чини Скупштина Војводине, којом руководе господин Чанак и госпођа Чомић, убеђује ме да је госпођа Чомић изрекла за овом говорницом лаж. Ви аплаудирате, али ово што се ради у Војводини личи на почетак који је био још у Словенији. Ово што се чини у Војводини, ова Скупштина сутра којој ће присуствовати још два председника влада, председник Владе Србије и председник Владе Црне Горе, посете Хрватској, изјаве господина Чанка од којих се ви нисте ограђивали, госпођо Чомић, убеђују ме да кувате по Војводини и то је евидентно.

Ја сам посматрао једну емисију на ЈУ Инфо телевизији у којој сте веома увиђено дали ми за право да данас изађем за говорницу и да ово кажем. Ја сада могу да глумим финог човека, да жмури пред том чињеницом, да се правим да ништа не видим, да кажем – јесте, ви сте дивни, ви сте мајка четворо деце, ви никада нећете утицати на отцепљење зато што сте прекодрински Србин, али мене то више ни у шта не може да убеди. Ја имам и Србе из Шумадије који не ваљају, прекодринске који не ваљају и Србе из Крајине који не ваљају, имам Хрвате у Србији који ваљају, ја више људе не гледам према пореклу него гледам јесу ли добри и какве су им намере и какво им је васпитање.

Долази време некажњених лаж

Слободан Јањић: Даме и господо народни посланици, господине Батићу, нема га, влада у егзилу, господине председавајући молим вас без псовки, или можда нисте чули. Постаје свима јасно зашто је ова тачка дневног реда одмах иза укидања Закона о јавном информисању. Наиме, Законом о информисању једино су адвокати, а господин Батић је био адвокат, у интересу својих клијената могли некажњено да лажу и обмањују у професионалном делу бављења адвокатуром.

Пошто вам се укидањем Закона о информисању та привилегија укида, мора се укинути закон да би задржали ту привилегију која вам као министру правде изгледа треба. Привилегија коју сте користили, да ли је нормално да се изношење лажних санкционисања, па макар били и министар правде? Рекли сте, ово се односи на господина Батића, даћемо му стенограм, нема везе што није ту. Рекли сте да сте до сада све спорове добили, па ми одговорите шта сте добили за пеглање папира у приватизацији "Мачкатице"?

Председавајући: Господине Јањићу, ја вас молим да се сконцентришете и да

се држите питања које је на дневном реду.

Слободан Јањић: Господине Лековићу, да ли смем њега, он је био ту, ви сте у негативном контексту поменули све механичаре, а када вас механичар прихрафи право параграфима, неће много вредети па ћете много да трокирате. Још једно питање за министра правде, господин Батића, знамо како се распада...

Председавајући: Господине Јањићу, на дневном реду нису посланичка питања, већ расправа о предложеном акту. Ја вас молим, по други пут вас опомињем да се држите теме дневног реда.

Слободан Јањић: Он треба да ми објасни нешто, а ја другачије не могу. Дакле, знамо како се распада ЕПС-ов систем, али нам објасните како се распао ППТ систем Сурдулица у ноћи када сам поменуо "Мачкатицу" и поменуо вас?

пак који угрожава слободу говора". Госпођа Чомић је мало пре одржала једно веома дирљиво и лепо предавање о култури понашања у овој Скупштини, а то сте могли госпођо Чомић да држите на вашем посланичком клубу.

Председавајући: Да ли ово има везе, хоћете да прочитате?

У члану 102. у ставу 1. пише: "Говорник може да говори само о питању које је на дневном реду". Од бројних упозоравања народног посланика господина Јањића да почне да говори о тачки која је на дневном реду, нисам стигао да упозорим посланике који су заиста супротно Пословнику тражили то исто. Да ли сте задовољни?

Божидар Вучуровић: Нисам задовољан.

Председавајући: Изволите.

Божидар Вучуровић: Ни госпођа Чо

Казна за дезинформисање: суђење Драгану Којадиновићу и "Студију Б"

Председавајући: Да ли сте завршили?

Слободан Јањић: Не, нисам, таман посла. Шта ради Влада и ко може нешто конкретно да уради у вези саопштења која смо управо чули? Чекам да вас председник умири.

Господине председавајући, да ли имате инструмент да умирите посланике?

Председавајући: Господине народни посланике, не знам на које инструменте мислите.

Слободан Јањић: Господине председавајући, читајте данашњу "Политику" и уверићете се да сам јуче са ове говорнице говорио истину, а да нису истишита ваша званична саопштења која сте ви читали, јер ипак се неки новинар отме вашој контроли и изнесе истину.

"Педагошка poema"

Божидар Вучуровић: Господине председниче, повредили сте члан 102. Пословника Народне скупштине, у коме се, између осталог, каже: "За време говора народних посланика или других учесника у претресу није дозвољено добацавање, односно ометање говорника на други начин, као и сваки други посту-

мић није говорила о дневном реду, него нам је држала морално предавање о опструкцији, а заборавила је како смо носили 70 килограма њихових амандмана у овој Скупштини, а они се покупили па отишли из сале, а ми данима расправљали о њиховим амандманима.

То није била опструкција. Али, коришћење скупштинске говорнице да се каже оно што се мисли је опструкција. Заиста такву дефиницију још никада нисам чуо.

Горан Цветановић: Даме и господо народни посланици, сви ћемо се сложити да је неопходно трансформисати правни систем, принципе стриктне независности судова и формирати јединствене правосудне институције.

Оно што је најбитније у судству је управо независно судство. Сложимо се сигурно да судство није било независно ни у прошлом времену. Др Војислав Шешел је једном приликом рекао да сва вода Дунава и Саве треба да прође кроз све судове Србије и тешко да може да опере све неправде које су биле по тим судовима.

То је једна ноторна чињеница, али је и ноторна чињеница да треба судство да буде независно, а питање је да ли ће бити у будућности.

Министар правде, Владан Батић, како сам могао да чујем од мојих претходника, кажу да је већину судских спорова на суђењима изгубио. Да ли то значи да треба да смени све судије који су учествовали у тим процесима? Претпостављамо да не.

Цитираћу само савезног посланика господина Ивана Новковића, из Лесковца, који је иначе члан Демократске странке и члан Главног одбора Демократске странке: "Састанци локалног ДОС-а су временски дуги и неефикасни, постоји необуздана навала појединаца за стицањем одређених личних користи, као што је политички аранжман господина Слободана Митровића-Белог, чије је досадашње залагање недовољно утицало на углед и политички курс ДОС-а. И поред смене са места шефа одборничке групе ДОС-а форсира кандидата за начелника СУП-а, политички посвећеног полицајца Миодрага Јовића".

Иначе, Миодраг Јовић је из редова ЈУЛ-а. Њему је лично приступницу потписао председник Демократске странке, господин премијер Зоран Ђинђић. Због тога није чудо што, у сваком случају, ЈУЛ полако нестаје са политичке сцене, јер представници ЈУЛ-а полако прелазе у редове ДОС-а.

Господин Слободан Митровић-Бели одговара да није он Жика Жмигавић, да му Новковић гради политичку каријеру. Ако сам био обманут неким чињеницама, онда сам био...

Председавајући: Господине посланиче, молим вас да прегрете на тему ове тачке дневног реда.

Горан Цветановић: У сваком случају, господине председниче, и те како ово има везе, јер прво говоримо о судству, а друго, као што знате, судство, министарства и министар унутрашњих послова и те како су у спрези. Напоменућу вам и документоваћу чињеницу да господин Новковић управо форсира судију Општинског суда, господина Зорана Стојановића, а реч је о човеку који је спор између Жике Жмигавића и Новковића пресудио у Новковићеву корист. Новковићеве оптужбе су неморалне, лицемерне, јер Новковић из личних интереса кандидује судију Стојановића.

То каже шеф одборничке групе ДОС-а у Лесковцу. То није наше мишљење, мишљење Српске радикалне странке, мада се ми не разликујемо у том мишљењу и у том погледу, само кажем шта ваши мисле о вама. Да ли у тој ситуацији може бити независно судство и да ли у таквим приликама можемо да очекујемо да следећи процеси и суђења буду онакви какви би требало да буду.

Чedomir Јовановић: (реплика) Даме и господо народни посланици, за овом говорницом се углавном изнесе неистине, лажи које много више говоре о онима који на такав начин користе ово место него о онима на које се наводно односе. Ипак, помињање ЈУЛ-а у контексту Демократске странке је за нас много више од личне увреде и ја користим ову прилику да одлучно демантујем посланика из Српске радикалне странке и

да га подсетим да је, иако под оставком, партијско руководство његове странке више од две године било коалициони партнер Југословенске левнице.

Горан Цветановић: Даме и господо народни посланици, да ли је лаж или истина, то пре свега могу да потврде млади посланици ДОС-а из Лесковца, а ви већ сада можете да видите колико вреди ваша реч – револуционари и реформисти, можете сами да видите отворено писмо из Јабланичког округа, од господина Ивана Новковића и Степановића. Само сам цитирао. А, ево шефу посланичке групе ДОС-а ове новине па нека сам провери (даје му новине).

Маријан Ристичевић: Ја сам на дневном реду. Због тога треба променити све судије, јер вама није место у парламенту. Великој већини је место у затворима. Да је господин Батић овде, ја бих му предложио да уведемо нову казнену меру, а то је друштвено користан рад, па да ове бивше затворимо у рудник, на пети ниво – друштвено користан рад, па кад се сете цифре и шифре, нека јаве да им отворимо врата.

"Миш и на брдо кад се попне, остане мали!"

Томислав Николић: Није тачно да је било када било ко од нас рекао да власт нема времена да се бави истраживањем било ког убиства. То не везујте сада за ово. Господине Ристичевићу, јесте, моје ноге сте прескакали и док сам био на власти, а прескакаћете и сада док сам у опозицији. Клупе су неудобне за високе људе и ја зато и седим до пролаза да би некад одморио ноге.

Ове претње које сте изговорили, говоре више о вама него о нама. Јер, ви сте били у опозицији, па вам се ништа није десило. Сад сте се дочепали мало власти, па ћете оне који су били на власти, иако се вама није ништа десило, да шаљете на 5 или 4 хоризонт. Има једна латинска пословица, за вас веома применљива: "Миш и на брдо кад се попне, остане мали".

Маријан Ристичевић: Ја сам толико физички спреман, не да прескочим вашу ногу, већ да прескочим вас. У прошлом сазиву вас је било 86, ако се не варама. Колико вас је сада? 23. Сукоб са мном се не исплати за вашу странку.

Друга ствар, ја сам говорио о ономе шта грађани очекују од ДОС-а. Молим вас за ред и тишину. Недисциплиноване посланике треба избацити напоље. Ја сам вас пажљиво слушао. Ја нисам узимао реч кад се говорило о амнестији. Амнестија је нужно зло. Ми смо морали испразнити затворе да би затворили праве криминалце. Али, ни оволики затвори не могу примити све те криминалце. Нама треба затвор величине Маракане.

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, наравно да ви не схватате озбиљно ове претње, али би требало да неко озбиљан изађе овде и да каже да Србија неће бити претворена у велике логоре. Позивам честите судије, много их је више у суду од оних за које бисмо могли да кажемо да не заслужују то звање, да не суде кад им буду наређивали овакви као што је Маријан Ристи-

чевић, и да добро одмеравају, они то умеју, познају законе боље од свих нас који овде данас седимо. Да добро размисле и да суде искључиво по закону, да не суде по политичкој вољи и да не праве од Србије концентрационе логоре. Тога у Србији одавно није било, још од Немача.

Господине Ристичевићу, ја заиста не знам има ли смисла са вама излазити на било какву реплику. Ја сам то избегавао и док сте били у опозицији, зато што нема општра сабла да се крвави. Мислим, ова наша говорничка. Мислим да овде има бољих, вреднијих и аутентичнијих представника политике коју ће да проводи ДОС. Ако један представник ДОС-а изађе за говорницу и каже да ће ДОС правити логоре и да је Маракана мала за оне које ћете да похапсите, а ви сви то оћугите, почињем да размишљам о томе да је то већ договорено на посланичкој групи ДОС-а, а да сте само једну будалетину послали да то каже.

ДОС исти као претходна власт

Стево Драгишић: Даме и господо, под овом тачком дневног реда не може се спорити суштина онога што се жели постићи. То је разрешење одређених носилаца правосудних функција у нашој држави. Нова власт жели да спроведе своју замисао коју је имала док је била опозиција, да разреши функција неке судије, неке јавне тужиоце, да, како они кажу, заведу ред у правосудју. Међутим, као и у неким другим областима које смо разматрали на овој седници у последња три дана, и овде се поставило питање, формалне природе, да ли се све одлуке доносе по процедури која је прописана? Највећи проблем је, у ствари, у одлуци о разрешењу дужности председника неких судова у држави.

У предлогу који је Одбор за правосудје и управу доставио Скупштини, каже се да се тај предлог доставља на основу члана 40. Закона о судовима. Члан 40. каже, то је члан од једног става: "Предлог за избор и предлог за разрешење председника суда, судија и судија поротника, подноси надлежно тело Народне скупштине". То је тачно.

Међутим, ово би било тачно до краја ако би се само на основу овог члана тумачила надлежност за спровођење овог поступка. У овој процедури не сме се заборавити ни члан 29, који у једном од својих ставова каже: "Одредбе овог закона о судијама, односе се и на председника суда, уколико законом није друкчије одређено".

Ја сада само постављам питање да ли постоји неки други закон који на другачији начин прописује поступак именованја и разрешења председника суда него што је то поступак за разрешење судије. Да ли постоји? Значи, исти закон и ја вам то читам, господине Батићу. Ви ме нисте слушали изгледа. Овде се каже – одредбе овог Закона о судијама односе се и на председника суда. Уколико се одреди одговорност председника суда за извршење послова у суду председник ће се разрешити те дужности. Ко је утврдио њихову одговорност? Одбор за правосудје? На основу чега? На основу којих података? Који је надлежан орган

доставио податке републичком... Општих познатих околности? То је већ нешто друго. Тај одговор сам очекивао.

Ако су опште познате околности онда долазимо на једно сасвим друго поље. Онда долазимо на поље субјективног оцењивања. Ако опште познате околности јесу разлог за разрешење председника суда, а опште познате околности су утврђене на основу нашег мишљења, као решимо адвоката или из обављања неке ваше друге дужности, професије или било кога, не говорим само о вама, можда неког другог ко је утврђивао те опште познате околности, онда се овде ради о чисто субјективном мишљењу.

Ја бих разумео да је рецимо Врховни суд утврдио на основу података који постоје у судовима, да ти судови раде неахурно, да годинама и десенијама не разрешавају парнице, да се то неко лоше стање на неки објективни начин доказало. Ја не кажем да ви можда нисте у праву.

Јасно је свима нама да постоје мањкавости у раду свих судова у Србији, не само у четири суда у Београду, и на основу тих општепознатих околности треба можда разрешити све председнике судова у Србији. Зашто само да се кола слома на четири председника суда? Зашто онда нисте сачекали? Када већ радите нешто, урадите га како ваља до краја, покријте се макар неким релевантним мишљењима, неким објективним доказима да се не доводи у питање ваш субјективни однос према људима и председницима суда.

Овако, стављате нас у ситуацију да сумњамо да постоје неки лични разлози за разрешење баш тих људи о којима је данас реч, јер не постоје објективни докази за ваше тврдње. На крају, пошто овде очигледно постоји карика која недостаје у ланцу одлучивања о разрешењу судија може се рећи да нова власт угрожава независност судијске функције на најочигледнији начин. Ови разлози, које сте ви наводили као аргумент против разрешења судија, о којима ћемо расправљати у следећој тачки дневног реда, сада се односе управо на ову одлуку коју ви покушавате да донесете. Оно због чега сте критиковали претходну власт сада радите на идентичан начин.

Правосуђе остаје зависно од власти

Љубомир Краговић: Поштовано председништво, даме и господо народни посланици, овде имамо предлог Одбора за правосуђе и управу о разрешењу појединих судија и председника суда, али оно што сам ја запазио јесте да имамо по једној истој ствари два различита образложења. У једном образложењу стоји да је Врховни суд обавестио Народну скупштину итд., и да је на основу одлуке или обавештења Врховног суда Одбор за правосуђе приступио и разрешио те судије.

У другом образложењу стоји једна сасвим паушална оцена, Одбор је оценио да су за рђаво стање у правном систему и правосуђу објективно одговорни председници судова, па у складу са својом надлежношћу из тог и тог закона, да их

ја не цитирам, предлаже се разрешење тих и тих председника судова.

На основу којих је то података Одбор донео такву оцену? Колико ја знам, ова Скупштина је формирана 22. јануара, нема још ни месец дана, Одбор је вероватно нешто касније формиран и када је прстигао да обиђе тај Први, Други, Трећи, Четврти суд, да се упозна са радом тих судова или има неке доушнике, па ти доушници тајним каналима достављају податке о томе да ли је тај судажуран или није, да ли је аљкав итд.

Мислим да је један од доушника баш наш министар правде, али је јако лош доушник. Он једино познаје те судије о којима се овде ради и вероватно су ту и неки лични интереси да се баш те судије разреши. Ја се слажем да је ситуација у правосуђу катастрофална, али ово што се сада ради доводи до тога да се ништа неће побољшати у правосуђу, да ће то правосуђе и даље остати зависно од онога ко је на власти, а ви сте се у својој предизборној кампањи залагали за независно правосуђе.

Исто бих хтео господина потписника овог предлога, Драгора Хиберера, пошто су они такви експерти да могу за јако кратко време да оцене рад четири или пет судова, да предложем да изврши реконструкцију Владе и да те људе, ту господу из Одбора за правосуђе, предложим уместо ових неспособних министара. Јер ће они ако су могли за ово кратко време такве податке да имају, вероватно моћи још брже да ураде конкретне законске предлоге да имамо о чему да расправљамо, а не да овде министри врше опструкцију парламента тако што излазе са предлозима једног закона, са једним, два, евентуално три члана, па на те чланове још десетак амандмана, својих нормално, да пониште те чланове.

Све ово указује да се не ради онако како би требало да се ради, да се поштује закон и Устав, него се ради по снази ауторитета, по вољи појединачне из партије ДОС-а. Када је господин Ђинђић излагао свој експозе, ја сам ставио знак једнакости, питао сам се да ли смем да ставим знак једнакости између њега и Кушнера, пошто су програми слични, а изгледа да је и налогодавац сличан.

Са овим Предлогом закона, ових два, три дана што радимо, апсолутно потврђује да сам био у праву. Зашто потврђује? Зато што и доле на Косову имамо те тзв. експертске судије, судије које су хапсиле невине Србе и држе их и дан данас по затворима без икакве пресуде, а онда када им пресуде добију пресуду од 14, 15 и више година.

Влада обилази око Скупштине, као киша око Крагујевца

Драгољуб Стаменковић: Дама и господо, на неуставност и незаконитост Предлога закона указивали су, покушали да укажу претходници који су учествовали у расправи пре мене. Ја бих покушао да вам укажем на начин на који доносите законе и на који покушавате да донесете и овај закон.

Пре свега, присутно је потпуно непоштовање чланова Владе према народним посланицима у Народној скупштини. Сем господина Батића, који је очиглед-

но лично заинтересован за овај закон, нема више ниједног члана Владе у првим редовима, а господин Батић покушава да уместо разрешених председника судова доведе чланове своје странке и да да осталим судовима јасан сигнал – учланите се у моју странку, нећете напоље и сада потврђује са места да је то тачно. Или што рече један посланик из редова ДОС-а, члан једне политичке партије – многи нам се нуде, ми их сада не примамо, а они иду код Батића, па нам се после још јављају као делегација да преговарају са нама који смо много веће политичке странке.

Седнице почињу са великим закашњењем и то је још један вид како ви поштујете Народну скупштину: никада у сали нема довољно посланика из редова ДОС-а. Овде, сада док говорим, има 123 народна посланика и радикали су убацили своје картице. Ви кажете да радикали не убацују картице, па зато немате кворум. Зар мислите да социјалисти не убацују картице? Па не би никада било више од 50 посланика ДОС-а. То је опструкција рада парламента. Ово није опструкција.

Овде посланик треба да говори о закону, посланик опозиције да на свеначине покуша да спречи доношење закона за који мисли да је лош. Ви, када тај предлог закона браните и да се доносе најбољи закони. Даље, ја сам мислио да је ово нова политичка елита Србије, бар сте тако говорили у предизборној кампањи. Овде видимо чак и времешне бакице, госпођице и госпође, добацују, чује се неко неартикулисано добацавање, лупање о клупе. Па, зар је то сва памет коју је Србија послала у овај парламент? Зар сте због тога добили гласове? Нема вас на седницама...

Председавајући: Пређите на тему ове тачке, молим вас.

Драгољуб Стаменковић: У оквиру закона је све и у оквиру времена од пет минута. Ја се плашим да ћете силом броја доносити законе, а не силом аргумената. Да ћете све постићи на мишиће. Кажете, ми смо већина, ми смо у праву. Па, и они Јевреји који су распали Христа били су у већини, али нису били у праву. Све је у оквиру теме, а ово доказујем да и времешна господа са седим брадама добацују, а никада се нису појавили за говорницом. Ево, опет времешне госпођице добацују са стране. На крају, будите бар мало толерантнији и поштенији према онима који су сада у опозицији, јер сте то тражили, да прошла власт буде то према вама. Будите и поштени, мада и то није важно, јер како рече врховни вођа ДОС-а, Зоран Ђинђић, коме је до поштења нека иде у цркву.

Скупштинске формалности

Томислав Николић: Предлагач није тражио хитни поступак, тамо је написано да они предлажу да се што хитније закаже седница. Али, Пословник тражи да се тражи хитни поступак. Што хитније заказивање седнице и хитни поступак за доношење акта, то није исто.

Ако није затражен хитни поступак, онда то долази под одредбу Пословника, члан 134. да то не може да буде на дневном реду у року краћем од 15 дана

и дужем од 60, изузетно чак и од 90 ако ви то образложите. У Пословнику стоји да се за доношење оваквих одлука, препорука, декларација, резолуција, примењује поступак предвиђен за законе.

Постоје четири одредбе о ванредном заседању које ову материју регулишу на исти начин. Дакле, из сазива, да ли је то омашка оног ако је предлагао ову тачку дневног реда, јасно је да он није тражио хитан поступак. Тражио је што хитније сазивање, а то је минимум 15 дана.

Могу да дозволим да је била и грешка, али ако хоћете да поштујете Пословник, сутра не може да се одржи заседање. А, ако не поштујете Пословник, као што га нисте поштовали ни данашњег дана, онда може свашта. Моја дужност је била да вас упозорим. Можда ће вам то

131. члана, којим је прописано да Народна скупштина, поред осталог, доноси одлуке.

Чланом 53. Пословника Народне скупштине, којим су описана права и дужности Одбора за правосуђе и управу, није предвиђено да тај Одбор предлаже ову одлуку. Једино што Одбор предлаже су избор и разрешења лица која врше судске и јавнотужилачке функције. Одлуку је могао да предложи било који посланик, могла је Влада, али не може Одбор за правосуђе и управу.

Одбор за правосуђе и управу није посланицима, а то му је била обавеза, доставио тај текст Одлуке о разрешењу судија, чији се поништај тражи, како би посланици, уколико одлуче да о овоме уопште одлучују, имали довољно подата-

ки ангажовани. Гласао сам за разрешење свих судија који су се јавно солидарисали са судијама који су били страначки функционери или функционери нерегистрованих, али јавних политичких организација. Гласао сам за разрешење судије који је правоснажном пресудом осуђен на безусловну казну затвора.

Гласао сам за разрешење судије који је у радно време напуштао посао и ишао на скуп једне политичке странке. Гласао сам за разрешење судије који је прихватио да буде УМНИК-ов члан општинског прелазног савета, задужен за ресор правде и локалне управе. Гласао сам за разрешење председника суда, у коме је број нерешених предмета у истрази у првостепеном кривичном и парничном поступку већи од шеснаестомесечног прилива предмета. Гласао сам за разрешење окружног јавног тужиоца, који се бавио пословима приватног предузетништва, као и другим приватним пословима којима се стиче профит.

Председавајући: Извините, да ли користите време за излагање за још два пута?

Томислав Николић: Користим. Све те одлуке ви данас стављате под сумњу, све те одлуке ви желите да поништите и да са ретроактивним дејством доведете до веома апсурдне ситуације, да хемо људе који се од тада баве неком другом професијом вратити у суд, исплатити им личне дохотке, иако су за све то време радили неке друге послове, остваривали неке друге приходе.

Гласао сам и не кајем се. Све су одлуке биле законите, а они на које су се односили, имали су право жалбе. Пропале су две године, а сва лица на које се одлуке односе, баве се углавном адвокатуром и, колико ја знам, нису користили правна средства да би доказали незаконитост одлуке Народне скупштине.

Можда они желе да се врате у правосуђе. Распишите конкурс, нека се пријаве, и већином, која неће много размисљати, изаберите их. Биће судије све док им се не учини да сте близу пораза, а онда ће почети да се понашају као и према социјалистима, који су их на те функције својевремено изабрали.

Одлуке које донесе Народна скупштина можда нису у складу са Уставом и законима, али о томе решава Уставни суд Републике Србије, а не Народна скупштина. Када би одлуке преиспитивао онај ко их доноси, то би било по оној народној – "Кадидија те тужи, кадидија ти суди". Народна скупштина мора да одбаци овај предлог, а предлагача да упутити на законити поступак за избор носилаца правосудних функција. Тако ће министар правде после тога одговорити за оно што се дешава у правосуђу. Ниједан разлог, осим жеље да Народна скупштина ради по закону, не мотивише ме на ову дискусију. Пошто ме предлагач није убедио да постоји законски основ за ову одлуку, гласаху против.

Изостављен уставни основ

Петар Јојић: Даме и господо, Републичка скупштина није надлежна у конкретном случају да поништава појединачне правне акте. Предлагач је био у обавези

ДОС нема ни знања ни снаге за реформу правосуђа: Палата правде

помоћи касније да овакве грешке не правите.

Председавајући: Замолтио бих вас, обичај је да када се позове на Пословник и цитирају, наведу чланови. Тешко ми је да ово излистам. Он није мој па се не навикавам.

Томислав Николић: Члан 134. говори о роковима за стављање предлога закона, члан 156. говори о поступку доношења закона који се примењују на ово, члан 157. говори о хитном поступку, чланови 162. до 165. говоре о ванредном заседању.

Предлог одлуке о стављању ван снаге Одлуке о разрешењима судија

Предлагач

Одлуке слагао посланике

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, пред Народном скупштином Републике Србије налази се предлог једне чудне одлуке. Усудио бих се да кажем и небулзне одлуке, да Народна скупштина поништи четири своја акта, донета 1999. и 2000. године. Предлог је поднео Одбор за правосуђе и управу Народне скупштине Републике Србије, позивајући Народну скупштину да одлуку донесе на основу једног општег члана Пословника Народне скупштине,

ка за одлуку. Зато се у образложењу предлога одлуке, као основни, појављује нетачан разлог за поништавање одлука, тзв. непостојање одлуке Врховног суда о разлозима за разрешење судија.

Ја сам гласао за доношење одлуке коју предлагате да Народна скупштина поништи. Уз сваку појединачну одлуку, Одбор за правосуђе и управу обавестио је посланике да је поступио по захтеву Врховног суда Србије.

Позивам предлагача да објасни зашто је слагао посланике тврђом да нису постојале одлуке Врховног суда и зашто нас доводи у заблуду, у жељи да гласамо по вољи министра правде? Било је тада посланика опозиције у овој Скупштини, који су сада посланици владајуће већине, и имају тај скупштински материјал, ја сам га јуче поново погледао. Уз сваки захтев за разрешење судија, Одбор за правосуђе писао је да поступи по захтеву Врховног суда Србије.

А, за шта сам ја то гласао 1999. и 2000. године? Гласао сам за разрешење судије који је за одлуке суда у коме је судио, Врховног суда Србије, јавно говорио да су незаконите, иако мора да зна, и зна вероватно, да се законитост судских одлука може испитивати и оцењивати искључиво у судском поступку.

Гласао сам за разрешење судије који је у Лондону изјавио да га је срамота што је судија у Србији. Гласао сам за разрешење свих судија који су били политич-

да народним посланицима презентира уставни основ. Нема га, изостављен је. Било би добро да је тај уставни основ наведен. Не знам из којих разлога није. У осталим актима и законским пројектима који су достављени Скупштини био је наведен уставни основ, а овде је изостављен. Из којих разлога, ја не знам.

Требало је, и било је потребно, не стварати недоумицу, не доводити у заблуду да се наведе уставни основ. Опште акте Скупштина је надлежна да укида, али као што се види, нема правног основа, изостао је, а требало га је навести.

Ја се придружујем претходницима који су истакли чињеницу да је требало решити овај проблем уколико је према судијама који су разрешени од стране Скупштине у претходном периоду учињена нека неправда, да је требало ово разрешити на тај начин да се распише конкурс и да се кандидати јаве и уколико испуњавају услове да буду изабрани. Тиме би се отклониле све сумње. Међутим, плашим се једне ствари и расположење у правосудју је такво да ће доћи до реваншизма, да ће доћи до постављања ових разрешених носилаца правосудних функција претходне и претпрошле године, да ће бити постављени на дужности председника и руководиоца правосудних органа, што у сваком случају може имати штетне последице. Плашим се да не буде у питању реваншизам, јер су били ван правосудја после ових одлука и због тога лично сматрам, као правник, да је било нужно, понављам, правни основ навести, отклонити све нејасноће и недоумице око тога да ли је ово легално или није.

Актуелна власт се заклинје и заклинала се у предизборној кампањи да ће поштовати Устав и законе и због тога нека убудуће овакви предлози акта, у којима се не би навео и уставни основ, не долазе пред Скупштину.

"Независно судство" фраза предизборне кампање

Гордана Поп-Лазич: Даме и господо народни посланици, колико је мени познато још се није десило да једна скупштина оцењује законитост одлуке исте те скупштине у неком другом сазиву. Скрећем пажњу на образложење одлуке Одбора за правосудје и управу, које је потписао проф. др Драгор Хибер, и коме недостаје наравно уставни основ за доношење ове одлуке.

Господине Хибер, где сте то у Уставу Републике Србије прочитали, где пише да Скупштина може да донесе такву одлуку и где то у Пословнику Народне скупштине, у члану 53. став 2, у коме се наводе надлежности вашег одбора, пише да тај одбор има та овлашћења? Уколико изађете за ову говорницу и уверите ме у то, ја позивам овај парламент да донесемо одлуку да се стави ван снаге одлука овог истог парламента у претходном сазиву о прихватању потписивања плана Ахтисари-Черномирдин, јер је то апсолутно могуће и у складу са Уставом, а народ Србије би то и те како поздравио, а последице би биле сигурно позитивне по државу.

Право да вам кажем, очекујем да на једној од наредних седница добијемо од

вас предлог без позивања на било који члан закона или пословника за доношење неке одлуке која ће имати за предмет разматрање – начин облачења народних посланика, што је наравно ствар бонтона и доброг васпитања. Шта ви хоћете да постигнете овим предлогом одлуке? Хоћете да амнестирате ове судије које су се експонирале као функционери појединих политичких партија, који су обављали одређене политичке функције у њима или некој другој организацији супротно члану 5. Закона о судовима, који то изричито забрањује.

Све ове судије које су тада разрешене дужности због изражавања јавне подршке судији Мирославу Тодоровићу, који је такође разрешен дужности, а који је изјавио да је спреман на све ударе, али се не одриче свог припадништва тзв. организацији ОТПОР, која је илегална организација и која је користила незаконите методе остваривања политичких циљева.

Ви њих хоћете да рехабилитујете, јер су по вама моралнополитички подобни и у знак захвалности што су и након разрешења многи од њих наставили да за ситне девизне дневнице путују по Србији ради едукације чланова ОТПОР-а. Ја лично неке од њих познајем, случајно сам Београђанка, случајно сам са неким ишла у гимназију, студирала и томе слично.

Да ли смо то из ваших уста и уста вашних лидера у предизборној кампањи чули да се ви залажете за независно судство? Чини ми се да јесмо. Говорили сте све оно што сте мислили да је по вољи народа, а онда сте, освојивши власт, од првог дана почели да кршите своја обећања. Пазите само, народ није кратке памети и не воли да буде преварен.

Шта је вас могло да спречи да поново именујете ове исте судије за судијске функције? Ништа. Имате апсолутну већину и могли сте поново да их предложите за судије и они би били изабрани без икаквих проблема. Међутим, нисте баш били сигурни да би та процедура апсолутно успела, јер ако хоћемо да поштујемо закон прва инстанца која треба да предложи избор судија је колегијум суда, а у тим судовима у великом броју седе часни људи који ове своје колеге не би предложили за те функције.

Дакле, нећете поновна именована, већ стављана ван снаге одлуке о разрешењу са свим последицама које из тога проистичу, да им се надокнади зарада за овај период од разрешења, да они практично нигде нису ни били разрешени, да им се за овај период од разрешења до данас отвори могућност да траже судским путем надокнаду због увреде части, угледа, све је по вама могуће.

Ви хоћете да рехабилитујете Мирослава Тодоровића који је поводом његове политичке делатности везане за посету Лондону дао изјаву да га је том приликом било срамота да је судија у Републици Србији, а за укинуте или преиначене пресуде, у чијем је доношењу учествовао, од стране вишег суда у јавности износи тврдњу да је то израз реваншизма према њему. То господо не може. Те исте судије бирала је нека скупштина и

они морају да раде у складу са Уставом и законом.

Ако то не раде, онда морају да буду разрешени и да сносе последице своје делатности. Сви други, који тај посао не обављају професионално, а ако хоће да се баве политиком, нека затраже разрешење и могу, што се нас тиче, да постану и министри и да се кандидују за функцију председника државе, ми против тога немамо ништа. Не могу у исто време да буду и носиоци судијских функција. Због тога ћемо ми, наравно, гласати против предлога једне овакве одлуке.

Наташа Јовановић: Господине председнице, даме и господо посланици, мени је жао, други пут данас морам да се јавим по истој тачки Пословника, члан 97 говори се, о за вас веома важној тачки дневног реда. Сада је колегијум Гордана Поп-Лазич образложила да, супротно Уставу, појединачни акт стављате ван снаге, како ћете то да изгласате? Сто посланика је тренутно у сали. Ово је најскандалознији сазив скупштинске већине, коју чине посланици ДОС-а, а од када је вишестраначје у Србији. За четврту седницу ванредног заседања заиста је питање како ћемо да радимо и како ћете да обезбедите кворум.

Многи се стиде овог дневног реда

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, добро је што се јавио колега Иштвановић, међутим, он само потврђује оно што сам ја већ рекао, када сам први пут излазио за ову говорницу. Ми смо у тим одлукама из 1999. и 2000. године разрешили судије који по члану 5. став 2 више нису могли да обављају судијску функцију. Тај став је експлицитан. Судија не може да обавља своју дужност ако врши другу службу, посао или дужност која би могла утицати на његову самосталност, ако је народни посланик, одборник, ако врши политичке управне функције и ако се бави нечим што би умањивало његов углед или углед суда. Поступак по члану 36. став 2. за утврђивање одговорности судије покреће председник Врховног суда. Тако је то и било у тим одлукама, господине Иштвановичу. Општа седница и право судије да се изјасни о предлогу за разрешење, односи се само на члан 46. став 3, а то је оно што сте ви данас радили, ако се утврди да нестручно и несавесно обавља судијску функцију.

Знате, члан 5. је тако јасан. Ако неко има приватан бизнис, ако се неко бави политичком функцијом, председник Врховног суда обавештава Одбор за правосудје и управу да му је због тога што треба применити члан 5. потребно да Скупштина изгласа одлуку да он више не може да буде судија.

Ту нема никакве дилеме. Побројао сам вам разлоге због којих смо неке судије разрешили. Сви ти разлози су садржани у члану 5. О њима нема расправе и дискусије. Он не може да буде судија. Готово је. Нема утврђивања. Скупштина утврђује да ли је он повредио члан 5.

(Гласови – то су појединци.) Нису то појединци. Скупштина је арбитравала.

Такав је закон. Промените данас закон, сутра бирајте нове судије.

И само још једну ствар. Ми се више нећемо јављати. Мислим да је сада све јасно. Од 1990. године, откако су расписани први вишестраначки избори, па први сазив 1991. године, никада се није десило да министри не удостоје Народну скупштину присуством на седници Народне скупштине.

Ево, дан за даном заседамо. Изузев господина Батића, господина Влаховића и оног што је пао авионом, господин Кораћ је данас присуствовао, ми више нисмо имали ниједног министра на седници Народне скупштине. Могу они да не поштују вас господо посланици из ДОС-а, ако им то дозволите, ви сте за њих гласали, али они морају да поштују Народну скупштину. Од Народне скупштине зависи и то да ли ће они обављати своје функције или не. Зато ви овде немате кворум. То је још један разлог на који желим да опоменем господина председника.

Немојте да опомињете радикале зашто нема кворума. Увек када видимо да нема кворума ми ћемо своје картице извадити. Ако немате 126 посланика данас на седници, немојте ни да држите седницу. Јер, нема смисла да очекујете од опозиције да сачињава кворум на седницама Народне скупштине, па онда да нас оптужујете за опструкцију зашто говоримо.

Па, онда, на почетку дневног реда, иако занте да се нико од ваших неће јављати за реч ограничите време за расправу. Они који уопште нису заинтересовани за време одлучују о томе колико ће време да користе они који су заинтересовани за време.

Ви онда утврдите да је довољно пет минута за расправу, зато што ви нећете ни минут о томе да расправљате. Мислим да је ово наше завршно, ми се више нећемо, у ствари не знам, нисам ни питао посланике, ако неко има спремљену дискусију говориће после мене, али ја у име посланичке групе завршавам.

Данашња седница, јучерашња седница, вероватно и сутрашња, показују однос посланика и министара (глас – однос снага). Не, однос снага је јасан. Ви имате већину. Зашто. То су избори показали. Ми смо признали резултате избора, али то показује однос и посланика и министара према овој Народној скупштини. Однос је јако лош.

А могуће да се многи и стиде овог дневног реда. Могуће је да ви гласате, подижете руке, али није вам свеједно што вам неко указује дан за даном да су одлуке веома сумњиве. Има међу вама људи који су веома стручни у овом послу. Када тамо испред сале некоме од њих кажем: "Па како ово", он каже: "Ма идемо даље".

Нема аргументата којима ово може да се брани. И то понашање је мени веома познато из неких других времена, и то понашање се увек освети већини у Скупштини.

Митингашке фразе посланика ДОС-а

Стево Драгишић: Даме и господо, ја до сада у овој Скупштини никада нисам рекао за говорницом – нисам имао наме-

ру да се јавим, али ево, јавио сам се, а то први пут сада кажем. Нисам заиста имао намеру да се јавим, јер у оквиру ове тачке дневног реда може да се расправља само о томе да ли су испуњени формални услови за доношење овакве одлуке или не.

Међутим, ово је већ други или трећи пут да са ове говорнице слушамо предизборне говоре са неких митинга, са неких јавних трибина, у којима нам се посланици владајуће већине обраћају као да смо ми њихови симпатизери.

Тема јесте доношење одлуке о стављању ван снаге оне одлуке, али ви нисте тражили да се говори о теми док је говорио Чедомир Јовановић, нисте тражили да се говори о разрешењу судија када је говорила госпођа Гордана Чумић, не тражите да се говори о теми која је на дневном реду, када слушамо излагања ваших посланика и ваших представника, а тражите да говоримо о теми када вам се не свиђа оно што слушате са ове говорнице.

Према томе, тема је оно о чему ви говорите, пошто ви заказујете ове седнице и одређујете дневни ред, и немате појма о току тог дневног реда, тема је све оно о чему ви говорите и подстакнете нас да изађемо за ову говорницу, да вам одговоримо. Е, то је тема.

Дакле, господин Јовановић је овде говорио, искрено да вам кажем, не могу да се сетим о чему, све су то биле празне фразе, флоскуле, можда неки запаљив и добар митингашки говор, али говор за Народну скупштину није.

Овде су се постављала два питања, на почетку расправе. Пре свега, да ли је тачно да је Скупштина републике Србије, у време када је доносила ове нападнице одлуке, те одлуке донела без мишљења опште седнице Врховног суда, односно њиховог образложења да су се испунили разлози за престанак судијске функције. То је, дакле, једно питање.

Тада је Одбор за правосудје и управу обавестио Народну скупштину, све посланике, да постоји такво мишљење, и друго је питање – да ли Скупштина може сама да утврђује незаконитост, односно противуставност одлуке коју је донела, уколико то претходно није утврдио Уставни суд.

Господин Хибер, када је образлагао овај предлог, рекао је да је Одбор за правосудје и управу своју надлежност да предложи ово Скупштини извукао из једне одредбе Устава, ја, нажалост, немам пред собом Устав да вам цитирам, али се сећам како је то господин Хибер рекао, која говори о надлежности Скупштине да укине, односно стави ван снаге своју одлуку, или закон, на основу одлуке Уставног суда, којом се тај закон проглашава неуставним.

Ако се извлачи аналогија, онда аналогија мора да буде доследна, онда смо морали да имамо одлуку Уставног суда, којом се ове одлуке проглашавају неуставним и противзаконитим. Па, на основу тога да Народна скупштина донесе одлуку о стављању ван снаге. Дакле, овде фали једна карика у ланцу у примењивању аналогије. Међутим, овде је разлог сасвим другачији. Овде се ради о мотивима који су вас натерали да донесете ову одлуку пошто-пото, не че-

кајући процедуру за оцењивање уставности одлука које укидате, због тога што је разрешење судија, о којима се ради, којима се сада поново враћа судијски статус, била ваша главна тема у време када су се они разрешавали.

Сећам се судије Врховног суда Вучетића, чини ми се, опростићете ми ако грешим, или Уставног, свеједно, који је био гост неких медија у време када је доношена та одлука, објашњавао у чему је незаконитост и неуставност тих одлука, а сећам се и бившег комунисте Прелевића, који је такође био разрешен једном од ових одлука. То је, дакле, била једна озбиљна тема ваше предизборне кампање.

Ако погледамо дневни ред ове седнице и одлуке које је донела ова Скупштина, можемо да приметимо да је готово свака тачка овог дневног реда била једна од ваших тема у предизборној кампањи. Овде се ради само о продужетку предизборне кампање, али, нажалост, на један трапава начин, врло трапаво сте то извели.

Омогућили сте опозиционим странкама да са ваљаном аргументацијом критикују ваше одлуке. Није овде спорно то што ви желите да урадите, не то што сте урадили, него начин на који то чините. Ви сада остављате могућност да неко покрене питање уставности ове одлуке коју доносимо, па да Скупштина мора по трећи пут да решава о истом питању. Нема одлуке Уставног суда.

Мањина уочава диктатуру

Томислав Николић: Даме и господо народни посланици, ако може господин Ивковић три пута, могу и ја, то вам гарантујем. Данас смо ми, посланици Српске радикалне странке, охутали једно кршење Пословника зато што бисте га погрешно тумачили у медијима, који су сада под вашом контролом.

Наиме, ви сте данас усвојили једну резолуцију, не знам како се то назвало, чији текст нисмо видели, прочитао га је председник Скупштине.

Председавајући: Господине Николићу, нисмо усвојили никакву резолуцију. Закључили смо да је то заједничко саопштење и о томе не отварамо дискусију.

Томислав Николић: То није било у дневном реду овог ванредног заседања. Гласано је о нечему што није било на дневном реду.

Председавајући: Није гласано.

Томислав Николић: Како сте усвојили?

Председавајући: Нисмо ни усвајали.

Томислав Николић: Нисте усвојили? Значи, нема никакве изјаве Скупштине поводом догађања на Косову и Метохији. Само да вас упозорим на нешто што у својој опијености бројем посланика можда не примећујете. Диктатуру никада не може да уочи онај који има већину. Диктатуру увек уочава мањина, а ја вас благонаклоно упозоравам, као припадник мањине у овој Скупштини, за ова три дана уочавам диктатуру безмало равну оној из најирњег периода владавине Социјалистичке партије Србије, ЈУЛ-а и Нове демократије.

Припремио:
Синиша Аксентијевић

НОВО СУДСТВО НОВЕ ВЛАСТИ

На крају серије ванредних заседања (као да није могло да се сачека редовно, пролећно, заседање Скупштине) нова власт почела велико спремање правосуђа. Акцију отворио министар правде, Владан Батић, који је проширио своја овлашћења и најавио смену председника Врховног, Окружног, општинских и других судова. Смене, по његовом сценарију, изгласали посланици ДОС-а, постављајући темеље новом, "независном" судству

Престанак функције и избор носилаца правосудних функција

Драгор Хибер човек изненађења

Божидар Вучуровић: Поштовани председниче, даме и господо народни посланици, господине Хибер, ви сте заиста пуни изненађења. Не само што изненађујете нас посланике, ви изненађујете и судије, и адвокате, и стручне сараднике и приправнике, чак и судске писаре, а мислим и самог себе. Схватам да нова власт треба да унесе новине у политички, привредни и сваки други живот у овој земљи, али у правосуђу постоје еснафска правила. Постоје принципи који су на овим просторима гајени још од настанка првих судова. Бар до сада су ти принципи и та правила били поштовани.

Принцип број један, при избору председника судова био је да судија који се бира на место председника нижег суда мора бар некада да је био судија у вишем суду. Дакле, да бисте постали председник општинског суда, до сада је бар требало да будете судија окружног суда. Ниједан од предложених председника судова ни један једини дан није био судија вишег суда. Принцип број два, бар до сада, био је да председници судова буду судије кривичари.

(Глас из сале: по ком закону?)

Ја не говорим о законима него о принципима. Будући председник Окружног суда, Првог, Другог, а ни Четвртог нису до сада видели ни један једини кривични предмет. Једино је господин Главаш био једно време у кривичној материји. Судије према изјавама ваших членика, спремају се на сијасет хапшења, суђења, судских процеса и слично. А ко ће да вам води те поступке и ко ће да их припрема? Парничари? Нећете ви људе осудити зато што су померили међу, или зато што су згазили нечију кокошку, ви ћете људе осудити за дела која предвиђају високе казне затвора.

Председавајући: Ја вас молим да се држите теме дневног реда. Тема сигурно

ДОС ствара хаос, безаконје, анархију:
др Војислав Шешел

није о томе коме ће се судити, него ко ће судити.

Божидар Вучуровић: Управо причам о томе ко ће судити. Судиће парничари.

Председавајући: Говорите о томе како ће се судити.

Божидар Вучуровић: Јуче смо сменили председнике тих општинских судова. Све ми знамо, да и ако је било прљавих послова у тим судовима, да прљаве послове нису урадили председници судова директно, него њихови заменици или председници већа. И тако је госпођа Вида Петровић Шкереб била шеф парничног одељења у суду у коме се сада бира за председника. Госпођа Гордана Михаиловић је била заменик председника суда.

Господин Небојша Главаш заменик председника суда. Господин Ђорђе Мир-

ковић шеф парничног одељења. Председници не ваљају, а заменици и шефови одељења ваљају. Врло логично.

Код чувеног господина Симића, који има невероватан надимак Цими Барка, написали сте да није члан ниједне странке. Требали сте да напишете, ако је то тачно, да није више члан ниједне странке. Он је био члан СПС-а. Одбор је написао да је, пре свега, имао у виду стручне и моралне квалитете. Ово не говорим ја, него говорим колеге ваших кандидата. Они кажу да је њихов једини квалитет био тај што су дали потпис подршке судији Мирославу Тодоровићу.

Председавајући: Време.

Божидар Вучуровић: Ако је то био једини квалитет на овој листи судија, које сте јуче вратили на судијске функције, имали сте много квалитетнијих људи.

Влада незналица

Др Војислав Шешел: Дама и господо народни посланици, данас се доноси једна политичка одлука о стварима које се тичу правосуђа. Одлука која није довољно промишљена и која је идеолошки мотивисана. Међу оним судијама који се ослобађају судијске функције има оних који су заслужили да буду разрешени, али и оних који нису заслужили, него их ви разрешавате зато што вам нису идеолошки подобни.

Није то нешто што ме овде посебно интересује, нити сам много погођен због оних који ће бити разрешени, нити због оних који ће бити изабрани. И са једним и са другима смо имали углавном негативно искуство.

Међутим, ова расправа је добар повод да се покрене иницијатива да ова Скупштина поведе једну темељиту расправу о стању у правосуђу уопште. Ја се слажем да је било великих примедби на понашање правосудног система у протеклом периоду. Било је много проблема. Било је идеолошког и страначког уплива у рад судова. Сменом власти то стање није поправљено, него је и даље погоршано: она власт, која је пала у октобру, била је лоша власт. Али, у тој лошој власти није се дешавало да министар

правде најављује смену председника Врховног, Окружног, општинских и тако даље судова. То се, колико мене сећање служи, никада није десило. У вашем систему се то дешава. То је немогуће у било којој модерној демократији, тамо где се поштује начело стриктне поделе власти. Извршна власт у то не сме да се меша.

Могу политичке партије да критикују судије, председнике судова, да траже смену и тако даље. Политичке партије све могу, вербално. Али, онај ко има инструменте управне власти у својим рукама, тај не сме. Министар правде не сме. Јер, министар правде треба да брине да судови имају довољно новца, да су окречени, довољно зграда, мора да брине о адекватним условима спровођења казних санкција, да обезбеди станове за судије, пристојне плате и остало. То је функција министра правде. То је правосудна политика којом се бави Влада.

Министар правде не сме да се меша у кадровска питања правосуђа. Овде се читава Влада у то меша, и то отворено, јер је то Влада незналица. Они немају појма да то не смеју. Они мисле да је то природно. Они се сећају Тита и његове тезе да се судије не смеју држати закона као пијан плота. Тако се сада понашају. Због тога ово што радите не ваља.

Даље, данима, недељама, месецима, овде се најављује суђење неким политичким личностима из бивше власти. Највећи скандал се до сада десио хапшењем Драгољуба Милановића. Можете да се смејете до миле воље, али једном се и вама може осмех заледити, јер се исто тако Драгољуб Милановић смејао кад смо ми, радикали, били у затвору. Исто се тако смејао, господе, као што се ви сада смејете. Нас је напао преко државне телевизије, а због измишљене кривике смо били у затвору. Напаковали су нам пуцњаву у Њилану, иако нико од нас није имао пиштољ.

Ви користите исте методе, па чак и горе. У томе је проблем. Јер, ако сте увели метод линча политичких противника, ко вас може заштитити од неког нередног линча? Мислите о себи. И они који су раније били на влади тако су се понашали, много блаже, додуше, па шта их је задесило. Нас, радикале, не може ништа горе да задеси од онога што нам се дешавало раније, тако да то нас не тангира.

Драгољуб Милановић је ухапшен због набеђене кривике за жртве бомбардовања државне телевизије.

Председавајући: Време.

Црвени тепих за ратног злочинца

Др Војислав Шешељ: Највиши државни званичници су са почастима примили онога ко је наредио бомбардовање – Хавијера Солану. Значи, онај ко је бомбардовао није крив, него онај ко је био директор бомбардованог објекта.

Није битно ко је причао, ја износим своје мишљење. Не можете ви мене на тај начин нимало да деконцентралишете, нити можете да ме спречите да кажем оно што сам наурио. Тај хаос који сте створили и хаос који се све више исказује у вашим главама, ништа добро Србији не

може донети. Може се десити само много гора ситуација од оне коју сте ви произвели у октобру. То што сте понизили српски народ примајући Хавијера Солану, остаће мрља које ће се стидети ваши потомци: синови, унуци, прауници. Ту срамоту више ничим не можете исправити. Ви, који се смејете, показујете да не знате шта је то срамота.

Председавајући: Господине Шешељ, ја вас молим да се држите теме.

Др Војислав Шешељ: Ово је тема и ја говорим на свој начин о тој теми. Господине председнице, не можете ви мени давати инструкције како ћу ја да елаборишем своје мишљење о датој теми. Ово је у оквиру дневног реда, тиче се правосуђа, тиче се избора председника судова који су добили идеолошке налоге ваших партија да прогоне политичке противнике, да заводе терор у Србији.

Председавајући: Онда, извините, нисам уочио ту везу.

Др Војислав Шешељ: Терор у Србији је почео. Због тога ћемо гласати против ваших кадровских решења у правосуђу. Нећемо признати ваше идеолошке судове, а вас упозоравамо, пред српском јавношћу, да овако стање које пројектујете у правосуђу Србије може, пре свега, вама о главу да се разбије, а у Србији ће створити услове хаоса, безаконја и анархије.

Стварање "независног" судства у режији нове власти

Мирољуб Вељковић: Поштовани народни посланици, почело је дугонајављивано стварање независног судства у Србији. За почетак је јуче ДОС-ова већина у овој Скупштини незаконито и противуствано разрешила неколико председника судова у Београду, а затим исто тако незаконито и противуствано укинула одлуке претходног сазива Народне скупштине и судијско звање, и у судијско звање вратила неколицину судија. Добар почетак.

Почетак стварања независног судства у режији ДОС-а већ пар месеци најављује господин Батић. Гостујући на медијима који су, успут, сви слободни и независни, он већ месецима најављује гвоздену метлу у судском правосуђу. Тај његов револуционарни занос је уплашио чак и кандидате за носиоце правосудних функција, на које ви из ДОС-а рачунате. Јуче сте поменули судију Тодоровића, а не можете натерати часне, стручне и поштене људе да учествују у нечасним, незаконитим и непоштенним радњама. Ове људе, које је Одбор за правосуђе и управу Народне скупштине предложио за носиоце правосудних функција, ја не познајем. Претпостављам да су стручни и поштени људи, претпостављам да ће по закону судити и пресуђивати.

Кадрови су из Београда, а ја живим у Врњачкој Бањи. О њиховим стручним, као и моралним квалитетима стварно ништа не могу рећи, али зато, господе народни посланици, познајем и ваше кандидате на пример у Рашком округу. То што сте јуче држали ватрене и митингашке говоре о независном судству и о праву државе, то су само празне приче. Сви ми који долазимо из унутраш-

њости знамо да ваши револуционарни комитети већ одавно имају листе носиоца правосудних функција, који су спремни за одстрел, али и нових, такзваних независних кандидата за носиоце правосудних функција.

Када би ви, посланици из ДОС-а, имали храбрости и елементарног поштења, већ данас бисте могли да издиктирате скоро све носиоце правосудних функција у целој земљи, које ћемо, наравно по законској процедури, на наредним седницама Народне скупштине бирати. Грађани у тим мањим срединама већ знају ко ће бити нови председник суда, нови јавни тужиоци и тако даље. За ово мало нераспоредених кадрова ваши посланици, ова четири дана, изгинуше свађајући се по холовима Скупштине и у ресторану. Није лако, јер 18 партија треба да подмире све интересе. Причате нам о независном судству и како ће коначно профункционисати правна држава. Како изгледа то ваше кадровице у правосуђу, нека послужи ова прича.

Пре два дана питам једног вашег посланика из посланичке групе ДОС-а, добро, што мењате тог и тог председника суда када и ја и ти знамо да је он частан и поштен човек, врхунски професионалац, а мењате га са кандидатом за кога се никада не би могло рећи да поседује те особине. Он ме је погледао и одговорио – знаш шта, био је председник суда за време оног прошлог режима.

Значи, то су дефинитивно ваши критеријуми приликом одабира носилаца правосудних функција. То је ваше независно судство.

Стварно се питам шта ће народ рећи, шта сте народу обећавали у предизборним кампањама у септембру и децембру. (Чедомир Јовановић, са места: промене).

Видим какве су промене.

Уништавање правне сигурности у Србији

Стево Драгишић: Даме и господе, говорити о овој тачки дневног реда је немогуће, а да се не доведе у блиску везу са последње две тачке претходне седнице коју смо јуче завршили. Пре свега, морам рећи да се овде не ради о именима судија који су разрешени, нити о именима људи који долазе на нове функције. Сва та имена су готово анонимна за ширу јавност, ретко ко од присутних посланика познаје људе који су разрешени јуче или који се данас именују за нове функције.

Од свих тих људи, посланици Српске радикалне странке, а и јавност у Србији, имали су прилику да чују можда само за име, сада већ бившег, председника Четвртог општинског суда Владимира Илића, који је 1996. године, као председник Општинске изборне комисије, заједно са тадашњим секретаром Општинске изборне комисије учествовао у финансијским малверзацијама. То је све што се тиче неких разлога и података који би могли имати неког додатног утицаја на одлучивање посланика у овим клупама.

Међутим, оно што је суштина, ове три тачке сада већ доводим у везу, јесте остварење најаве челника ДОС-а, а пре

свега мислим на министра Батића, који је рекао да је неопходно извршити припрему српског правосуђа за завођење реда у држави. Припрема је очигледно почела. Прво су разрешени функција неке судије који нису у блиској вези са садашњим режимом, доводе се очигледно нове судије које су подобне за завођење тог реда у држави, о чему господин Батић говори. Судићи по његовим изјавама, очигледно се ради о намери новог режима да хапшењем неких политичких противника, подизањем оптужница, видећемо сада из којих разлога, спроводе своју намеру да се сви ти људи нађу иза решетака.

Најсвежији пример је хапшење Драгољуба Милановића. Међутим, о укидању независног судства, о укидању самосталности вршења судијске функције, говори и начин на који су донете ове три одлуке. Тај начин поручује свим осталим судијама, који нису били обухваћени ни разрешењем, ни именовањем, да нова већина у Скупштини може да донесе било какву одлуку, без обзира на процедуру која је потребна за доношење те одлуке.

Најбољи пример је било поништење одлука коју је Скупштина раније донела. Да би министар правде изашао и рекао, ако Скупштина може да донесе закон, може и да га поништи. Значи онај ко може више, може и мање, и то нам је основ за доношење одлуке о поништењу одлуке. То јесте тачно, ако се дола само тако примитивно, слободно ако могу да додам, може Скупштина да уради мање, али под одређеним условима.

Морају бити испуњени неки услови да би Скупштина могла да поништи своју ранију одлуку. Устав овлашћује Скупштину да поништи закон, да стави ван снаге закон који је донела, под условом да је закон проглашен неуставним. Не може се поништити скупштинска одлука само зато што су, да не сумњам у компетенцију људи који седе у Одбору за правосуђе, закључили да је одлука противзаконита, или донета на неуставан начин.

Да би Скупштина то могла да уради, мора да постоји одлука Уставног суда. То је правни основ. Правног основа није било. Нико није прогласио неуставном одлуку. Доносили одлуке, онако како вама падне на памет, уз несумњив политички интерес, ви сте демонстрирали да ћете у овој Скупштини радити онако како ви будете желели, без обзира на процедуру која је неопходна за доношење тих одлука.

Ви сте јуче уништили правну сигурност у Србији, која се ионако држала на танким ногама. Сменом режима и доношењем неких одлука које су по вашој вољи, и поништавање одлука које нису биле по вашој вољи, без поштовања законске процедуре, данас у Србији не постоји правна сигурност. Због тога што сте демонстрирали да вам правна сигурност није важна, остале судије су добиле лекцију са ове седнице и може се рећи да је припрема за хапшење добро извршена.

ДОС обнавља мрачно време

Др Војислав Шешељ: Даме и господо, господин Будишин је у првом делу свог излагања две трећине био у праву. Заиста је у комунистичко-титоистичко време било много судија и јавних тужилаца који су поступали противно закону, противно савести, а по налогу партијских комитета.

Али, у то време је било и таквих адвоката. Нису адвокати били ништа бољи од судија и тужилаца. И у прошло време је било судија који нису хтели да газе своју част и образ. Познати су ретки случајеви тужилаца да су одбијали да суде по налозима партијских комитета. Али, било је и адвоката који су шпијунирали своје клијенте и тако служили партијским комитетима и УДБ-и.

То мрачно време би ваљда требало да остане за нама, а не да га сада ДОС обнавља. Ви обнављате то мрачно време. Јуче сте га обновили. Донели сте одлуку о стављању ван снаге претходне одлуке Народне скупштине о разрешењу појединих носилаца судијске функције. То не може. То је противуставно.

Требали сте поново расписати конкурс и све те судије изабрати. Све те људе поново изабрати за судије. Али, ставити ван снаге Одлуку о разрешењу нисте могли. То је било противуставно. Могли сте по одлукама ваших партијских комитета или по одлукама Вилијама Монтгомерија у америчкој амбасади у Београду. То сте могли. (Коментар из сале – Салам Хусеин).

Можете ви о Садаму Хусеину да говорите шта вас је воља (смех), али ја сам поносан на пријатељство са Садамом Хусеином, јер се Салам Хусеин показао као пријатељ нашег народа и државе више пута, а ви сарађујете са најгорим непријатељем нашег народа и државе. Примим-

Самокритика: комесар правосуђа
Владан Батић

ли сте Хавијера Солану и није вас срамота. Шта то значи?

Ви сте овде амерички експоненти. По томе ће вас историја запамтити.

Председавајући: Господине Шешељ, молим вас да се држите дневног реда.

Др Војислав Шешељ: Ви би требало, господине председниче, прво да заведете ред у скупштинској дворани, па да онда евентуално мене молите да се држим дневног реда. Зашто добацују?

Председавајући: Реакција, односно њихово добацавање је реакција на...

Др Војислав Шешељ: Имам право са ове говорнице да одговорим и на њихову реакцију, поготово ако ви нисте реаговали, ако сте пропустили да реагујете.

Председавајући: Било би добро да се ви онда вратите дневном реду, а да народни посланици не добацују.

Блажене незналице

Др Војислав Шешељ: Нисам ниједном одступио од дневног реда. (Смех.) Знате, незналицама је најлакше да се смеју, јер немају аргумената. Благо ономе ко ништа не зна. Блажени сте у свом незнању и лепо вам је. Ви нисте ни свесни срамоте која вас чека и због тога вам је лепо.

Овде се господин Будишин залагао за превентивно хапшење. Знате, људи се хапсе због основане сумње да су починили кривично дело. А овде здрав разум показује, пре свега, да не може бити никакве основане сумње. Недељу дана, 15. дана пред бомбардовање државне телевизије сви смо нагађали да ће бити бомбардована и државна телевизија. Сви. И новинари те куће. И руководиоци, и ми политичари. Сви смо нагађали и ишчекивали када ће.

Али, да је премештена не би била бомбардована стара зграда, него опет то место на које је премештена.

Председавајући: Господине Шешељ, ово није судница и ми не судимо господину Милановићу.

РТС није легалан војни циљ

Др Војислав Шешељ: Овде ви судите и те како, господине председниче. Пола сата не може остати у тајности нова локација државне телевизије ако се она измести, али државна телевизија не може да буде легалан војни циљ по међународном ратном праву. То је суштина. То није легалан војни циљ.

Не може неко ко је обављао свој посао у објекту који није легалан војни циљ бити одговоран што је тај објект бомбардован. Није се могао обуставити програм државне телевизије. Да смо ми из власти знали да ће те ноћи државна телевизија бити бомбардована, па ваљда бисмо обавестили мајку министра информација Александра Вучића да изађе из зграде. Она је била у згради када је зграда бомбардована.

Да ли ви знате да је била мајка министра Вучића. (Гласови – тема)

Председавајући: Време.

Др Војислав Шешељ: Хоћете ли ми дозволити да завршим, господине председниче?

Председавајући: Да, изволите, али водите рачуна да вам је истекло време.

Др Војислав Шешељ: Ја водим рачуна о времену, али ви знате да омстање може време може само да продужи, не може да скрати.

Председавајући: Да, ја то знам.

Др Војислав Шешељ: Добро. Да закључим. То што ћете ви некемо признати после да је невини био у затвору и надокнадити штету, као адвокат знате шта то представља, у било ком систему, да један дан затвора вреди по милион, 10 милиона долара. Нема тих пара којима се то може надокнадити.

Који су разлози изискивали превентивно хапшење? Зашто сада хапшење? Зашто не хапшење већ у октобру, од када говорите о томе. Чему? Ми који имамо елементарно правнично образовање ту ствар ваљда разумемо. Да ли је постојала опасност да побегне из земље? Да ли је постојала опасност да утиче на сведоке? Које сведоке? Који су то тајни спискови који се строго поверљиво чувају.

То вам је образложење. То читам из штампе. Штампана вам је данас таква какав вам је режим. Нема разлике. Шта је то?

Шта је то због чега је морао један човек, о коме лично немам ништа добро да кажем, да буде ухапшен? Шта је то?

То морамо да знамо као грађани, јер када се каже – неко је ухапшен под основаном сумњом, која је то основана сумња. Које је то кривично дело? Да ли је то по Републичком или по Савезном кривичном закону. Због ког кривичног дела је он ухапшен? Које је то кривично дело?

Председавајући: Господине Шешељ, други пут вас опомињем.

Др Војислав Шешељ: Да разјаснимо. Покушајте као адвокат да нам објасните које је то кривично дело.

Председавајући: Отварамо сада круг реплика, одлично. Има реч господин Будишин.

Душан Будишин: Господине председниче, мени не требати само један минут да кажем, а два пута сам поменут. Прво, прозива се адвокатура. Какво је правосуђе таква је и адвокатура. Лоша је, није спорно. Упропастио је претходни режим, као и све остале сегменте друштва што је упропастио. И адвокатура је у ужасном сању. Дакле, то је једно.

Друго, немојте подметати, то ми мало смета, нешто што нисам рекао. Нисам говорио о превентивном хапшењу. Комунисти ми, 30 и кукур година, колико радног стажа имам, подмећу вечито да сам нешто рекао. Немојте молим вас то поново радити.

Ја нисам рекао превентивно хапшење, и врло добро знате да има три законска разлога када се одређује притвор. Три законска разлога. По оцени оног ко је овлашћен да о томе цени и одлучује, један од та три разлога постоји. Оставимо људе који су за то позвани, који су за то одговорни и који су за то у крајњој линији плаћени да о томе одлучују.

ДОС за револуције а не реформе

Др Војислав Шешељ: (реплика) Господин Будишин је као адвокат овде требало да каже бар један разлог. Који су то разлози који изискују одређивање прит-

вора. Први је разлог, ако постоји опасност да се понови кривично дело. Да ли је тако?

Други је разлог ако постоји могућност да осумњичени побегне и избегне евентуалну казну.

Трећи је разлог да може да утиче на сведоке или да сакрије доказе.

Како он може, пошто сте га пребили онако крвнички 5. октобра и избацили противзаконито са његовог радног места, да прикрива доказе и утиче на сведоке. Који је онда разлог за његово хапшење. Сами сте себи ускочили у уста, господине Будишин.

Што се тиче стања у правосуђу, у судству, у тужилаштву и адвокатури, није то стање претходне власти, него оне још раније. Стање у претходној власти је било нешто боље него у Титово и посттитово комунистичко време. Нешто боље колико можемо да меримо. Међутим, који је излаз из тога? Једноставно да Скупштина донесе закон којим се забрањује свима онима који су у комунистичко

Терор у Србији је почео:
др Војислав Шешељ

време били судије, тужиоци и адвокати да се више баве тим пословима. То је једини начин да изађемо из тога. Једно је да преваспитавамо и судије, адвокате и тужиоце снагом јавног мњења, снагом озбиљне парламентарне дебате о њиховом раду и понашању и стриктним, јасним прописима, на које ће они бити обавезни. Ако не можемо, онда да их све разјуримо, па да потпуно нове бирамо. Само, да ли је то решење?

Ми као народ имамо последице полувековне комунистичке диктатуре и ми који смо били антикомунистички дисиденти и осуђивани због тога и они који су нас прогнали. Неки више, неки мање, али нико није остао имун на ту диктатуру у којој смо живели. Значи, ствари треба реформисати. Наравно, ви нисте присталице реформе него револу-

ције, али после ваше револуције може доћи нова. Сетите се јакобинског искуства. То искуство, по свој прилици, и вас чека, ако тако наставите.

Оно на шта смо упозоравали раније левичарске партије, да према опозицији треба поступати на онај начин како бисмо желели да се према нама поступа када постанемо једног дана опозиција, тога би требало сви да се држе. Ви се према левичарским партијама и опозицији уопште понашате много горе него левичарске партије према вама. Српској радикалној странци не можете замерити да се тако понашала према опозицији, јер смо вас као политички противници вербално нападали, али репресивних мера није било.

Даље, ово што радите у правосудном систему поводом укидања Закона о информисању, такође је блажа своје врсте. Ваљда је много тежи злочин када се неко невин у штампи оптужи за нешто што није учинио, него новчана казна за онога ко слаже медијима, али код вас постоји изврнути систем вредности. Оно што је антивредност, за вас је највиша вредност. Тако се ваша власт понаша.

Драган Шутановац: Господине председниче, ја нисам поменуо ничије име. Значи, ни господина Шешеља, нити било ког другог посланика. Ја само молим да будемо експедитивни и да се држимо теме. У првом ставу се каже да се може говорити само о теми. То што народни посланици додају, то је други, трећи, пети, сто пети став. Испоштујте први и нико неће добавивати.

Председника и потпредседнике Скупштине на лекарски преглед

Др Војислав Шешељ: Господине председниче, ви бисте требало прво да се мало информисате која је ваша функција у овом парламенту. Ви сте овде први међу једнакима. Ви сте само спикер парламента и ништа више, и не можете никога да доводите у ред. Овде је пре вас било разних председника. Неки су уводили полицију да нас туче, али тако безобразан као што сте ви никада није овде запамћен.

Председавајући: У Пословнику, који јако добро познајете, члан 32 алинеја 3. – председник Народне скупштине се стара о примени Пословника Народне скупштине. Старање о примени Пословника јесте инсистирање на поштовању Пословника. Инсистирање на поштовању Пословника јесте довођење у ред свих народних посланика, па и вас.

Др Војислав Шешељ: (са места) Како си глуп. Како те мајка тако глупог родила.

Председавајући: И ја се чудим и са чуђењем вам читам ову алинеју. У члану 104. такође пише – о реду на седници Народне скупштине стара се председник Народне скупштине, па био он глуп, не био глуп, тек то пише.

Др Војислав Шешељ: (са места) Је ли старање о реду довођење у ред?

Председавајући: Молим вас да не добацујете с места. Нисам вам дао реч. Имате реч трећи пут.

Блажени у свом незнању: посланичка група ДОС-а

Др Војислав Шешељ: Знате шта, господине председниче...

Председавајући: Пазите на тему.

Др Војислав Шешељ: Ово је само реплика вама. Ово је два минута реплика вама.

Председавајући: Тражили сте реч трећи пут по тачки дневног реда.

Др Војислав Шешељ: Ово је реплика вама.

Председавајући: Изволите за реплику.

Др Војислав Шешељ: Ова Влада је увела једну лепу праксу, надам се да ће се она одржати, да се сви министри подвргну лекарским прегледима, укључујући и психијатријске. Не знам какви су лекарски налази. Кажу да су се неки психијатри разболели после тих прегледа. Међутим, не би било лоше да се тим лекарским, укључујући и психијатријске прегледе, подвргну председник и потпредседници Народне скупштине, али не само да се подвргну него да добијемо овде и извештаје о њиховом здравственом стању, које ћемо чувати у тајности.

Родољуб Шабић: ... Нисам приметио, господе, да је тада неко говорио о сумраку демократије и угрожавању независности судства и политизирању судства. Ако се већ неко залаже за независно судство, он у сваком случају мора да се уздржи и од тога да појединачно судско решење коментарише у овој Скупштини. Не може да коментарише ничије решење ни у одређивању притвора ни о било чему другом. То је, а неко ко се залаже поготово за независно судство. То је ваша ствар, господине Шешељ, а ја говорим да је то онда неисправно залагање. Једном речју, господе, вратимо се на дневни ред. Нико није оспорио ниједног предложеног кандидата.

Сваку власт темељито критиковати

Др Војислав Шешељ (реплика) Колико ја знам, и господин Шабић је адвокат. А адвокат би требало да зна да јавност свих грађана може да коментарише све поступке и све одлуке правосудних органа. Ми, као народни посланици, о свему можемо да говоримо, али не смеју судови поступати на основу кампање у јавном мњењу која се месецима води. Као резултат те кампање, да буде хапшење једног човека. Е, то смо ми доживели. Судове треба критиковати, јер су судови једна грана власти. Сваку власт треба подвргавати жестокој и темељитој критици. И онда када је крива и онда када није крива. И неумесна критика је корисна критика, али не сме грана власти да се понаша на основу притисака партија, удружења, медија итд.

Ако се овде већ ушло и у стручну праву, а господин Будиша, господин Шабић и ја смо правници, они на елементарна правничка питања немају одговор, по ком кривичном делу, по ком члану Републичког или Савезног кривичног закона је притворен Драгољуб Милановић? Који је то члан?

ДОС не поштује српске празнике

Томислав Николић: Даме и господе народни посланици, ја сам заиста био убеђен да је дошла нова власт, која није неокомунистичка. Многе од вас виђао сам да се сликате са црквеним великодошћинцима, а за ову недељу дана два пута заказујете седнице на велике српске православне празнике. Данас је Сретење Господње, велики празник. Четири председника суда, а један судија Врховног суда, могли су да сачекају и сутра да им изрекнете нова постављења.

Није то морало данас. Света Три Јерарха некако вам и опростимо, али Сре-

тење, очекујем ако буде и на Ускрс потребно да неки судија почне да харачи по Србији, да ћете нас хитно сазвати на ванредно заседање. На част свим посланицима који су потписали захтев. На част председнику Скупштине који заказује седницу, који нема код себе црквени календар. Ако заиста немате, ми ћемо вам обезбедити, господине председниче, па се потрудите кад год нека од конфесија има неки велики празник, потрудите се да не радимо тај дан, да не иритирамо грађане који припадају тој конфесији.

Овде смо чули да јавност сме да хапси људе, само не сме да брани људе. Нико се не пита зашто траје хајка на поједине људе у новинама већ месецима, и лансира је махом Демократска странка, јер су они сад постали паметни, они су надлежни за све у овој земљи. Испулила се деца од 22 године која брину о безбедности државе. Све они знају, знају ко треба да буде ухапшен, дају налог независним медијима, они их 15 дана протурају кроз шлагфрне, а шеснаестог дана човек се нађе у затвору.

Имали смо примера, да вам сад мало говорим и о теми, пошто је тема апсолутно незанимљива за широки слој грађана, ово је тема занимљива само за ДОС, који ће од ваших судија и председника бити постављен, мене то заиста уопште не интересује. Ви ћете то да радите широм градова Србије, кад се будете погостили, кад се будете договорили где ће бити председник из ове странке, где ће бити председник из оне странке, али имаћете мука са Владаном Батићем. Код њега пребогоше сви који хоће да имају функције. Нећете моћи те функције тако лако да му отмете. Ја сам тај ЈУП познавао и у овој Скупштини Републике Србије.

Посланике који питају где је Влада ових дана, да обавестим, ја сам добио информацију да су стигли резултати са ВМА и да многи од њих отприлике више не заслужују да седе у овим клубовима, махом по налазима психијатра.

Ова држава и народ имали су прилику за време монархије, имали су прилику за време комуниста, и имају прилику за време ДОС-а да човек зајоши у једним опанцима, а да се пробуди у другом. Бивало је да народ увече заспи под Александром Карађорђевићем, да му се у току ноћи и укине и врати Устав, само да би могао Александар Карађорђевић да спроведе диктатуру. Бивало је, под комунистима, да се човек увече изјасни за Русе, а ноћу или ујутру га одведу у затвор на Голи оток, на дугогодишњу робију. Бива, под вама господе, да је синоћ Лепосава Карамарковић омркла као адвокат, а да се пробудила као председник Врховног суда Србије. Ви то сада назовите како хоћете. Ја то називам диктатуром.

Као представник мањине у овој Скупштини, лако препознам диктатуру. А ви, да се не нађете увређеним, једно велико крдо, ви то не можете да препознате. Вас воде предводници, а нећете далеко доћи. Размишљајте мало о томе, господе, наравно да ћете све изгласати данас. Ваљда ћете обезбедити кворум. Четири дана радите захваљујући кворуму који обезбеђује опозиција. Прет-

постављам, данас ћете обезбедити кворум. Претпостављам да хајка може да почне. На почетку ове недеље упозори сам вас да сте спремили хајку и да хајка почиње. Овде усвајате различите декларације, препоруке, састају се шефови посланичких клубова.

Председавајући: Време.

Томислав Николић: Завршава. У вези хапшења Драгољуба Милановића, не падне вам на памет да се састану председници посланичких клубова. То је један пример, то је један симбол. Данас Драгољуб Милановић, сутра Стеван Јилић, због плагијата. Никад се не зна кад ће бити ухапшен.

Пендрек демократија ДОС-а

Петар Јојић: Даме и господа народни посланици, очекивало се кад дође нова власт да ће да мења одређене ствари у позитивном смислу. Међутим, многе ствари се не мењају у позитивном, у оном очекиваном смислу и у оним обећањима која су дата у предизборној кампањи. Најављивана је и реформа правосуђа. Ја сам очекивао да ће реформа правосуђа обухватити целокупни правосудни систем у Републици Србији. Лично сматрам да је неопходна хитна реформа правосудног система, а не овако парцијално.

Долазим до закључка и почињем да сумњам да је ово решење данас, које треба да се донесе у Републичком парламенту, да се поставе председник Врховног суда Србије и председници Првог, Другог, Трећег и Четвртог суда, хајка на одређене људе, која следи, јер ће ти људи бити спремни да одобравају и да учествују у хапшењима. Чуо сам јуче неке коментаре – нама треба што пре ове да поскладамо, да би могли у Београду да хапсимо одређене личности. Сумњам да је ово награда овим људима за верност и лојалност демократској власти у Србији. Почињем да сумњам, али видећемо како ће то у пракси да се спроводи.

Очекивао сам, као што је то било до сада у традицији српског правосуђа, да ће мишљења колегијума судова, у које долазе изабране старешине правосудних органа, постојати и да ће се колектив изјаснити о кандидату који долази да преузме функцију председника и старешине правосудних органа. У нашем правосуђу је неспојиво да имамо адвокате, тужиоце и судије, брачне другове и родбинске везе, до те мере да то и те како утиче на правичну и правилну примену закона и функционисање правосудног система у целини.

Не знам да ли ћете вратити Ненада Матовића да обавља судску функцију, судију Првог општинског суда. Не знам да ли спада у ону групу која се враћа у Први општински суд или не, али би било потребно, ја нећу сада да окривим човека, можда јесте, а можда није, да ли се против њега води кривични поступак због тога што је оверио уговор о доживотном издржавању, после три и више месеци, оставиоца, односно лица које је умрло. Ово треба проверити да ли је тачно, па онда да надлежни органи из Министарства правде и Врховног суда реагују на ову чињеницу и да утврде да

ли је то тачно или није, јер се о томе прича.

Има места реформи правосуђа из више разлога.

Председавајући: Није тема реформа правосуђа.

Петар Јојић: Хвала. Јуче је било говора о томе да сам ја прегледао судове, њихове писарнице итд., али морам само да вам кажем да сам у тим фиокама и у тим орманима и писарницама налазио стотине и стотине нерешених предмета, а као драстичан пример навешћу вам да сам у фиоци председника Општинског суда у Куршумлији нашао 1.200 кривичних предмета који су застарели, против шиптарских криминалаца. Поднео сам кривичну пријаву против Радише Јовића.

Нажалост, правосудни органи по тој кривичној пријави до данас нису поступили и тај није отишао у затвор. Морао је да оде у затвор јер се ради о тешком, веома тешком кривичном делу које чини старешина правосудног органа. Очекивао сам да ће сви судови бити обухваћени.

Председавајући: Господине Јојићу, време, опомињем вас.

Петар Јојић: Очекивао сам да ће то бити реформа правосуђа у правом смислу и очекујем од нове власти да ће одржати дату и заклету реч да ће правосуђе у Србији унапредити на виши ниво, али то мора урадити Влада и власт тако што ће морати да повећа плате и судијама који раде и да плата једног судије или тужиоца не би смела у овом тренутку да износи испод 1000 марака, али да се исто тако од судија и тужиоца захтева да обавља своју функцију, савесно и одговорно. Када су у питању ова четири општинска суда у Београду, сматрам да је било нужно утврдити код Првог, Другог, Трећег и Четвртог где долазе нови председници које данас треба да изаберемо, какво је стање у Четвртом општинском суду где је председник Владимир Илић.

Председавајући: Опомињем вас по други пут за време.

Петар Јојић: Молим вас, какво стање у Четвртом општинском суду мора да се утврди, када се смењује Владимир Илић? Морају да се утврде све његове кривице и злоупотребе које је чинио и које су овде изнете. Онда треба записник да се да новом председнику и да се формирају радне групе које то треба да утврде.

Кворум обавеза скупштинске већине

Натана Јовановић: Да, о Пословнику. Нажалост, моје тврдње јуче по подне, јуче пре подне у два наврата показале су се као тачне. По Пословнику, члан 87, молим вас да утврдите кворум у сали јер очигледно је да посланици скупштинске већине из ДОС-а нису заинтересовани ни данас за рад четврте ванредне седнице Народне скупштине, као и јуче по подне.

Од 176 посланика, колико их има и колико је изабрано у овом сазиву, једва да једна трећина свакога дана борави у сали. Скупштинска већина је дужна да обезбеди кворум, а не опозиционе странке. Ви сте заинтересовани само за про-

цес гласања када треба своје подобне кадрове да изгласате, као и министар који долази пред крај заседања.

Што се тиче члана 117, очигледно је да је секретар потпуно неспособан и службе које треба да контролишу да ли посланици који излазе из сале користе своје идентификационе картице и даље. За четири дана заседања секретар је просечно провео дневно по два сата у сали. Молим вас установите да ли имате кворум.

Председавајући: Установићемо. Молим народне посланике да утврдимо кворум и да убаци своје идентификационе картице.

(Војислав Шешељ добацује са места: да ли могу да добијем реч?)

Не може. Прекинули смо за сада седницу и утврђујемо кворум. Да ли су сви народни посланици увукли своје картице у посланичке јединице? Они који нису, крше Пословник и молим вас да изађу из сале уколико не учествују у раду, а уколико их нема, молим службу да преброји народне посланике.

Констатујем да не ради електронски систем. Пребројао сам, није у реду систем.

Нећете нас бројати као овце

Томислав Николић: (повреда Пословника) Господине председниче, електронски систем функционише. Посланици Српске радикалне странке нису ставили своје картице у јединице зато што желимо да видимо колико посланика ДОС-а сваког дана присуствује седници. Уколико инсистирате на пребројавању, иако систем ради, ми ћемо изаћи из сале, нећемо дозволити да нас пребројавате као овце, али ће остати један посланик Српске радикалне странке да утврђује кворум. Ако хоћете тако, може.

Председавајући: Посланици који се налазе у сали по Пословнику су дужни да убаци своје картице, а да, када изађу из сале, да их са собом понесу и да се одјаве. Дакле, ви имате право да не учествујете у раду Скупштине, тако што ћете изаћи из сале. Док сте у сали, морате увући картице.

Томислав Николић: (са места) Видите колико картица има овде, а нису ту. Дођите да видите и овде.

Варнице око кворума

Милорад Мирчић: Ја разумем, поштоване колеге, да већину ово нервира, ствара одређену нервозу, али морате схватити – није проблем до председника, није проблем ни до оних који уредно седе, проблем је до вас.

Прво, председниче, прекршили сте Пословник у овом делу када сте предložили да се по Пословнику утврди кворум пребројавањем. Служба је преброяла. Ви нисте објавили колико је присутно посланика, нисте прочитали онај број који вам је служба доставила.

Када сте видели да нема кворума, онда сте употребили електронски систем, али чињеница је да неко овде од којега убацију по две картице.

Председавајући: Господине посланиче, по Пословнику сте дужни да укажете

Због Солане у затвору:
Драгољуб Милановић

на члан Пословника чије кршење приговарате.

Милорад Мирчић: Има члан који то регулише, паметни људи читају, постоји секретар, па нека чита, то му је основна дужност да чита и да каже – да ли постоји члан или не.

Председавајући: Ви сте дужни да тај члан кажете.

Милорад Мирчић: Господине председниче, па нећете ваљда да нас убедите да ово није по Пословнику? Имам право по Пословнику, пошто сам изразио сумњу, имам право да захтевам да се кворум утврди на основу прозивке.

Председавајући: Немате право, нисте истакли члан Пословника.

Милорад Мирчић: По Пословнику, може да се расправља и о томе Скупштина да гласа. Ово је дефинисано. А друго, председниче, ви све више злоупотребљавате Пословник.

Председавајући: Ја вам нисам по другом пут дао реч.

Милорад Мирчић: Био је један такав пре вас, звао се Драган Томић, није баш славно и добро прошао.

Крваве руке Хавијера Солане

Александар Вучић: Даме и господине народни посланици, најпре морам да кажем да очекујем да председник Народне скупштине неће врећати опозиционе посланике, нити их потцењивати на најгори могући начин, све наводно кроз fine досетке и добавивање, покушавајући да се покаже као неко ко је много паметнији од свих осталих, као нека врста понтифеке максимуса у Скупштини, што заиста није.

И, молим вас, да ме не прекидате пре седмог минута, јер ни претходног говорника нисте прекинули све док није дубоко зашао у седми минут. Наиме, овде су многи говорили о независном судству, о ономе што би требало да се догађа у Србији у наредном периоду, а пошто сам чуо да неки нису чули, неки су рекли др Шешелу када је говорио да лаже,

када је говорио о случају РТС-а и Драгољубу Милановићу, указују им на неке чињенице поводом тога.

Наиме, данас је моја мајка позвана да сведочи, односно да да исказ не би ли ваљда нешто рекла против Драгољуба Милановића зато што је те ноћи била дежурни новинар. Ваши органи су је позвали. Она ће, наравно, рећи оно што зна, претпостављам, и како се то догодило, шта се догодило. Наравно, рећи ће да је то урадио Хавијер Солана, а не Драгољуб Милановић.

Хавијер Солана, који је правоснажном судском пресудом (део посланика аплаудира) осуђен у нашој земљи, свидело се то вама или не. Правоснажном судском пресудом осуђен на најтежу казну затвора. Је ли тако господине Батићу? 15 година осим 20 година, која је чиста замена за смртну казну.

Дакле, најтежом могућом казном осуђен, а наводно легалисти и велике демократе примају га у нашој земљи и даље говоре то је легализам, то је демократија...

Председавајући: Молим вас да се држите теме и дневног реда.

Други чин линча Драгољуба Милановића

Александар Вучић: А, то је злочин против нашег народа. Немојте да ме молисте господине председниче, јер је то апсолутно некоректно понашање, зато што нисте опоменули ниједног тренутка претходног говорника, кога можда нисте ни слушали. Мени је његов говор био веома занимљив, који ниједног тренутка није говорио о ономе што се данас наводи на дневном реду.

Ја говорим о ономе што је веома блиско везано, што је готово директно скопчано са данашњим дневним редом. Да вам кажем нешто – Драгољуба Милановића је ухапсила ваша хајка и ништа друго. Зато што сте по новинама сваки дан понављали "неки морају да буду ухапшени". Више нико жив од вас не зна зашто је ухапшен.

Оно што мене брине као човека, то је што се смејете на то када је неко ухапшен. То што је вама драго што неко пасти, што је неко на мукама, што уживате у томе... Можете да добацујете колико хоћете. Може да вам смета то колико хоће, али би било добро да осетите један једини дан како то изгледа када вас неко без права на одговор лажно оптужује, када измишља свакојаке глупости по свим могућим новинама, по свим могућим телевизијским станицама, а није у стању ништа друго да каже.

Кажите нам, на крају, због чега је то независно правосудје, односно републички јавни тужилац захтевао притвор за бившег директора државне телевизије. Због чега? Да ли због тога што су га неки бандити линчовали? Да ли због тога?

Имате видео снимке, да ли су ти криминалци ухапшени?

Председавајући: Господине Вучићу, ја вас опомињем да...

Александар Вучић: Немојте да ме опомињете, боље опомињите нашег председника који прима ратног злочинца Хавијера Солану, а хапси људе који нису

ни криви ни дужни (један број посланика аплаудира). Боље нећа да опоменете...

Председавајући: Господине Вучићу, не отварамо расправу о томе ко је Хавијера Солану довео, и вратите се...

ДОС хапси политичке противнике

Александар Вучић: Кажем вам, боље је да опоменете свог председника, он га је примио, а зато је ухапсио Драгољуба Милановића, а не зна ни зашто га је ухапсио.

Хоћу да вам укажем на следећу чињеницу, мораћете да имате у виду да се не може на такав начин хапсити, да се не може на такав начин обрачунавати са политичким противницима. Немојте да заборавите да сутра ви можете бити са друге стране, и да са те друге стране можете исто тако да будете ухапшени, а не видим много овде оних који су били на такав начин ухапшени.

Рекао сам вам, два пута је против мене у Милошевићево време покретан поштуак, а ја читам Ивковића – зна ли због чега? Зна ли шта су измишљали, како су измишљали, па су обуставили поступак не знам ни ја какво су образложење нашла. Не знају зашто. Немојте да се то вама дешава.

Свашта сте чинили. Видите, ваше правосудје су новине, телевизије, које су у стању да напишу шта хоће, да измисле шта хоће, да кажу шта хоће, и после тога ти људи морају да иду у затвор. Немојте да заборавите да је већи грех и већа несрећа за један народ и једну државу да један невин човек проведе дан у затвору, него да 99 или 100 кривих не проведу ни дан у затвору.

Председавајући: Време.

Александар Вучић: Упозорио сам вас, господине председниче (негодовање) да покушате да будете мало коректнији, али ови закони цунгле који владају у делу посланичке већине, односно код представника ДОС-а који су изгледа научили да могу да вичу, да могу да халабућу, да могу да раде шта хоће, рачунајући да ће да уплаше опозиционе посланике, рачунајући да ће они да се склоне са говорнице, да их упристојите. То би било много паметније и много важније.

Чини ми се да бисте тиме допринели једној другачијој парламентарној пракси. И, још нешто...

Председавајући: Господине Вучићу, прекидао сам и господина Марковића и вас после истека времена предвиђеног за расправу. И овде нисте ви да опомињете мене, него сам ја овде да опомињем вас.

Александар Вучић: Господине Маршићанин, нисте ни ви овде да мене опомињете, а ја ћу вама сваки пут да укажем када ви кршите Пословник и када се понашате некоректно, а упозорићу вас на то да вас је ваљда по председник из Грађанског савеза Србије упозоравала чак да сте се успавали и да нисте видели колико је господин Марковић прекорачио време.

Молим вас, још једну реченицу и завршићу, имајте у виду да треба имати једнак третман према свим посланицима.

Председавајући: Само изволите, завршите.

Александар Вучић: Онај ко је захтевао притвор за Драгољуба Милановића је извесни Андрија Милутиновић, који је данас, видимо у материјалима, поднео оставку. Тог човека познајем. Био је једна јуловска морална нула. А данас је досовски целат, и још већа нула. Ако може да се каже да од нуле може да постоји гора нула, е такви су вам данас и такви најжалост мисле да владају и да ће да остану да владају и у будуће.

ДОС-ова кадровска служба у правосуђу

Мирољуб Вељковић: Стварно лепа прича, господин је добар оратор и када слушамо дај Боже да буде овако како он каже, али ја вас гледам у очи, вас посланике ДОС-а, поштена ради да изађете овде и кажете да већ немате готова кадровска решења и да ви нисте кадровисали у правосуђу у вашим местима. Позивам ове из Ариља, из Краљева, Новог Пазара, Крушевца итд, углавном вас има из свих тих градова, да изађете овде и кажете да ваше страначке структуре у тим општинама већ немају готова решења.

Гарантујем да можете да их издиктирате. Значи, сада можемо да видимо комплетну слику будућих кадрова у правосуђу Србије. Пар места које нисте решили сада кадровишите овде у ресторану и зато вас нема у Скупштини. Сада кадровишите и свађате се. Иначе, ваша прича господине је екселекс.

Зграду Врховног суда срушио Солана

Александар Вучић: (реплика) Даме и господо, морам да укажем на неколико чињеница. Министар Батић је поменуо у свом излагању да Врховни суд Србије нама чак ни своју зграду. Нема је. Зато што је срушена. Срушили су је они које примате са највећим државним почастима. Они су је срушили, а то је Немањина број 9. Влада је купила ту зграду, Врховни суд је ту требало да буде смештен, али није могао да буде смештен пошто је велики демократа, како га данас називате и примате, Хавијер Солана наредио да се та зграда сруши.

Што се тиче онога о чему сам говорио, нисам рекао да је господин Батић ниједног тренутка био директно умешан, већ сам пратио то пре него што сам ишао на пут, пратио сам програм државне телевизије. На државној те-

левизији сам видео интервју господина Милутиновића, у коме је он говорио о неком свом помоћнику, заменику и о томе како ће бити одређен притвор Драгољубу Милановићу. Ја сам то видео у државним медијима. Нико ми други није пружио никакву информацију, да не би дошло до забуне у јавности или да не би неко то на протрешан начин протумачио. Ја само желим да кажем да је ово што је рекао господин Батић у контрадикцији са оним што су говорили представници ДОС-а, пре него што се господин Батић појавио у овој сали. Пре свега, господин Будишин и господин Шабић.

Они су правдајући хапшење Драгољуба Милановића, додуше без аргументације, рекли да се то остави надлежним судским и државним органима, да ће то бити потпуно доступно јавности, да ће сви бити упознати са чињеницама, уз громогласно одобравање скупштинске већине. Ваљда су нарочито радосни што је неко иза решетака, а то им се посебно допада, посебно им се свиђа.

Господин Батић каже да нико од државних органа са тим нема никакве везе. Добро би било да добијемо информацију, пошто смо добили преко медија информацију да је пуштен извесни човек који је признао да је починио кривично дело, Богољуб Арсенијевић-Маки, који је отворено рекао да се спремао и да је желео да уништи зграду Савезне скупштине. Пуштена је из затвора албанска терористкиња Флора Бровина, то је урадио председник СР Југославије, а нико у јавности не зна због чега је тачно ухапшен Драгољуб Милановић. Добро би било да нам то кажете.

Рећи ћу вам зашто сам заинтересован. Ћутао сам све време, јер никога од вас нисам видео, када се та страшна трагедија догодила, чак ни на комеморативним скуповима, на испраћају људи који су погинули. Ја сам тамо био као човек а не као министар.

Председавајући: Време.

Александар Вучић: Знате, господин Ивковић је био у Влади Србије. Јесам ли вам некада господине Ивковићу рекао да сте то ви организовали или да је било ко други наручио то у државној телевизији? Да ли је неко други то знао? Треба бити, не велики, али треба бити само нормалан па схватити шта се ту заиста догодило. Целати су постали наши добри пријатељи. Карла Дел Понте ће да нам каже ко је гађао зграду државне телевизије, и Хавијер Солана ће да нам каже ко је одговоран за убиство, а он наредио напад на Србију и СР Југославију. Оне за које не постоје никакви докази...

Председавајући: Опомињем вас за време, ово време за реплику је три минута.

Александар Вучић: Завршавам господине председниче. За оне за које не постоје никакви аргументи, осим тоне хартије потрошене у штампи, хиљаде минута разних прича, трудио сам се да пронађем неки аргумент, да чујем неку чињеницу. Нисам је чуо данас, нисам је прочитао ни у једној новини, ни у једној јединој, ни једну једину реч, ни једног јединог аргумента. Нека изађе неко, нека каже, ја вам кажем ухапшен је човек, да нико не зна зашто је ухапшен. Лежи у затвору, у притвору, не зна се

На мети НАТО ракета: зграда Врховног суда

зашто лежи у притвору. Ја се секирам зато што је у питању човек и није важно што то није мој партијски колега.

Председавајући: Господине Вучићу, пет минута сте већ говорили.

Александар Вучић: Молим вас да имате у виду да не будете тако радосни, и када будете изгубили власт, а надам се не линчом и да неће вас никакви криминалци и бандити, њих двадесет, тући на улици, као што су неке тукли...

(Глас из сале: "Нека нас туку, ако заслужимо".)

Нико то, уважена госпођо из женске политичке мреже, није заслужио. Ја нисам знао да се та женска политичка мрежа залаже за лич. Нико то није заслужио. Није то заслужио Драгољуб Милановић, а нисте ни ви који сте много гори од Драгољуба Милановића. Никада вас нико неће линчовати, увек ћу се трудити да вам се то не деси. Ја вас само упозоравам да гледате и да имате у виду да ће доћи до промене власти. Ја се надам брзо, а ви се надате споро, али ће сигурно доћи. Када дође, све ћемо учинити да вам се не дешава ово што се данас дешава свима који другачије политички мисле од вас.

ДОС крчка законе у кихињи ОЕБС-а

Гордана Поп-Лазич: Даме и господо народни посланици, поштовани представници Владе у егзилу, и поштовани министре Батићу, који сте овде присутни. Ви сте у свом излагању рекли да ћете врло брзо предложити, као Влада, Закон о судовима, Закон о јавном тужилаштву, Кривични закон и Закон о кривичном поступку. Ви сте то обећали својим програмом. Рекли сте, додуше, првих сто дана нове Владе. Али, нисте ни у том програму сакрили ко ће вам те предлоге закона сачинити.

Прочитаћу шта пише у том програму: "У првих сто дана свог мандата да у скупштинску и на јавну дебату да предлоге кључних системских закона", које после набрајате. "Сваки од доле наведених законских предлога мора бити у потпуности усаглашен са важећим законодавством Европске уније, а сачиниће га наши правници и економисти, у сарадњи са експертима ОЕБС-а и других релевантних међународних организација".

Ја схватам да Влада, приликом утврђивања предлога закона, још док су они у форми нацрта, консултује упоредно право, и све оно што су, као искуство, у одређеној проблематици неке друге европске државе или државе у свету имале. Али, ако се нама у кухињи ОЕБС-а буду правили закони, видећемо на шта ће ти закони личити. Узгред буди речено, у Министарству за рад и социјалну политику, министар је већ имао прилику да са представницима, да ли ирске владе или неке међународне организације, договори да програм социјалне политике сачине Ирци.

Према томе, знамо где се шта кува. Али, ја сам изашла за говорницу да чисто формално-правно прозовем и министра правде и господина Хибера, да ми објасне. Ми смо јуче у форми општег акта донели Предлог одлуке о стављању ван

снаге Одлука о разрешењима судија. На крају те одлуке, под римско два, стоји: "Ову одлуку објавити у 'Службеном гласнику Републике Србије'". Та одлука је објављена под јучерашњим датумом у "Службеном гласнику Републике Србије". Уобичајено је, када се ради о општем правном акту, а ви сте ово представили као општи правни акт, да у њему стоји да закон или одлука ступа на снагу у року од осам дана, од дана објављивања у "Службеном гласнику".

Због тога ја постављам то питање формално-правне природе, јер се поставља питање да ли онда госпођа Карамарковић, која је предложена за председника Врховног суда, може данас бити бирана на ту функцију? Због чега? Због тога што, уколико немамо одређење када нека одлука ступа на снагу, онда претпостављам да важе одредбе Устава, односно члана 120. Устава, који каже: "Закон, други пропис или општи акт, ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако из изричито оправданих разлога није предвиђено да раније ступи на снагу".

Питања новој власти

Наташа Јовановић: (о Пословнику) Господине председниче, ја видим да се некако скрпљеној већини ДОС-а жури да се и ова тачка дневног реда обави што пре, и да ваши, кадровски сачињени, брижљиво бирани кадрови за места председника судова, буду изабрани.

Међутим, ја желим да се осврнем на нешто што је изрекао сам министар правде, кога смо имали прилику малопре да чујемо, а и на личну бојазан шта ће даље да се дешава у српском правосудју, на основу свега онога што су и посланици ДОС-а изговорили за скупштинском говорницом, а пре свега сам министар.

Као што сте чули од колега посланика Српске радикалне странке, ми, српски радикали, заиста немамо разлога да појединачно говоримо о предложеним кандидатима. Шта бисмо ми могли о њима да знамо, поготово ми који не живимо на територији Београда, а јуче у поподневним сатима смо добили и за госпођу Лепосаву предлог и за остале судије, онда када сте ви једном неуставном одлуком, потезом Народне скупштине Републике Србије, разрешили претходне председнике општинских судова.

Овде се поставља заиста једно логично питање како ће бити уређено српско правосудје убудуће, и како ће изгледати општински и окружни судови на територији целе Србије? Ја, као што знате, долазим из Крагујевца и тамо имам ситуацију да је од пре четири месеца, од када је господин претходни председник општинског суда, Никола Поповић, кога сте јуче разрешили, поднео захтев за разрешење, именован в.д. председник Општинског суда за кога не могу да кажем да није са листе подобних и да није брижљиво кадринан на листи ДОС-а.

Аргументацију за то имам у чињеници да је он као такав и као подобан за то место, доказао још 1996. године, када је учествовао у раду Градске изборне комисије, а затим пре септембарских избо-

ра прошле године, у консултацијама са тадашњим секретаром Скупштине града и председником градске скупштине, говорило се о томе, који би то судија био подобан да обавља функцију председника Градске изборне комисије. Да ли се један од њих и кадровски на листи једне политичке партије доказао, а онда су пресудили у корист другог и то није био садашњи, а то није ни в.д. председник Општинског суда.

Поставља се питање када ћете да кренете са именованима председника судова широм целе Србије, јер само у Шумадијском округу, колико ја знам, имате случај за два в.д. председника општинских судова и заиста бих желела да знам колико дуго они могу на тај начин да обављају ту веома одговорну функцију.

Са друге стране, покреће се једно друго питање, како ће да реагују актуелне судије у општинским и окружним судовима. Овде, у овом сазиву Скупштине Србије, седи колега који је из политичке странке министра Батића и њега заиста бије такав глас, а то је за њега позитивно у нашем граду, да је он добар селектор у свим областима. Њему треба одаћи признање за тај посао који ради у оквиру политичке групације ДОС, и то се већ показало у области крагујевачке привреде. О томе пишу и такозвани независни и слободни медији и заиста се сада поставља питање, да ли ће уважени колега тако добро да обави посао и када су у питању будући председници судова или будуће судије.

Поставља се логично питање да ли ви можете на исти начин, као што сте јуче ставили ван снаге одлуку за председнике општинских судова у Београду и Окружног суда, да сада због политичке неподобности, симпатија и антипатија, разрешавате судије широм општинских и окружних судова. Још нешто, овде се покренуло питање, о томе је говорио господин Вучић и колегиница Гордана Поп-Лазич, шта је са зградом која треба да се обезбеди за Врховни суд Србије.

Заиста је то трагично и страшно да ви осим што амнестирате и тако дочекујете злочинце, заборављате појединачно сваки случај геноцида који су ти зликовци извршили над српским народом, било да је у питању Београд, Сурдулица, Крагујевац, било који град у Србији. Ви заборављате шта се све дешавало тих дана и који су све објекти бомбардовани...

Председавајући: Време.

Наташа Јовановић: Када је, тик уз болницу, у центру Београда порушена од стране зликоваца НАТО алијансе зграда у Немањиној 9, коју је неколико месеци пре тога Влада предвидела за рад Врховног суда. Према томе, ја вас молим да овде не идемо са неким празним демагошким причама о томе да неће бити листа подобних и неподобних, када ме већ садашње стање у појединим областима уверава да није тако.

Припремио:
Синиша Аксентијевић

КОНФЕРЕНЦИЈЕ ЗА НОВИНАРЕ

СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

СВЕТЛОСТ У МЕДИЈСКОМ МРАКУ

21. фебруар 2001. године

Александар Вучић: Даме и господа новинари, извињавам се због овог кашњења. Прво, сазнали смо да је агенција Бе-та послала нетачно обавештење свим информативним кућама и да су их обавестили да је конференција за новинаре у тринаест часова, тако да се неки новинари тек спремају да дођу.

Видећемо на који ћемо начин њих обавестити, а вас који сте користили сервис, односно факс Српске радикалне странке, ипак ћемо у овом релативно пристојном кашњењу обавестити о ономе о чему смо желели.

Наиме, од увођења вишепартијског система у Србију, од пре 11 година, никада овакв медијски мрак није владао Србијом. То су чињенице против којих се не може рећи ни једна једина реч. То није политички став Српске радикалне странке или било које друге политичке организације, то је нешто што је евидентно и нешто што је потпуно јасно.

Донео сам овде централне и недељне новине у последња два дана. Погледајте колико их је. Нека просечно имају по четрдесет страница, има их петнаестак, то је око 600 страница. Ни једног јединог слова, пазите, ни једног јединог слова нема о Српској радикалној странци. О опозицији уопште.

Постоје три разлога за тако нешто. Први разлог је тај што нови политички акти или како себе воле да називају, такозвано државно руководство, не жели да има опозицију, не трпи опозицију као у Брозово време. Они уопште не могу да превале преко усана опозиција јер би они волели да се зову опозиција и када су на власти.

Други разлог је тај што новинари који су подржали пуч 5. октобра не могу да критикују своје тадашње подржавање ДОС-а и не пада им на памет да пруже било какав простор онима који данас у Србији представљају опозицију.

И трећи разлог, и метод којим ће покушати да се укине опозиција у Срби-

ДОС не жели опозицију:
Александар Вучић

ји, јесте покушај смишљеног прављења лажне, наводне опозиције унутар самог ДОС-а и избегавања да се помиње суштинска опозиција. То је оно што се већ лако и једноставно може уочити у свим електронским и у свим штампаним медијима у Србији.

Српска радикална странка ће се против тога борити. Борићемо се свим дозвољеним, дакле свим демократским средствима политичке борбе. Та наша политичка борба биће најпре упознавање јавности онолико колико је могуће, а није много могуће, али ћемо користити сваки секунд, сваки ред простора који будемо добили, а када видимо да ни од тога више нема ништа, јер се све укида, све се затвара, свака могућност слободе критиковања органа државне власти, посебно што се забрањује емитовање и објављивање онога што јесте суштинска критика власти, онда ћемо се другим демократским средствима политичке борбе за то изборити.

Будити уверени да ћемо у томе успети.

Занимљиво је да је Српска радикална странка у последња два дана послала више саопштења о проблему на југу Србије, критикујући државну власт Републике Србије и Савезне Републике Југославије, јасним чињеницама и аргументима, али да је то добило минимални публицитет, а у штампаним медијима апсолутно никакав публицитет. Али је зато нека фудбалска утакмица, којој је као комесар председавао Зоран Ђинђић, добила 10.000 пута већи публицитет. На страну то што су говорили да се неће мешати у спорт и тако даље, али сво то су им изгледа највећи проблеми и то је оно што Србију изгледа, по понашању медија, највише занима и највише интересује.

А замислите каква би била реакција медија да је тако нешто својеремено урадио Мирко Марјановић или да је тако нешто урадио неко из Српске радикалне странке итд, па да вам буде потпуно јасно о каквом се недемократском информисању ради и о каквом понашању је реч. У ствари, све је у суштини једна велика, глобална превара која се овде у овој држави намеће још од прошле године целокупном народу, али смо сигурни да народ на њу неће настати.

У том смислу Српска радикална странка, односно као што видите млади људи у њој, пре свега морам да похвалим Слободана Доклестића, Владимира Ђукановића, Жељка Грујића и Владимира Мишковића који су се највише ангажовали на изради сајта српских радикала.

Адреса нашег сајта је www.srs.org.yu и то ће бити један од наших прозора у свет. Мислимо да је најкомплетнији, убедљиво најбоље урађен од свих политичких организација у Србији и ту ћете моћи да видите и наша саопштења и изјаве наших челника и све оно што буде занимало свакога ко хоће да чује другачију информацију од оне коју публикују медији данас у Србији.

САБРАНА ДЕЛА ЛАЗЕ М. КОСТИЋА У ДЕСЕТ ТОМОВА

У ИЗДАЊУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

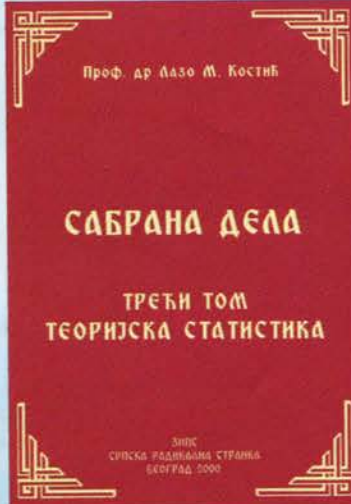
КЊИГЕ МОЖЕТЕ КУПИТИ

ПО ЦЕНИ ОД 1000 ДИНАРА ПО ПРИМЕРКУ
У СЕДИШТУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Трг победе 3, Земун

Све информације на телефон: 011/316-46-21

Књиге су у тврдом повезу са златотиском

СРПСКА СЛОБОДАРСКА МИСАО

ЧАСОПИС ЗА ФИЛОЗОФИЈУ, ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ И ПОЛИТИЧКУ КРИТИКУ

Часопис се може набавити у седишту
Српске радикалне странке
на Тргу победе 3, Земун,
или у свим општинским
одборима странке
по цени од 100 динара

**Излази
двомесечно**
Све информације
на телефон:
011/316-09-00